

OPENBARE VERGADERING VAN 8 november 2017

Voorzitter: de heer P.E.J. den Oudsten

Aanwezig: de dames K.W. van Doesen-Dijkstra (D66), W. Paulusma (D66), F. Woudstra (D66), M. van Duin (SP), L.R. van Gijlswijk (SP), K. Boogaard (PvdA), S.M. Brouwer (PvdA), P. Brouwer (GroenLinks), G. Chakor (GroenLinks), E. Akkerman (VVD), I.M. Jongman-Mollema (ChristenUnie), A.M.J. Riemersma (Stadspartij), M.E. Woldhuis (100% Groningen) en de heren B.N. Benjamins (D66), J.H. Luhoff (D66), T. Rustebiel (D66), C. Schimmel (D66), A.J. Wonink (D66), E. Zirkzee (D66), D. Brandenburg (SP), J.P. Dijk (SP), B. de Greef (SP), W.H. Koks (SP), M. van der Laan (PvdA), J.P. Loopstra (PvdA), D.J. van der Meide (PvdA), D.S. Ruddijs (PvdA), M. van der Glas (GroenLinks), W.B. Leemhuis (GroenLinks), M.D. Blom (VVD), J.R. Honkoop (VVD), A. Sijbolts (Stadspartij), R. Bolle (CDA), R.F.M. Lamers (CDA), H.P. Ubbens (CDA), E.B. Koopmans (ChristenUnie), R.J. Lammers (Student en Stad) en G.J. Kelder (Partij voor de Dieren)

Afwezig m.k.: de heer A.P.M. Banach (Student en Stad)

Griffier: de heer A.G.M. Dashorst

Secretaris: de heer dhr. W.T Meijer

Wethouders: de heren P.S. de Rook (D66), T. Schroor (D66), J.M. van Keulen (VVD) (*tot de dinerpauze*), R. van der Schaaf (PvdA) en M.T. Gijsbertsen (GroenLinks)

1. Opening, mededelingen, vaststelling agenda en verslagen

De VOORZITTER: De vergadering is geopend.

1.a: Vaststelling agenda

De VOORZITTER: ik stel u voor om eerst de agenda vast te stellen. Geen wijzigingen? Dan is dat akkoord.

1.b: Vaststelling verslagen

De VOORZITTER: Dan zijn er nog verslagen. Kunnen we die ook vaststellen? Dan is dat ook akkoord.

2. Benoeming en installatie raadslid

De VOORZITTER: Dan ga ik over tot de benoeming en installatie van een nieuw raadslid in de ontstane vacature voor het raadslid Koebrugge, die per vandaag haar raadslidmaatschap heeft opgezegd, vanwege overigens een uitstekende reden. Zij krijgt een heel mooie positie in Den Haag en zij vond zelf dat dit niet te combineren was. Daar kunnen wij ons iets bij voorstellen. Zij heeft ook laten weten dat ze heel graag afscheid neemt van de raad, dat dit haar vandaag niet lukt, maar dat dit de volgende keer, bij de volgende raadsvergadering zal plaatsvinden.

In haar plaats komt, als tenminste de commissie voor de geloofsbrieven nu de goede teksten uitspreekt, Elisabeth Akkerman. Ik geef eerst de heer Schimmel het woord als voorzitter van de commissie geloofsbrieven.

De heer SCHIMMEL (commissie geloofsbrieven): Ja, dank u wel. De commissie heeft de geloofsbrieven onderzocht en we hebben deze in orde bevonden en we adviseren om mevrouw Akkerman toe te laten tot de raad.

De VOORZITTER: Ik dank u wel. Dan gaan wij nu over tot de installatie van het nieuwe raadslid Akkerman en ik vraag de bodes om haar naar binnen te geleiden. Ik verzoek u en ook de publieke tribune om, voor zover dat kan, te gaan staan. Kom maar een beetje dichterbij, anders staan wij zover van elkaar vandaan.

Ik spreek de tekst uit van de verklaring en de belofte en dan leid ik u er even doorheen. De tekst luidt als volgt: Ik verklaar dat ik om tot lid van de raad benoemd te worden, rechtstreeks noch middellijk, onder welke naam of welk voorwendsel ook, enige gunst of gift heb gegeven of beloofd. Ik verklaar en beloof dat ik om iets in dit ambt te doen of te laten, rechtstreeks noch middellijk, enig geschenk of enige belofte heb aangenomen of zal aannemen. Ik beloof dat ik getrouw zal zijn aan de grondwet, dat ik de wetten zal nakomen en dat ik mijn plichten als lid van de raad naar eer en geweten zal vervullen. Dan verzoek ik u mij na te zeggen: dat verklaar en beloof ik.

Mevrouw AKKERMAN (VVD): Dat verklaar en beloof ik.

De VOORZITTER: Hartelijk gefeliciteerd. U krijgt bloemen van mij en ik schors de vergadering, zodat ook de anderen de gelegenheid krijgen om u even te feliciteren.

(Schorsing 15.07 uur – 15.10 uur)

De VOORZITTER: De vergadering is heropend.

3. Rondvraag en interpellaties

De VOORZITTER: Wij gaan over tot agendapunt 3, de rondvraag en interpellaties. Mevrouw Akkerman heeft het woord. Ja, zo kan het gaan.

Mevrouw AKKERMAN (VVD): Dank u wel, voorzitter. Wij hadden een vraag over een melding die de politie had gedaan, dat er sinds begin oktober ontzettend veel auto's vernield zijn en dat met name de ruiten worden ingeslagen. Dat was dan vooral in de Oosterparkwijk het geval. Wat de VVD betreft zou dit snel moeten stoppen, dus wij zijn benieuwd of de burgemeester ons kan vertellen wat onze inwoners kunnen verwachten van de inzet van de politie en de gemeentelijke handhavers. Dank u wel.

De VOORZITTER: Ik doe het even op deze manier. Ten eerste: u hebt gelijk. Het is zo. Het is ook bij de politie en bij de handhavers bekend. Het is overigens niet alleen in de Oosterparkwijk, maar het is ook in Paddepoel en rondom het UMCG. De aangiftes die gedaan zijn, worden op dit moment geanalyseerd. Alle mensen die via internet aangifte hebben gedaan, worden ook gebeld om nog nadere informatie te geven over het tijdstip, zodat ook de routing van daders mogelijk gedetecteerd kan worden. Het heeft de volle aandacht, zowel in de rondrijdende politieauto's, waar men extra oplet, alsook in de opsporing. Alleen, wat ervan gaat komen, is natuurlijk nog onzeker. De daders zijn in ieder geval nog niet gepakt, maar er wordt echt zoveel aandacht aan besteed dat de kans dat dit gebeurt in de komende weken in ieder geval aanwezig is.

Mogen we het zo op deze manier doen?

4. Ingekomen stukken

De VOORZITTER: Dan ga ik naar de ingekomen stukken.

4.a: Bekrachtiging geheimhouding

Voorstel geheimhouding te bekrachtigen op grond van artikel 25, tweede en derde lid Gemeentewet, gezien artikel 10 van de Wob t.a.v. 1: bijlagen raadsvoorstel 'Actualisatie bouw- en grondexploitatie Grote Markt oostzijde, Groninger Forum', 2: bijlage bij raadsvoorstel 'Herziening grondexploitatie Meerstad 2016', 3: bijlage bij raadsvoorstel 'Vervolg traject geothermie' + collegebrief 'Zienswijze Wob geothermie'.

De VOORZITTER: Het gaat om stuk 4a, de bekrachtiging van geheimhouding. Daar moet ik even iets bij toelichten. Het gaat hier om twee bekrachtigingen en die wil ik even afzonderlijk met u behandelen. De eerste gaat over de actualisatie van de bouw- en grondexploitatie Grote Markt oostzijde Groninger Forum. Ik stel voor om dat gewoon conform te besluiten. Goed, dan is dat gebeurd.

Daarnaast hebben we nog de bijlage bij het raadsvoorstel 'Vervolg traject geothermie'. Daar is de vraag gesteld: is die geheimhouding noodzakelijk en tot wanneer is die noodzakelijk? Wij hebben daar goed naar gekeken. Bij alle papieren moet er nog een slag overheen uit zorgvuldigheid om te kijken of we nog met mensen moeten spreken, hier en daar eens een naam moeten verwijderen, een viltstift moeten hanteren,

maar wij kunnen dat ongeveer in een dag afwikkelen. En ik wil u eigenlijk voorstellen om de geheimhouding te bekrachtigen tot vrijdag 10 november, overmorgen, 's morgens om 10.00 uur. Daarna kunnen de stukken worden vrijgegeven. Kunnen we dat op deze manier doen? Dan besluiten wij conform. Dan zie ik dat ik nog een bijlage heb gemist. Dat is de bijlage bij het raadsvoorstel 'Herziening grondexploitatie Meerstad 2016'. Ik stel u voor om daar hetzelfde besluit op te nemen. Ja? Ik dank u.

5. Gemeentebegroting 2018

5.a: Gemeentebegroting 2018 (raadsvoorstel 6 oktober 2017, 6605012)

5.b: Belastingtarieven 2018 (raadsvoorstel 5 oktober 2017, 6603522)

Eerste termijn raad

De VOORZITTER: We hebben in het presidium afgesproken dat er in de eerste termijn van de fracties natuurlijk geïnterrupteerd mag worden. Dat is geen enkel probleem. Maar we moeten het zo doen dat mensen ook de gelegenheid krijgen om hun verhaal op een goede manier voor het voetlicht te brengen. Dus ik vraag u om ze enigszins te beperken. Het woord is aan de fractievoorzitter van D66, de heer Luhoff.

De heer LUHOFF (D66): Dank u wel, voorzitter. Voor ons ligt een begroting waarin het college voorstelt om een aantal forse investeringen te doen en dat is volgens ons geen overbodige luxe. De uitdagingen maar ook de kansen in onze stad zijn talrijk. In veel gemeenten vinden op dit moment behandelingen plaats van gemeentelijke begrotingen. Die moeten allemaal binnen afzienbare tijd bij de provincies liggen. In de meeste gevallen zijn dat op dit moment relatief beleidsarme begrotingen. De meeste gemeenten gaan verkiezingen tegemoet in maart en willen niet al te veel over hun schouder heen regeren. Ik zeg 'relatief', want ook in andere gemeenten staat natuurlijk de boel niet stil. Voorzitter, dat is hier natuurlijk niet aan de hand. Met een verkiezing pas later in het jaar, een herindelingsverkiezing, mag deze raad nog een heel jaar op missie. We kunnen ons vandaag dan ook buigen over een heel beleidsrijke begroting.

Voorzitter, wij delen het beeld van een eigenzinnige, vitale en dynamische stad die groeit. We constateren ook dat deze groei kansen biedt, maar niet vanzelfsprekend voor iedereen en we constateren dat deze groei uitdagingen geeft bijvoorbeeld om de stad bereikbaar en leefbaar te houden. Dat de huizenprijzen stijgen is misschien mooi als je een huis hebt, helemaal als dit lange tijd onder water heeft gestaan. Maar het betekent wel dat voor veel mensen een woning in deze stad steeds vaker lastig is geworden. Dat het aantal banen in de stad is gegroeid, geeft voor vele Stadgers nieuwe kansen. Tegelijkertijd, en dat blijkt ook nu weer uit deze begroting, geldt dat qua banen vooral voor de hogeropgeleiden.

Voorzitter, D66 staat voor een stad waarin iedereen mee kan doen. Een stad waar iedereen een kans heeft op een baan en op een woning. D66 staat voor een aantrekkelijke stad met een gezond klimaat, een stad waar je veilig kan opgroeien en gezond ouder kan worden. Een stad die ruimte biedt voor kansen. Dit zien we duidelijk terug in deze begroting. Via het stedelijk investeringsfonds worden er bijvoorbeeld investeringen gedaan om de bereikbaarheid te verbeteren, de woningbouw te versnellen en de energietransitie aan te jagen.

We kijken ook uit naar de nieuwe school in Meerstad. Weer een plek in Groningen waar kinderen hun talenten kunnen ontplooiën. Op dat vlak hebben wij vandaag een kleine bijdrage. Wij dienen een motie in om samen met de cultuurorganisaties in de stad te onderzoeken of er ook een cultuurhopper geïntroduceerd kan worden, naar voorbeeld van de sporthopper die we al kennen, om kinderen op een laagdrempelige manier kennis te laten maken met kunst en cultuur, zoals muzikles of schilderen.

Voorzitter, daarnaast zien wij een begroting waarin ruimte wordt geboden voor een persoonsgerichte benadering, ook in financiële zin. Bijvoorbeeld bij mensen die steun nodig hebben, gericht op werk en participatie. Als die persoonsgerichte aanpak, bijvoorbeeld door de WIJ-teams, ervoor zorgt dat er een verborgen zorgbehoefte of inkomensbehoefte wordt blootgelegd, dan vangen wij die met deze begroting op. Wij zijn groot voorstander van een persoonsgerichte aanpak, daarom dienen wij een motie in om de toegankelijkheid van de WIJ-teams te verbeteren voor laaggeletterden.

Voorzitter, de grootste uitdaging voor onze generatie ligt misschien nog wel op het gebied van klimaatverandering. Het verduurzamen van onze samenleving heeft hierbij prioriteit. Deze begroting stelt Groningen wederom in staat om stappen te zetten richting een energieneutrale stad. We zien uit naar de evaluatie van de pilot energie-omgevingsplannen en we willen graag aan de slag met het aardgasvrij maken van de wijken. Wetende natuurlijk dat de praktijk ook heel weerbarstig is, zoals het project geothermie ook heeft laten zien.

Twee andere onderwerpen die los van de begroting het komende jaar onze aandacht verdienen, als het gaat om het verduurzamen van de stad, zijn klimaat en de circulaire economie. Nog even los van het feit namelijk dat wij hier als stad er niet aan ontkomen om ons voor te bereiden op de klimaatverandering, schetst volgens ons de komst van het VN-instituut voor klimaat naar Groningen ook verwachtingen en de verplichting om koploper te zijn op dit gebied. We bewaken de prachtige natuurgebieden dichtbij, zoals het stadspark en de ommelanden, maar we kunnen ook nog een heel grote en zichtbare slag maken als het gaat om het vergroenen van de openbare ruimte.

Voorzitter, ook in het economisch beleid van de gemeente zien wij nog mogelijkheden om een duurzame circulaire economie te versterken. De afgelopen week, in de commissie, vroeg de PvdA wat D66 nou verstaat onder de circulaire economie. We hebben er eens over nagedacht. We kunnen een definitie geven, maar hoe kunnen we daar nou handen en voeten aan geven? We hadden bedacht om de komende tijd bezig te gaan met de notitie, voor de commissie in eerste instantie, en voor de raad. We nodigen ook andere partijen uit om daaraan mee te helpen, om met elkaar te verkennen welke kansen daar liggen en welke belemmeringen er liggen in deze stad en hoe we daarmee aan de slag kunnen.

Voorzitter, ik rond af.

De VOORZITTER: De heer Dijk.

De heer LUHOFF (D66): Ik vond het al zo netjes gaan!

De heer DIJK (SP): Als we gaan afronden, wordt het inderdaad wel tijd. Voorzitter, ik ben een tijdje aan het luisteren. Uw bijdrage bij het voorjaarsdebat ging over kansenrijkheid. U hebt het net over een economie die aantrekt en die vooral banen genereert voor hoogopgeleiden. Maar ik hoor u met geen woord spreken over eigenlijk de hoofdambitie van het college, het verbinden van de twee gezichten van de stad.

De heer LUHOFF (D66): Dat klopt. Wat is daarmee uw vraag?

De heer DIJK (SP): Vindt u dat niet belangrijk?

De heer LUHOFF (D66): Natuurlijk is dat een belangrijk thema. Dat is een belangrijk thema, dat meerdere malen, een aantal jaren, hier continu terugkomt. Wat wij zien in deze begroting vind ik eigenlijk echt een compliment waard aan het college. Het is een begroting waarin op tal van gebieden wordt geïnvesteerd. Er wordt eigenlijk geen beleidsterrein overgeslagen. Er wordt geïnvesteerd in de structuren van de stad, in de fysieke structuren, maar er wordt ook geld beschikbaar gesteld om bijvoorbeeld die persoonsgerichte benadering van mensen die hulp nodig hebben bij werk en participatie vorm te kunnen geven. Ik vind dat echt een compliment waard aan het college, dat er een verhaal ligt dat alle kanten van de stad bedient. Tegelijkertijd is het ook een verhaal dat niet verzandt in algemeenheden. Er wordt echt fors geïnvesteerd in de stad en daarmee in het verbinden van die twee gezichten.

De VOORZITTER: De heer Dijk.

De heer DIJK (SP): Voorzitter, ik heb die begroting ook gelezen en er staan vooral heel veel experimenten in. Heel veel dingen die nog moeten, maar eigenlijk niets wezenlijks tastbaars, materieels voor mensen om die tweedeling in de stad echt tegen te gaan. Nu hoor ik u een verhaal houden en een belangrijk stuk daaruit is dat u zegt: “de economie groeit en dat zorgt er vooral voor dat hogeropgeleiden een baan krijgen”. Ik hoor u met geen woord reppen over Stadgers die moeilijk een baan kunnen vinden en een gemeente die zegt: weet je, wij zorgen ervoor dat er werk voor je is.

De heer LUHOFF (D66): Voorzitter, u hebt het over ‘experimenten’ en ‘niet tastbaar’. Ik denk dat het voor de mensen die het komend jaar eindelijk weer eens met mensen van de gemeente in gesprek kunnen, als het gaat om ondersteuning bij werk en participatie, echt iets anders is. Het is geen experiment meer, ‘Kansen in kaart’, dat gaan we nu echt uitrollen en daar is nu echt geld voor beschikbaar. Datzelfde geldt ook voor de zorgbehoefte en inkomensbehoefte die is blootgelegd door de WIJ-teams. Met deze begroting wordt er ruimte gemaakt om ook daadwerkelijk die mensen te gaan helpen. Ik vind dat veel verder gaan dan ‘experimenten’ en ‘niet tastbaar’; ik denk dat het voor heel veel mensen heel veel gaat betekenen.

De VOORZITTER: De heer Dijk nog even.

De heer DIJK (SP): En hoeveel banen levert dat dan volgens u op? Als ik uw verhaal aanhoor, hoor ik eigenlijk vooral een verhaal van tevredenheid. “Wij zijn ontzettend blij dat het op deze manier gaat.” Verder hoor ik eigenlijk heel weinig over wat u zelf, D66, concreet wil doen om die tweedeling in de stad echt tegen te gaan en om die twee gezichten met elkaar te verbinden. Het is een heel dun verhaal.

De heer LUHOFF (D66): Ik snap niet wat er dun aan is. Ontzettend veel mensen krijgen nu dat gesprek om ze te helpen. De zorgbehoefte die is blootgelegd door het beleid van dit college, daar wordt in voorzien. Dat gaat gewoon heel veel betekenen voor de mensen die zorg en ondersteuning nodig hebben. Daar moeten we met zijn allen blij om zijn en trots op zijn. Tegelijkertijd zien we een aantrekkende economie, zien we druk op de binnenstad, zien we druk als het gaat om bereikbaarheid, zien we een investeringsfonds dat daar verlichting op probeert te geven. Er wordt keihard gewerkt en we zien ook dat het aantal banen in de stad gaat toenemen.

De VOORZITTER: Dank u wel. De heer Sijbolts.

De heer SIJBOLTS (Stadspartij): Ja, dank u. Ik ben eigenlijk wel benieuwd, in het verlengde van wat de heer Dijk zei, of D66 van mening is of de hoofdambitie van dit college, het verbinden van de twee gezichten van de stad, dat staat prominent in uw college-akkoord, nu na drieënhalp jaar volledig gelukt is. Het is namelijk uit de begrotingsteksten geschrapt, die verbinding.

De heer LUHOFF (D66): Nou, dat was me niet zo opgevallen, maar dat terzijde. Zeker denk ik dat daar grote slagen zijn gemaakt. Hoe dat gesprek nu in de wijken op gang komt, ook als het gaat om projecten die de gemeente ergens uitvoert, maar ook hoe we met burgerinitiatieven omgaan. Dat zijn echt allemaal instrumenten om die twee gezichten bij elkaar te brengen, niet alleen inhoudelijk omdat die burgerinitiatieven daarop gericht zijn, maar ook door verschillende groepen bij elkaar te brengen. De experimenten die in verschillende wijken plaatsvinden om bredere groepen mensen te betrekken bij het gemeentelijk beleid en bij elkaar en dat gesprek te faciliteren, leveren denk ik een geweldige bijdrage aan het verbinden van die twee gezichten.

De VOORZITTER: Laatste punt?

De heer SIJBOLTS (Stadspartij): Ik hoor de heer Luhoff zeggen dat het gelukt is om experimenten op te zetten die de verbinding moeten gaan leggen. U hebt instrumenten gevonden, samen met het college, om die verbinding te leggen. Maar nogmaals de vraag: vindt u dat daarmee de missie van dit college geslaagd is? Is D66 van mening dat daarmee, met deze vaagheden eigenlijk, want het is voornamelijk nog een papieren werkelijkheid, de belangrijkste ambitie van dit college, het verbinden van de twee gezichten van deze stad is bereikt?

De heer LUHOFF (D66): Die vaagheden vind ik echt een term die de lading absoluut niet dekt. Met meer dan 150 miljoen euro aan bijdragen die gerelateerd zijn aan het wijkgericht werken, waar samen met bewoners en Stadjsers steeds beter en steeds meer in gesprek wordt gegaan, gebeurt er ontzettend veel om die gezichten te verbinden, om het gesprek met elkaar aan te gaan en helpt dat de stad echt vooruit. Ja, is dan de ambitie gelukt en is er nooit meer een verschil tussen iemand hier in de stad? Gelukkig blijven er verschillen tussen mensen in de stad. Nee, natuurlijk kun je dat nooit compleet uitroeien en kun je dat verschil op die manier niet overbruggen, maar je kunt wel je stinkende best doen. Je kunt wel mensen de gelegenheid geven en je kunt dat gesprek entameren. En dat gebeurt. Het gebeurt steeds meer en ook deze begroting laat zien dat er ruimte voor is en dat er ook in financiële zin ruimte voor wordt gegeven.

De VOORZITTER: Dank u wel. Nog een laatste nabrander van de heer Dijk en ronden we het af.

De heer DIJK (SP): Ja voorzitter, een heel concreet voorbeeld dan. Als we kijken naar mensen begeleiden naar werk, dan hebben we daar een middel voor: participatiebanen. We zien in 2015 289 participatiebanen als streven, in 2016 vierhonderd, 2017 vijfhonderd, 2018: geen ambitie. Nul.

De heer LUHOFF (D66): Volgens mij klopt dat niet.

De heer DIJK (SP): Ik heb het gekopieerd uit de begroting. Het staat er letterlijk.

De VOORZITTER: U moet even het antwoord afwachten.

De heer LUHOFF (D66): En dan nog. Het gaat om één instrument van de vele. Instrumenten die je niet rücksichtslos inzet, waarbij niet het getal leidend is van: we moeten per se dat aantal halen. Nee, we hebben die instrumenten, we geven de gemeente een gereedschapskist vol met instrumenten om voor de juiste persoon de juiste benadering te kunnen organiseren. Ik heb er niet zoveel aan om per se vast te zitten op een aantal getallen die gehaald moeten worden: 'er moeten per se zoveel participatiebanen worden gecreëerd'. Nee, waar het om gaat, is dat we mensen kunnen helpen. En dat gebeurt. Wat ons betreft kan dat veel beter met maatwerk en persoonsgericht.

De VOORZITTER: Dank u wel. Ik ontvang graag de moties.

De heer LUHOFF (D66): Ja maar ik had nog een afrondende zin. Voorzitter, wij staan voor een stad waarin iedereen mee kan doen. Ik had dat ook al eerder gezegd en ik zie hier een begroting liggen waarmee fors geïnvesteerd wordt om te zorgen voor een stad waarin iedereen mee kan doen. Met die begroting leveren wij daar dus een belangrijke bijdrage aan. Ik heb hier de moties.

Motie 1: Laaggeletterdheid (D66, GroenLinks, VVD, Student en Stad)

De raad van de gemeente Groningen, in vergadering bijeen op 8 november 2017, besprekende de Begroting van 2018,

constaterende dat:

- er in de gemeente Groningen ruim 20.000 mensen wonen die laaggeletterd zijn;
- laaggeletterdheid ook vaak betekent dat mensen beperkte gezondheidsvaardigheden* hebben;
- er een bewezen samenhang is tussen beperkte gezondheidsvaardigheden en een slechtere gezondheid;

overwegende dat:

- WIJ-teams een grote rol hebben in de wijk op het gebied van preventie en voorkomen van zwaardere zorg;
- laaggeletterdheid en beperkte gezondheidsvaardigen ook betekenen dat mensen moeilijk de weg vinden in de zorg;

verzoekt het college:

- te onderzoeken of de communicatie en daarmee de toegankelijkheid van de WIJ-teams verbeterd kunnen worden voor laaggeletterden;
- hierbij gebruik te maken van de aanwezige expertise in de stad; bijvoorbeeld de Taalhuizen;
- hierin ook de samenwerking te zoeken met zorgaanbieders in de gemeente om de (zorg)keten in het geheel begrijpelijk en toegankelijk te maken voor laaggeletterden;

en gaat over tot de orde van de dag.

* Gezondheidsvaardigheden zijn de vaardigheden om informatie over gezondheid te verkrijgen, te begrijpen, te beoordelen en te gebruiken bij het nemen van gezondheidsgerelateerde beslissingen.

Motie 2: De Cultuurhopper (D66, SP, CDA, GroenLinks, ChristenUnie, PvdA, Student en Stad)

De raad van de gemeente Groningen, in vergadering bijeen op 8 november 2017, besprekende de Begroting van 2018,

constaterende dat:

- in de begroting van 2018 de ambitie wordt uitgesproken het domein 'Cultuur' zoveel mogelijk met andere domeinen binnen de gemeente Groningen te combineren, bijvoorbeeld met Positief opgroeien;
- het nog niet voor alle kinderen in de gemeente Groningen vanzelfsprekend is om met kunst en cultuur in aanraking te komen;
- op jonge leeftijd al in aanraking komen met kunst en cultuur een positieve invloed heeft op de ontwikkeling van kinderen: kunst en cultuur doen niet alleen een beroep op de creativiteit maar stimuleren het brein ook;

- bewezen is dat hoe jonger kinderen in aanraking komen met kunst en cultuur hoe groter het effect is op 'gezond oud worden' (Healthy Ageing-programma);

overwegende dat:

- kennis maken met kunst en cultuur niet altijd vanzelf gaat, net als dit met sport en bewegen ook zo geweest is;
- de sporthopper een bewezen effectief middel is om kinderen op een laagdrempelige manier kennis te laten maken met verschillende vormen van sport en bewegen;
- door het gebruik van de sporthopper kinderen daarna ook langer door sporten, lid worden van een vereniging en/of nieuwe vrienden maken;

verzoekt het college:

- te onderzoeken met verschillende organisaties op het gebied van kunst en cultuur of er ook een cultuurhopper geïntroduceerd kan worden waarmee kinderen laagdrempelig in contact kunnen komen met kunst en cultuur en waarbij de ervaringen van Sporthopper meegenomen worden in de ontwikkeling en de raad hierover te informeren;

en gaat over tot de orde van de dag.

De VOORZITTER: Dank u wel. Het woord is aan de fractievoorzitter van de SP, de heer Dijk.

De heer DIJK (SP): Voorzitter, tijdens het voorjaarsdebat citeerde de SP een D66-raadslid, dat in De Groene Amsterdammer zei: "Laat de stad maar blijven zoals hij is, het is prima zo". Mijn fractie heeft in dat debat duidelijk gemaakt dat Groningen een prima stad is voor op winst beluste ontwikkelaars en huisjesmelkers, maar niet voor woningzoekenden, die worden uitgebuit. We maakten duidelijk dat de binnenstad, waar miljoenen in worden geïnvesteerd, prima is voor de happy few, terwijl de Stadgers en de stadswijken achterblijven. Na jaren van crisis is het tijd om grote stappen vooruit te zetten voor mensen die dat nodig hebben. Daartoe riepen wij het college in het voorjaar op.

Helaas is er sinds het voorjaarsdebat niet veel veranderd. Exemplarisch voor de houding van D66 was de inbreng van die fractie tijdens het spoeddebat over de Grunobuurt. In plaats van zich af te vragen hoe we de woningnood in deze stad te lijf kunnen gaan, stelde D66 de vraag: "Had dit niet in de rondvraag gekund?" Een belediging voor mensen van wie het huis gesloopt wordt en die door woningnood in hun bestaanszekerheid bedreigd worden. Nog een voorbeeld. Toen de SP aangaf dat 15% van de mensen zorg mijdt door een te hoge eigen bijdrage, was de reactie van D66: "U bent te negatief". Een belediging voor mensen die zorg nodig hebben, maar daar uit angst voor hoge rekeningen geen beroep op doen, met alle gevolgen van dien.

Twee voorbeelden die pijnlijk duidelijk maken hoe de grootste partij in deze stad omgaat met de dagelijkse problemen van onze Stadgers. D66 heeft met die houding het hele college besmet. Het college slaat van vreugde op de trom, omdat de woningbouw aantrekt, de economie groeit en er volop geïnnoveerd wordt. Maar voor een van de meest prominente doelen van het collegeprogramma, namelijk het verbinden van de twee gezichten van de stad, heeft het college geen aandacht. De armoede in de stad is niet kleiner geworden. Het aantal bijstandsgerechtigden dat geen perspectief meer heeft op werk, is hetzelfde gebleven en het ziet er niet naar uit dat het college van plan is iets extra's te doen om deze problemen op te lossen.

De heer LUHOFF (D66): Voorzitter?

De heer LEEMHUIS (GroenLinks): Voorzitter?

De VOORZITTER: De heer Luhoff.

De heer LUHOFF (D66): Ja, dat is goed, dan ga ik eerst even. Voorzitter, eerst even over perspectief bieden aan mensen die op dit moment in een uitkeringssituatie zitten. We hebben op 7 juni, vlak voor de zomer, een brief gekregen van het college voor een extra inzet als het gaat om de Participatiewet. Het zorgt voor gesprekken. Onlangs hebben we nog de 'Kansen in kaart'-brief met elkaar besproken. Het college is voortdurend op zoek naar extra manieren om daar een extra inzet op te plegen, volgens mij ook met uw steun voor een heleboel van die trajecten. Hoe kunt u nu beweren dat er niets extra's gebeurt, het komend jaar?

De heer DIJK (SP): Voorzitter, dit zijn geen banen. Het zijn simpelweg gesprekken met mensen: "Hoe gaat het met u?". Ik zeg niet dat daar per definitie iets mis mee is, maar als we echt een stap willen zetten om

die twee gezichten met elkaar te verbinden, dan moeten we echt op zoek gaan naar manieren om mensen aan het werk te krijgen, in de samenleving actief. Desnoods in de vorm van een Participatiebaan, ik interrumpeerde u daar net al op. Die ambitie is ook geschrapt uit de begroting. En wij zien verder eigenlijk op alle vlakken dat er een toename is van de tweedeling in de stad en daar kom ik in het vervolg van mijn betoog verder op terug.

De VOORZITTER: Eerst de heer Luhoff nog even om het af te maken en daarna de heer Leemhuis.

De heer LUHOFF (D66): Sorry, voorzitter maar de heer Dijk zegt nu dat er instrumenten zijn geschrapt. Nee, er zijn instrumenten bijgekomen! Alsof er wordt bezuinigd! Nee, er is geld bijgekomen. Er wordt alles op alles gezet om iedereen te laten meeprofiteren van die economische opleving, juist die groepen die zo afhankelijk zijn op dit moment. Ik kan er nog steeds niet bij dat u zegt dat het minder wordt.

De VOORZITTER: Dit is geen vraag. We gaan naar de heer Leemhuis.

De heer LEEMHUIS (GroenLinks): Ja, wel in die trant verder. De heer Dijk zegt dat er niks gedaan wordt om de tweedeling in de samenleving tegen te gaan. De stad met twee gezichten. Als je kijkt naar deze begroting wat er aan BUIG aan miljoenen wordt uitgegeven, Wmo, begeleid wonen, jeugd, meer dan 8,2 miljoen euro armoedebeleid, het grootste bedrag dat ooit in deze stad daaraan is uitgegeven. We beginnen met 850 mensen die ...

De heer DIJK (SP): U hebt zo zelf ook een woordvoering hoor.

De heer LEEMHUIS (GroenLinks): De vraag is: is dat soms niet zo? Dat is toch ook een investering in het terugdringen van de tweedeling in de Groningse samenleving?

De heer DIJK (SP): Voorzitter, ik kom daar in mijn woordvoering zo op terug.

Voorzitter, wat ons betreft is het ambitieeloos. Uw motto 'Voor de verandering' heeft zich vertaald in het ene na het andere experiment, maar blijkt betekenisloos. Uw doel om de twee gezichten van de stad met elkaar te verbinden, waar u de SP aan uw zijde had kunnen vinden, heeft zich vertaald in een doorgesloten aandacht voor de binnenstad en te weinig voor onze stadswijken en hun inwoners. De twee gezichten van de stad zijn daarmee niet dichterbij elkaar gekomen, maar juist verder af van elkaar komen te staan. En voorzitter, de SP heeft wel de ambitie om de tweedeling in onze stad te bestrijden. Iets wat je ook van twee linkse partijen in het college zou kunnen verwachten. Maar we helpen graag, we zijn immers de beroerdsten niet. We presenteren vandaag vijf ambitieuze voorstellen om de tweedeling in de stad te bestrijden.

Een: wij stellen voor om voor alle wijken investeringsplannen te maken. En natuurlijk moet er vaart gemaakt worden met de wijkvernieuwing in Selwerd, De Wijert, Beijum, Indische buurt en De Hoogte, maar daar moet het niet bij blijven. Grote delen van onze westelijke, noordelijke en oostelijke stadswijken zijn toe aan wijkvernieuwing en hebben flinke sociale en fysieke investeringen nodig. Dan gaat het om renoveren van woningen, het voorkomen en tegengaan van verrommeling in de publieke ruimte en het vergroten van de sociale samenhang en gemeenschap. Kortom, investeren in betere omstandigheden, zodat Stadgers hun geluk kunnen nastreven.

De VOORZITTER: De heer Luhoff.

De heer LUHOFF (D66): Voorzitter, nu breekt mijn klomp een beetje. Nu komt u met een voorstel dat al is toegezegd, waar het college deze maand nog met een aantal plannen voor gaat komen. Medio november komen voor vijf prioriteitswijken al wijkplannen, samen met woningbouwcorporaties gemaakt, naar ons toe. Er wordt in deze begroting geld voor beschikbaar gesteld. En u wilt nu weer opnieuw beginnen!

De heer DIJK (SP): Nee, voorzitter, er zit een iets andere benadering in. Heel goed, dat er in die vier, vijf wijken geïnvesteerd wordt, maar daar mag het niet bij blijven. Wat ons betreft gaat er nog een schepje bovenop.

De heer LUHOFF (D66): Voorzitter, ook dat is aangekondigd. Ook twee andere wijken, het waren geloof ik Vinkhuizen en Paddepoel, komen er binnenkort aan. Er komt van de zomer nog een heel boekwerk met

allerlei wijkplannen en voor de volgende begroting gaan we ook nog aan de slag om het wijkgericht werken nog inzichtelijker te maken en er nog meer in te investeren.

De heer DIJK (SP): Allemaal plannen voor de toekomst en nog heel weinig concreets voor in het hier en nu.

De heer LUHOFF (D66): Voorzitter, komt ...

De VOORZITTER: Moment. Is dit uw antwoord op de opmerking?

De heer DIJK (SP): Ja.

De VOORZITTER: Dan krijgt de heer Luhoff weer het woord.

De heer LUHOFF (D66): Voorzitter, de heer Dijk verwijt mij nu dat ik niet met meer plannen wil komen, maar het is wat u voorstelt! Terwijl de plannen al in de pijplijn zitten! Terwijl wij eerdaags worden geïnformeerd over de eerste wijken.

De heer DIJK (SP): Als u rustig afwacht, hoort u in mijn volgende alinea volgens mij een antwoord. Een antwoord waar u vast niet tevreden mee zult zijn, maar het is in ieder geval een antwoord op de vraag. Voorzitter, de aandacht van dit college voor die ene vierkante meter vol winkels, markten, terrassen, levendige pleinen, concerten, fietsers, waar zonder enige moeite 62,5 miljoen euro in gestoken wordt en de geringe aandacht voor de wijken, vergroot juist die tweedeling. Het verbindt de twee gezichten van de stad daarom ook niet. Het geeft Stadjsers het gevoel dat als u iets wilt, het zo geregeld is en dat als zij iets willen, daar nooit geld voor is. Dan zou ik willen oproepen: kijk vanuit uw werkkamer op het stadhuis ietsje verder dan die ene kilometer.

De VOORZITTER: De heer Leemhuis.

De heer LEEMHUIS (GroenLinks): Voorzitter, het ging snel, maar hoor ik de heer Dijk hier nou zeggen dat fietsbeleid elitair beleid is? Dat is natuurlijk wel het toppunt van omdraaiing van de werkelijkheid, waar de fiets het meest toegankelijke vervoersmiddel is.

De heer DIJK (SP): Nee, ik noem het beleid niet elitair. Ik heb gewoon letterlijk uit het collegeprogramma uw visie op de binnenstad laten zien en daarmee probeer ik die twee gezichten, die u daar ook in hebt opgeschreven, te schetsen. En dat er voor 62,5 miljoen euro de moeite wordt gedaan om wat plannen te maken voor de binnenstad, maar dat die moeite niet wordt genomen voor de stadswijken.

De heer LEEMHUIS (GroenLinks): Voorzitter, wie zijn die fietsers? Dat zijn toch alle Stadjsers? Welke Stadjsers willen naar de stad? Dat zijn toch alle Stadjsers?

De heer DIJK (SP): Ja, Stadjsers in stadswijken hebben ook een fiets.

De heer LEEMHUIS (GroenLinks): Het zijn toch alle Stadjsers? Het was toch juist de SP-fractie die tegen de binnenstadvisie was, omdat de mensen in de stad niet meer naar het centrum zouden kunnen rijden? Het is toch precies diezelfde groep die de SP ook naar de binnenstad wil laten komen?

De heer DIJK (SP): Ik hoor geen vraag, dus ik voel mij niet echt geroepen om hierop te reageren.

De heer LEEMHUIS (GroenLinks): Het was een vraag.

De heer DIJK (SP): Ja, fietsers hebben we in de hele stad en we hebben Stadjsers in de hele stad. Die komen ook in de binnenstad inderdaad, dat klopt. Het punt dat ik hier wil maken, is dat het uw college lukt om voor 62,5 miljoen euro plannen voor de binnenstad te maken, maar dat het verrekke lastig gaat voor alle andere wijken in de stad. En als we het over de prioritaire wijken hebben: sorry, maar dat hoor ik al tweeënhalve jaar, dat die wijken prioritair zijn. Ik zat gisteren met een handvol bewoners in Selwerd die met kapotte woningen zitten waar de schimmel aan de muur zit en waar kinderen in slaapkamers vol met

schimmel wonen. Daar heb ik het over en als u er niet voor kunt zorgen dat u daar plannen voor kunt maken in de hele stad, dan vind ik dat een enorm grote toevoeging in deze stad. Daar balen wij van en het moet op een andere manier gebeuren. Voorzitter, ik was pas bij voorstel 1.

De VOORZITTER: Laatste opmerking van de heer Leemhuis nog hierop.

De heer LEEMHUIS (GroenLinks): Het is natuurlijk waar dat mensen die wonen in panden die er slecht aan toe zijn een groot probleem is en dat dit aangepakt moet worden. Is het niet zo dat dit ook de verantwoordelijkheid is van de verhuurder? Dus voor de corporaties? Is het niet ook belangrijk om die daarop aan te spreken?

De heer DIJK (SP): Dat is volgens mij een directe boodschap hier, want wij doen dat dagelijks. Voorzitter, de WIJ-teams lijken hun werk te doen.

De heer LEEMHUIS (GroenLinks): Dat bevestigt dus mijn vraag.

De VOORZITTER: Gaat u verder, mijnheer Dijk.

De heer DIJK (SP): Voorzitter, de WIJ-teams lijken hun werk te doen. Zij komen meer en eerder behoefte aan zorg en ondersteuning tegen. Dat dit tekorten op zou leveren, voorspelde mijn partij al eerder en het verdient een compliment dat het college de verwachte financiële tekorten opvangt.

Het college wil een gebiedsondersteunend netwerk voor individuele voorzieningen opzetten, met minder zorgaanbieders en een vast budget per gebied. Dat is een uitstekend idee. Nou moet u niet verlegen worden van onze complimenten op dit punt, want het past ook in de lijn van het SP-voorstel 'Anders en beter om sociaal te blijven' dat wij in 2013 presenteerden. Het beperken van het aantal zorgaanbieders bevordert de samenwerking, het voorkomt versnippering en het voorkomt onnodige concurrentie. Oftewel: het is de bijl aan de wortel van de vermarkting van de zorg. Om verdere tekorten tegen te gaan en preventief te werken, moeten er wat de SP betreft collectieve activiteiten in wijken worden georganiseerd, die de sociale samenhang vergroten en die een signalerende functie vervullen. Zo kan er tijdig en op maat individuele ondersteuning komen.

Daarnaast moeten de bureaucratie en administratiedruk voor huisartsen verminderen. Helaas lijken de oplossingen van het college vooral repressief in plaats van preventief. Daarom zijn we niet voor al uw oplossingen als het hierom gaat. Het college wil extra poortwachters naast huisartsen zetten om hun te adviseren, om zo te voorkomen dat te veel mensen naar specialistische zorg worden doorverwezen. Dat kan en mag niet ingegeven zijn en worden door financiële tekorten. Hiermee ondermijnt u de beroepseer van huisartsen zonder dat hier enige reden voor is.

De VOORZITTER: De heer Luhoff.

De heer LUHOFF (D66): Voorzitter, ik snap dit echt niet. U doet hier alsof de praktijkondersteuners als poortwachters worden ingezet. We hebben het hier over hoogopgeleide wijkverpleegkundigen, die de tijd kunnen nemen voor cliënten en onze Stadgers die hulp nodig hebben, zodat ze ook de hulp krijgen die nodig is. U maakt er hier een karikatuur van. Dit doet geen recht aan al die mensen die er werken en het doet ook geen recht aan de hulp die Stadgers hierdoor kunnen krijgen.

De heer DIJK (SP): Voorzitter, ik vind het mooi dat het hoogopgeleide wijkverpleegkundigen zijn. Dat is heel goed. Volgens mij is er een pilot gestart. Ik zie heel graag de resultaten daarvan, dan kunnen we fatsoenlijk beoordelen of we het inderdaad over de hele stad moeten gaan doen. Mijn zorg is alleen dat dit punt van die praktijkondersteuners genoemd wordt, ik noem ze bewust 'poortwachters', omdat het genoemd wordt in een context van het terugdringen van tekorten in de zorg. Er wordt bewust genoemd in twee zinnen erna, in de aanbiedingsbrief, dat het gaat om ervoor te zorgen dat mensen niet te veel naar specialistische zorg worden doorverwezen. Daar zit mijn zorg en daar is het ons nooit om te doen geweest.

De VOORZITTER: De heer Ruddijs.

De heer RUDDIJS (PvdA): Voorzitter, kan het ook zijn dat de SP een nogal eendimensionaal beeld heeft van: je bent ziek of je bent doodziek of je bent gezond? Het kan natuurlijk ook in de systematiek, onder het

motto van 'voorkomen is beter dan genezen', dat als je heel vroeg bij mensen over de vloer komt, je kunt voorkomen dat ze die zware zorg überhaupt uiteindelijk nodig hebben. Dan zou het kunnen zijn dat de poortwachter ook al vrij snel mensen terug kan sturen naar een voorliggend veld en wat lichtere hulp. Dus dat het niet een financieel verhaal is van ...

De VOORZITTER: Afronden graag.

De heer RUDDIJS (PvdA): ... 'we willen jou de dure zorg niet geven', maar: we willen u graag helpen, zo vroeg als het kan. Zou dat ook een mogelijkheid zijn?

De heer DIJK (SP): Kijk, voorzitter, dit is nou precies het punt waarom ik zei: het is repressief. Het is achteraf. Als mensen al bij de huisarts zijn geweest. Daarom noemde ik net: er moeten collectieve voorzieningen in de buurten en wijken komen. Daar wachten we al heel lang op. Daar moet een systeem voor komen, zodat daar die zorg gesignaleerd wordt. Daarom noemde ik ook dat punt van zorg, als er een poortwachter naast een huisarts wordt geplaatst om die tekorten terug te dringen. Dat mag niet de prikkel zijn.

De VOORZITTER: Ik ga even naar de heer Bolle.

De heer BOLLE (CDA): Dank u, voorzitter. Maar denkt de SP dan serieus dat een hoogopgeleide wijkverpleegkundige zal zeggen: ga maar niet naar de huisarts, want ik weet het wel beter dan de huisarts? Als die wijkverpleegkundige iets signaleert, dan zegt die wijkverpleegkundige toch: ik zou maar even naar de huisarts gaan, want het gaat mijn petje te boven, bijvoorbeeld?

De heer DIJK (SP): Dat kan. Dat hoop ik. Maar daarom stel ik ook voor dat we eerst de bureaucratie gaan oplossen, dat wij die pilot gaan afwachten, dat we de resultaten ervan kunnen inschatten en dan kunnen we gaan kijken wat we ermee gaan doen. Daarvoor dien ik zo meteen ook een motie in, om dat op die manier te doen.

Voorzitter, punt drie. De SP stelt verder voor om de individuele inkomenstoets eerder toe te kennen. Er moet meer gebeuren om Stadgers die langdurig van een bijstandsuitkering moeten rondkomen te ondersteunen. Daar is ook alle reden toe. Twee derde van alle bijstandsgerechtigden in stad Groningen leeft al drie jaar of langer in armoede. Ze hebben weinig perspectief op inkomensverbetering en bij een kleine tegenvaller ontstaan er schulden. 18 van de 23 Groninger gemeenten kennen de individuele inkomenstoets al toe wanneer iemand drie jaar lang een bijstandsuitkering ontvangt. Het is te gek voor woorden dat Groningen tot de vijf gemeenten behoort die dat niet doen.

Punt vier. We stellen bovendien voor om voor mensen met een laag inkomen ook de afvalstoffenheffing al na drie jaar volledig kwijt te schelden. Dat is een van de weinige instrumenten waarmee de gemeente de leefomstandigheden van Stadgers met een laag inkomen kan verbeteren. Zo'n 2500 huishoudens met een minimuminkomen zullen hier baat bij hebben. Dat betekent dat het tarief per huishouden met nog geen 4 euro per jaar omhoog zou moeten. Dat is volgens de SP-fractie geen ramp, dat heet solidariteit.

De VOORZITTER: U bent door uw tijd heen, eigenlijk.

De heer DIJK (SP): Dat vind ik wel jammer.

De VOORZITTER: Dat kan ik me heel goed voorstellen, ja.

De heer DIJK (SP): Ik heb nog een beetje namelijk.

De VOORZITTER: Probeer het op tempo af te maken.

De heer DIJK (SP): Ja. Voorzitter, we moeten chronisch zieken en gehandicapten meer compenseren voor de kosten die zij maken vanwege een ziekte of handicap. Het Nibud schat dat de kosten die gerelateerd zijn aan een chronische ziekte of handicap rond de 400 euro per jaar liggen. De SP stelt dat als mensen ziek worden, dit geen keuze is. Het kan komen door slechte omstandigheden of gewoon door botte pech. Daarom stelt de SP-fractie voor om als gemeente dit bedrag, die 400 euro van het Nibud, ook aan te houden en die compensatie voor dat bedrag dus te verruimen.

En voorzitter, ik hoor u denken: daar heb je de SP weer met thema's als wonen, zorg en tweedeling. Maar voorzitter, het is een reactie op de ambitieeloosheid van het college om de twee gezichten van de stad echt met elkaar te verbinden. Door te investeren in huurders en woningzoekenden, Stadjes die menswaardige zorg nodig hebben en werkenden of werkzoekenden met een laag inkomen doet de SP dat juist wel.

Voorzitter, tijdens het voorjaarsdebat zei de SP voor een kant te kiezen. De kant van hen voor wie de bestaanszekerheid onder druk staat. Ik herhaal hier vandaag dat wij die kant kiezen, omdat het er niet om gaat het een beetje minder erg te maken, maar omdat het erom gaat dat het beter moet worden. Wij kiezen die kant, omdat Stadjes het gevoel moeten krijgen dat het morgen beter zal zijn. Wij kiezen die kant omdat het noodzakelijk is, omdat dit college onder zware invloed van de grootste partij, D66, dat nog steeds niet doet. Dank u wel.

De VOORZITTER: Dank u. Dan ontvang ik graag de door u aangekondigde moties.

Motie 3: Versterken aanpak laaggeletterdheid (SP, Student en Stad)

De raad van de gemeente Groningen, in vergadering bijeen op woensdag 8 november 2017 besprekende de gemeentebegroting 2018,

constaterende dat:

- het college de prognose van het aantal deelnemers in de volwasseneneducatie (programma Onderwijs) verlaagt van 1100 in 2017 naar 900 in 2018;
- er een scholingsplan is vastgesteld voor personen aan de onderkant van de arbeidsmarkt met aandacht voor laaggeletterdheid (programma Werk en Inkomen) voor een onbekend aantal deelnemers;

overwegende dat:

- naar schatting 12% van de volwassen Stadjes te maken heeft met een vorm van analfabetisme of laaggeletterdheid en dit dus gaat om rond de 20.000 mensen;
- laaggeletterdheid deelname aan de (digitale) samenleving in de weg staat;
- kinderen van laaggeletterde ouders minder kansen hebben in het onderwijs en hun verdere toekomst;
- het budget voor volwasseneneducatie in 2017 en 2018 gelijk blijft;
- de aandacht in het programma Werk en Inkomen voor laaggeletterdheid niet ten koste mag gaan van de ambities in het programma Onderwijs;

verzoekt het college:

- in samenspraak met de Taalhuizen en de scholingsinstituten een nog aantrekkelijker werving onder laaggeletterden te ontwikkelen zodanig dat het aantal deelnemers binnen het programma onderwijs in 2018 op tenminste 1100 uitkomt;

en gaat over tot de orde van de dag.

Motie 4: Heel Groningen (SP)

De gemeenteraad van Groningen, in vergadering bijeen op woensdag 8 november 2017, besprekende de gemeentebegroting 2018,

constaterende dat:

- het college zich tot doel heeft gesteld 'de twee gezichten van de stad' met elkaar te verbinden;
- het college uitgebreide plannen heeft ontwikkeld voor de binnenstad;
- het college ervoor kiest om te investeren in vier prioritaire wijken: Selwerd, Indische buurt/ De Hoogte, De Wijert en Beijum;

overwegende dat:

- het college in staat is gebleken om voor de binnenstad van Groningen uitgebreide plannen te ontwikkelen die investeringen van 62,5 miljoen euro behelzen;
- er vele wijken in de stad Groningen zijn die aandacht, wijkvernieuwing en investeringen nodig hebben om de woon- en leefomstandigheden van Stadjes te verbeteren;

verzoekt het college:

- om naast de plannen voor de binnenstad, voor alle stadse wijken vergelijkbare investeringsplannen te ontwikkelen die de woon- en leefomstandigheden van Stadjes verbeteren;
- de raad hierover bij de voorjaarsbrief 2018 te informeren;

en gaat over tot de orde van de dag.

Motie 5: Wel beroepseer en autonomie, geen administratiedruk en bureaucratie (SP)

De raad van de gemeente Groningen in vergadering bijeen op woensdag 8 november 2017, besprekende de gemeentebegroting 2018,

constaterende dat:

- het college door middel van de inzet van extra praktijkondersteuners huisartsen wil adviseren over doorverwijzen;
- deze maatregel wordt aangedragen als een van de manieren om de tekorten in het sociale domein terug te dringen;

overwegende dat:

- huisartsen een goede opleiding hebben gevolgd waardoor zij in staat zijn een professionele afweging te maken bij hun doorverwijzingen naar specialistische zorg;
- de inzet van praktijkondersteuners de autonomie en beroepseer van huisartsen kan aantasten;
- de gemeente Groningen haar energie vooral moet inzetten om de administratiedruk en bureaucratie te bestrijden, zodat huisartsen zich meer kunnen richten en meer tijd overhouden voor hun cliënten/patiënten;

verzoekt het college:

- de voorgestelde maatregel tot het inzetten van praktijkondersteuners te schrappen, zolang de uitkomsten van de pilot met praktijkondersteuners nog niet met de raad besproken zijn;
- zich meer in te zetten voor het bestrijden van de administratiedruk en bureaucratie waar huisartsen mee te maken krijgen;

en gaat over tot de orde van de dag.

Motie 6: Behoud rechten thuiszorgmedewerkers (SP)

De raad van de gemeente Groningen, in vergadering bijeen op woensdag 8 november 2017 besprekende de gemeentebegroting 2018,

constaterende dat:

- de raamovereenkomsten in de zorg o.a. voor individuele en groepsgerichte ondersteuning (waar huishoudelijke hulp onderdeel van is) in 2018 afgelopen is en het college in dat jaar de aanbesteding voor de periode vanaf 2019 wil laten plaatsen;
- het college een aanbestedingsbepaling wil opnemen, zodat zorgaanbieders de huishoudelijke hulp uitsluitend uitvoeren door medewerkers met de juiste opleiding waardoor in dienst zijnde HH2-medewerkers te hoog kunnen zijn opgeleid;
- op 1 juni 2017 de 'Wijzigingsverordening maatschappelijke ondersteuning gemeente Groningen 2015' van kracht is geworden (raadsbesluit 6487305);

overwegende dat:

- ten gevolge van gemeentebeleid er een verschuiving gewenst wordt van de HH2-zorg naar HH1-zorg, met als gevolg dat reeds in dienst zijnd personeel van zorgaanbieders deels te hoog is opgeleid;
- de wijzigingsverordening gebaseerd is op de wens van voormalig staatssecretaris Van Rijn dat gemeenten een reëel inkooptarief vaststellen voor geleverde zorg;
- onderdeel van het tarief de kosten voor personeel zijn waarbij de regeling bepaalt: "Het college baseert een reële prijs vervolgens op de collectieve arbeidsovereenkomsten die door de aanbieder in de betreffende sector moeten worden gehanteerd";
- aanpassing van een bestaand personeelsbestand naar een nieuwe situatie via natuurlijk verloop gaat met behoud van verworven rechten van medewerkers zoals over het algemeen is vastgelegd in de cao's;

verzoekt het college:

- in de aanbesteding 'Individuele en groepsgerichte ondersteuning 2019' tariefverschillen van aanbieders veroorzaakt door verworven rechten van medewerkers ten gevolge van cao-bepalingen buiten de beoordeling voor gunning te laten;

en gaat over tot de orde van de dag.

Amendement 1: Verhoging tegemoetkoming in de meerkostenregeling 2018 (SP, ChristenUnie)

De raad van de gemeente Groningen, in vergadering bijeen op woensdag 8 november 2017 besprekende de Gemeentebegroting 2018,

constaterende dat:

- Groningen sinds 2014 de 'Meerkostenregeling chronisch zieken en gehandicapten' kent;
- deze regeling bedoeld is voor Stadgers met een laag inkomen die te maken hebben met bijzondere extra kosten voor levensonderhoud door een chronische ziekte of beperking;
- onlangs het college deze regeling heeft bijgesteld zonder dat dit tot een hogere uitkering leidt;

overwegende dat:

- de toenmalige WTCG/CER voorzag in een jaarlijkse tegemoetkoming voor chronisch zieken en gehandicapten van tussen de 381 euro en 579 euro per jaar;
- de gemeentelijke tegemoetkoming gedaald is van 400 euro in 2014 tot 330 euro in 2017;
- het eigen risico de afgelopen jaren met 235 euro is gestegen en de gemiddelde ziektekostenpremie met 168 euro is gestegen, samen 403 euro per jaar;
- daarbovenop chronisch zieken en gehandicapten geconfronteerd worden met onvermijdbare kosten voor dieet, bewassing, speciale kleding, hulpmiddelen, vervoer, huishoudelijke hulp, etc. voor gemiddeld 300 euro per jaar;
- in deze tijd van economische groei met name voor deze groep compensatie voor koopkrachtverlies vanwege onvermijdbare kosten gerechtvaardigd is;
- een verhoging van de jaarlijkse tegemoetkoming van de huidige 30 euro naar 400 euro per jaar ongeveer 450.000 euro kost en voor de periode 2018-2021 dus 1.300.000 euro;
- een verlaging van het weerstandsvermogen voor 2018 tot 1,0 past in het gevoerde financiële beleid;

besluit:

- besluitpunt I van het voorgestelde raadsbesluit als volgt te wijzigen en aan te vullen:
 - o structureel extra beleid voor de verhoging van de uitkering meerkostenregeling tot 400 euro voor de jaren 2018 tot en met 2021 beschikbaar te stellen, kosten 450.000 euro per jaar;
 - o de totale kosten ad 1,8 miljoen euro voor deze periode te dekken door een onttrekking aan de algemene egaliseringsreserve (AER);
 - o de ratio van het weerstandsvermogen in 2018 tot en met 2021 elk jaar te verlagen met 1,0%;
 - o het extra beleid uitkering meerkostenregeling van in totaal 1,8 miljoen euro op te nemen in de begroting 2018 en het saldo van de AER en ratio weerstandsvermogen op diverse plekken in de begroting 2018 conform bovenstaand te wijzigen;

en gaat over tot de orde van de dag.

Amendement 2 (SP)

De gemeenteraad van Groningen in vergadering bijeen op woensdag 8 november 2017, besprekende raadsvoorstel belastingtarieven 2018,

constaterende dat:

- volledige kwijtschelding van de afvalstoffenheffing momenteel alleen geldt voor huishoudens die langer dan vijf jaar gedeeltelijke kwijtschelding en langdurigheidstoelage ontvangen;
- de kwijtschelding afvalstoffenheffing voor overige kwijtscheldingsgerechtigden momenteel 57% van het verschuldigde bedrag bedraagt;

overwegende dat:

- kwijtschelding in het kader van de afvalstoffenheffing een van de weinige instrumenten is waarop de gemeente minimaal huishoudens kan ondersteunen;
- zo'n 2.500 huishoudens met een minimuminkomen baat zullen hebben door volledige kwijtschelding te verlenen na drie jaar gedeeltelijke kwijtschelding te hebben ontvangen;
- de jaarlijkse meerkosten van deze verruiming van 300.000 euro binnen de tarieven dient te worden opgevangen (het zogeheten 'gesloten systeem');

spreekt uit dat:

- de kwijtschelding verruimd dient te worden zodat huishoudens die langer dan drie jaar gedeeltelijke kwijtschelding ontvangen volledige kwijtschelding krijgen;

- de kosten van deze verruiming gedekt dienen te worden uit een kleine verhoging van het basistarief afvalstoffenheffing 2018 met 3,72 euro per perceel;

besluit:

1. de tarieventabel behorende bij de ‘verordening afvalstoffenheffing 2018’ als volgt te wijzigen: “belasting bedraagt per perceel per belastingjaar 163,42 euro”;
2. artikel 1 lid 3 sub b van de ‘kwijtscheldingsverordening gemeentelijke belastingen 2018’ als volgt te wijzigen: “kwijtscheldingsgerechtigden die de afgelopen drie jaar kwijtschelding hebben ontvangen”.

en gaat over tot de orde van de dag.

Amendement 3: Opgave participatiebanen 2018 (SP)

De raad van de gemeente Groningen, in vergadering bijeen op woensdag 8 november 2017, besprekende de ontwerpbegroting 2018,

constaterende dat:

- in Groningen ruim zesduizend bijstandsgerechtigden een grote afstand tot de arbeidsmarkt hebben;
- in het coalitieakkoord de opdracht voor het college is om mensen te activeren door onder andere participatiebanen en vrijwilligerswerk;
- participatiebanen een belangrijk middel zijn om mensen met een grote afstand tot de arbeidsmarkt te activeren, arbeidsritme op te laten doen en perspectief te bieden;
- deelnemers aan participatiebanen een belangrijke bijdrage aan de Groninger samenleving leveren;
- verschillende projecten succesvol zijn geworden door de inzet van participatiebanen en er een behoefte is bij verschillende organisaties aan vrijwilligers of participatiebanen;
- de raad in februari 2017 heeft besloten de regels en voorwaarden met betrekking tot participatiebanen aan te passen, met als doel de opgave van jaarlijks vijfhonderd participatiebanen te realiseren;
- in de conceptbegroting 2018 de jaarlijkse opgave van het aantal mensen dat actief is op een participatiebaan niet is opgenomen;

besluit:

- in de begroting als opgave voor het jaar 2018 het aantal van vijfhonderd participatiebanen op te nemen (blz. 22 conceptbegroting).

en gaat over tot de orde van de dag.

Amendement 4: Individuele inkomenstoelage eerder toekennen (SP)

De raad van de gemeente Groningen in vergadering bijeen op woensdag 8 november 2017, besprekende de gemeentebegroting 2018,

constaterende dat:

- uit de armoedemonitor van Onderzoek en Statistiek naar voren komt dat langdurige minimahuishoudens voornamelijk uit alleenstaanden en eenoudergezinnen bestaan;
- een op de zeven huishoudens en een op de vijf huishoudens met kinderen moeten rondkomen van een laag inkomen;
- de individuele inkomenstoelage in de gemeente Groningen op dit moment na vijf jaar een laag inkomen te hebben wordt toegekend;
- de individuele inkomenstoelage bedoeld is voor mensen die langdurig zijn aangewezen op een laag inkomen en daardoor in financieel moeilijke omstandigheden zijn geraakt of terecht kunnen komen;
- het aantal minimahuishoudens in 2015 meer is gestegen dan de jaren daarvoor;

overwegende dat:

- in vele andere gemeenten de individuele inkomenstoelage eerder wordt toegekend dan in de gemeente Groningen;
- het aantal minimahuishoudens dat in problematische schulden terecht is gekomen of dreigt te komen groeit;
- de individuele inkomenstoelage voor minimahuishoudens die langdurig zijn aangewezen op een laag inkomen voor enige rust bij gerechtigden kan zorgen;

besluit:

- met ingang van 1 januari 2018 in artikel 1 van de Verordening individuele inkomstenstoeslag Participatiewet 2015 het begrip referteperiode te wijzigen in “periode van drie jaar voorafgaand aan de peildatum”;
- besluitpunt I van het voorgestelde raadsbesluit als volgt te wijzigen en aan te vullen:
 - o structureel extra beleid voor het eerder toekennen van de individuele inkomstenstoeslag voor de jaren 2018 tot en met 2021 beschikbaar te stellen, kosten 700.000 euro per jaar;
 - o de totale kosten ad 2,8 miljoen euro voor deze periode te dekken door een onttrekking aan de algemene egalisereserve (AER);
 - o de ratio van het weerstandsvermogen in 2018 tot en met 2021 elk jaar te verlagen met 2,07%;
 - o het eerder toekennen van de individuele inkomstenstoeslag van in totaal 2,8 miljoen euro op te nemen in de begroting 2018 en het saldo van de AER en ratio weerstandsvermogen op diverse plekken in de begroting 2018 conform bovenstaand te wijzigen;

en gaat over tot de orde van de dag.

Amendement 5: Inhaalslag Verkeersveiligheid 2018 (SP, CDA, Stadspartij)

De raad van de gemeente Groningen, in vergadering bijeen op woensdag 6 november 2017 besprekende de Gemeentebegroting 2018,

constaterende dat:

- de laatste jaren uit de Leefbaarheidsmonitor blijkt dat verkeersonveiligheid door wijkbewoners wordt aangemerkt als belangrijkste probleem dat aangepakt moet worden;
- het college voorstelt om in de begroting 2018 eenmalig 1 miljoen euro uit het investeringsfonds toe te voegen aan het reguliere budget (210.000 euro) voor verkeersveiligheid;
- uit de gehouden hoorzitting over verkeersveiligheid knelpunten in de handhaving, het verkeersgedrag en technische inrichting van de openbare ruimte door bewonersorganisaties uit vrijwel alle wijken onder de aandacht van de raad zijn gebracht;
- daarnaast een lange lijst van kleine en grote onveilige situaties door Stadgers is aangedragen;

overwegende dat:

- de het college in december komt met een nota Verkeersveiligheid, waarin de besteding van de beschikbare middelen wordt voorgesteld;
- maatregelen ter versterking van de handhaving, verbetering van het verkeersgedrag en aanpassingen in straatinrichtingen in het algemeen op steun van de raad kunnen rekenen;
- het college de verwachte tevredenheid van bewoners over de verkeersveiligheid voor 2018 naar beneden bijstelt van 65% naar 60% ten opzichte van de begroting van 2017, terwijl het aantal verwachte letselgevallen gelijk blijft en deze verwachting niet strookt met de wens die uit de bevolking naar boven is gekomen;
- met het incidentele extra budget slechts een klein deel van de uit de bevolking aangegeven verkeersonveilige situaties kan worden opgelost;
- de raad geen besluit heeft genomen over de langzaam verkeersroute langs het Hoendiep (zie voorstel Stedelijk Investeringsfonds) terwijl de eventuele aanleg en uitgave van nog vast te stellen kosten nog enkele jaren duurt;

besluit:

- aan besluitpunt I van het voorgestelde raadsbesluit toe te voegen: “met dien verstande dat de inzet uit de Voeding Stedelijk Investeringsfonds (nr. 4 Financiële knelpunten en ambities ¹) als volgt wordt gewijzigd:
 - o Verkeersveiligheid niet 1.0 maar 2.0 miljoen euro;
 - o “Fietstunnel, langzaam verkeersroute langs het Hoendiep” niet 10.0 maar 9.0 miljoen euro.

¹: Papieren versie p. 424, webversie p. 300

Amendement 6: Preventieve grofvuilmaatregelen (SP)

De gemeenteraad van Groningen in vergadering bijeen op woensdag 8 november 2017, besprekende raadsvoorstel Begroting 2018,

constaterende dat:

- grofvuil alleen via de afvalbrengrstations gratis kan worden aangeboden;
- het laten ophalen van grofvuil door de gemeente minimaal 46,50 euro kost;

overwegende dat:

- er regelmatig in de openbare ruimte grofvuil wordt achtergelaten;
- niet iedereen de middelen heeft om grofvuil naar de afvalbrengstations te vervoeren, of te betalen voor het laten ophalen van grofvuil;
- de jaarlijkse kosten van 2x gratis grofvuil ophalen 400.000 euro bedragen;
- de tunnel bij het Hoendiep pas over enkele jaren financiering behoeft in combinatie met de westelijke ringweg;

spreekt uit dat:

- het laten ophalen van grofvuil door de gemeente een extra impuls geeft aan het voorkomen van zwerfafval en bijplaatsingen bij ondergrondse containers;
- de kosten van deze verruiming gedekt dienen te worden uit het stedelijk investeringsfonds, specifiek de tunnel voor de langzaam verkeersroute langs het Hoendiep;

besluit:

- aan besluitpunt I van het voorgestelde raadsbesluit toe te voegen: “met dien verstande dat de inzet uit de Voeding Stedelijk Investeringsfonds (nr. 4 Financiële knelpunten en ambities ¹) als volgt wordt gewijzigd:
 1. toevoegen “Preventieve grofvuilmaatregelen 2 miljoen euro, te verdelen over vijf jaar”;
 2. het bedrag 2 miljoen euro te verlagen voor “Fietstunnel, langzaam verkeersroute langs het Hoendiep”;

en gaat over tot de orde van de dag.

¹:Papieren versie p. 424, webversie p. 300

Amendement 7: Onderhoud in wijken (SP)

De gemeenteraad van Groningen in vergadering bijeen op woensdag 8 november 2017, besprekende raadsvoorstel begroting 2018,

constaterende dat:

- er in veel wijken nog allerlei plekken zijn waar er veel straten slecht bij liggen, er regelmatig bijplaatsingen bij ondergrondse containers voorkomt of er zwerfafval in de natuur en parken is;

overwegende dat:

- bewoners in wijken goed zicht hebben waar deze ongewenste gebreken in het beheer van de stad zijn;
- de gemeenteraad graag zeggenschap geeft aan wijken en buurten, waar het lokale problematiek betreft;
- uit het stedelijk investeringsfonds een bijdrage kan komen aan een schone en hele stad;

spreekt uit dat:

- het positief is als onze inwoners kunnen beschikken over extra budget voor verbetering van de leefomgeving;
- 200.000 euro per jaar, voor de komende drie jaar een stap in de goede richting is;

besluit:

- aan besluitpunt I van het voorgestelde raadsbesluit toe te voegen: “met dien verstande dat de inzet uit de Voeding Stedelijk Investeringsfonds (nr. 4 Financiële knelpunten en ambities ¹) als volgt wordt gewijzigd:
 1. toevoegen “Onderhoud in Wijken 600.000 euro, te verdelen over drie jaar;
 2. het bedrag 600.000 euro te verlagen voor “Fietstunnel, langzaam verkeersroute langs het Hoendiep”;

en gaat over tot de orde van de dag.

Amendement 8: onttrekkingsvergunningen naar nul in 2018 (SP)

De raad van de gemeente Groningen, in vergadering bijeen op 8 november 2017, besprekende de Gemeentebegroting 2018,

constaterende dat:

- in Groningen de vraag van jongeren naar huisvesting kwalitatief van aard is;
- uit onderzoek blijkt dat de particuliere kamerverhuurmarkt ontspannen is en er sprake is van een overschot aan kamers (zie o.a. p. 11 van het reeds vastgestelde bestemmingsplan Herziening Bestemmingsregels Wonen);
- in de conceptbegroting voor het jaar 2018 staat dat wordt beoogd het aantal te verlenen onttrekkingsvergunningen op <30 vast te stellen;

overwegende dat:

- meer particuliere kamerverhuur niet bijdraagt aan het oplossen van voornoemde kwalitatieve vraag;
- gezinswoningen in Groningen schaars zijn;
- deze schaarse gezinswoningen door een onttrekkingsvergunning verdwijnen ten behoeve van meer particuliere kamerverhuur;
- dit een ongewenste ontwikkeling is;

voorts overwegende dat:

- het aantal onttrekkingsvergunningen ten behoeve van kamerverhuur mede vanwege bovenstaande redenen naar nul moet in het jaar 2018;

besluit:

- pagina 188 van de Begroting van de gemeente Groningen voor het jaar 2018 (bijlage bij raadsvoorstel) als volgt te wijzigen:
 - o bij de prestatie-indicatoren onder paragraaf 8.2.2 'Kamerverhuurbeleid' het getal onder 'beoogd 2018' te wijzigen van '<30' naar '0'.

en gaat over tot de orde van de dag.

De VOORZITTER: Ik geef graag de fractievoorzitter van de PvdA, de heer Ruddijs het woord.

De heer RUDDIJS (PvdA): Dank u wel, voorzitter. Vijftig jaar geleden ben ik geboren in deze mooie stad. Hoewel gemiddelde mensen niet bestaan, was ik misschien wel een doorsnee kind, groeide ik op in een gemiddeld gezin en woonden we in een gewone benedenwoning. Toen al was Groningen een sociale en veilige stad. We woonden in een gemengde buurt. Ik had vriendjes met ouders die wat minder verdienden en ik had vriendjes die ouders hadden die wat meer verdienden. Ze woonden in huurwoningen en ze woonden in koopwoningen met grote tuinen. Met zijn allen gingen we naar de openbare buurtschool. Veel van onze ouders hadden niet gestudeerd, maar op school werden we allemaal gestimuleerd, passend bij je talenten, om door te leren. Op de middelbare school vervolgens kwamen mijn vrienden uit alle wijken uit de stad. Uit Lewenborg, Paddepoel, Helpman, alles. Groningen had een traditie van eerlijke onderwijskansen en gemengde wijken. Het heette nog geen burgerparticipatie, maar samen met inwoners zijn in die periode ook de stadsvernieuwing en ontwikkeling van Beijum en Hoornse Meer in samenspraak met deze en gene tot stand gekomen.

Bij de voorjaarsnota sprak mijn fractie over de net geboren Emma. Emma is in 2017 geboren in een stad waar de afgelopen, pakweg dertig jaar een soort tweedeling is ontstaan. De wijk waar Emma is geboren, bepaalt meer dan toen ik werd geboren de kans op het hebben van een goede gezondheid en het krijgen van perspectief op een welvend bestaan. In heel Nederland, en eigenlijk in de gehele westerse wereld, zie je dat er in de afgelopen dertig jaar helaas een duidelijke tweedeling is gekomen tussen hoogopgeleide, kansrijke mensen en laagopgeleide, kansarme mensen. Groningen heeft zich helaas niet volledig aan die trend weten te onttrekken. We hebben bovendien in Nederland de overheid steeds meer op afstand gezet en we hebben de zwaarste economische crisis in honderd jaar over ons heen gehad. Een deel van onze inwoners kent daardoor een grotere bestaansonzekerheid dan enkele decennia geleden: onzekerheid over werk, onzekerheid over betaalbare huisvesting, onzekerheid over goed onderwijs en onzekerheid over veiligheid. En intussen bestaat er ook nog eens een grote zorg over klimaatverandering en de toekomst van de aarde. Het is die onzekerheid die de kloof tussen politiek en burger in de hand werkt.

Het college heeft zich terecht de opdracht gegeven om onze inwoners meer bestaanszekerheid te geven en de tweedeling tegen te gaan en die twee gezichten van de stad dichterbij elkaar te brengen. In de begroting van 2018 zien wij dat onze gemeente voor ongeveer 1 miljard euro blijft werken aan de bestaanszekerheid en een goede leefomgeving voor iedereen. Per inwoner besteedt onze gemeente iedere dag € 13,70 en daardoor wonen we in die sociale en veilige stad. Er wordt gewerkt aan voldoende woningen, aan leefbare wijken, toegankelijke zorg, goed onderwijs, hulp bij het vinden van werk en het gebruik van duurzame energie. We doen de goede dingen, maar de opgave is gigantisch groot. Het college is op de goede weg en de PvdA vindt dat we de sociale focus vooral moeten vasthouden.

Als we de bestaanszekerheid van onze inwoners willen verbeteren, zijn werk en participatie belangrijke aandachtspunten.

De VOORZITTER: De heer Dijk.

De heer DIJK (SP): Ja voorzitter, als we naar de cijfers kijken, dan zien we eigenlijk dat het aantal bijstandsgerechtigden niet afneemt, dat het aantal kinderen dat in armoede opgroeit niet afneemt, dat het

aantal huishoudens dat in armoede leeft niet afneemt. Wanneer gaat de PvdA in dit college iets doen om het beter te maken voor die mensen in plaats van het net iets minder erg te maken voor die mensen?

De heer RUDDIJS (PvdA): Nou, net iets minder erg, dat zijn uw woorden.

De heer DIJK (SP): Voorzitter, dat blijkt wel uit de cijfers. Het wordt er niet beter van. Dus ik ga u vragen: wanneer gaat u iets doen om het beter te maken?

De VOORZITTER: Volgens mij moet de heer Ruddijs eerst maar even antwoord geven.

De heer RUDDIJS (PvdA): Ik zal proberen een antwoord te geven. Ik gaf al aan dat er een aantal trends geweest is de afgelopen dertig jaar, maar we hebben ook de ergste recessie in honderd jaar tijd gehad. Dus we staan op achterstand. Het probleem dat u agendeert, daarbij kunnen we elkaar de hand geven, dat zien wij wel degelijk. Het gaat te langzaam. Je ziet nu een uitstroom van de WW, nog steeds naar de uitkering. Er zit een heel verhaal achter waarom verdorie die cijfers maar niet willen dalen. Maar dat neemt niet weg dat dit college een heel pakket van maatregelen heeft om te kijken hoe je mensen kunt activeren. Daar moet je op inzetten. We kunnen heel hard roepen dat het een schande is dat die bakken niet leeg gaan en dat mensen van een uitkering leven, maar wat dit college doet, en dat steunen wij van harte, is heel veel instrumenten inzetten om mensen te ontwikkelen en te stimuleren, een opleiding te geven en een stukje zelfredzaamheid te geven, zodat ze wel een kans op een baan hebben.

De VOORZITTER: De heer Dijk.

De heer DIJK (SP): Ja voorzitter, het probleem is volgens mij dat de PvdA in het college gewoon nalaat om die mensen financieel meer te ondersteunen. De mogelijkheden zijn er voor, dat heb ik net laten zien. En wat er wel lukt in dit college, en dat is wel gek, want het coalitieakkoord wordt opgebroken: er wordt 6 miljoen euro extra gepompt in Airport Eelde! Gefeliciteerd VVD, dat is gelukt. Maar voorzitter, ja, een vraag, het lukt u niet om extra investeringen te krijgen op het gebied van financiële inkomensondersteuning voor mensen die jarenlang niets extra's hebben gehad van dit college.

De heer RUDDIJS (PvdA): U maakt weer een karikatuur. Wij doen in deze stad behoorlijk wat aan inkomensondersteuning en we gunnen als PvdA natuurlijk iedereen het beste. Maar het verschil tussen SP en PvdA is dat u een vangnet wilt. Dat wil de PvdA ook, maar de PvdA wil er ook een trampoline naast zetten om mensen niet alleen uit de armoede te houden, maar ze ook kansen te geven om zich door te ontwikkelen. Dat moet in balans. Als je kijkt naar wat dit college aan het sociale domein uitgeeft, gaat er ook een groot gedeelte naar mensen activeren, mensen verder helpen en niet alleen een vangnet. Je kunt altijd discussiëren of het vangnet stevig genoeg is. Wij zouden liever ook willen dat het vangnet wat steviger was. Tegelijkertijd: wij zijn geen asociale stad. Het vangnet in Groningen is niet asociaal. Het kan beter, maar als we extra geld hebben, zetten we dat met name in op activeren van mensen, om die trampoline wat steviger te maken.

De heer DIJK (SP): Voorzitter, nou ...

De heer RUDDIJS (PvdA): En ik ga eigenlijk graag door met mijn woordvoering.

De VOORZITTER: De heer Dijk heeft het woord.

De heer DIJK (SP): Nou breekt me echte klomp, hoor. Als ik kijk naar Asscher, denk ik: jippie, de PvdA is weer links! En dan hoor ik een verhaal houden hier, door de heer Ruddijs, over flexibilisering en uitverkoop van de samenleving. Allemaal PvdA-beleid van de afgelopen dertig, veertig jaar. En dan vragen we nu, als er extra geld te besteden is, om mensen die laag inkomen hebben extra te ondersteunen en dan durft de PvdA een neoliberale tegenstelling neer te zetten, alsof een trampoline en een vangnet een tegenstelling zijn! Daar hebben die mensen die jarenlang in de bijstand zitten, die weinig perspectief op werk hebben, geen biet aan.

De heer RUDDIJS (PvdA): Ja, twee merkwaardige aannames, voorzitter. Dat de PvdA de absolute meerderheid had in Nederland op alle fronten en dat we het allemaal geregeld hebben in ons eentje. Dat is

niet zo. Het tweede wat ik probeer aan te geven is dat uw focus op armoede en mensen een vangnet geven, ook onze focus is, maar dat wij er wat naast zetten, en dat hoor ik bij de SP zelden: dat je mensen moet activeren. Als je kijkt naar de balans die wij hebben gevonden in het totaalpakket om mensen te helpen, is die hartstikke sociaal. Alleen is er wel een duidelijk verschil tussen de SP en de PvdA. Dat is misschien goed dat we dat weer eens hebben benoemd.

De heer DIJK (SP): Een heel bijzondere tegenstelling.

De VOORZITTER: Ik geef de heer Dijk het woord, maar blijkbaar hoeft dat niet meer.

De heer DIJK (SP): Ja, ik vind het een bijzondere tegenstelling voor een sociaaldemocraat om te maken tussen een vangnet en een trampoline. Volgens mij moet het én-én zijn en dat lukt u duidelijk in dit college niet, omdat het de VVD bijvoorbeeld wel lukt om zo'n coalitieprogramma open te scheuren en te zorgen dat er 6 miljoen euro naar Eelde gaat, in plaats van naar mensen die het echt nodig hebben, mensen die inkomensondersteuning nodig hebben. U levert niks materieels.

De heer RUDDIJS (PvdA): Ik vraag mij bijna af of u wel luistert. Het verhaal was nu juist dat ik bij u een focus constateer op het vangnet en de PvdA staat voor een vangnet met daarnaast een trampoline. Dat lijkt me hartstikke sociaal. Daar kunt u het niet mee eens zijn, maar er zit geen tegenstelling in; het gaat bij ons hand in hand.

Ik ga graag verder met mijn verhaal. Wij denken namelijk, en dat is met name die trampoline: hoe ga je nu om met mensen die eigenlijk wel zouden kunnen werken, maar dat niet helemaal op eigen basis kunnen, dat wij moeten overgaan tot het invoeren van de basisbaan en dat staat gelukkig ook in de begroting. We hebben namelijk de indruk, als je uitgaat van de inclusieve arbeidsmarkt, dat er voor iedereen een plek is op die arbeidsmarkt en dat er ook heel veel ondersteunend werk in deze stad blijft liggen. Denk maar aan zorg, beheer, onderwijs. Of concreet aan buurtconciërges, fietsstewards, verkeersregelaars, klassenassistenten. Een basisbaan is een prima aanvullend instrument om mensen betaald werk te laten verrichten. Gelukkig staat het in de begroting dat het college nu aan de slag gaat en we zullen dat met argusogen blijven volgen, want wij geloven, de SP zal er misschien blij mee zijn, dat dit echt een deel is van de oplossing. Dat is dan de trampolinekant, zal ik maar zeggen.

Hoewel de ontwikkeling van de WIJ-teams nog in volle gang is en we natuurlijk grote zorgen hebben over de financiële perspectieven, zijn we inhoudelijk als PvdA heel erg tevreden met de koers die is ingezet. De PvdA steunt de WIJ-teams, omdat inwoners met problemen snel en dichtbij kunnen worden geholpen en we gaan weg van de bureaucratie. Zowel inhoudelijk als financieel zijn we ook blij met de experimenten om de huisartsen erbij te betrekken. De nieuwe werkwijze zal ertoe bijdragen dat we onnodige medicalisering kunnen terugdringen. We zijn in dit kader ook benieuwd naar wat het college heeft gedaan met de toezegging om te kijken hoe we om moeten gaan met de preventieve stedelijke organisaties die op dit moment niet voor subsidie in aanmerking komen. Ook daar geldt voor ons eigenlijk de leidraad: voorkomen is beter dan genezen.

Het WIJ-team zit in de haarvaten van de wijken en heeft vooral oog voor alle kwetsbare groepen. Gezond leven lijkt een gemakkelijke keuze, maar is het vaak niet. Roken is en blijft een sluipmoordenaar. Het is een verslaving die vooral bij kwetsbare groepen veel blijft voorkomen. 22% van de laagopgeleide zwangere vrouwen rookt door tijdens de zwangerschap. We vragen het college in het kader van 'Groningen, rookvrije stad' zich in te zetten om met de WIJ-teams en het platform 'Groningen rookvrij' het roken door zwangere vrouwen terug te dringen. De zwangere Emma's en de nog toekomstige Emma's die geboren moeten worden, willen we steunen en daarvoor dienen wij hier een motie in. We zijn overigens wel zeer tevreden dat uit de cijfers blijkt dat eindelijk de babysterfte in Groningen is gaan dalen. In het verleden hebben we daar vaak aandacht voor gevraagd en gelukkig gaat de trend nu de goede kant op.

De VOORZITTER: De heer Sijbolts.

De heer SIJBOLTS (Stadspartij): Ondanks dat ik zelf rook, ben ik het eens met de heer Ruddijs dat roken ongezond is. Alleen vraag ik mij even af waarom u de motie nu indient, want dit agendapunt staat volgende week op de agenda. Lopen we zo niet vooruit op een debat dat we nog moeten voeren?

De heer RUDDIJS (PvdA): Nou, wij zijn heel benieuwd naar de reactie van het college, want wij vinden het wel zo'n belangrijk onderwerp dat we het passend vonden bij de begrotingsbehandeling.

Even kijken. We zijn voor een inclusieve tolerante stad, dat zal duidelijk zijn. En we zijn ook blij met de aandacht die het college geeft aan de LHBTI-gemeenschap. Vanuit die hoek horen we echt positieve geluiden over de wijze waarop het onderwijs bijvoorbeeld hier aandacht aan besteedt. Tegelijkertijd constateren we dat de belangenbehartigers uit die gemeenschap meer moeite hebben om bij de WIJ-teams binnen te komen. We denken dat het goed is dat de WIJ-teams zich ook oriënteren op de problematiek van deze groep en zich ook doorprofessionaliseren op dit onderwerp en daarvoor dienen wij ook een motie in. Goed en betaalbaar wonen zonder overlast is ook een van de eerste levensbehoeften waar de gemeente hard mee aan de slag is. De PvdA steunde en blijft consequent de plannen voor nieuwbouw voor alle doelgroepen steunen. Omdat we voor een inclusieve stad zijn, baart de twijfel bij sommige fracties in deze raad aan het nut van gemengd bouwen ons natuurlijk wel zorgen. We zijn ook blij dat de aanpak van de wildgroei van kamerverhuur heeft gewerkt. De extra inzet op de aanpak van illegale kamerverhuur door middel van huurcontroleteams is prima. Zo blijven we de aanpak van woonoverlast van het college steunen.

De VOORZITTER: Mevrouw Jongman.

Mevrouw JONGMAN (ChristenUnie): Ja, ik sla even aan op dat gemengd bouwen, wat u daarnet zei. Ik snap niet helemaal wat u aangeeft. Volgens mij hebben we altijd beleid gevoerd met zijn allen om dat inderdaad te ontwikkelen in allerlei wijken. Om door elkaar heen te wonen, want dat zegt u eigenlijk met gemengd wonen en bouwen. Ik weet niet wat u ons nu als collectief verwijt.

De heer RUDDIJS (PvdA): Nou, wat ik u collectief verwijt, dat klinkt wel heel groot, maar waar ik aandacht voor vraag en waar we ons zorgen over maken, is dat als wij op macroniveau bestemmingsplannen vaststellen, of visies, we het allemaal met elkaar eens zijn. Maar als er op microniveau ergens gebouwd moet worden, is het toch wel heel lastig, want dan is er een tuintje of dan zijn er burens of dan zijn er allerlei argumenten waarom het gemengd bouwen op dat moment toch even heel lastig is. Waar wij voor pleiten, en daar kun je onze fractie op aanspreken, is dat wij wel consequent zien dat op het moment dat je een bestemmingsplan vaststelt en er gemengd gebouwd gaat worden, je dat dan ook volhoudt. Dat was eigenlijk de opmerking.

De VOORZITTER: Mevrouw Jongman.

Mevrouw JONGMAN (ChristenUnie): Voorzitter, dat betekent dus eigenlijk dat de PvdA overal wil bouwen en geen oog heeft voor de inwoners en de Stadjes.

De heer RUDDIJS (PvdA): Nou voorzitter, volgens mij zei ik dat we eerst een goed debat hebben over hoe we een bestemmingsplan vaststellen. En een bestemmingsplan betekent niet dat je overal gaat bouwen, maar dat je van tevoren gaat bedenken waar je gaat bouwen, en dat je gemengd gaat bouwen en hoe je dat verder gaat organiseren. En als je dan een keer die afspraak hebt gemaakt, moet je op het moment dat het wat pijn gaat doen, omdat je ziet dat er wel protesten komen, natuurlijk kijken of je de plannen zo kunt aanpassen dat de buurt er niet heel veel last van heeft, maar in principe moet je aan de voorkant duidelijk laten zien wat je wilt. En uiteindelijk moet je ook volhouden tot het eind.

De VOORZITTER: Ik zie een aantal interrupties. De heer Dijk.

De heer DIJK (SP): Voorzitter, volgens mij hebben wij meerdere van dit soort discussies gehad in deze gemeenteraad, waarbij er uiteindelijk voor bijna al die plannen steun was. Dus ik weet het niet; hebt u een specifiek voorbeeld waarvan u denkt: dat vonden wij heel vervelend?

De heer RUDDIJS (PvdA): Ja, ik kan mij Reitdiep herinneren, ik kan mij Tuintje herinneren, ik kan me er wel meer herinneren.

De heer DIJK (SP): Voorzitter, ik vraag bewust dit voorbeeld, omdat dit volgens mij het enige project is waar de steun voor de bouw niet gegeven werd, omdat er zoveel bezwaren waren. Volgens mij is dit het enige project. Ik hoor de PvdA nu hier al een jaar op terugvallen en ook heel nare verwijten naar verschillende partijen hier in de gemeenteraad maken.

De VOORZITTER: De heer Bolle. Niet meer? De heer Sijbolts nog.

De heer SIJBOLTS (Stadspartij): Ja voorzitter, ik ben bang dat ik de PvdA hoor zeggen dat Stadgers eigenlijk maar lastig zijn wanneer ze opkomen voor hun eigen woonomgeving. Het gaat er toch om dat we passend bouwen bij de omgeving? Dat die bewoners mogen leven zoals ze willen leven en ook zo kunnen blijven leven, in plaats van dat we projectontwikkelaars maar constant faciliteren om de stad als speeltuin vol te bouwen? Ik kreeg een beetje de indruk dat de oude PvdA van vroeger weer terug was.

De VOORZITTER: Ook geen vraag. De heer Luhoff.

De heer LUHOFF (D66): Voorzitter, ik wil toch uitleg over dit standpunt, als het gaat over Reitdiep. U gaf heel duidelijk aan, net: je hebt een discussie met elkaar, je stelt een bestemmingsplan vast en dan houd je je daar aan. Vervolgens noemt u zelf Reitdiep als voorbeeld, terwijl juist dat het probleem was, dat de gemeente zich niet aan dat bestemmingsplan wilde houden. Kunt u dat nog even toelichten?

De heer RUDDIJS (PvdA): Voorzitter, een heleboel vragen waar ik natuurlijk graag op inga. Het gaat erom of je een consistente lijn hebt in de visie die je als stad neerzet. We kunnen het hele debat van het Reitdiep overdoen, daar zat natuurlijk een heel ingewikkeld verhaal hoe je van visie naar bestemmingsplan naar herziening et cetera ging. Dus het gaat over hoe je dat met zijn allen doet. Vervolgens kwam er een ander voorbeeld, Tuin in stad, waarvan we ook hadden vastgesteld: daar komt woningbouw. Maar er is intussen een leuk project ontstaan, dus laten we het maar niet doen. En de laatste vraag: natuurlijk probeer je altijd rekening te houden met buurtbewoners, maar we hebben ook een stedelijke opgave. En ik denk dat een heel duidelijk verschil is tussen de Stadspartij en ons dat de Stadspartij vooral kijkt naar de eerste ring rondom elke ontwikkeling die je wilt doen en de PvdA met name kijkt hoe je dat in balans houdt. Natuurlijk houd je rekening met de burens, maar je hebt ook een stedelijke opgave. Dat doet soms pijn, maar je moet af en toe verantwoordelijkheid nemen.

De VOORZITTER: Ik zie weer een aantal interruptieverzoeken. Ik wil ze echt beperken. Bovendien bent u door uw tijd heen. Ja, zo gaat het, het is niet anders. Ik stel voor nog twee interrupties toe te staan en dan is het klaar. De heer Bolle niet meer? De heer Sijbolts ook niet meer, zie ik? Nou kijk eens hoe mooi dit wordt opgelost! Dan kunt u uw betoog afronden.

De heer RUDDIJS (PvdA): Zal ik dan mijn moties maar langslopen, als ik door mijn tijd heen ben?

De VOORZITTER: Dat lijkt mij een heel goed idee.

De heer RUDDIJS (PvdA): Wij zijn zeer gecharmeerd van het programma 'Vroeg- en voorschoolse educatie'. Wij dienen hier een motie over in om te kijken of we dat op een of andere manier nog verder kunnen perfectioneren, heel kort.

We hebben een motie en dat is ook meer een uitnodiging aan het college in het kader van project De Huiskamer in Paddepoel, waarbij op de school De Pendinghe jongeren die thuis na schooltijd slecht worden opgevangen, heel goed worden begeleid. Daar zouden wij graag een impuls aan willen geven en we zijn heel benieuwd hoe het college daartegenover staat.

Voor de rest maken we ons grote zorgen over het ontstaan van een binnenring in deze stad, met name in het noorden van de stad, de Eikenlaan. We zullen geen motie indienen omdat we in december daarover te spreken komen, maar we hebben al vaker geopperd dat de enorme stroom autoverkeer op de Eikenlaan ten koste gaat van de leefbaarheid en veiligheid en de oversteekbaarheid van fietsers op die route. Wij pleiten voor een dubbele aansluiting vanaf de Iepenlaan op de noordelijke ring. Misschien dat de wethouder er al op kan reageren en anders komen we daar volgende maand op terug.

Goed, onze conclusie is dat onze stad in vijftig jaar veel is veranderd, maar dat onze wens om een sociale ongedeelde stad te hebben met gemengde wijken, onveranderd is. En deze begroting past wat ons betreft wel zeker in die traditie. Dat is goed voor ons allemaal en dat is ook goed voor Emma's, of ze nu in de stad wonen, in Hoogkerk of in Engelbert en of ze er nu al zijn of dat ze nog moeten worden geboren. Wij allen verdienen een gezonde en bestaanszekere toekomst in de gemeente Groningen. Dank u wel.

De VOORZITTER: Ik dank u. Dan ontvang ik graag de moties. Dank u wel.

Motie 7: Onderzoek mogelijkheden invoeren Basisbaan (PvdA, SP, GroenLinks, Partij voor de Dieren)

De raad van de gemeente Groningen in vergadering bijeen op 8 november 2017 besprekend het voorstel inzake de Begroting 2018,

constaterende dat:

- de economie ook in onze Gemeente aantrekt en dat weer meer inwoners betaald werk verrichten;
- evenwel veel inwoners van onze Gemeente nog steeds op zoek zijn naar werk;
- een groot aantal werkzoekenden in onze Gemeente niet zonder steun van de overheid een plaats op de arbeidsmarkt zullen verwerven;
- er door politici en economen steeds vaker wordt gesproken over de invoering van een basisbaan voor die mensen die niet op eigen kracht een betaalde baan kunnen bemachtigen;

overwegende dat:

- iedereen een eerlijke kans op goed werk verdient en een rechtvaardig inkomen;
- wij streven naar een inclusieve arbeidsmarkt waar voor iedereen een plek is;
- er momenteel genoeg (ondersteunend) werk is op het gebied van onder meer zorg, beheer en onderwijs terwijl het niet wordt uitgevoerd;
- er in de stad een grote behoefte is aan onder meer (buurt-)conciërges, fietsstewards en klassenassistenten;
- basisbanen zorgen voor leefbaarheid en levendigheid in de stad en van grote maatschappelijke waarde zijn;
- het college beschikt over meerdere participatie instrumenten om mensen een steun in de rug te geven richting arbeidsmarkt;
- een maatschappelijke (basis-)baan een prima aanvullend instrument kan zijn om mensen betaald werk te laten verrichten;
- bij een basisbaan minimaal het minimumloon wordt betaald;

verzoekt het college:

- in het voorjaar van 2018 onderzoek te doen naar de mogelijkheden om een basisbaan als participatie instrument in onze gemeente in te voeren;
- bij het onderzoek mee te nemen dat verdringing op de arbeidsmarkt door invoering van de basisbaan moet worden voorkomen;
- de raad voor 1 juni 2018 te rapporteren over de bevindingen;

en gaat over tot de orde van de dag.

Motie 8: Rookvrij zwanger: eerder beginnen met voorlichting (PvdA, GroenLinks)

De raad van de gemeente Groningen in vergadering bijeen op 8 november 2017 besprekend het voorstel inzake de Begroting 2018,

constateert dat:

- 9% van de zwangere vrouwen rookt en 22% van de laagopgeleide vrouwen rookt tijdens de zwangerschap¹;
- 90% van de zwangere vrouwen die roken proberen te stoppen, maar hier vaak niet in slagen.
- roken tijdens de zwangerschap ernstige schade kan toebrengen aan de gezondheid van het kind²;

overweegt dat:

- het college eerder al een groot succes heeft geboekt in het verlagen van de babysterfte door uitvoering van het programma 'Geboortezorg/gezonde start 2010-2015'³;
- Groningen de ambitie heeft uitgesproken de eerste rookvrije stad Nederland te willen worden;
- het college in de begroting aangeeft extra in te willen zetten op gezonde zwangerschap⁴;
- hoewel er al veel aandacht bestaat voor stoppen met roken tijdens de zwangerschap, deze voorlichting enkel is gericht op vrouwen die al zwanger zijn in plaats van vrouwen die nog zwanger moeten worden;

verzoekt het college:

- in het kader van 'Groningen Rookvrij' in te zetten op voorlichting over roken tijdens de zwangerschap;
- deze voorlichting met name te richten op de doelgroep waarvan verwacht kan worden dat deze binnen afzienbare tijd zwanger zal worden;

- een onderzoek te doen naar de mogelijkheid een pilot te ontwikkelen om vrouwen binnen de doelgroep te ondersteunen met het stoppen met roken en een gezonde leefomgeving;
- hierover in gesprek te gaan met de deelnemende organisaties binnen het platform ‘Groningen Rookvrij’ en daarbij gebruik te maken van de kennis van zorgprofessionals⁵;
- de resultaten hiervan te rapporteren aan de raad.

en gaat over tot de orde van de dag.

¹ Nieuwsuur: <https://nos.nl/nieuwsuur/artikel/2197967/zwanger-en-toch-roken-het-is-geen-eigen-schuld-dikke-bult.html> (geraadpleegd d.d. 5 november 2017)

² Trimbosinstituut: <https://trimbos.nl/actueel/nieuws/bericht/?bericht=2308>. (geraadpleegd d.d. 5 november 2017)

³ Collegebrief Geboortezorg gezonde start 2010-2015 (29-10-2015, nr. 5301961)

⁴ Ontwerpbegroting 2018, p. 97

⁵ De deelnemende organisaties worden genoemd in de collegebrief ‘Op weg naar een rookvrije generatie in Groningen’ (6-10-2017, nr. 6004088)

Motie 9: Verhoog deelname vroeg- en voorschoolse educatie (PvdA, D66, GroenLinks, SP)

De raad van de gemeente Groningen in vergadering bijeen op 8 november 2017 besprekend het voorstel inzake de Begroting 2018,

constateert dat:

- in de gemeente Groningen het gebruik van vroeg- en voorschoolse educatie (VVE) door de doelgroep 92% bedraagt;
- 8% van de groep die specifiek gebaat zou zijn bij deelname aan het programma, momenteel nog niet deelneemt en daardoor niet de vruchten van het programma plukt;

overweegt dat:

- het college zichzelf ten doel stelt kinderen “in het onderwijs zoveel mogelijk gelijke kansen te bieden”¹;
- het college ernaar streeft alle peuters in de leeftijd van 2 tot 4 jaar gebruik te laten maken van een voorschoolse voorziening²;
- de 8% van de doelgroep die nog geen gebruik maakt van de VVE deze voorziening waarschijnlijk het hardst nodig heeft;
- er geen kinderen tussen wal en schip mogen vallen;

verzoekt het college:

- onderzoek te doen naar nieuwe strategieën, gericht op het verhogen van de deelname aan het VVE-programma;
- deze nieuwe strategieën voor te leggen aan de raad en hierover met de raad in gesprek te gaan voor februari 2018;
- de uiteindelijk verkozen strategieën toe te voegen aan het plan ‘Kansen voor Jonge Kinderen 2017-2021’;

en gaat over tot de orde van de dag.

¹: Ontwerpbegroting 2018 p. 70

²: Collegebrief ‘Motie kansen voor alle kinderen 2’ (14-06-2017, nr. 6390240)

Motie 10: Borgen huiskamers naschoolse opvang (PvdA)

De raad van de gemeente Groningen in vergadering bijeen op 8 november 2017 besprekend het voorstel inzake de Begroting 2018,

constaterende dat:

- er op de basisschool de Pendinghe een succesvol project bestaat, genaamd De Huiskamer, waar twaalf kinderen opgevangen worden na schooltijd;
- er op dit moment onvoldoende capaciteit is om alle kinderen die een plek kunnen gebruiken in De Huiskamer een plaats te bieden;

overwegende dat:

- de gemeente streeft naar kansengelijkheid voor kinderen;
- er kinderen zijn in onze stad die meer ondersteuning nodig hebben;
- deze ondersteuning soms ook buiten het onderwijs moet plaatsvinden;
- het college focuswijken heeft aangewezen: Selwerd, Paddepoel, Tuinwijk (SPT), Lewenborg en De Wijert voor de integrale aanpak Positief Opgroeien¹;

verzoekt het college:

- een integrale visie met daarin De Huiskamer en soortgelijke projecten binnen de focuswijken;
 - dit te doen binnen het kader van Positief Opgroeien;
 - zich in te zetten om de capaciteit van Huiskamerprojecten te vergroten, indien hier behoefte aan is;
- en gaat over tot de orde van de dag.

¹ Ontwerpbegroting 2018. p. 93

Motie 11: LHBTI in de WIJ (PvdA, GroenLinks, Student en Stad)

De raad van de gemeente Groningen in vergadering bijeen op 8 november 2017 besprekend het voorstel inzake de Begroting 2018,

constaterende dat:

- er in de gemeente Groningen met resultaat de afgelopen tijd veel aandacht is geschonken aan LHBTI-emancipatie;

overwegende dat:

- dit onderwerp blijvend onderhoud vraagt;
- COC Groningen-Drenthe cursussen aanbiedt om professionals te scholen;
- met deze cursussen en voorlichting binnen onder andere het onderwijs goede resultaten zijn behaald;
- de WIJ-teams bij uitstek de plek zijn om mensen met problemen rond coming-out of discriminatie te ondersteunen;

verzoekt het college:

- in overleg te gaan met de diverse WIJ-teams en het COC Groningen-Drenthe om te kijken of en hoe het cursusaanbod voor LHBTI-emancipatie binnen de bestaande middelen betrokken wordt en kan worden in de scholing van de WIJ-professionals;

en gaat over tot de orde van de dag.

De VOORZITTER: We gaan naar de fractievoorzitter van GroenLinks, de heer Leemhuis.

De heer LEEMHUIS (GroenLinks): Dank u wel, voorzitter. De begroting die wij vandaag gaan vaststellen is een begroting die gezondheid ademt. Een gezonde begroting voor een gezondere stad. De begroting laat zien dat we in Groningen met een solide financieel beleid toch flink kunnen investeren in de gezondheid van de hele gemeente. Het doel van die begroting is een gezond Groningen, waar iedereen naar zijn of haar mogelijkheden meedoet, al dan niet met steun van anderen zich kan ontplooien, verrijken en tot zijn of haar recht kan komen en dat doet in een gezonde leefomgeving, waar het prettig wonen is, met goede voorzieningen, groen en natuur in de buurt, met oog voor elkaar en in veilige omstandigheden. Een gezonde stad dus, is een stad die verduurzaamt, die vergroent, uitnodigt tot gezond gedrag en die klaar is voor de toekomst. Voorzitter, dit is het beeld van Groningen waar GroenLinks aan wil werken en dat we nastreven, maar het is helaas zeker nog niet altijd en overal de bestaande situatie.

We zien mede door de economische opleving drukte en druk ontstaan op allerlei vlakken. Toenemend verkeer, drukte op de binnenring, druk en drukte op de openbare ruimte binnen de Diepenring. Druk op het openbaarvervoersysteem, waar de grenzen aan de openbaarvervoervisie van vijf jaar geleden bereikt worden. Grote druk op de woningmarkt, die mede stevig was vastgelopen door de economische crisis en de verhuurdersheffing.

De druk en de drukte zijn met name merkbaar in het verkeer. Het wordt drukker in en om de stad. Dat betekent keuzes maken welke vormen van vervoer je waar wilt toelaten. In een mogelijk groter gebied in en om de binnenstad zou meer de nadruk moeten liggen op voetgangers, fietsers en openbaar vervoer. En in de schil eromheen zou de positie van de fiets nog verdere verbetering behoeven en zal daar ook de auto meer en meer via de ringweg zijn weg moeten vinden. In de omgekeerde richting, de stad in, zou versterkt ingezet kunnen worden op openbaar vervoer en P+R, zoals dat met de net geopende P+R Reitdiep gebeurt en hoe ook de P+R Meerstad gaat werken. Voor mijn fractie is het daarom van groot belang dat de vorming van de nieuwe visie op het openbaar vervoer voortvarend en ambitieus ter hand wordt genomen. Graag horen wij van het college hoe dat gedaan gaat worden, hoe de regio daarbij betrokken wordt, maar vooral hoe de inwoners van de stad daarbij betrokken worden. Hoe zal de toenemende drukte gedempt kunnen worden, zodat hun leefomgeving niet verder onder druk komt? Daarbij willen we dat met een open blik alle opties bekeken worden, waarbij met nadruk gekeken wordt naar de opties waarbij het openbaar vervoer zich meer via vrije infrastructuur zou kunnen bewegen.

De toenemende druk ervaren ook fietsers in de stad. Fietspaden worden voller en fietsroutes naar de binnenstad of Zernike worden merkbaar meer benut. Dat is goed, want fietsen is voor deze routes het gezondste, duurzaamste en minst belastende vervoersmiddel. Maar de toenemende druk op de fiets moet niet belemmerend gaan werken. Dat betekent keuzes maken. Voor de komende jaren zal gekeken moeten worden hoe op meer routes knelpunten kunnen worden aangepakt, fietsers meer ruimte kunnen krijgen en auto's meer omrijroutes krijgen om het fietsverkeer een betere doorstroming te geven. Zo spreken wij binnenkort al over het conflict tussen autoverkeer en fietsers bij de Eikenlaan en zullen de plannen voor de fietsstraat Korreweg vorm krijgen en zullen nieuwe fietsroutes Plus, zoals die van en naar Haren, gestalte krijgen. Stappen kunnen ook gezet worden door met zorg de omleidingen te plannen die meer en meer in en rond de stad nodig zijn voor de grotere en kleinere projecten. Vaak gaat het goed, maar dat kan wat GroenLinks betreft nog wel beter. Daarover, en ook over het in de avond en nacht op groen zetten van fietsstoplichten als er geen overig verkeersaanbod is, dienen wij met de ondersteuning van anderen moties in. Gelukkig gebeurt er al veel om deze toenemende druk in goede banen te leiden en het hierboven geschetste en gewenste beeld van Groningen te bereiken.

Een ander terrein waarop de druk aanzienlijk toeneemt, is dat van de woningmarkt. Met name in de sociale huur, maar ook in de wat duurdere huur en de goedkopere koop. De koopmarkt is in Groningen oververhit geraakt, met alle consequenties voor mensen met lagere inkomens, net als voor mensen met middeninkomens. En die toenemende druk op de woningmarkt wordt al aangepakt door de plannen en maatregelen uit de woonvisie en nieuwbouw op belangrijke locaties in de gemeente komt op gang, zoals Meerstad, Reitdiep, maar ook in de Oosterparkwijk, Korrewegwijk en Grunobuurt. Daarbij is de bouw van goede, betaalbare huisvesting voor jongeren, ook buitenlandse studenten, van groot belang. Bouwen voor jongeren betekent namelijk ook dat dan ongewenste toestanden in de kamerverhuur beter teruggedrongen kunnen worden, waar te dure, ongezonde huisvesting helaas nog te vaak voorkomt. Speciale aandacht vragen we voor mensen die minder gangbare woonvormen verkiezen, zoals meergeneratiewoonvormen, maar ook tiny houses.

De VOORZITTER: De heer Lammers.

De heer LAMMERS (Student en Stad): Voorzitter, ik hoor GroenLinks zeggen dat een oplossing tegen het uitbuiten door kamerverhuurders is om kamers bij te bouwen. Daar ben ik het mee eens. Maar trekt GroenLinks de conclusie dan ook dat het feit dat kamerverhuurders dit kunnen doen, komt door een toch krappe huurmarkt?

De heer LEEMHUIS (GroenLinks): Daar kunnen we een lange discussie over houden. Dat zullen we ook rond jongerenhuisvesting vaker doen, want een feit is natuurlijk dat er inderdaad een grote vraag is naar woningen in de binnenstad of dicht bij de universiteit. Daardoor kunnen de prijzen enorm omhooggaan. En het is ook een feit dat de afgelopen jaren, door de crisis, we er niet in zijn geslaagd om juist die opgave die we hadden, BouwJong!, te realiseren. Dus het is en blijft een feit dat het van groot belang is om dat te doen. Dan kan de lucht uit die markt en dan kunnen ongewenste effecten rond huisjesmelken ook voorkomen worden.

We zijn blij met de uitvoering en totstandkoming van plannen voor de Reitdiepzone, zoals op het Woldringterrein, maar ook met de ontwikkeling en bouw van Tersluis in Meerstad. Blijvende aandacht vragen we voor sociale woningbouw in Meerstad.

In een gezonde stad is groen ook van doorslaggevend belang. Helaas moeten we constateren dat in Groningen het bomenbestand, de natuur en de ecologie ook onder druk staan. En dat terwijl de klimaatverandering de noodzaak voor meer groen juist vergroot, omdat daarmee de aanpassing van het veranderende klimaat heel goed gaat en bomen blijken daarbij een verbluffend eenvoudige maar doeltreffende methode te zijn voor CO₂-opslag. Gelukkig is het college blijkens de begroting ook van mening dat groen in de stad van groot belang is en in de commissie verwezen we al naar de Kopenhagense plannen om met creatieve mogelijkheden meer bomen in de stedelijke omgeving te krijgen, bijvoorbeeld door bomen ter beschikking te stellen aan inwoners. Eerder suggereerden we al om bomen in een sociale onderneming te gaan kweken. Hoe dan ook, met een motie vragen we het college te zoeken naar nog meer mogelijkheden om het bomenbestand in de stad te vergroten.

Een gezonde stad is bij uitstek een stad die zich richt op een duurzame toekomst, met ruimte voor de aanpassing aan de gevolgen van de klimaatverandering. Duurzaamheid en klimaatadaptatie spelen dan ook een grote rol in de plannen van het college. Dat blijkt bijvoorbeeld uit de extra middelen voor de versnelling van de energietransitie uit het stedelijk investeringsfonds, waarmee de uitgaven voor duurzaamheid volgend

jaar bijna verdubbelen ten opzichte van dit jaar. Na de gemeentelijke herindeling krijgen we meer dan ooit binnen de gemeentegrenzen te maken met de gevolgen van het gebruik van fossiele brandstoffen. Mijn fractie is daarom bijzonder tevreden met het Gronings bod. Een uitgestoken hand naar Nederland en een aanbod voor een energieproductie, goed voor het verbruik van de vier grote steden. Evenzo belangrijk zijn de energie-omgevingsplannen, de heer Luhoff noemde ze al, die volgend jaar in het kader van Groningen aardgasloos voor de eerste stadswijken zullen worden opgesteld. Ook op het gebied van zonne-energie worden flinke stappen gezet. De gemeente geeft zelf met de verduurzaming van de eerste 22 gemeentelijke gebouwen ook het goede voorbeeld. Met een extra inspanning in de begroting wordt die afspraak uit 2014 verder uitgewerkt.

Een gezonde stad is een stad waar we omzien naar mensen die het moeilijk hebben in hun gezondheid of in hun ontwikkeling en maatschappelijk perspectief. Gelukkig is Groningen zo'n stad waar dat gebeurt. We zien om naar mensen die zorg nodig hebben, maar we zien bijvoorbeeld ook om naar gevluchte mensen en mensen die aangewezen zijn op de bed-, bad- en broodvoorziening of op ander vlak.

De VOORZITTER: De heer Dijk.

De heer DIJK (SP): Is de heer Leemhuis ook van mening dat ziekte vaak komt door pech?

De heer LEEMHUIS (GroenLinks): Ja.

De heer DIJK (SP): Pech of bijvoorbeeld ongezonde leefomstandigheden? Slechte woningen bijvoorbeeld?

De heer LEEMHUIS (GroenLinks): Ja, dat klopt en dat is ook de reden waarom het goed is, dat is ook de hoofdlijn van mijn betoog, om te streven naar die gezonde stad. Dus dat klopt.

De heer DIJK (SP): Vindt u dan ook dat als mensen getroffen worden door die oneerlijke pech, zij in hun ziektekosten ook volledig gecompenseerd moeten worden?

De heer LEEMHUIS (GroenLinks): Het is voor GroenLinks belangrijk dat iedereen zoveel mogelijk op de juiste manier geholpen wordt om die negatieve gezondheidseffecten tegen te gaan.

De VOORZITTER: De heer Dijk.

De heer DIJK (SP): Als we dan een instituut hebben zoals het Nibud, dat daar berekeningen over maakt; dat doet het ook bijvoorbeeld voor bijzondere bijstand, witgoedregelingen, dan berekent het ook bedragen, dat doet het Nibud ook voor de ziektekosten voor chronisch zieken en gehandicapten; vindt u het dan niet meer dan normaal dat wij als stad, waarin het hoofddoel is om twee gezichten met elkaar te verbinden, die volledige kosten compenseren in plaats van maar een deel daarvan?

De heer LEEMHUIS (GroenLinks): Volgens mij haalt de heer Dijk er nu één onderdeel uit en het gaat natuurlijk om het totale aanbod en de totale aanpak die in deze stad en in andere gemeenten, maar daar gaan wij niet over, wordt gepleegd om gezondheidsproblemen, maar ook alle andere vraagstukken die inwoners van de Stadspartij spelen, aan te pakken.

De VOORZITTER: Laatste punt, de heer Dijk.

De heer DIJK (SP): Voorzitter, ik denk dat de heer Leemhuis wel begrijpt waarom ik dit punt eruit pik. Omdat het hier echt om pech gaat. Het gaat niet om een keuze die mensen maken om ziek te worden. Het zijn langdurig zieken en gehandicapten. Ze hebben vaak geen hoog inkomen en dan kunnen wij ze hier in deze stad volledig compenseren en dat zijn echt geen vette bedragen waar het om gaat en dan vraag ik eigenlijk aan GroenLinks of zij bereid is om juist op dit punt, omdat het echt pech betreft, wat te doen.

De heer LEEMHUIS (GroenLinks): Het is voor GroenLinks in ieder geval zonneklaar dat iedereen die in deze stad pech heeft, zo goed mogelijk geholpen moet worden.

Sinds deze collegeperiode is de transitie van het sociale domein bezig. Daarbij moet preventie een belangrijke rol spelen, om zo te zorgen dat mensen minder snel in dure en zware zorg terecht moeten komen. Een goed voorbeeld van inzet op preventie is de campagne Rookvrij.

Maar de decentralisatie ging ook gepaard met zware bezuinigingen. Al bij het begin van deze raadsperiode en vaak daarna stelde het college dat iedereen in Groningen de zorg krijgt die nodig is en dat, als dat nodig is, daarvoor meer geld ter beschikking zou komen. Precies dat doet het college met deze begroting door voor een bedrag van meer dan 8 miljoen euro, ik zei het net al even in het interpellatiedebat met de heer Dijk, te gaan investeren in Wmo, jeugdbeleid, beschermd wonen en wat dies meer zij.

De VOORZITTER: De heer Dijk.

De heer DIJK (SP): Ja voorzitter, hier hebben we juist het punt te pakken. Ik zou bijna willen zeggen: het college zou dat eens niet doen. Dat geldt voor de BUIG en dat geldt inderdaad voor de tekorten op zorg en ondersteuning. Het zou dat eens niet doen! Waar het om gaat, volgens mij, is als we een tweedeling in de stad willen oplossen, en volgens mij bent u daar ook voorstander van, dat wij het dan niet wat minder erg maken, maar dat we het beter maken. Ik hoor nu geen enkel voorstel van de heer Leemhuis van GroenLinks om het echt beter te maken.

De heer LEEMHUIS (GroenLinks): Het is wel frappant dat de heer Dijk het omdraait. Wat hier gebeurt, daarom herhaalde ik nog een keer wat meerdere malen hier in deze raadzaal is gewisseld: het college en de meerderheid in de raad zijn van mening dat de zorg geleverd moet worden die nodig is. En de heer Dijk doet net of het maar heel gewoon is dat er 8 miljoen euro voor Wmo, beschermd wonen en jeugd wordt uitgetrokken, of bijvoorbeeld nog veel grotere bedragen om BUIG te compenseren. Feit is dat heel veel gemeenten in Nederland daar niet voor kiezen. Daar kunnen we heel lang over praten, feit is in ieder geval dat we hier in Groningen, omdat Groningen een sociale stad is, precies die dingen doen die nodig zijn om te compenseren. Is het daarmee een walhalla? Is het daarmee een fantastische situatie? Nee, ook deze gemeente moet roeien met de riemen die ze heeft, maar hier worden die meerkosten dus wel gecompenseerd en hier wordt er wel voor gezorgd dat, als we meer geld nodig hebben voor de Wmo, voor jeugdzorg en voor beschermd wonen, maar ook voor het uitvoeren van de participatiewet, dat dan gebeurt in deze stad. En dat is wel iets om te markeren.

De VOORZITTER: Laatste korte opmerking van de heer Dijk.

De heer DIJK (SP): Voorzitter, het is een beetje jammer, want ik heb daar specifiek complimenten over gegeven. Daar mag wel bij gezegd worden dat andere gemeentes het op dat gebied misschien slechter doen. Dan doen wij het minder slecht. Maar het punt dat ik wil maken, is dat ik van de fractie van GroenLinks verwacht dat ze het voor de mensen ook beter maken. Dus mijn vraag is: met welk voorstel komt GroenLinks om het voor nou, laten we zeggen 'het ene gezicht van de stad' beter te maken?

De heer LEEMHUIS (GroenLinks): Nogmaals, en dat heb ik ook al in het interruptiedebat met de heer Dijk gewisseld, toen de heer Dijk hier stond: deze gemeente investeert in de WIJ-teams. Deze gemeente komt met bijstand op maat, waar nota bene 850 mensen, dat is een substantieel aandeel van de mensen die in de bijstand zitten, eindelijk de kans krijgen om met meer begeleiding en ondersteuning of juist op eigen initiatief stappen te maken in hun leven. Dus ik denk dat dit wel mooie voorbeelden zijn en er zijn er natuurlijk nog meer te melden.

De VOORZITTER: Ik heb nog een nare mededeling voor u.

De heer LEEMHUIS (GroenLinks): Ja, ik had al zo'n vermoeden. Aangezien ik de indruk heb dat er in de tweede termijn wat meer over de aardbevingsproblematiek gezegd zal worden, zal ik mijn woorden daarover reserveren voor de tweede termijn. Ik ga heel even kijken.

Wat de Groninger samenleving ook sterker en gezonder maakt, dan ga ik ook richting afronding, is de inzet op diversiteit. Iedereen hoort dezelfde kansen te krijgen, ongeacht herkomst, geslacht en geaardheid. Wij zijn blij met de extra inzet en beleid op specifieke doelgroepen. De doelstelling is om met een diversiteitsagenda verschillende bevolkingsgroepen te verbinden en die verbinding is hard nodig in een tijd waarin de landelijke focus vaak ligt op verschillen in plaats van overeenkomsten en krachten. Volgende week wordt mede op initiatief van GroenLinks de eerste Groningse diversiteitsprijs uitgereikt. Daarmee wordt een bedrijf of instelling in het zonnetje gezet, dat of die zich positief heeft onderscheiden in de wijze waarop met diversiteit wordt gewerkt. GroenLinks is van mening dat zo en op andere manieren diversiteit volgend jaar ook hoog op de agenda zou moeten staan.

Tot slot: wij bespreken hier de laatste echte begroting van de gemeente Groningen in de huidige vorm. Dat is toch een gedenkwaardig moment, want de begroting die we volgend jaar zullen vaststellen, zal een technische zijn en pas over anderhalf jaar zullen we, na de verkiezingen pas, in de nieuwe gemeente weer een volwaardige begroting opstellen. Daarom is het misschien ook een goed moment om de gemeentelijke organisatie te bedanken voor haar werk en inzet, en met name de mensen die zo hard hebben gewerkt om deze begroting weer tot stand te brengen en ze allen vast een goed 2018 te wensen, waarbij deze begroting zal worden uitgevoerd. Dank u wel.

De VOORZITTER: Dank u wel.

De heer LEEMHUIS (GroenLinks): En ik heb vijf moties.

De VOORZITTER: Aha! Dat vermoedde ik al.

Motie 12: Fietsers voorrang bij omleiding (GroenLinks, VVD, Stadspartij, ChristenUnie, D66, Student en Stad)

De gemeenteraad van Groningen, in vergadering bijeen op woensdag 8 november 2017, besprekende de begroting 2018,

constaterende dat:

- er in de stad veel werkzaamheden aan de weg of aan de bebouwde omgeving zijn en er nog veel grote en kleinere projecten voor de komende jaren op stapel staan;
- het uitgangspunt bij omleidingen is dat er ook voor goede routes voor fietsers wordt gezorgd;
- Groningen een hoofdfietsnetwerk heeft waarbij fietsverkeer zoveel mogelijk wordt gefaciliteerd;

overwegende dat:

- de veiligheid van fietsers en overig wegverkeer bij omleidingen van groot belang is;
- omleidingen voor fietsverkeer een andere manier van inrichten behoeven dan voor ander verkeer, waarbij bijvoorbeeld tijdige signalering onnodig omrijden kan tegengaan;
- omleidingen op het hoofdfietsnetwerk nadrukkelijk ook over de rijbaan zouden kunnen worden;

verzoekt het college:

- de raad met een brief te informeren over het beleid bij omleidingen in verband met werkzaamheden;
- daarbij te bezien welke verbeterpunten er zijn om omleidingen voor fietsers nog verder te verbeteren, met specifieke aandacht voor het hoofdfietsnetwerk;

en gaat over tot de orde van de dag.

Motie 13: Nachtelijke fietsers fietsen door (GroenLinks, D66, SP, VVD, Student en Stad)

De gemeenteraad van Groningen, in vergadering bijeen op woensdag 8 november 2017, besprekende de begroting 2018,

constaterende dat:

- er in het kader van de Fietsstrategie en in de conceptbegroting 2018 veel plannen zijn om het voor fietsverkeer in Groningen nog beter te maken;
- de afstelling van stoplichten zo is, dat die wanneer mogelijk zoveel mogelijk uitgeschakeld worden bij een laag verkeersaanbod;
- waar dat kan, fietsers zoveel mogelijk moeten kunnen doorfietsen;
- wachten voor een stoplicht als er geen overig verkeer is door fietsers als onprettig wordt ervaren;

overwegende dat:

- op de kruisingen waar ook in de avond en nacht stoplichten in werking moeten blijven, fietsers ook als er geen overig autoverkeer is moeten blijven wachten voor rood;
- het college in het verre verleden toegezegd heeft in die gevallen, dus bij geen overig verkeersaanbod, de stoplichten voor fietsers standaard op groen te zetten;

verzoekt het college:

- te bezien of de fietsstoplichten bij kruispunten waar in de avond en nacht werkende stoplichten in gebruik zijn, die standaard voor fietsers op groen te zetten, en de raad daarover te informeren;

en gaat over tot de orde van de dag.

Motie 14: Meer bomen voor de Stadgers (GroenLinks, PvdA, Partij voor de Dieren, D66)

De gemeenteraad van Groningen, in vergadering bijeen op woensdag 8 november 2017, besprekende de begroting 2018,

constaterende dat:

- bomen een belangrijke bijdrage leveren aan de CO₂ reductie ¹;
- bomen onmisbaar zijn voor klimaatadaptatie;
- bomen een belangrijke bijdrage leveren aan de vermindering van het fijnstof;
- er creatieve manieren zijn om bomen toe te voegen zoals het realiseren van bos of het adopteren van bomen door bewoners ²;

overwegende dat:

- het college in de begroting schrijft: “Daarnaast willen we behoud van een goed groenareaal borgen, het stedelijk groen versterken en een goede ecologische inrichting en beheer behouden”;
- er op diverse plaatsen vernieuwende ideeën zijn over de realisatie van meer bomen, zoals het uitdelen van gratis bomen aan particulieren (Kopenhagen) in het kader van NME bomen kweken door kinderen (Schagen ³) of een sociale boomkwekerij beginnen;
- als stip aan de horizon gedacht kan worden aan een boom per Stadger;

verzoekt het college:

- te onderzoeken hoe het aantal bomen in het stedelijk gebied flink verhoogd kan worden;
- bij dit onderzoek de ideeën uit Kopenhagen te betrekken;

en gaat over tot de orde van de dag.

¹ <https://fd.nl/economie-politiek/1225212/vn-co-opslag-gaat-het-best-door-bomen-planten>

² <https://www.volkskrant.nl/buitenland/honderdduizend-bomen-maken-van-kopenhagen-weer-een-groene-oase-a4525994/>

³ https://www.schagen.nl/home/nieuws_43640/item/official-start-project-schagen-groeit-door_40438.html

Motie 15: Campagne Gezonde voeding (GroenLinks, PvdA)

De gemeenteraad van Groningen in vergadering bijeen op 8 november besprekende het voorstel inzake de Begroting 2018,

Constaterend dat:

- het aantal kinderen en jongeren met overgewicht de afgelopen dertig jaar is gestegen met zo'n 40%. In 2016 heeft 15,6 procent van de 12-18 jarigen overgewicht. Ten opzichte van 2015 is er sprake van een stijging van ruim 4,5 procent. Onder kinderen van 4-12 jaar heeft in 2016 11,9 procent last van overgewicht ¹;
- het streven van de Tweede Kamer om alle schoolkantines in Nederland gezond te maken niet gelukt is. Van de 2000 schoollocaties halen er maar 105 de norm van het voedingscentrum ²;
- uit het onderzoek van de NOS in samenwerking met regionale omroepen van ruim drieduizend leden en vrijwilligers bij tweeduizend sportclubs, naar voren komt dat gezond voedsel nog amper te vinden is in sportkantines, bij minder dan een op de vijf kantines is volgens de deelnemers van het onderzoek bijvoorbeeld fruit te koop ³;

Overwegend dat:

- scholen en sportverenigingen een cruciale schakel zijn om jongeren mee te nemen in gezond gedrag; naast het veranderen van het aanbod in de kantine, het ook van belang is om aandacht te besteden aan gezonde voeding in de lessen;
- de Gezonde schoolkantine en sportkantine alleen kans van slagen heeft als scholen en sportverenigingen er urgentie en prioriteit aan stellen en dat de gemeente Groningen hier een stimulerende rol in kan hebben;
- een campagne zoals de Rookvrije generatie ingezet kan worden om de beweging van gezonde voeding op gang te brengen;

verzoekt het college:

- te onderzoeken dat een Gezonde voedingcampagne gestart kan worden om scholen en sportverenigingen bewust te maken van het belang van gezonde voeding in kantines en automaten en hier de raad over te informeren;

en gaat over tot de orde van de dag.

¹ <https://www.nji.nl/Overgewicht-Probleemschets-Cijfers>

² bron: demonitor.ncrv.nl).

³ <https://nos.nl/artikel/2194707>

Motie 16: De begrotingscyclus benaderen volgens de methode Duisenberg (GroenLinks, D66, VVD, Stadspartij, PvdA)

De gemeenteraad van Groningen, in vergadering bijeen op woensdag 8 november 2017, besprekende de begroting 2018,

constaterende dat:

- het goed is om meer zicht te hebben op gestelde beleidsdoelen en of die gehaald zijn;
- het goed is om als raad op de hoogte te zijn van al het uitgevoerde beleid;

overwegende dat:

- voormalig Tweede Kamerlid Pieter Duisenberg een methode heeft ontwikkeld om deze procedure te verbeteren door middel van twee rapporteurs die volgens een standaardvragenlijst aan de raad rapporteren ¹;
- de gemeenten Amsterdam en Zeist stappen hebben gezet om ook in hun begrotingscyclus volgens de methode Duisenberg te werken;

besluit:

- het audit committee te verzoeken te onderzoeken op welke manier ook in Groningen gewerkt kan worden met de methode Duisenberg;

en gaat over tot de orde van de dag.

¹ <https://vng.nl/methode-duisenberg-raadsrapporteurs-het-experimenteren-waard>

De VOORZITTER: Dan geef ik nu het woord aan de fractievoorzitter van de VVD, de heer Honkoop.

De heer HONKOOP (VVD): Voorzitter, het einde van een tijdperk. (*Gelach*) En dan heb ik het niet over personele wisselingen, hoewel dat misschien ook een gedachte zou kunnen zijn.

Met de Begroting 2018 gaan we het laatste jaar in van deze gemeente. Dat is een logisch moment voor onze liberale volkspartij om te kijken of de stad nou eigenlijk waar krijgt voor zijn geld. Is de stad na drieënhalft jaar ‘Voor de verandering’ beter af dan daarvoor? De VVD concludeert dat tegen de meetlat van het akkoord afgezet, we het ‘nait slecht’ doen. (*protest uit de raadzaal*) Dat vreesde ik dus al. We blijven het proberen.

Want dat is waar het Stadgers om te doen is, dat wij los van politiek gekrakeel en theater, ik kijk nu niet in een specifieke richting, mensen waar voor hun geld en hun stem bieden. Dat wij lasten verlagen en zeker niet onnodig verhogen, dat wij de bakken met geld, door hardwerkende Stadgers opgebracht, goed besteden aan wat de stad echt nodig heeft. Dat wij werken aan een meer actieve ondernemende en zorgzame stad en dat wij voor elke Stadger ons best doen voor een sterke start, in het onderwijs en op de arbeidsmarkt. Dat wij de stad bereikbaar houden en dat wij de kansen grijpen die duurzame innovatie biedt. En dat wij bij dit alles ons niet verschuilen achter de muren van dit stadhuis en onbegrijpelijk jargon, maar in en met de stad de dialoog aangaan. Kortom, dat wij die belofte van dat coalitieakkoord ook waarmaken.

Als we dan kijken naar werkgelegenheid, dan zien we dat het goed gaat met de werkgelegenheid en de groei van de economie. Dat zien we terug in een waslijst aan economische cijfers. Het aantal banen, bedrijfsvestigingen en toeristische overnachtingen groeit en groeit steeds sneller. Een beleid van ruimte bieden en meedenken in plaats van voorschrijven betaalt zich uit. Complimenten aan het college en de betrokken ambtenaren hiervoor. We zijn ook blij met de keuze die het college maakt voor ‘Kansen in kaart’. Met jaarlijkse gesprekken kan iedereen in de kaartenbakken echt bekend worden bij de gemeente en is het ook zo dat door contact te eisen, we voorkomen dat duizenden zich onttrekken aan alles en iedereen. We zorgen dat er echt een gesprek is.

Wie werkgelegenheid zegt, zegt ook ondernemers. Hun bedrijvigheid en creativiteit creëren banen. Hun investeringen in nieuwe ideeën en technieken maken onze stad welvarender. Denk hierbij aan VoIPGRID, het snelst groeiende bedrijf van Nederland. Maar ook aan de blokchaintoepassingen van DutchChain. Het is deze Groningse innovatie waarmee we ook de oplossingen voor de maatschappelijke vragen van deze tijd kunnen vinden. Onderwijs, bedrijfsleven en politiek moeten hierbij samen optrekken en niet krampachtig op basis van oudlinkse gedachten van elkaar worden gescheiden. We roepen het college dan ook op om bij het aanpakken van grote maatschappelijke vraagstukken actief de samenwerking te zoeken met alle ondernemers, niet alleen de selecte groepjes die ‘sociale ondernemers’ worden genoemd. In het bijzonder op het vlak van duurzame innovatie zien we daarbij ook nog veel kansen voor de stad.

Wie ondernemers zegt, zegt wat de VVD betreft ook Airport Eelde. Veel is hierover al gezegd en veel zal hierover nog gesproken worden. Vandaag kunnen wij constateren dat onze luchthaven van onmiskenbare meerwaarde is voor het Groningse vestigingsklimaat. We zijn dan ook blij dat het Groningse bedrijfsleven en college knokken voor het behoud ervan.

Van de luchthaven is het een kleine stap naar bereikbaarheid. De VVD wil graag dat Groningen een bereikbare stad blijft voor alle vervoersstromen.

De VOORZITTER: De heer Dijk.

De heer DIJK (SP): Voorzitter, ik heb de VVD-fractie daarnet al een verbasterd compliment gegeven over Eelde, via een interruptie op GroenLinks. U noemt heel veel vormen van ondernemen, waarbij het college het heel erg goed doet. Wat vindt u er eigenlijk van dat uitgerekend uw eigen wethouder de kleine ondernemers in Paddepoel gewoon in de kou laat staan, meer dan een jaar lang, terwijl het MKB toch echt de motor achter onze werkgelegenheid is? Hier in de regio, maar ook in het hele land?

De heer HONKOOP (VVD): Ik vind het natuurlijk lastig om uw denkbeelden te volgen, maar ik constateer dat onze wethouder zich inzet voor alle ondernemers in de stad. Dat vind ik heel goed. Fijn dat u mij in feite even de mogelijkheid geeft om daar even op in te gaan. Daarnaast constateer ik ook bij bezoeken aan Paddepoel heel veel positieve reacties voor de inzet van de bemiddelaar daar, en constateer ik in het algemeen ook aan de cijfers, soms is het ook goed om even naar de feiten te kijken, dat het goed gaat in deze stad en dat het breed goed gaat met de ondernemers in deze stad. Dus: wat vindt u daarvan? Dat vind ik heel goed.

De VOORZITTER: Ik wil dit onderwerp eigenlijk beperken. Laatste interruptie op dit punt.

De heer DIJK (SP): Ik zou niet weten waarom we dit onderwerp zouden moeten beperken, voorzitter. Volgens mij stel ik gewoon een vraag over ondernemers in Paddepoel, waar een groot conflict speelt, al een jaar lang. En ik vraag mij af wat de VVD daarvan vindt. Kleine ondernemers, vol in de knel, een jaar lang. Ik hoor daar geen positieve verhalen over van die ondernemers, dus het gaat niet goed met alle ondernemers in deze stad. Sterker nog, er wordt een soort kant gekozen voor de ondernemers in Paddepoel. Wat vindt u daarvan? Er wordt gekozen voor de belangen van de vereniging van eigenaren en niet van de kleine ondernemers daar.

De VOORZITTER: Ik wil toch even iets zeggen. Kijk, ik wil het graag beperken omdat wij een ander onderwerp hier op tafel hebben. En ik vind dat je in een begrotingsbehandeling natuurlijk breed allerlei punten aan de orde mag stellen, maar als we heel erg diep ingaan op een specifiek punt, waar u ook op een andere manier over kunt debatteren, als het actueel is kunt u ook op een ander moment daarover debatteren, zou ik het liefst een beetje willen beperken. Ik ontzeg u het recht niet om het hierover te hebben, maar ik denk dat we het niet zo heel uitgebreid moeten doen. Gaat uw gang.

De heer HONKOOP (VVD): Dank u wel, voorzitter. Voorzitter, wij gaan hier geen compleet Paddepoel-debat overdoen. Ik denk dat dit geen recht doet aan de zaak, dus ik zou graag mijn woordvoering vervolgen.

De heer DIJK (SP): Voorzitter, sorry. Even een punt hoor. Ik vind het prima, u hoeft niet per se nu direct een antwoord te geven, maar ik haal hier gewoon een punt aan. De VVD-fractie heeft het over ondernemers in de breedste zin van het woord en er is een aantal ondernemers in deze stad die het onnodig een jaar lang erg moeilijk wordt gemaakt. Dan wil ik dat best als punt van discussie kunnen voeren hier, als de VVD-fractie zegt dat het zo goed gaat met de ondernemers in deze stad. Er is een deel van de ondernemers en daar gaat het helemaal niet goed mee in de stad.

De VOORZITTER: Zo is dat en u hebt ook de ruimte gekregen om dat op te brengen.

De heer DIJK (SP): Maar dan wil ik wel graag een antwoord kunnen krijgen op mijn vraag.

De heer HONKOOP (VVD): Voorzitter, ik heb eerder, in de eerste ronde al, een antwoord gegeven. Als de heer Dijk een uitgebreider antwoord wil, dan kunnen we ook doorverwijzen naar eerdere debatten en we zullen er hier later ook nog over komen te spreken. Mij lijkt dit duidelijk.

Voorzitter, wie ondernemen zegt, zegt ook Airport Eelde. Dat heb ik zojuist aangegeven. Van de luchthaven is het dan een kleine stap naar bereikbaarheid. De VVD wil graag dat Groningen een bereikbare stad blijft voor alle vervoersstromen, inclusief en in het bijzonder voor de automobilist. Dat wordt nog een hele klus, gezien alle grote projecten die er bezig zijn. Naast bereikbaarheid heeft de VVD ook verkeersveiligheid hoog in het vaandel en beide kunnen wat ons betreft niet los van elkaar gezien worden. Naast een bereikbare stad hecht de VVD ook aan een stad waar het prettig wonen is. Onze fractie is zeer positief over de bouwvolumes die gerealiseerd worden. Wel zien we nog kansen in de bouw voor middeninkomens en gezinnen.

De VOORZITTER: De heer Bolle.

De heer BOLLE (CDA): Ja dank u, voorzitter. Het ging even over verkeersveiligheid. Er wordt 1 miljoen euro extra in het stedelijk investeringsfonds voor gereserveerd. Is dat volgens de VVD voldoende om al die knelpunten die we een tijd geleden hebben besproken aan te pakken, of zou daar nog meer geld bij moeten volgens de VVD?

De heer HONKOOP (VVD): Nou, ik denk dat er op dit moment niet de tijd voor is om uitgebreid alle knelpunten langs te gaan of daar uitgebreid op in te gaan. Dus ik denk dat het beter is om dat een keer uitgebreid op te pakken als al die knelpunten voorliggen.

De VOORZITTER: De heer Bolle.

De heer BOLLE (CDA): Waar het mij om gaat voorzitter: verkeersveiligheid, zegt de VVD, vinden we een belangrijk punt. Nu wordt er 1 miljoen euro extra geïnvesteerd. Nu is eigenlijk mijn simpele vraag: vindt de VVD dat voldoende of had de VVD liever iets meer gehad, bijvoorbeeld 2 miljoen euro of 2,5 miljoen euro? Kan de VVD met die 1 miljoen euro leven of zou het eigenlijk liever meer moeten zijn?

De heer HONKOOP (VVD): En mijn simpele antwoord is: we gaan hier nu niet met bedragen of getallen strooien. Volgens mij is het belangrijk om een keertje, op het moment dat al die knelpunten voorliggen, op die knelpunten in te gaan en kunnen we dan ook per knelpunt, met een blik op die knelpunten, wel zeggen hoe we daarin staan.

De VOORZITTER: De heer Bolle.

De heer BOLLE (CDA): Voorzitter, misschien dan meer een vraag aan de voorzitter. We zitten nu toch de begroting te bespreken, waarin we die 993 miljoen euro vaststellen en waar we dat vervolgens allemaal aan uitgeven? Vandaag spreken we toch over de centen?

De VOORZITTER: Op vragen waarop u zelf het antwoord weet, ga ik geen antwoord geven.

De heer BOLLE (CDA): Nee, maar dat het dan ook voor de heer Honkoop helder is dat er misschien nog wel meer vragen komen die ook over geld gaan.

De heer HONKOOP (VVD): Nou, ik dank het CDA voor zijn vragen en als u hier een keer een serieus debat over wilt voeren, kan dat. Ik zei in het begin al iets over politiek theater, nou, ik waardeer het amateurtoneel van het CDA, maar ik denk nou niet direct dat de stad daar veel bij gebaat is. Ik zou graag verdergaan.

De VOORZITTER: De heer Bolle.

De heer BOLLE (CDA): Ja dank u, voorzitter. Het is natuurlijk geenszins mijn bedoeling om er een spelletje van te maken. Juist niet. Ik stel een heel simpele vraag. Er is 1 miljoen euro extra gereserveerd voor verkeersveiligheidsknelpunten. We hebben onlangs een pot langs gehad met allerlei punten, volgens mij 55 knelpunten. Nu vraag ik heel simpel aan de VVD: vindt u die 1 miljoen euro genoeg of zou het meer moeten zijn? Er zit geen spel bij, maar ik krijg elke keer het antwoord: "Ja, daar gaan we het vandaag niet over hebben, want we gaan het niet over specifieke bedragen hebben". Vandaag is de dag dat we het wél over specifieke bedragen hebben.

De heer HONKOOP (VVD): Ik kan nu telkens hetzelfde antwoord herhalen, maar volgens mij heeft dat niet zo veel zin. Volgens mij heb ik hier al wat over gezegd. En als u er een keer uitgebreid op in wilt gaan, kan dat op dat moment.

Voorzitter, naast een bereikbare stad hecht de VVD ook aan een stad waar het prettig wonen is. Daar hebben we dus al het een en ander over aangegeven. Wij zien dat het belangrijk is om tijdig meer te realiseren in De Held III en op het suikerfabriekterrein en wij zeggen daarover ook: hoe eerder hoe beter.

Dan de lasten. Het is goed om te zien dat de precariobelasting omlaaggaat in 2018. De VVD heeft eerder al aandacht gevraagd voor de overschrijding van de kostendekkendheid daarvan en dat deze lasten dus lager konden en moesten. Goed om te zien dat de VVD-wens nu op dit punt gevolgd wordt. Wij zien daarnaast voor verschillende lasten een natuurlijk moment om ze te herzien. De herindeling komt nu toch echt dichtbij. De VVD ziet in elk geval alle reden om kritisch te kijken naar de ozb voor bedrijven en de hondenbelasting.

Dan veiligheid. Veiligheid is een kerntaak van de overheid. Zonder veiligheid geen functionerende samenleving of overheid en het recente zinloze geweld toont helaas wel weer de dagelijkse strijd aan die moet worden gevoerd om deze veiligheid zeker te stellen. We willen natuurlijk niet dat de vraag gesteld hoeft te worden: kan ik wel veilig over straat? Er moet dus voldoende blauw op straat zijn en agenten moeten kunnen rekenen op ruimte, adequate middelen en ons vertrouwen. Zij moeten weten dat hulpverleners geen slachtoffers kunnen en mogen worden van zinloos geweld zonder dat de overheid voor hen opstaat en als samenleving rekenen wij op onze hulpverleners. Dan moeten zij ook kunnen rekenen op ons.

De VOORZITTER: De heer Sijbolts.

De heer SIJBOLTS (Stadspartij): Ja dank u wel, voorzitter. De heer Honkoop ging er een beetje snel doorheen, op een gegeven moment, met zijn opsomming. Dat is op zich niet erg, maar u noemde op een gegeven moment de gemeentelijke herindeling en daarbij zei u iets over ozb en hondenbelasting. Ik was benieuwd wat u daar precies mee wilt. Want dat zei u er niet bij.

De heer HONKOOP (VVD): Ja, wat u daar precies mee wilt; ja wij zijn voor lagere lasten, maar ik zou denken dat dat geen verrassing is. Wij zijn geen fan van de hondenbelasting. Ik neem aan dat dit ook geen verrassing is. Dus ik ben een beetje zoeken naar wat de heer Sijbolts bedoelt.

De heer SIJBOLTS (Stadspartij): Nou, voorzitter, misschien hoop ik er wel op dat de VVD, volgend jaar, als die gemeentelijke herindeling concreet wordt, met echt concrete voorstellen gaat komen om die lasten dan omlaag te brengen, want dan zult u ons aan uw zijde vinden.

De heer HONKOOP (VVD): Als de Stadspartij langs wil komen voor een gesprek over lagere lasten, dan zou ik zeggen: dat kan ongeveer over 7 minuten, dan kunnen we daarmee beginnen en dat kan dag en nacht. Kom vooral langs. Zondagavond is wat moeilijk, maar voor de rest is het goed.

De heer SIJBOLTS (Stadspartij): Nou voorzitter, dat vind ik iets te makkelijk, alhoewel ik denk dat wij met wat biertjes er sneller uitkomen. Maar volgens mij doet u een voorstel, dat zegt u eigenlijk. U wilt iets, dus dan verwacht ik ook iets van u. Ik denk dat u dan beter zelf met een voorstel kunt komen en dat we daarna samen gaan koffiedrinken.

De VOORZITTER: Kunnen wij deze agendadiscussie even verwijzen naar de pauze voor zo meteen?

De heer HONKOOP (VVD): Dank u wel. En dan het Groninger onderwijs. Goed onderwijs en een goede opvoeding bieden kinderen een goede toekomst. Zonder goed onderwijs geen talentontwikkeling en geen volwaardige deelname aan de arbeidsmarkt of de maatschappij. Onderwijs moet kinderen dan ook op elk niveau de kennis, kunde en vaardigheden bieden om later als volwassenen alles eruit te halen wat erin zit. Waar werk de beste sociale voorziening is, is onderwijs de beste voorbereiding op de arbeidsmarkt en zoveel meer. Het is dan ook goed om te zien dat college en scholen alles uit de kast halen om het onderwijs op een hoger plan te tillen. Onze liberale volkspartij is bijvoorbeeld verheugd over de vele interessante ideeën en projecten die de intensiveringsmiddelen voor onderwijs al hebben opgeleverd en hopelijk nog meer gaan opleveren. Uiteraard kan ons initiatief met de PvdA voor de verlengde schooldag 2.0 dan niet

onbenoemd blijven, als een prachtige manier of methode om kinderen zoveel mogelijk eerder en laagdrempeliger met beroepen te laten kennismaken. Een mooi voorbeeld van wat er allemaal mogelijk is. Voorzitter, een week na de, op initiatief van onder andere de VVD, georganiseerde expertmeeting WIJ in het omveld, ontcom ik er zeker niet aan om bij de zorg in onze stad stil te staan. De gastspreker vatte het die avond treffend samen: een paar jaar geleden werd het instellen van wijkteams en WIJ-Groningen gezien als een absolute mission impossible. “Dat gaat niet lukken in onze stad, al die verschillende sociale werkers!” En kijk eens, ze staan er. Wat de VVD betreft mogen we trots op hen zijn. En wat de VVD betreft kwamen ook tijdens deze avond veel voorbeelden voorbij van hoe zorg moet zijn. Liefdevol, dicht bij mensen en op maat. Uit de avond bleek hoe zorgzaam de stad wel niet is en hoeveel werk er wel niet verzet wordt door de zorgverleners en door zovelen anderen. Tegelijkertijd moeten we ook niet weglopen voor de grote financiële opgave die er nog ligt.

De VOORZITTER: Ik heb nog een mededeling voor u.

De heer HONKOOP (VVD): Ik voelde hem aankomen. Voorzitter, ik opende eerder met het coalitieakkoord. Zoals gezegd, we doen het niet slecht. Tegelijkertijd moeten we blijven knokken voor die nog mooiere stad van morgen. Laten we ons dus niet verliezen in geroeptoeter en politiek toneel en verschillen, maar samen blijven zoeken naar echte oplossingen voor echte problemen en daarbij het moeizame compromis, ik benadruk: het moeizame compromis, niet schuwen. Rest mij nog iedereen te bedanken die dit jaar heeft bijgedragen aan deze begroting. Het resultaat mag er wezen. Veel dank.

De VOORZITTER: De heer Sijbolts.

De heer SIJBOLTS (Stadspartij): Ja, ik heb toch nog een vraag en die gaat over het begin van uw betoog. Het kwam niet terug. U eindigt wel met hoe zorg moet zijn en hoe zorg in de stad nu wel niet is. Nou, dat beoordeelt u blijkbaar als positief. U werd concreet toen u het had over De Held en het Suikerunieterrein; dat moet meer en hoe eerder hoe beter. Maar u begon uw betoog met dat de VVD staat voor een meer actieve en zorgzame stad. Dat heb ik eigenlijk helemaal niet meer in uw betoog gehoord. U triggerde mij met het woordje ‘meer’. Vindt u dan dat het nu onvoldoende is?

De heer HONKOOP (VVD): Nee, nou, wat betreft die ‘meer actieve stad’: had ik nog vijf minuten gehad, dan had ik ook graag nog wat verteld over sport. Ik denk dat ik naar heel veel sportwoordvoeringen terug kan verwijzen als u daar meer over wilt weten. Als het gaat over die zorgzame stad, stonden we daar volgens mij zojuist bij stil. Ik denk dat we bij die zorgzame stad in eerste instantie niet moeten denken aan deze raad of aan deze gemeente, maar ook gewoon moeten denken aan wat al die mensen zelf doen en als u dan voorbeelden daarvan wilt weten, zou ik terug willen verwijzen naar die expertmeeting die we net achter de rug hebben, waar echt heel veel soms ook ontroerende voorbeelden voorbijkwamen van wat mensen allemaal wel niet doen om vorm te geven aan die zorgzame stad.

De VOORZITTER: Denkt u dat er ook nog moties of amendementen zijn? Helemaal niet? Akkoord, ik dank u. Dan gaan wij naar de fractievoorzitter van het CDA, de heer Bolle. En daarna pauzeren we even.

De heer BOLLE (CDA): Ja, dank u, voorzitter. Wie had dat gedacht? Het college is nog steeds intact! (*Gelach*) Ja! Lange tijd leek het erop dat er verandering zou optreden in de samenstelling daarvan, maar veranderingsgezind als het college is, bleef alles bij het oude. Het is gelukt om de laatste begroting uit deze collegeperiode te presenteren en dan ook nog sluitend. Complimenten.

Voorzitter, deze afgelopen drieënhalve jaar heeft het college geprobeerd het coalitieakkoord uit te voeren. En als dat coalitieakkoord nou één ding gedaan heeft, dan is het verwachtingen wekken. En ik zal eerlijk zijn: die verwachtingen waren heel hoog bij mijn fractie en die verwachtingen zijn, zoals het natuurlijk vaak gaat, niet helemaal uitgekomen. Daar heeft het CDA in verschillende debatten op gewezen, maar het is, zoals ik tijdens het voorjaarsdebat ook al zei, soms een kwestie van geduld. En er is ook nog tijd om die verwachtingen in te lossen, maar de tijd begint te dringen.

Voorzitter, ik ga proberen om niet te veel terug te kijken vandaag. Soms ontcom ik daar niet aan omdat ik een voorbeeld zal moeten geven, maar ik wil daar niet te lang bij stilstaan. Ik wil de korte tijd die er nog is voor dit college ten volle benutten en ik zou vandaag proberen de verwachtingen van het CDA met u te delen. Ik hoop en ik ben er eigenlijk van overtuigd dat die verwachtingen waargemaakt kunnen worden

door dit college. Niet omdat onze verwachtingen inmiddels niet meer zo hoog zijn, maar omdat ze volgens ons in lijn liggen met wat het college wil en wat deze coalitie wil.

Het is weer gelukt, voorzitter. 2018 een sluitende begroting en zelfs met een weerstandsvermogen van 1 en dat is gelukt zonder projecten te schrappen en zonder aanvullende bezuinigingen in te boeken. Een aantal coalitiepartijen zoals de VVD, PvdA en zonet nog GroenLinks, noemde deze begroting degelijk en solide. Daar kijkt mijn fractie net iets anders tegenaan. Een degelijke begroting is een begroting die sluit en die ruimte houdt om tegenvallers op te vangen. Voor nu, maar ook zeker in de toekomst. En ja, die ruimte voor tegenvallers is er in het weerstandsvermogen, maar degelijkheid is ook flexibiliteit in je lopende begroting en niet te vergeten dat financiële kengetallen op orde zijn. De gemeente heeft een hoge schuld en die financiële kengetallen zijn niet om over naar huis te schrijven. En om ook in de toekomst flexibel te kunnen zijn, dien ik samen met een aantal andere partijen een motie in om de effecten van het ruilen, wat we doen, inzichtelijk te maken.

Naast deze motie is mijn verwachting dat we bij de aanstaande voorjaarsbrief uitgebreider zullen worden geïnformeerd over de verschillende keuzes die gemaakt kunnen worden, zodat er een goede afweging kan plaatsvinden. Die transparantie en openheid zijn misschien nog wel belangrijker dan die motie. Nu is er twee jaar achtereen een gigantisch gat gepresenteerd tijdens het voorjaarsdebat en een aantal maanden later is dat gat opgelost en nu zijn er zelfs tientallen miljoenen extra gevonden. Nu heb ik bijvoorbeeld bij het voorjaarsdebat tegen de motie van de ChristenUnie gestemd, omdat ik die bestelling niet opportuun vond, omdat er nog 27 miljoen euro aan knelpunten stond. Nu zijn de knelpunten zelfs groter dan die 27 miljoen euro, maar is het geld ook allemaal gevonden. Dan had ik misschien achteraf die motie beter wel kunnen steunen.

U begrijpt dat ik graag zou willen dat er zoveel mogelijk openheid en transparantie is, zodat ook de raad tijdens het voorjaarsdebat maximaal inzicht heeft en een goede afweging kan maken, en ook met het oog op de herindeling lijkt mij dat een mooi streven.

Dan de budgetten van de zorg voorzitter, die staan onder druk. En ook hier is het het college gelukt om die knelpunten op te lossen. Toch heeft mijn fractie nog wat zorgen over de WIJ-teams. Ze spelen een grote rol op het gebied van welzijn en zorg in de stad, maar ze lijken soms gezien te worden als dé oplossing voor elk probleem.

De VOORZITTER: De heer Ruddijs.

De heer RUDDIJS (PvdA): Dank u voorzitter. Het verhaal gaat verder en verder, maar ik wil eigenlijk nog een stukje terug. U zei eigenlijk twee heel heldere dingen. Die transparantie, daar ontbrak het aan en daar doet u voorstellen voor. Nou, dat lijkt mij een heel sympathiek verhaal. Maar daarvoor zei u eigenlijk: het is heel vreemd dat een aantal coalitiepartijen zegt dat het een heel degelijke begroting is. Eigenlijk twijfelt u daaraan, maar u verbindt daar geen consequenties aan. Kunt u dat nog even toelichten? Ja, ik wil het zelf wel doen. Ik kan mij voorstellen dat u zegt: dan heb ik een bezuinigingspakket en dan gaan we vervolgens van het weerstandsvermogen allemaal leuke dingen doen, maar het moet uit de lengte of uit de breedte komen. Je kunt kritiek hebben of je het wel of niet degelijk vindt, maar alleen blijven zeggen: "Dit is geen degelijke begroting", dat lijkt me echt te vrijblijvend. Ik ken het CDA als een heel degelijke partij. Die heeft alvast een pakket met bezuinigingsmaatregelen die de stad dan graag wil horen.

De heer BOLLE (CDA): Voorzitter, nu neemt de heer Ruddijs een klein beetje een loopje met wat ik gezegd heb. Ik heb gezegd dat mijn fractie daar iets anders tegenaan kijkt. Ik kijk er dus niet zo tegenaan van: "dit is een degelijke begroting". Ik zeg: nou, er zitten nog een heleboel haken en ogen aan deze begroting. Hij is sluitend, er is een weerstandsvermogen van 1, maar de schuld van de gemeente is heel erg hoog. We hebben de grondexploitatie van Meerstad die daar nog in zit, dat is ook een heel grote schuldenlast. Dus ja, hij is sluitend, maar solide en degelijk zou mijn partij hem niet willen noemen. Dat neemt inderdaad niet weg dat ik geen pakket heb ingediend om allerlei bezuinigingen uit te gaan voeren. Overigens heb ik ook het college daarvoor complimenten gegeven dat dit gelukt is.

Ik was bij, inderdaad gaat mijn verhaal verder, dat gaat vaak zo, de zorg. De WIJ-teams zijn niet de oplossing voor elk probleem. Niet alleen zorg, maar ook werk, inkomen, schuldhulpverlening, sport, alles wordt wel bij het WIJ-team neergelegd, als ware dat de oplossing voor het probleem. Maar volgens het CDA moeten we daar een klein beetje terughoudend in zijn. Volgens ons moeten we er eerst voor zorgen dat die teams stevig en stabiel zijn en daar is nog wel wat werk te doen. Daar zou eventueel een tijdelijke oplossing voor kunnen zijn dat sommige taken nog even niet naar het WIJ-team overgaan, om daarmee het probleem op te lossen. Verder zijn nog te weinig mensen bekend met WIJ Groningen en is ook de drempel

nog iets te hoog. Ook die tevredenheid over die geboden dienstverlening kan nog beter. Natuurlijk voorzitter, we zijn bezig met iets nieuws en dat kost tijd, maar die stijgende lijn zal moeten worden ingezet. Van de WIJ-teams naar de wijken. Tijdens het voorjaarsdebat is de motie aangenomen getiteld ‘Aandacht voor stadswijken’. Daarin is een aantal wijken genoemd waar extra inzet nodig is. Selwerd, Indische buurt, De Hoogte, Beijum, De Wijert-Noord, en in die motie ook nog Vinkhuizen en Paddepoel. Extra inzet, begrotingsbreed, omdat in die wijken de problemen van diverse aard zijn. Maar ook, zoals het college destijds stelde, om die twee gezichten te verbinden. Het college kiest nu in eerste instantie voor vier wijken; Vinkhuizen en Paddepoel volgen later nog. Laat ik in ieder geval het college complimenteren met het feit dat het heeft geprobeerd om die wijkinvesteringen met een symbool duidelijk te maken in de begroting. Het lijkt er ook op dat de eerste goede stappen worden gezet. Want waar gaat het ons nu om? Het gaat erom dat we extra investeren in die wijken waarvan we weten, die informatie is namelijk beschikbaar, dat die extra investeringen hard nodig zijn. Daarom is mijn fractie ook blij met die wijkcompassen die worden doorontwikkeld en volgens ons zou het borgniveau daar ook prima bij kunnen worden meegenomen. Met die monitor in de hand kunnen we per wijk gericht beleid en geld inzetten daar waar dat het meeste nodig is en vervolgens ook na afloop zien of dat heeft gewerkt en of dat effect heeft gehad. Dus er zijn stappen gezet, maar het extra investeren in wijken, dat ‘extra’, zien wij niet terug. Er komt een stedelijk investeringsfonds, maar er wordt geen extra geld vrijgemaakt voor de prioritairere wijken en het lijkt wel of we op dit punt nu al enkele jaren langs elkaar heen praten. Het college zegt: we doen al heel veel en we zijn ermee bezig. En het heeft ook zeker stappen gezet, zoals ik net zei, maar het laatste stapje, dat werkelijk extra investeren, zien wij niet terug. En onze verwachting was in ieder geval niet dat er dan een magazine zou komen waarin alle projecten worden toegelicht. Het doel was namelijk heel simpel: meer gerichte inzet, daar waar het nodig is.

“Openheid, transparantie en eerlijkheid kenmerken de houding en het gedrag van het college van burgemeester en wethouders”; wat ons betreft niet zomaar een zin uit de begroting. Voorzitter, ik heb op dit punt geen moties gemaakt, omdat ik verwacht dat ze overbodig zullen zijn. Of in ieder geval zouden moeten zijn. Ook nog los van het feit dat het eigenlijk sterker is dat anderen dat van je zeggen in plaats van dat je dat van jezelf zegt, verwacht ik voor de resterende periode dat als raadsleden informatie vragen en als die informatie voorhanden is, die informatie dan ook verstrekt wordt, ongeacht of de vraag het college aanstaat en of het college die informatie wel of niet relevant vindt. We willen immers een open en transparante gemeente zijn. Een opmerking zoals bij de bed-, bad- en brooddiscussie: “Ik vind dat ik genoeg informatie gegeven heb” past daar niet bij. Die afweging ligt namelijk niet bij het college. Hij past ook niet bij de transparantie die we mogen verwachten. Mijn verwachting is ook dat, als al bekend is dat er een bedrag bestemd is in de begroting voor een bepaalde investering of uitgave, zeg 6 miljoen euro, dit voor raadsleden op een normale manier in de begroting terug te vinden is.

Een andere verwachting die wij hebben is dat als er in het komende jaar nog een initiatiefvoorstel wordt aangenomen, dit dan kan rekenen op een snelle uitvoering, zodat de indieners daarvan zich niet een jaar lang vertwijfeld hoeven af te vragen waarom er nog niks gebeurd is. Natuurlijk verwachten wij, voorzitter, dat als een motie is aangenomen, ze dan wordt uitgevoerd. De vraag naar handhaving neemt toe. Een aangenomen motie zou ervoor moeten zorgen dat inzichtelijk wordt gemaakt wat voor financiële consequenties dat met zich mee zou brengen, zodat we vandaag tijdens de begroting, waar we over het geld gaan, daar mogelijk geld voor zouden kunnen reserveren. Dat inzicht is er nu niet en daarom zal de ChristenUnie straks ook namens ons een amendement indienen.

Voorzitter, zoals ik zei: er is nog een jaar voor dit college, ervan uitgaande dat het niet valt. Dat zijn de laatste loodjes. En zwaar zijn ze. Groningen Airport Eelde, de slepende kwestie in Paddepoel, WarmteStad, de naderende herindeling, tientallen verkeersknelpunten in de stad die aangepakt moeten worden met een zeer beperkt budget. Überhaupt alle plannen in lijn brengen met een realistisch financieel plaatje. Natuurlijk is het over het algemeen zo dat hoe minder verwachtingen je hebt, hoe minder je teleurgesteld wordt. Maar de raad, en daarmee ook de stad, mogen hoge verwachtingen hebben van dit college. Want ook in dit laatste jaar, bij deze begroting worden die verwachtingen gewekt en het is aan het college om ze waar te maken.

De VOORZITTER: Ik dank u wel.

Amendement 9: Minder in stadhuis, Schonere stad (CDA)

De raad van de gemeente Groningen in vergadering bijeen op 8 november 2017, besprekende de Gemeentebegroting 2018,

constaterende dat:

- uit de wijkenquête leefbaarheid 2016 blijkt dat de tevredenheid over het onderhoud van het openbare groen en het schoonhouden van de wijken afneemt;
- de raad op 29 maart 2017 de motie Aanvalsplan zwerfvuil heeft aangenomen;
- de raad op 19 juli 2017 de motie Gerichte aanpak schone wijken heeft aangenomen;

overwegende dat:

- voor het aanvalsplan zwerfvuil in de begroting 2018 geen middelen zijn opgenomen en er geen extra middelen voor de kwaliteit van de leefomgeving zijn opgenomen;
- voor een gerichte aanpak schone wijken geen middelen zijn opgenomen en er geen extra middelen voor de kwaliteit van de leefomgeving zijn opgenomen;
- met een minimale variant voor de revitalisatie van het stadhuis (netto jaarlast 175.000 euro) ten opzichte van de gekozen optie B (netto jaarlast 589.000 euro) 414.000 euro structureel bespaard kan worden vanaf 2021;
- er vanaf 2018 204.000 euro extra budget bestemd kan worden voor verkeersveiligheid en daarmee vanaf 2021 nog 210.000 euro resteert;

besluit:

- besluitpunt I van het raadsvoorstel bij de gemeentebegroting 2018 als volgt te wijzigen:
- de gemeentebegroting 2018 vast te stellen met dien verstande dat:
 - a. het budget voor het programma Schone en hele leefomgeving vanaf 2021 structureel wordt verhoogd met 210.000 euro;
 - b. dit wordt gedekt door alsnog voor de minimale variant revitalisering stadhuis te kiezen en 210.000 euro te bestemmen voor het programma Schone en hele leefomgeving;

en gaat over tot de orde van de dag.

Motie 17: Grens aan ruil incidenteel/structureel (CDA, D66, SP, VVD, ChristenUnie, PvdA)

De raad van de gemeente Groningen in vergadering bijeen op 8 november 2017, besprekende de Gemeentebegroting 2018,

constaterende dat:

- het college in de begroting 2018 gebruikmaakt van het ruilen van incidentele middelen naar structurele middelen ter hoogte van 27,8 miljoen euro;
- dit over drie jaar in totaal een ruil is ter hoogte van 38 miljoen euro;
- door het ruilen van incidentele middelen de netto-schuldquote verhoogd wordt;
- met de inzet van ruilmiddelen de begroting minder flexibel wordt;
- het college heeft aangegeven dat er een 'natuurlijke grens' zit aan de inzet van ruilmiddelen;
- het niveau van het weerstandsvermogen op dit moment voldoende is, maar dat de financiële kengetallen onder druk staan;

overwegende dat:

- de gemeenteraad inzicht dient te hebben in de effecten van een dergelijke ruil;
- de flexibiliteit van de gemeentelijke begroting verkleind wordt en er derhalve een grens zit aan het toepassen van dit middel;
- het meerjarenbeeld van de gemeente Groningen tijdens een voorjaarsdebat wordt vastgesteld;
- de begroting van 2019 i.v.m. de herindeling beleidsarm zal zijn;

verzoekt het college:

- te onderzoeken tot welk niveau de inzet van ruilmiddelen kan worden toegepast;
- aan te geven welke inzet van ruilmiddelen we in de toekomst kunnen verwachten en daarbij de structurele effecten op de (meerjaren-)begroting en de financiële kengetallen in kaart te brengen;
- de raad hierover voor de voorjaarsbrief 2018 te informeren;

en gaat over tot de orde van de dag.

Amendement 10: Minder in stadhuis, meer veilige straten (CDA)

De raad van de gemeente Groningen in vergadering bijeen op 8 november 2017 besprekende de Gemeentebegroting 2018,

constaterende dat:

- van jaar tot jaar blijkt uit de Leefbaarheidsmonitor dat verkeersonveiligheid door wijkbewoners wordt aangemerkt als belangrijkste probleem dat aangepakt moet worden;
- het college in de begroting 2018 eenmalig 1 miljoen euro uit het investeringsfonds heeft toegevoegd aan het reguliere budget (210.000 euro) voor verkeersveiligheid;
- uit de gehouden hoorzitting knelpunten in de handhaving, klachten over verkeersgedrag en technische inrichting van de openbare ruimte door bewonersorganisaties uit vrijwel alle wijken onder de aandacht van de raad zijn gebracht;
- daarnaast een lange lijst van kleine en grote onveilige situaties door Stadgers is aangedragen;
- maatregelen ter versterking van de handhaving, verbetering van het verkeersgedrag en aanpassingen in straatinrichtingen op steun van de raad kunnen rekenen;

overwegende dat:

- binnen de huidige structurele budgetten voor verkeersveiligheid het nauwelijks mogelijk is extra verkeersveiligheid bevorderende maatregelen te nemen;
- met een minimale variant voor de revitalisatie van het stadhuis (netto jaarlast 175.000 euro) ten opzichte van de gekozen optie B (netto jaarlast 589.000 euro) 414.000 euro structureel bespaard kan worden vanaf 2021;
- voor 2018 379.000 euro is opgenomen voor de revitalisering stadhuis;

besluit:

- besluitpunt I van het raadsvoorstel bij de gemeentebegroting 2018 als volgt te wijzigen:
- de gemeentebegroting 2018 vast te stellen met dien verstande dat:
 - a. het budget voor verkeersveiligheid vanaf 2018, 2019, 2020 incidenteel wordt verhoogd tot 416.000 euro en dit te dekken vanuit het stedelijk investeringsfonds;
 - b. alsnog voor de minimale variant revitalisering stadhuis wordt gekozen en van de structureel vrijvallende 414.000 euro een bedrag van 204.000 euro te bestemmen voor verkeersveiligheid;

en gaat over tot de orde van de dag.

De VOORZITTER: Wij schorsen de vergadering voor 15 minuten.

(Schorsing 16.53 uur – 17.10 uur)

De VOORZITTER: Ja, ik wacht even, want aan de beurt is de Stadspartij. Oh, hij staat er al! Ik zat te kijken van: waar blijft hij, maar hij staat er al. Ik ben blij dat u mij dat zegt, anders hadden we hier over een kwartier nog gezeten. De vergadering is heropend. Het woord is aan de heer Sijbolts.

De heer SIJBOLTS (Stadspartij): Ja, vanuit een schemerig hoekje denk ik, voorzitter. Voorzitter, dank u. Vandaag is het exact 54 jaar geleden dat het eerste serieuze signaal van bodemdaling door de gaswinning werd gegeven. Het was ingenieur Meiborg die op 8 november 1963 verzakkingen door heel Groningen voorspelde. Eigenlijk moet ik zeggen: onder Groningen. Hij deed dat in een ingezonden brief in het Nieuwsblad van het Noorden en daarin voorzag hij zijn bericht van een waarschuwing, die luidde: “belangrijke bedragen zullen gereserveerd moeten worden voor allerlei te duchten calamiteiten”. Hiermee wilde Meiborg als wetenschapper aantonen dat de gasbel niet alleen goed was voor veel opbrengsten, maar dat er ook problemen zouden ontstaan. Nu kennen we allemaal de gevolgen van de aardgaswinningen. Als er toen naar hem geluisterd was, waren we begonnen met sparen om geleden schade te kunnen compenseren. Nu is de veiligheid van Groningers in het geding, maar een fatsoenlijke en snelle schadeafhandeling komt niet van de grond.

Wat wel van de grond komt, zijn steeds meer ambtelijke en bureaucratische clubjes. In plaats van een eind te maken aan een bestuurlijke spaghetti en de NCG, de Nationaal Coördinator, doorzettingsmacht te geven, stelt Den Haag een projectdirecteur-generaal Groningen Bovengronds aan. Een fatsoenlijke nieuwbouwregeling is er niet. Het nieuwe kabinet kiest niet voor oplossingen, maar voor meer bureaucratie, iets waar de Stadspartij wars van is. Wij zijn dan ook benieuwd wat het college van deze projectdirecteur-

generaal vindt. Straks, in de tweede termijn heb ik begrepen, dient de heer Dijk zijn motie in, dus dan zullen we daar verder over spreken.

Dit college stelde zich als hoofddoel dat de twee gezichten van de stad met elkaar moesten worden verbonden.

De VOORZITTER: De heer Bolle.

De heer BOLLE (CDA): Dank u, voorzitter. Ik ben wel benieuwd, als de heer Sijbolts weet wat het college vindt van die betreffende ambtenaar, wat hij vervolgens met die informatie wil doen.

De heer SIJBOLTS (Stadspartij): Nou, we hebben binnenkort een meerjarenprogramma, hoe heet dat ding ook alweer? Net zo'n wollig als wat erin staat, volgens mij. Ja, we komen daar straks over te spreken, dus ik wil graag nu weten wat het college daarvan vindt om te kijken wat ik dan ga doen en ga zeggen en of ik misschien een motie ga indienen.

Ja, ik was bij dit college, dat de twee gezichten van deze stad wilde verbinden. Dat is wat ons betreft niet gelukt. Of wordt het magazine voor elke wijk het spetterende slotstuk van dit college? Wij voorzien eerder een papieren tijger. Dat is de inzet van dit college om de tegenstellingen te verkleinen, maar geen woord meer in deze aanbiedingsbrief over het verbinden van de twee gezichten. Het college vindt het blijkbaar wel best. De Stadspartij concludeert dat het college de verbinding met de samenleving is verloren.

Tijdens het voorjaarsdebat diende de Stadspartij met de SP, CDA en ChristenUnie een motie in, 'Aandacht voor wijken'. Een meerderheid van deze raad steunde die motie, die vroeg om extra inzet om op deze manier de gewenste verbinding tussen de twee gezichten van de stad te leggen. Van die extra inzet is niks terechtgekomen. Dit college komt als antwoord op die motie van juli niet verder dan het op elkaar afstemmen van verschillende programmaonderdelen en burgerinitiatieven en programma's van andere partijen, die al in wijken actief zijn.

De VOORZITTER: De heer Bolle.

De heer BOLLE (CDA): Ja voorzitter, het college heeft wel plannen aangekondigd die er binnenkort al zouden moeten komen voor die vier prioritaire wijken. Dan is er eigenlijk nog maar één stap nodig, en dat is extra geld daarvoor reserveren. U maakt er nu een heel zwaar verhaal van, maar als wij dat extra geld zouden kunnen regelen, dan hebben we geld en hebben plannen en dan zijn we er toch?

De heer SIJBOLTS (Stadspartij): Ja, dat ben ik met de heer Bolle eens en dat hebben we volgens mij ook in die motie gevraagd. Alleen had u net zo goed als ik, denk ik, verwacht dat die plannen nu gepresenteerd zouden worden en niet in november, want we bespreken nu de begroting en niet in november. Dus we hebben in onze ogen nu meer ruimte om daar geld voor vrij te maken. Daarom zal mevrouw Jongman namens de ChristenUnie, samen met CDA, SP en Stadspartij daar ook een motie over indienen.

Waar was ik nu? Ja, geen extra geld is nu beschikbaar gesteld en het beleid, dat moeten wij nog zien. Tegelijkertijd komen wethouders wel met luchtballonnen om kinderen van 0-4 jaar minstens twee dagdelen naar een kinderdagverblijf te sturen. Dat moet toekomstige leerachterstanden voorkomen. Dat is op zich wel heel erg goed, maar ja, een luchtballon is een luchtballon en blijft een luchtballon als er niet daadwerkelijk geld wordt uitgetrokken in deze begroting. En dat doet dit college niet.

Waar in wel veel geïnvesteerd is en wordt, deze jaren en de komende jaren, is in stenen. Bijvoorbeeld de miljoenen voor de binnenstad. 42 miljoen euro extra heeft de raad beschikbaar gesteld. Met die 42 miljoen euro hadden we ook extra aandacht aan de stadswijken kunnen geven, waar dat nodig is. De Stadspartij wil dan ook extra geld en inspanning om de stad schoon en leefbaar te houden. Dat is ook niks nieuws, want daar zetten wij ons ook al jaren voor in. Het gaat dan om zaken op het gebied van schoon en leefbaar houden van de stad en de hoge jeugdwerkloosheid. We hebben te maken met 12% laaggeletterdheid, verzuimcijfers en aantallen schoolverlaters die structureel hoger zijn dan het landelijke gemiddelde en een structureel hogere werkloosheid. Daar moet wat ons betreft extra aandacht voor komen. Daarom dienen wij dus ook die eerdergenoemde motie in, met SP, CDA en ChristenUnie, om binnen het stedelijke investeringsfonds via herprioritering extra ruimte te zoeken voor de eerdergenoemde prioritaire wijken. Want nogmaals, met die in juli ingediende motie is niet zoveel gedaan.

De VOORZITTER: De heer Leemhuis.

De heer LEEMHUIS (GroenLinks): Voorzitter, denkt de heer Sijbolts dat als er veel meer geld beschikbaar komt voor dat doel, het dan ook in een keer uitgerold kan worden? Is het niet waarschijnlijk dat er eerst een aantal wijken wordt gekozen, waar vervolgens met deze systematiek wordt proefgedraaid, die capaciteit opgebouwd wordt, en we daar vervolgens mee kunnen doorgaan in de stad?

De heer SIJBOLTS (Stadspartij): Ja, dat is een leuke redenatie. De heer Luhoff had het ook al over experimenten en een gereedschapskist. Instrumenten zelfs. Ja, dat klinkt ons nog veel te vaag. Er zal ook geld bij moeten. We hebben het nog niet zo lang geleden gehad over die verkeersveiligheid, de borgnorm is in onze ogen te laag en daarvoor wordt nu geen extra geld gereserveerd. Dat zijn ook belangrijke zaken om de sociale cohesie in wijken op orde te houden.

De heer LEEMHUIS (GroenLinks): Voorzitter, we hadden het over de prioritaire wijken. De eerste wijken waar we die aanpak gaan doen. Die moet toch uitgewerkt worden? Dan moeten we er toch voor zorgen dat we op stoom kunnen komen en in het vervolg dat doen? Maar die capaciteit is toch wel een probleem als je dat in een keer voor de hele stad zou willen doen, zoals de heer Sijbolts suggereert?

De heer SIJBOLTS (Stadspartij): Volgens mij suggereerde ik dat niet, maar we hebben juist in die motie van juli gevraagd om extra inzet en extra middelen. Dat zien wij nu niet terug en het stond ook in die motie om dat voor de begroting aan de raad mede te delen. Dan zie ik een leuk glossy magazine dat gaat komen, maar ja, daar koop ik niks voor.

Een duidelijk voorbeeld van de twee gezichten is de grote kloof tussen de mensen die vrijwilligerswerk doen en betaalde arbeid. De eerste groep wordt zwaar ondergewaardeerd. Daarom wil de Stadspartij dat in vrijwilligerswerk wordt geïnventariseerd en dat er gekeken wordt of dit werk niet passender kan worden beloond. Graag een reactie van het college.

En dan de gemeentelijke herindelingen. Die heeft de provincie inmiddels op een fiasco laten uitdraaien. Dat fiasco bestaat eruit dat een bijna duizend jaar oude hoofdstad van deze provincie wordt opgeheven, alleen om een onwillige bruid te huwen. Stadspartij en Student en Stad dienen daarom ook een motie in om niet met Haren te herindelen zolang het niet gaat om een vrijwillige herindelingsvariant. Groningen en Ten Boer kunnen nog verder met de voorbereidingen van een vrijwillig huwelijk en Haren kan als zelfstandige buur zelfstandig verder.

Voorzitter, we zien dat onze inwoners nog steeds worden geconfronteerd met projectontwikkelaars en huisjesmelkers. Te vaak bepalen zij het uiterlijk van onze buurten en wordt ze geen strobreed in de weg gelegd. Als ik de PvdA zojuist goed heb beluisterd, is de PvdA van mening dat dit gewoon lekker zo moet blijven. Wij willen dat onze inwoners worden betrokken bij plannen die hun directe woonomgeving aantasten en er niet enkel plannen worden gemaakt door huisjesmelkers en projectontwikkelaars. Daarom dienen wij ook twee moties in.

De VOORZITTER: De heer Ruddijs.

De heer RUDDIJS (PvdA): Dank u, voorzitter. Ja, bewoners betrekken bij ontwikkelingen of gewoon doen wat de eerst aanwonende bewoner vindt van een bepaalde ontwikkeling?

De heer SIJBOLTS (Stadspartij): Nou, in elk geval niet doen zoals de Partij van de Arbeid gewend is: wij weten wat goed voor u is.

De VOORZITTER: De heer Ruddijs.

De heer RUDDIJS (PvdA): Kunt u dat wat nader toelichten? “Wat goed voor u is?”

De heer SIJBOLTS (Stadspartij): Ja, dat kan ik zeker wel, want het sentiment in de stad leeft in elk geval nog steeds dat op het Zuiderdiep met name bepaald wordt hoe plannen worden vormgegeven. Ik kan u wel een waslijstje opnoemen, want ik heb ze opgeschreven, voor u speciaal, want ik wist dat deze vraag ging komen.

De heer RUDDIJS (PvdA): Nou, dat riekt naar sentiment. Die sentimenten kennen we en daar kunnen we heel hard om lachen, maar het ging meer om de feiten. U schetst een beeld van ‘u luistert heel goed naar de burger’ en onze stelling was: u luistert vooral naar de burger die misschien last heeft van een bepaalde

ontwikkeling en misschien vergeet u dat er ook een groter belang is, dat mensen die net iets verder weg wonen soms wel belang hebben bij bepaalde ontwikkelingen.

De heer SIJBOLTS (Stads partij): Ja, dat is waar, alleen zijn dat nou juist die mensen die vaak die flat niet in hun achtertuin krijgen.

De heer RUDDIJS (PvdA): Dan is mijn conclusie, voorzitter, als het mag: u luistert vooral naar de eerste ring van mensen die om een ontwikkeling wonen en de rest van de stad laat u barsten.

De heer SIJBOLTS (Stads partij): We laten helemaal niemand barsten. Alleen, wat ik net heb gezegd: het is niet aan projectontwikkelaars en huisjesmelkers om te bepalen wat er in deze stad gebouwd wordt en wat waar neer wordt gezet. Kijk, dat u die keuze maakt, vind ik prima. Nee, dat vind ik eigenlijk helemaal niet prima, maar het zijn uw afwegingen. Ik kom toch met die voorbeelden: Pythagorascomplex, Balistraat, A-Kerkstraat, Hoekstraat, Kerklaan, dat is een aantal voorbeelden waar het gewoon faliekant mis is gegaan en dat komt dan vooral door het falende PvdA-beleid van bijna honderd jaar.

Voorzitter, zoals bekend draagt de Stads partij de Suikerbuurt een warm hart toe. In deze gezellige en markante wijk leeft nog een sterk dorpsgevoel waar de saamhorigheid groot is. Nog niet zolang geleden sprak ik met een grote groep jongeren in deze wijk. Zij willen al jarenlang graag een plek waar zij kunnen samenkomen. Hierover wordt al meerdere jaren gesproken, maar een oplossing is helaas niet gevonden. Tot nog toe. De Stads partij wil dan ook graag dat het college zich optimaal inzet om tot een werkbare oplossing te komen. Graag een reactie van het college daarop en ook horen wij graag van het college of het oud-en-nieuwfeest, dat al een paar jaar met succes is georganiseerd door bewoners en door de gemeente, ook dit jaar door kan gaan, want wij krijgen signalen dat het een beetje onder druk komt te staan.

Het OV. Dat moet zeker ook voor ouderen bereikbaar zijn. Zij blijven langer thuis wonen en zullen daardoor grotere aanspraak maken op het openbaar vervoer wanneer zij van A naar B willen, zeker wanneer deze verplaatsingen binnen hun eigen wijk gaan plaatsvinden. We zijn dan ook blij met de eerdere toezegging van het college om bij het opstellen van de strategievisie Openbaar Vervoer ouderen een extra prominente aandacht te geven.

Waar de Stads partij een stuk minder tevreden over is, is de OV-bereikbaarheid van de Ulgersmaborg. Daar zijn de inwoners samen met die van het Reitdiep, nee dat is niet het Reitdiep, nou ja, de wijk die er vlakbij ligt, het meest ontevreden over de OV-bereikbaarheid in hun wijk. De Stads partij heeft meerdere malen met de SP acties gevoerd en dit ook prominent op de agenda van deze raad gezet. Wij dienen dan ook een motie in om te komen tot een betere busverbinding in die wijk.

Voorzitter, tot slot hoopt de Stads partij van harte dat na vandaag, door het aannemen van een aantal moties en amendementen, de twee gezichten van de stad alsnog met elkaar worden verbonden. Dank u wel.

De VOORZITTER: Ik dank u wel.

Motie 18: Een treintje ging uit rijden (Stads partij, Student en Stad)

De gemeenteraad van Groningen bijeen op 8 november, besprekende het raadsvoorstel Gemeentebegroting 2018,

constaterende dat:

- de Randstad en Noord-Nederland elkaar veel te bieden hebben;
- het Noorden over een aantal belangrijke sectoren beschikt die ook voor Nederland waardevol zijn om in te spelen op toekomstige noodzakelijke ontwikkelingen;
- door de ligging tussen de Randstad en de Duitse economische kerngebieden, Noord-Nederland een belangrijke uitgangspositie heeft;

overwegende dat:

- een goede en snelle verbinding met openbaar vervoer tussen de economische kerngebieden van groot belang is;
- de trein een goede en snelle verbinding tussen de economische kerngebieden biedt;
- ondanks meerdere toezeggingen deze noodzaak niet in de begroting wordt genoemd;

spreekt uit:

- de noodzaak van een goede en snelle verbinding met openbaar vervoer tussen economische kerngebieden erg belangrijk te vinden en verzoekt het college om dit actief uit te dragen;

en gaat over tot de orde van de dag.

Motie 19: Stop volbouwen binnentuinen (Stadspartij)

De gemeenteraad van Groningen bijeen op 8 november, besprekende het raadsvoorstel Gemeentebegroting 2018,

constaterende dat:

- het college de ecologische kwaliteit in de stad wil versterken volgens de groenstructuurvisie Groene Pepers (streeft naar een optimaal functionerende stadsnatuur die rijk is aan soorten en die de bewoners positief waarderen, het behoud van een goed groenareaal wil borgen, het stedelijk groen wil versterken en een goede ecologische inrichting en beheer behouden)¹;
- het college de mogelijkheden voor het versterken van groen in de stad en verbeteren van de borging van het behoud van hoogwaardig groen wil onderzoeken²;
- het college hittestress en wateroverlast wil terugdringen en een visie over groen in de stad wil opstellen om ons beter voor te kunnen bereiden op klimaatverandering³;
- *'Bereikbaar Groen'* een van de kernwaarden is van *'Healthy Ageing'*, dat het college aan het nieuwe gezondheidsbeleid wil verbinden⁴;

overwegende dat:

- het toestaan van bebouwing op binnenterreinen die worden omsloten door huizen, deze ambities niet bevordert maar eerder tegenwerkt;

verzoekt het college:

- met een plan te komen om bebouwing op binnenterreinen niet meer toe te staan;
- de raad, uiterlijk 1 maart op de hoogte te stellen;

en gaat over tot de orde van de dag.

¹ Programma begroting 9.1.3 Ecologie en groen

² Programma 9: Beheer & Onderhoud openbare ruimte

³ Paragraaf Duurzaamheid in het reguliere beleid

⁴ Programma 4.1.5 Lokaal gezondheidsbeleid, infectieziektebestrijding en openbare gezondheidszorg

Motie 20: Rechten van omwonenden, leefbaarheid en cultuurhistorische waarde altijd voorrang (Stadspartij)

De gemeenteraad van Groningen bijeen op 8 november, besprekende het raadsvoorstel Gemeentebegroting 2018,

constaterende dat:

- het college de beleidsvrijheid heeft om bij het verlenen van een omgevingsvergunning of te wijken van het door de raad vastgestelde bestemmingsplan;
- bij de afwijking gemotiveerd ingegaan moet worden op de gevolgen van de ontwikkeling voor de waterhuishouding, cultuurhistorie en relatie met de kwaliteitseisen uit hoofdstuk 5 van de Wet milieubeheer;
- dergelijke afwijkingen vaak op verzet van omwonenden stuiten;

overwegende dat:

- afwijken van een door de raad vastgesteld bestemmingsplan in woonwijken eerder uitzondering dan regel zou moeten zijn;
- behoud van eenheid en cultuurhistorie in bestaande bouw van belang is voor bewoners en hun woon- een leefklimaat;
- bouwplannen als het Pythagorascomplex, Balistraat, A-Kerkstraat en Hoekstraat onvoldoende rekening houden met de bestaande bouw, omgeving, cultuurhistorie en de rechten van de omwonenden om te worden gevrijwaard van hinder in alle betekenissen;
- Groningen een leefbare stad moet blijven;

verzoekt het college:

- voortaan de rechten van omwonenden, leefbaarheid en cultuurhistorische waarde voorop te stellen met als doel dat omwonenden worden gevrijwaard van hinder in alle betekenissen;
- beleid te maken die dergelijke onwenselijke ontwikkelingen tegen gaan;
- bij dergelijke ontwikkelingen het belang van de omwonenden en cultuurhistorische waarden voortaan zwaarder te laten wegen;

en gaat over tot de orde van de dag.

Motie 21: Aandacht voor bereikbaarheid OV in Ulgersmaborg en Oosterhoogebrug (Stadspartij, SP)

De gemeenteraad van Groningen bijeen op 8 november, besprekende het raadsvoorstel Gemeentebegroting 2018,

constaterende dat:

- uit onderzoek is gebleken dat bewoners en ondernemers in de Ulgersmaborg en Oosterhoogebrug het meest ontevreden zijn over (de bereikbaarheid) van het openbaar vervoer in hun wijk;

overwegende dat:

- hiervoor in de gemeenteraad op verschillende manieren al vaker aandacht is gevraagd;
- de door het college genoemde verbetering, Q-link6 zeker voor de Ulgersmaborg geen verbetering is omdat die halteert nabij de Oostersluis;
- de door het college in de begroting aangekondigde strategie of visie onvoldoende lijkt om de tevredenheid te verhogen;

verzoekt het college:

- om bij de kaderbrief OV-bureau Groningen Drenthe 2019 expliciet aan te geven hoe de bereikbaarheid voor deze wijken wordt verbeterd;

en gaat over tot de orde van de dag.

De VOORZITTER: Ik geef graag het woord aan de fractievoorzitter van de ChristenUnie, mevrouw Jongman.

Mevrouw JONGMAN (ChristenUnie): Dank u wel, voorzitter. Afgelopen zondag zat ik in de Martinikerk en ik keek omhoog naar de pilaren. Daar zie je heel zichtbaar de sporen van een revolutie die vijfhonderd jaar geleden begon: de Reformatie. Maarten Luther kwam in verzet tegen de machtige en steenrijke katholieke kerk, waar mensen met geld een plekje in de hemel konden kopen. Hij was het daar niet mee eens en dat was het begin van een enorme verandering op het gebied van maatschappij, politiek en cultuur. Dat de beelden in de Martinikerk van hun sokkel werden getrokken, zou nu ondenkbaar zijn, maar toen was de boodschap duidelijk: het geloof moet voor iedereen bereikbaar zijn en de hemel is niet te koop. Weg met de protserigheid; het draait om woorden en daden.

Dat geldt ook voor vandaag de dag. Het gaat namelijk niet om de macht van de elite. Het gaat erom dat wat wij hier vandaag doen, allemaal ten goede komt aan onze inwoners. ‘Laat Stadlers bloeien’ was daarom de campagneslogan van de ChristenUnie. In onze mooie stad gaat het goed en is veel leuk te koop. Er is een enorme groei van lunchtentjes tot start-ups. De stad wordt er levendiger van en dat is goed nieuws. Ook zien we in de openbare ruimte een nieuwe stad verschijnen. Van de Westervaren naar de binnenstad is er voor fietsers en voetgangers binnenkort alle ruimte. Maar het thema van het voorjaarsdebat, de twee gezichten van de stad, het is al eerder genoemd, is niet opgelost. Of tenminste: niet helemaal. Wij hebben bij het voorjaarsdebat een motie ingediend om deze twee gezichten te verbinden en voorafgaand aan de begroting ons hierover te laten informeren. Het college antwoordt dat het de focus gaat leggen op Selwerd, De Wijert-Noord, Beijum, Indische buurt en De Hoogte en met projectplannen komt. Wat speelt er allemaal in de wijk en hoe kunnen we elkaars energie gebruiken om de wijk op een hoger plan te tillen? Dat vinden wij een heel goed begin. Maar in de verdere beantwoording van de motie raakt het college ons toch echt kwijt. Het belang van de wijk en zijn bewoners staat daarbij centraal. Nou, het lijkt ons dat je dat altijd binnen de hele stad doet. Een citaat: “Daarmee beogen we dus ook de twee gezichten van de stad dichter bij elkaar te brengen en verschillen te verkleinen”. Dat betekent dat we er nog niet zijn met deze zinnen die niet zoveel zeggen. Nergens de intentie om iets te doen op het gebied van zorg, huisvesting, inkomens, sociale zaken, onderwijs, opvoeding en openbare ruimte. Dat is een gemiste kans en daarom dien ik de vele malen genoemde motie zo meteen in om dat wel concreet te maken en ik dien die mede in namens Stadspartij, CDA en SP.

TopDutch Hub, een prachtig Engels woord. Om op het thema onderwijs aan te sluiten en op het thema inkomen ook, het volgende: mensen die echt iets maken, zijn erg belangrijk voor de stad. In de toekomst is er meer behoefte aan technisch geschoold personeel. Hoe kunnen wij al die innovatieve uitvindingen ten goede laten komen aan meer werkgelegenheid van de Stadlers? Want tot 2020 gaan er jaarlijks meer dan 70.000, en dat is landelijk, bouwvakkers, installateurs, elektrotechnici, metaalbewerkers, ingenieurs en systeemanalisten met pensioen. Daarnaast kampen het vmbo en het mbo en in het bijzonder het technisch onderwijs met een imago probleem. Daarom is in 2013 het Nationaal Techniekpact 2020 ondertekend, met

als doel de inzet op doorstroom van technici vanuit onderwijs naar de arbeidsmarkt en op het behoud van technisch talent.

Een ander iets is de TopDutch-campagne die we hier in Noord-Nederland hebben. TopDutch zet Noord-Nederland op een eigenzinnige en inspirerende manier op de kaart en wordt vooral getrokken door het bedrijfsleven. Iedereen weet nu dat dit groene brilletje iets met Noord-Nederland te maken heeft en dat is een goede zaak. Maar het valt wel op dat de focus erg ligt op hbo- en wo-geschoolden. De website van TopDutch benoemt 'high ranking universities' in het noorden, maar nergens lezen wij iets over praktisch en technisch onderwijs. Wat de ChristenUnie betreft biedt TopDutch precies datgene wat het Techniepact nodig heeft. Wij willen daarom het college oproepen om in samenwerking met TopDutch de scholen, het bedrijfsleven en wie dan ook nog maar, explicieter in te zetten op dat beroepsonderwijs. Weliswaar is het college goed op weg om het mbo een betere plek te geven, maar er moet meer gebeuren, met name wat betreft de link met TopDutch, want dat is een mooie manier om een koppeling te maken tussen theoretisch onderwijs, praktisch onderwijs, vmbo, mbo, met betrokkenheid van innovatie uit het bedrijfsleven. Daarmee kan iedereen profiteren van de flow waar we nu in lijken te zitten en kunnen alle gezichten bij elkaar komen. Mbo'ers zijn de motor van onze samenleving. Daar dien ik straks ook een motie over in.

Handhaving, mijnheer de voorzitter. Het is ons stokpaardje geworden, maar liever hadden we dat niet gehad. Foutgeparkeerde fietsen in de binnenstad en in de wijken, illegale prostitutie, busjes buiten venstertijden, belemmeren van blindengeleidestroken, illegaal vuilstorten, rondscheuren met scooters: het levert een minder schone, hele en veilige stad op. En deze stad gaat ons allemaal na aan het hart. Daarom hebben we al eerder gepleit voor meer en betere handhaving. Het stellen van regels heeft alleen zin als we laten zien dat de regels menens zijn. Daarom dienen wij een amendement in om, vooruitlopend op de bespreking van het jaarplan Veiligheid, extra geld te reserveren voor meer handhaving.

Woningen, voorzitter. Huizen. Iedereen wil graag een huis in deze stad. Het is ook al eerder benoemd door anderen. De komende tijd ligt er een opgave van maar liefst 15.000 woningen en dat is een ongelooflijke opgave. In de begroting lezen we daar wel een aantal antwoorden op, maar we vinden dat de urgentie en de concrete actie vanuit het college onvoldoende doorklinken. Wie zorgt ervoor dat we dat aantal gaan halen? En dan niet vervolgens elk open plekje gaan volbouwen, lees bijvoorbeeld de haven van Reitdiep, maar ook met voldoende respect voor de omgeving. En wel zo dat we niet een ziellose stad worden, maar een stad waarin iedereen zich thuis voelt. Waar is het grootse en meeslepende antwoord van het college op deze basisbehoefte van meer huizen? Waarbij we onmiddellijk opmerken dat je wel kunt zorgen voor snelheid, maar dat het ook belangrijk is om te zorgen voor een goede kwaliteit. Want we willen achteraf niet constateren, zoals met de wederopbouw in het verleden, dat al die uit de grond gestampte huizen nu niet meer voldoen.

De VOORZITTER: De heer Luhoff.

De heer LUHOFF (D66): Voorzitter, mag ik daar een vraag over stellen? Als het gaat om het aanjagen van die woningbouw kunnen we in de begroting een aantal investeringen, bijvoorbeeld in infrastructuur, lezen, om die aan te jagen. Er worden plannen gemaakt samen met de woningbouwcorporaties, we zijn druk bezig met Meerstad. U zegt: "waar is dat meeslepende plan om dat voor elkaar te krijgen?" Wat zou nou volgens de ChristenUnie kernonderdeel moeten zijn van dat plan? Wilt u zelf huizen gaan bouwen? Wilt u ze zelf gaan bestellen?

Mevrouw JONGMAN (ChristenUnie): Nou, zelf bestellen is een beetje moeilijk, want daar gaan we niet over. In de commissie is dat namelijk ook aan de orde geweest. De wethouder zei: "jammer dat het er niet duidelijk instaat" en er waren meer partijen die dat hebben aangegeven. Als je het hebt over 15.000 is dat heel erg veel. Ik geef toe dat wij het niet allemaal in ons eentje kunnen, dat we daarbij ook andere partijen nodig hebben. Maar blijkbaar is de stad in trek en we zien het ook aan de toegenomen verkoop of in ieder geval de moeite om een huis te kunnen kopen. We zien het op de sociale huurmarkt, we zien gezinnen die vertrekken, dan had ik verwacht dat het college in deze begroting, los van wat erin staat aan fondsen enzovoorts, had gezegd: en nu gaan wij vooroplopen. We gaan aan alles trekken waar we maar aan kunnen trekken om die behoefte voor de toekomst te kunnen halen, want het is een enorme opgave.

De VOORZITTER: De heer Luhoff.

De heer LUHOFF (D66): Voorzitter, volgens mij delen we allemaal die ambitie dat er gebouwd moet gaan worden en dat er woningen bij moeten komen. We zijn volgens mij allemaal op zoek naar ideeën om dat te

kunnen versnellen. Dus ik ben wel benieuwd, naast de ideeën die het college op dit moment brengt, wat u nou kunt inbrengen om het nog meer te versnellen.

Mevrouw JONGMAN (ChristenUnie): Dat was mijn volgende zin. Zal ik hem lezen? Als het niet voldoende is, komt u dan gerust weer. Het grootste risico van onze begroting is Meerstad. Dat is mijn volgende zin dan ook. Zou bouwen in Meerstad niet in een enorme versnelling moeten komen? Het gaat allemaal stukje bij beetje. Daarbij was ook onze gedachte: hoe meer grond we daar verkopen, hoe lager het risico gaat worden, ondanks de voorinvesteringen die we daar moeten doen. Ik heb het idee dat we daar heel voorzichtig zijn met het ontwikkelen van een aantal gebieden en dat we het echt stukje bij beetje doen. Volgens mij kunnen we daar een enorme slag maken en dan hebben we ook nog een heel aantal gronden richting de stad die nog niet volgebouwd zijn.

De VOORZITTER: De heer Bolle.

De heer BOLLE (CDA): Ja voorzitter, nu wekt de ChristenUnie in ieder geval de suggestie alsof we de ontwikkeling van Meerstad een beetje tegen zouden houden. Maar waarom zou het college dat doen? Ik zie geen enkele reden. Wat voor nut zou dat hebben? Meerstad zou toch juist een heleboel oplossen? Ten eerste zou het financieel beter gaan en ten tweede hebben we gewoon meer huizen en dat zou die behoefte oplossen. Dus waarom zou het college dat dan niet willen? Waarom zou het dat tegenhouden?

Mevrouw JONGMAN (ChristenUnie): Dat is een goede vraag om aan het college te stellen. Als we kijken naar het begin, wat we ooit zouden bouwen, is het aldoor in stukjes en beetjes heel voorzichtig weer opgebouwd. We komen uit die crisis waarin iedereen zei: we moeten eerst maar kijken hoeveel mensen een huis gaan kopen. En het is echt een beetje van ontzettend veel tegelijk ontwikkelen naar stukje bij beetje. Want stel je voor dat we het niet kwijtraken! Volgens mij moeten we nu inderdaad iets sneller Meerstad gaan volbouwen voor die toegenomen behoefte, want je ziet, als je gaat bouwen, ook mensen bewegen binnen de stad. Dus daar kunnen we ook een heel aantal andere problemen mee oplossen.

De VOORZITTER: Laatste puntje nog, de heer Bolle.

De heer BOLLE (CDA): Ja voorzitter, het was natuurlijk destijds logisch om dat heel voorzichtig te doen, maar die voorzichtigheid ligt toch al lang achter ons? Nu wekt de ChristenUnie de suggestie dat het college heel erg voorzichtig is om Meerstad verder te ontwikkelen. Wat voor belang zou het college daarbij hebben? Dat is mijn vraag aan u, want u wekt die suggestie dat het college dat doet.

Mevrouw JONGMAN (ChristenUnie): Het lijkt mij dat het college daar geen belang bij heeft, dus daarom vragen we het college: kunt u misschien iets sneller in Meerstad zaken ontwikkelen, waardoor we ook die begroting voor Meerstad beter rond krijgen? Volgens mij praten wij langs elkaar heen. Ik ga even verder met mijn woordvoering.

In het verlengde van dit thema, het is natuurlijk niet alleen Meerstad waar we onze pijlen op richten, wil het college ...

De VOORZITTER: Mag ik nog even onderbreken, want ik denk dat de heer Ruddijs over hetzelfde thema nog iets wil zeggen.

De heer RUDDIJS (PvdA): Ja, ik proefde toch nog een suggestie in uw opmerking over Meerstad en die wil ik graag even duidelijk hebben. U zei eerder: je moet eigenlijk niet alle plekjes in de stad volbouwen en: ga maar lekker bouwen in Meerstad. Alsof het een soort koelkast is; je hebt woningen nodig en dan heb je een plek en dat is allemaal Meerstad, en rest van de stad zou eigenlijk op slot kunnen. Is dat eigenlijk wat u zegt?

Mevrouw JONGMAN (ChristenUnie): Nee, nee, dat zeg ik absoluut niet. Nee, die conclusie zou je kunnen trekken, maar dat is niet de bedoeling. We hebben natuurlijk het Suikerunieterrein waar ook ontwikkelingen gaande zijn, De Held 3 en 4, daar wachten we al heel lang op, want dat schiet ook allemaal niet op. Natuurlijk wil ik daar niet eenzijdig de focus op leggen, maar we hebben daar enorm veel grond liggen, dus er ligt een enorme potentie om daar te ontwikkelen. Waarom zouden we dat niet sneller doen? Dat is eigenlijk de vraag die ik stel.

In het verlengde van dit thema wil het college ook flink investeren in de stad door middel van het stedelijk investeringsfonds. Daarover hebben we eigenlijk nog wel een vraag aan het college. Leggen wij ons nu vast op de besteding van deze middelen aan de in de begroting op bladzijde 424 genoemde projecten? Of kunnen wij bij elk nog af te wegen project, waar nog een raadsvoorstel voor moet komen, aangeven dat wij niet akkoord zijn met de investering uit dit fonds als wij bijvoorbeeld een bepaald project niet zouden willen? Graag uw reactie daarop.

De lobbyist. Het college wil 200.000 euro beschikbaar stellen voor het benoemen van een externe aanjager. Een lobbyist in Den Haag en een interne lobbycoördinator. Voorzitter, Groningen heeft momenteel onder meer via de SNN, de SER en individuele contactpersonen zoals de Tweede Kamerleden contacten in Den Haag en Brussel. En natuurlijk zijn Anne, William, Arno, Sandra en Stieneke Tweede-Kamerlid voor het hele land, maar zeker ook een beetje van ons. Ze zetten zich in voor stad en Ommeland. Voordat we hier 200.000 euro aan uitgeven, willen wij een betere onderbouwing dan de vijf zinnen in de begroting waar we het nu mee moeten doen. Daarom dienen we een amendement in om dit eerst in een raadsvoorstel aan de raad voor te leggen.

Voorzitter, ik heb nog twee punten. Spannende thema's. Het college heeft een tijdje, lijkt het wel, als een rustig beekje kunnen kabbelen, maar aan het eind van de rit lijkt het wel of we met een aantal dossiers eindigen in een stroomversnelling. Geothermie moeten we even on hold zetten, wat erg spijtig is, want een van de redenen dat we hier aan zijn begonnen, is dat wij duurzaam met onze aarde willen omgaan en van het aardgas af willen. Maar uiteraard willen ook wij niet koste wat het kost doorgaan. Duurzaamheid en veiligheid moeten hier hand in hand gaan.

De zondagsrust op Paddepoel houdt ons ook nog steeds bezig. Ook dit dossier willen wij graag positief afsluiten met ruimte voor iedere ondernemer om de keuze te maken om wel of niet open te gaan op de zondag. Ook de toekomst van vliegveld Eelde is onzekerder en ook het opnieuw te verwachten tekort in het sociale domein geeft aan dat we, ondanks de goede intenties en de extra middelen, er nog niet zijn. Wat opvallend is, is dat het college ondanks de winstwaarschuwing bij het voorjaarsdebat toch ook nu weer geld gevonden heeft. Het CDA noemde het al: onze motie voor structureel meer geld naar sport kon echt niet, volgens het college. En nu zijn we drie maanden verder en blijkt er wel geld te zijn.

Als laatste spannende thema op dit moment: de aanstaande herindeling. Een deel van Haren wil niet en bepaalt daarmee wat ons betreft negatief en ongewenst onze agenda. Want gezamenlijk optrekken in een goed toekomstbeeld voor iedereen lukt niet op deze manier, ondanks de uitgestoken hand van het college.

De laatste eer. Het een-na-laatste punt, maar niet het minste punt. De laatste eer en de keuze voor cremen of begraven. Het tarief mag kostendekkend zijn, maar dat hoeft niet per se, wat ons betreft. Op veel andere beleidsterreinen leggen wij ook geld toe en dat mag wat ons betreft ook op het beleidsterrein begraven.

Voorzitter, ik rond af. Luther wilde het anders en beter, maar liet het instituut kerk wel bestaan. Ook wij hebben ideeën voor anders en beter, maar gaan niet zover dat we vandaag heilige huisjes omvergooien. De ChristenUnie dankt alle medewerkers voor het opstellen van de begroting en de ondersteuning, die tot vanmiddag aan toe werd geleverd. We wensen het college en de raad ook voor 2018 Gods onmisbare zegen toe bij de uitvoering van al onze plannen. Dat ze ten goede mogen komen aan onze stad en onze Stadjes. Ik dien een aantal moties en amendementen in.

Motie 22: Meer geld naar prioriteitswijken (ChristenUnie, CDA, SP, Stadspartij)

De raad van de gemeente Groningen in vergadering bijeen op 8 november 2017 besprekende de gemeentebegroting 2018,

constaterende dat:

- in motie 6 bij het voorjaarsdebat gevraagd is om de mogelijkheden te onderzoeken om in de wijken Selwerd, Indische Buurt/De Hoogte, Beijum, De Wijert en deels in Vinkhuizen en Paddepoel extra inzet te plegen en deze inzet vanuit meerdere begrotingsprogramma's integraal in te zetten om op deze manier de gewenste verbinding te leggen c.q. de twee gezichten van de stad dicht bij elkaar te brengen en de raad hierover voorafgaand aan de begrotingsbespreking 2018 te rapporteren;

overwegende dat:

- het college in de brief moties voorjaarsdebat van 6 oktober 2017 een viertal prioritaire wijken benoemt te weten Selwerd, De Wijert-Noord, Beijum en Indische Buurt/De Hoogte;
- de vier projectplannen voor aanpak van deze prioritaire wijken medio november naar de raad worden gestuurd, dus niet voorafgaand aan de begroting;
- in de uitwerking van deze plannen alle relevante begrotingsprogramma's, burgerinitiatieven van andere partijen actief in de wijk op elkaar worden afgestemd;

- daarmee nog niet extra inzet en extra budget is geregeld;
- verzoekt het college:
- binnen het stedelijk investeringsfonds via herprioritering ruimte te zoeken voor 400.000 euro voor genoemde prioritaire wijken en hiervoor met een voorstel naar de raad te komen;
- en gaat over tot de orde van de dag.

Motie 23: Koppeling TopDutch met vmbo/mbo (ChristenUnie)

De raad van de gemeente Groningen in vergadering bijeen op 8 november 2017 besprekende Gemeentebegroting 2018,

constaterende dat:

- er een tekort is aan vakbekwame technici;
- het imago van en de waardering voor technisch onderwijs, in het bijzonder van het vmbo en mbo, met problemen kampt;
- het mbo de motor is van de Nederlandse economie;
- het MKB de banenmotor is van Nederland;
- Groningen zich als City of Talent presenteert met daarbij de focus vooral op start-ups, broedplaatsen, de Rijksuniversiteit en Hanzehogeschool;

overwegende dat:

- de TopDutch-campagne nog twee jaar doorgaat;
- ketensamenwerking met het bedrijfsleven en branding twee van de belangrijke randvoorwaarden zijn voor landsdeel Noord van het Nationaal Techniepact 2020 om de doelen van het Techniepact te behalen;
- de verbinding tussen theoretisch onderwijs en praktisch onderwijs explicieter gelegd moet worden;
- een City of Talent voor de hele stad ook talentvolle, vakbekwame mbo'ers en florerende MKB-bedrijven vertegenwoordigt;
- het mbo en MKB van essentieel belang zijn voor de werkgelegenheid in Stad en Ommeland;

verzoekt het college:

- in overleg met het bedrijfsleven, scholen, universiteit, hogescholen en TopDutch te komen met een plan van aanpak om theoretisch en praktisch onderwijs aan elkaar te verbinden;
- daarbij in het bijzonder het imago en waardering voor technisch onderwijs op vmbo en mbo niveau een impuls te geven;

en gaat over tot de orde van de dag.

Amendement 11: Handhaving returns (ChristenUnie, CDA, Stadspartij)

De raad van de gemeente Groningen in vergadering bijeen op 8 november 2017 besprekende Gemeentebegroting 2018,

constaterende dat:

- tijdens de bespreking van de Voorjaarsbrief 2017 op 19 juli 2017 de raad de motie 'Handhaving' heeft aangenomen;
- in deze motie het college wordt om "voortuitlopend op het Jaarplan Veiligheid 2018, bij de Begroting 2018 inzichtelijk te maken wat de gestelde doelen en de toenemende vraag op het gebied van handhaving financieel met zich meebrengen";
- deze informatie door het college tot op heden niet is aangeleverd;

overwegende dat:

- de raad pas bij de bespreking van het Jaarplan Veiligheid 2018 inzicht krijgt wat op het gebied van toezicht en handhaving wel en niet uitgevoerd kan worden;
- op dat moment er al een verdeling van de financiële middelen heeft plaatsgevonden;
- een extra reservering wenselijk is om als raad de mogelijkheid te hebben om met de bespreking van het Jaarplan Veiligheid 2018 de (financiële) ruimte te hebben voor extra inzet van toezicht en handhaving in de openbare ruimte;
- de reservering Stedelijk Investeringsfonds per 31 december 2017 27,3 miljoen euro bedraagt en oploopt naar (begroot) 43,6 miljoen euro per 31 december 2018;

verzoekt het college:

- een bedrag van 170.000 euro te reserveren ten behoeve van Toezicht en Handhaving openbare ruimte;

- dit te dekken uit de Voeding Stedelijk Investeringsfonds, wat overeenkomt met 1% en dit evenredig te verdelen over alle genoemde projecten;

besluit:

- de bedragen in de Gemeentebegroting 2018 dienovereenkomstig te wijzigen;

en gaat over tot de orde van de dag.

Amendement 12: Wie mist de lobbyist? (ChristenUnie, CDA, Stadspartij, Student en Stad)

De raad van de gemeente Groningen in vergadering bijeen op 8 november 2017 besprekende Gemeentebegroting 2018,

constaterende dat:

- het college onder 'Financiële knelpunten en ambities 2018' bij punt 37 'Strategische positionering' 200.000 euro beschikbaar stelt voor het aanstellen van een externe aanjager, een lobbyist in Den Haag en een interne lobbycoördinator;
- de externe aanjager expliciet op het vlak van energietransitie en klimaatadaptatie wordt aangesteld;

overwegende dat:

- Groningen momenteel al via onder meer de SNN, SER en individuele contactpersonen zoals Tweede Kamerleden contacten in Den Haag en Brussel heeft;
- Groningen ook zonder deze externe aanjager er onlangs in geslaagd is het klimaatcentrum naar zich toe te halen;
- de onderbouwing van deze uitgave, evenals de omschrijving van de taken en rollen van deze lobbyisten vrij summier is;

verzoekt het college:

- de besteding van deze 200.000 euro middels een raadsvoorstel, waarin deze uitgave nader onderbouwd wordt, aan de raad voor te leggen, alvorens de raad besluit tot deze uitgave;

besluit:

- bij 'Financiële knelpunten en ambities 2018' punt 37 'Strategische positionering' de zin "stellen we 200.000 euro beschikbaar." te wijzigen in "reserveren we 200.000 euro."

en gaat over tot de orde van de dag.

Amendement 13: Tarieven begrafenisrechten (ChristenUnie, Stadspartij)

De raad van de gemeente Groningen in vergadering bijeen op 8 november 2017 besprekende Belastingtarieven 2018,

constaterende dat:

- op de tarieven van de begrafenisrechten de loon- en prijscompensatie van 3,57% wordt toegepast;
- de tarieven voor (nieuwe) grafuitgiftes met 9,2% extra worden verhoogd;

overwegende dat:

- de laatste eer geen kille rekensom hoeft te zijn;
- begraven betaalbaar moet blijven voor de inwoners van Groningen;
- begrafenisrechten daarom niet 100% kostendekkend hoeven te zijn;

verzoekt het college:

- de tarieven voor begrafenisrechten niet te verhogen;
- het tekort van 332.000 euro (83.000 euro voor de jaren 2018 tot en met 2021) vooralsnog te dekken uit de AER;
- bij de volgende begroting 83.000 euro structureel op te nemen;

besluit:

- punt VII te laten vervallen;
- de bedragen in de Gemeentebegroting 2018 dienovereenkomstig te wijzigen;

en gaat over tot de orde van de dag.

De VOORZITTER: Dank u wel. Het woord is aan de heer Lammers van Student en Stad.

De heer LAMMERS (Student en Stad): Dank u wel, voorzitter. Voorzitter, we bespreken vandaag de begroting voor 2018. Uiteraard een moment om vooruit te kijken. Wat gaan we als gemeente het komende jaar doen? Maar tegelijkertijd kunnen we het niet helpen om bij de bespreking van de begroting ook een

beetje terug te kijken. Hoewel de verkiezingen voor de nieuwe gemeente Groningen een stuk later zullen zijn dan normaal, is dit dan toch de laatste echte begroting van dit college en raad in deze samenstelling. Om te beginnen heeft Student en Stad de kennisinstellingen van deze stad altijd als onmisbaar gezien. Maar meer dan alleen onmisbaar, zien we de RUG en de Hanzehogeschool als een troef voor onze gemeente, te gebruiken om onze stad nog beter te maken. Student en Stad wil dat in Groningen beschikbare kennis en sociaalmaatschappelijke ontwikkelingen nauw op elkaar aansluiten. De aanwezigheid van kennisinstellingen in de stad biedt talloze innovatieve mogelijkheden om het gat tussen kennis die beschikbaar is en de kennis die we nodig hebben te minimaliseren. We hebben daarom altijd gepleit voor samenwerking met kennisinstellingen op alle niveaus, zodat jongeren die hier studeren specifiek die kennis en vaardigheden bezitten die Groningen nodig heeft, ook kunnen gebruiken voor onze stad. En als gemeente maken we steeds meer gebruik van de kennis van deze jongeren. Op de eerste plaats is alles vaak gericht op de grote onderwerpen, zoals de decentralisering en de aardbevingsproblematiek. Dossiers worden aangevuld met door studenten vergaarde kennis en adviezen worden gestaafd met onderzoeken. Een jonge stad als Groningen moet zijn blik op de toekomst hebben en in lijn hiermee valt de wens om ons te vermarkten als dé plek in Nederland en Europa waar het gebeurt op het gebied van energie en energietransitie. En ook hier maken we dankbaar gebruik van de jongeren die in onze stad wonen en die we weten aan te trekken. We huizen de Energy Academie Europe en zijn op weg om de energiehub van in ieder geval Nederland te worden. Geweldige ontwikkelingen die wat ons betreft de kansen van onze stad krachtig blootleggen.

Maar voorzitter, naast deze grote ontwikkelingen zien wij nog meer kansen. Kansen om de vaardigheden en kennis van studenten en jongeren ook in te zetten op zaken dichterbij huis. Het is prachtig wanneer onze jongeren een bijdrage kunnen leveren aan de energietransitie en op die manier een significante impact hebben op de wereld en het behoud ervan, maar laten we niet vergeten dat de problemen die onze stad kent, problemen die misschien niet op wereldschaal aangepakt hoeven te worden, ook de hulp van jongeren en studenten in onze stad kunnen gebruiken. Ruim twee jaar wordt hier nu gebruikgemaakt van jongeren voor lokale problemen. Lokale ondernemers schakelen de expertise van studenten in om een onderneming naar een hoger plan te helpen. Buurtbewoners krijgen juridisch advies wanneer nodig, sportverenigingen krijgen ondersteuning bij taken die vaak niet voor vrijwilligers zijn weggelegd en ouderen kunnen bij het falen van hun computer op de hulp van jongeren vertrouwen.

Dit alles is vormgegeven in WIJS. Wij hebben het idee dat het initiatief WIJS breed gedragen wordt in deze raad en dat is terecht. WIJS heeft de stad de afgelopen twee jaar veel kunnen bieden, maar beperkt zich, mede door de locatie, slechts tot enkele wijken, en dan met name Paddepoel. Wat ons betreft is er ruimte voor groei en ook WIJS heeft aangegeven ambitieus te zijn. Het is echter zonder een vaste meerjarenbegroting moeilijk om langetermijnplannen te maken. De begroting van WIJS is voor een groot deel afhankelijk van de gemeente en wanneer deze haar bijdrage structureel zou maken, zou WIJS meer zekerheid genieten en verder kunnen kijken. Om deze reden willen we via een motie het college vragen onderzoek te doen naar wat er voor nodig is om WIJS op een structurele wijze te ondersteunen en de raad hierover te informeren in het voorjaar.

De VOORZITTER: De heer Dijk.

De heer DIJK (SP): Voorzitter, ik snap het verwantschap van Student en Stad met WIJS, maar er zijn meerdere organisaties in de stad die ook geen structurele subsidiëring of vergoeding krijgen. Volgens mij komt er nog ergens een motie over het Hamelhuys. Ik ken de discussie die we twee jaar hebben gevoerd over het Odensehuis. Bent u met ons van mening dat er ook een breder plan moet komen dan alleen maar als het om WIJS gaat, maar dat het om meer van dat soort voorzieningen hoort te gaan?

De heer LAMMERS (Student en Stad): Nou, ik kan het me voorstellen. De stad kent veel van deze voorzieningen en als je ook als raad daar een beetje grip op wilt hebben, welke voorziening doet nou wat en wie steunen we, dat het geen slecht idee is om daar een bredere visie op te maken en het voor ons als raad inzichtelijk te maken welke stichting wat doet en hoe we die kunnen ondersteunen.

De heer DIJK (SP): Voorzitter, dan is mijn vervolgvraag: is er een reden waarom u specifiek deze eruit pikt?

De heer LAMMERS (Student en Stad): Nou ja, dat heeft ook een beetje met tactiek te maken. Ik kan heel veel organisaties eruit pikken en volgens mij staan wij op één van uw moties. We maken ons hard voor

WIJS hier en we hopen dat het de steun krijgt van de raad en het college. Dat houdt niet in dat we andere organisaties vergeten.

Om deze reden dienen we dus een motie in. We vragen aan de raad om deze motie te steunen en zo samen met Student en Stad op zoek te gaan naar de mogelijkheid om WIJS een nog groter succes te maken. Want nogmaals, WIJS biedt de stad veel, waaronder een platform waar studenten en Stadgers elkaar kunnen ontmoeten, waar ouderen in contact kunnen komen met jongeren. Student en Stad gelooft dat dit uiterst belangrijk is voor een stad waar deze groepen nog weleens langs elkaar heen kunnen leven. Contact is de sleutel tot begrip en de enige manier om in harmonie samen te leven. Groepen in hun geheel wegzetten en met opgeheven vinger behandelen, draagt wat ons betreft niet bij aan een leefbare stad. Zeker wanneer deze groep allesbehalve homogeen is. We waren dan ook weer teleurgesteld dat in de begroting gesproken wordt over 'studentenoverlast'. Voorgaande jaren hebben we al aangekaart dit geen gepaste onderscheiding te vinden en ook in de commissie hebben we dit aangegeven. Ik denk dat ons standpunt hierover duidelijk is. We dienen vandaag een amendement in om dit in de begroting aan te laten passen.

Voorzitter, de afgelopen vier jaar hebben wij vaak de problemen op de kamermarkt aangestipt. Toegegeven, er wordt flink ingezet op de toevoeging van kwalitatief goede huisvesting. Er kan volgens het college op dit moment gesproken worden over een ontspannen kamerverhuurmarkt. Toch moet geconstateerd worden dat voor huurders en mensen die kamers zoeken deze markt allesbehalve ontspannen aanvoelt. Internationale studenten hebben nu twee jaar op rij grote problemen gehad met het vinden van een kamer en afgelopen maand werd het weer pijnlijk duidelijk hoe kamerbewoners op de Groningse kamerverhuurmarkt keihard uitgebuit kunnen worden. We blijven erbij dat het aanbod een belangrijke invloed heeft op deze zaken, maar we zien wel in dat er veel aan de randvoorwaarden gedaan kan worden om dit soort problemen te minimaliseren. We verwachten volgend jaar dan ook een duidelijk plan dat de problematiek van de huisvesting van internationale studenten tegengaat en voorkomt dat in augustus weer mensen in auto's en op campings moeten wonen. Tegelijkertijd hebben we de verwachting dat de excessen van de uitbuiting die nu al een tijdje gaande zijn op de kamerverhuurmarkt van Groningen hard aangepakt en voorkomen gaan worden. Het college heeft wat ons betreft hier al toezeggingen op gedaan. Ons rest daarom nu de taak om het hieraan te herinneren en te blijven herhalen dat inwoners van onze stad de hulp van de overheid nodig hebben.

Tot slot voorzitter, de heer Sijbolts gaf het al aan: we dienen samen met de Stadspartij een motie in waarin we de raad vragen zich uit te spreken richting de Tweede Kamer, om af te zien van een herindeling met Haren wanneer die tot een fusie leidt. We hebben in het hele traject van herindeling altijd aangegeven open te staan voor een herindeling met Haren, mits vrijwillig. In eerste instantie hebben we dan ook ingestemd met de plannen voor een lichte herindeling en het bijbehorende onderzoek. We werden in dat debat overtuigd door andere partijen dat wij Haren hiermee niet zouden dwingen. In retrospectief voelt dit toch als een soort gymnastiekoefening. Nee, we dwingen Haren niet, maar door instemmen faciliteren we de dwang wel en staan we er eigenlijk bij en kijken we ernaar. Het vervolgproces heeft er later toe geleid dat we als raad een motie hebben aangenomen, waarin we hebben aangegeven alleen voor een herindeling te zijn met Haren wanneer dit niet tot beletsel zou leiden. Vorige maand werd duidelijk dat door het dwingen van Haren een lichte samenvoeging niet meer kan plaatsvinden. De gemeente Groningen moet opgeheven worden, met alle gevolgen van dien. We hebben ons verbaasd over hoe makkelijk de raad over dit obstakel heen stapte.

De VOORZITTER: De heer Leemhuis.

De heer LEEMHUIS (GroenLinks): Voorzitter, dank u wel. Is het niet zo dat het in eerste instantie de provincie is geweest die een inschatting heeft gemaakt van hoe het in de hele provincie Groningen met de herindeling moet gaan? En is het niet zo dat vervolgens de ministerraad, het kabinet, een inschatting heeft gemaakt op welke manier de provincie Groningen en de gemeente Haren toekomstbestendig zouden zijn? En is het niet zo dat zij die keuze hebben gemaakt? Dan is het een beetje vreemd om wat wij hier gedaan hebben als een soort van medeplichtigheid neer te zetten. Wij hebben precies gedaan wat u zegt: welkom geheten. En de provincie en vervolgens de ministerraad hebben besloten dat het geen toekomstbestendige gemeente is. Graag uw reactie daarop.

De heer LAMMERS (Student en Stad): Ik begrijp uw redenering. Die redenering heb ik ook zelf gebruikt, maar dat is wat ik eigenlijk die gymnastiekoefening noem. Aan de ene kant leg je de verantwoordelijkheid bij iemand anders en die beslist erover. Jij geeft alleen maar aan: wij vinden het prima. En wij hebben altijd

gezegd: mits vrijwillig. En dat is niet het geval geweest. Ben je dan medeplichtig aan een gedwongen huwelijk, zoals de heer Sijbolts het noemt? Je bent wel omstander geweest en je hebt niks gedaan.

De heer LEEMHUIS (GroenLinks): Voorzitter, nogmaals: wat zou het gevolg zijn geweest als we het omgekeerd hadden gedaan? Dat we hadden geroepen: ze willen niet, dus we willen ze niet? En dan had de ministerraad alsnog geconstateerd dat de gemeente Haren niet toekomstbestendig zou zijn en dan zouden we 22.000 toekomstige bewoners van deze gemeente hebben gezegd: we willen jullie er eigenlijk niet bij. Dat is toch ook even onwelkom?

De heer LAMMERS (Student en Stad): Ja. Het is ook geen makkelijk proces geweest. Wij hebben uiteindelijk dezelfde beslissing als u genomen in dat debat en daar kunnen we nu ook niks meer aan veranderen. Maar het proces is verdergegaan en ik denk dat wij nu op het punt staan dat we als gemeenteraad wel iets kunnen doen. En dat stellen we dan ook voor met die motie.

De VOORZITTER: Laatste punt, de heer Leemhuis.

De heer LEEMHUIS (GroenLinks): Laatste punt. Is het dan niet veel beter om te zeggen dat wij, nu het niet meer in de handen van de gemeente Groningen en deze raad is, zeggen: wat er ook gebeurt, de mensen uit Haren zijn welkom en we gaan daar dan ook het beste van maken, wat er ook uit de Tweede Kamer en de Eerste Kamer komt?

De heer LAMMERS (Student en Stad): Ja kijk, wij zijn van mening dat wij hier als raad voorwaarden hebben gesteld waarop wij die herindeling met Haren in willen stappen. Op dit moment voldoen we wat ons betreft niet aan die voorwaarden, dus liegen we onszelf ook voor als we zeggen dat we het hoe dan ook door willen laten gaan. Met de woorden die ik hier in de mond neem, zeg ik niet dat de Harenaren niet welkom zijn, want we hebben allemaal vanaf het begin van het proces gezegd: Haren mag erbij komen. En dat standpunt houden wij ook. Maar niet op de manier waarop het nu moet.

De VOORZITTER: U moet afronden.

De heer LAMMERS (Student en Stad): Ik moet afronden ja. We hebben een motie aangenomen waarop we aangaven niet op beletsel te willen stuiten. Wat ons betreft staan we op dit moment voor een fusie en gaan we wel degelijk op beletsel stuiten. Hiermee voldoen we dus ook niet aan die voorwaarden die we als raad hebben gesteld. Voorzitter, we gingen wat ons betreft als gemeente Groningen het proces in met het idee: de herindeling mag, maar moet niet en we beginnen het idee te krijgen dat dit veranderd is en we er nu alles aan doen om de herindeling met Haren wel plaats te laten vinden. Als raad van Groningen moeten wij dit proces beoordelen met het oog op wat het de inwoners van Groningen oplevert. Er is onderzoek gedaan naar de voordelen en die komen neer op schaalvoordelen. Is dit voldoende? Weegt het op tegen de kosten en het enorme proces dat we tegemoet gaan? Weegt het op tegen het feit dat de gedwongen fusie voor nog een tweedeling in de stad zorgt? Wat ons betreft niet, voorzitter. De rek is er al uit. We hebben ons open opgesteld, maar het kan niet op deze manier doorgaan. Een manier die in onze ogen ook niet past bij de herindeling die deze raad heeft gewild. En daarom dienen wij die motie in, samen met Stadspartij, om deze gedachte uit te dragen naar Den Haag. Dank u, voorzitter.

Motie 24: Niet trouwen met een onwillige bruid (Student en Stad, Stadspartij)

De gemeenteraad van Groningen bijeen op 8 november, besprekende het raadsvoorstel Gemeentebegroting 2018,

constaterende dat:

- het wetsontwerp samenvoeging Groningen, Ten Boer, Haren in plaats van de beoogde lichte samenvoeging nu een reguliere herindeling wordt;
- hierdoor de kosten veel hoger worden en de werkzaamheden en voorbereidingen veel meer tijd zullen vergen dan bij een lichte herindeling;
- de raad als harde eis heeft uitgesproken dat alleen van een herindeling met Haren sprake kan zijn wanneer het om een lichte samenvoeging gaat;

- de raad op 16 december 2015 middels een amendement unaniem heeft uitgesproken dat de voorgenomen herindeling de gemeente Ten Boer en de gemeente Groningen geen hinder mogen ondervinden van de voorgenomen toetreding van Haren;
- de raad heeft gesteld dat Haren zelf moet willen herindelen met Groningen;
- Provinciale Staten bij meerderheid een motie heeft aangenomen, waarin ze het kabinet, dan wel de Tweede Kamer, alsnog om een lichte samenvoeging vragen;
- de motie van Provinciale Staten geen wettelijke grondslag kent en tegen het advies van de Raad van Staten ingaat;

overwegende dat:

- een reguliere herindeling een stad van bijna duizend jaar opheft;
- het zeer uitzonderlijk is dat een bijna duizend jaar oude hoofdstad van een provincie wordt opgeheven alleen om een 'onwillige bruid' te huwen;
- het herindelingstraject met Ten Boer al veel eerder is gestart en daarbij uitgegaan is van vrijwilligheid;
- het dwingen van een gemeente niet bevorderlijk zal zijn voor de integratie van alle gemeenten tot een gemeente;
- doordat Haren niet wil meewerken aan een herindeling en de voorbereidingen daarvan er onzekerheid is voor het gemeentelijk personeel van Groningen;

verzoekt het college:

- om richting de Tweede Kamer kenbaar te maken dat Groningen alleen achter een herindeling staat wanneer het om een lichte variant gaat en wanneer de zwaardere variant moet worden toegepast Groningen voorstander is om Haren uit het wetsvoorstel te halen;
- dit verzoek ook over te brengen aan de provincie;

en gaat over tot de orde van de dag.

Amendement 14: Ik loop hier alleen, in een te stille stad. Ik heb eigenlijk nooit last van Studenten gehad (Student en Stad)

De raad van de gemeente Groningen, in vergadering bijeen op woensdag 8 november 2017, besprekende de Begroting 2018,

constaterende dat:

- de term 'studentenoverlast' een containerbegrip is;
- meermaals is toegezegd door het College dat 'studentenoverlast' uit de teksten in gemeentelijke stukken zou verdwijnen;
- de begroting 2018 weer spreekt over studentenoverlast;

overwegende dat:

- het generaliseren van mensen die allemaal een bepaald kenmerk (etniciteit, geartheid, beroep etc.) met zich meedragen niet wenselijk is;
- de studentenpopulatie geen homogene groep is;
- het wegzetten van gegeneraliseerde groepen verdeeldheid in de stad bevordert;
- Groningen een stad is waar iedereen welkom is en waar we verdeeldheid niet nastreven;

verzoekt het college:

- de term 'studentenoverlast' niet te gebruiken in gemeentelijke stukken en daarom te verwijderen uit deelprogramma 10.1.4.;

en gaat over tot de orde van de dag.

Motie 25: Meer nog dat ik eigenlijk toegeven wil, WIJS maakt het verschil (Student en Stad, Stadspartij, 100% Groningen, Partij voor de Dieren)

De raad van de gemeente Groningen, in vergadering bijeen op 8 november 2017, besprekende de Gemeentebegroting 2018,

constaterende dat:

- WIJS bijdraagt aan het vergroten van de praktijkervaring van studenten en jongeren en faciliteert dat ouderen op een laagdrempelige manier worden geholpen;
- het project nu ruim twee jaar loopt en heel goed wordt ontvangen;
- WIJS de wens heeft om door te groeien en een prominentere rol aan te nemen in het koppelen van vakstudenten aan Stadjers met een hulpvraag;

overwegende dat:

- voor continuering en verdere groei van WIJS een structurele bijdrage is gewenst;
- WIJS daarnaast bijdraagt aan het creëren van verbinding tussen studenten en Stadgers en zodoende een betere leefomgeving;
- de gemeente in gesprek gaat met de Hanzehogeschool en MJD;

verzoekt het college:

- om met WIJS in gesprek te gaan en te onderzoeken met welke structurele bijdrage continuering en een groei bewerkstelligd kan worden;
- in het voorjaar een voorstel hiertoe voor te leggen aan de raad;

en gaat over tot de orde van de dag.

De VOORZITTER: Dank u wel. Dat waren ze, hè?

Mevrouw VAN GIJLSWIJK (SP): Acda en de Munnik.

De VOORZITTER: De heer Kelder, Partij voor de Dieren.

De heer KELDER (PvdD): Dank u wel, voorzitter. Dat waren de Poema's volgens mij, niet Acda en de Munnik.

De heer BLOM (VVD): Toepasselijk.

De heer KELDER (PvdD): Toepasselijk ja. Grappig dat de VVD eerder is dan de Partij voor de Dieren, tegenwoordig. Dat opent perspectieven.

Wij zijn als Partij voor de Dieren blij om te zien dat duurzaamheid een steeds belangrijkere rol inneemt bij de lopende en nieuwe projecten en ontwikkelingen in de stad. We zijn ervan overtuigd dat de integratie van duurzaamheid als leidend principe op alle beleidsvlakken de toekomst is voor ons allemaal. Deze beweging naar Groningen als een stad die in harmonie bestaat met mensen, dieren, natuur en milieu, wordt breed gedragen en ondersteund door al haar bewoners. Dit blijkt bijvoorbeeld uit de positieve reacties op het initiatiefvoorstel over tiny houses, dat wij samen met GroenLinks indienden. Dit soort alternatieve woonvormen bieden de kans voor het ontwikkelen van een duurzame manier van leven en de mogelijkheid voor het creëren van sociale cohesie binnen een groep van bewuste burgers. Het is fijn dat de stad kansen biedt voor dit soort innovaties in de samenleving. We zijn dan ook erg blij dat er zo hard wordt gewerkt aan het initiatiefvoorstel en we zien uit naar de terugkoppeling hiervan aan de rest van de raad.

Kijkend naar de toekomst is het duidelijk dat ons credo van 'duurzaamheid voorop' niet enkel een Partij voor de Dieren-visie is, maar overall weerklank vindt. We moeten snel van de noodzaak van Gronings aardgas af, als we de leefbaarheid van onze provincie en gemeente willen behouden. Hoe eerder we als stad onafhankelijk van aardgas worden, hoe beter! Met grootschalig gebruik van andere, duurzame energiebronnen kunnen we aan de rest van de wereld tonen dat er andere mogelijkheden zijn en dat het leegpompen van de aardgasvelden ten koste van de inwoners van Groningen niet langer een optie of een noodzaak is. We zijn dan ook blij dat de afgelopen jaren, onder andere dankzij samenwerking met de woningcorporaties, al een goede start is gemaakt met energiebesparing in bestaande bouw en dat voor particuliere woningen het concept 'Groningen woont SLIM' is ontwikkeld.

Er is een merkbare afname van het groen in onze gemeente en dat is natuurlijk enorm zonde, ook voor een stad die in de toekomst gezond wil zijn en blijven. Het college wil deze afname gaan monitoren en hoopt door middel van de groencompensatieregeling dat het tij gekeerd kan worden. Dit lijkt ons goed, maar: is het niet zo dat door verscheidene plannen van het college het groen juist afneemt? In de begroting wordt de afname van groen nu geschetst als iets waar het college machteloos naar staat te kijken en dat klopt volgens ons niet. Het college zou er juist voor kunnen zorgen dat het groen toeneemt in plaats van afneemt. De groencompensatieregeling lijkt een goede regeling op papier, maar leidt in de praktijk vaak tot de terugplaatsing van groen op een andere plek in de stad. Hierdoor zien bepaalde buurten het groen in hun omgeving zienderogen afnemen. Regelmatig trekken wij als partij aan de bel hierbij. Wij zouden dan ook graag zien dat er toch meer rekening wordt gehouden met het al aanwezige groen. Wij zullen als partij ook hard aan de slag gaan met het idee dat we samen met de PvdA hebben geadopteerd tijdens de Open Raad, om groene tegels te gebruiken in Stad. We staan daarnaast ook op de motie van GroenLinks voor meer bomen in onze stad.

Als we verder naar de toekomst kijken, dan zien we dat een vruchtbare toekomst ligt bij initiatieven vanuit de wijken en bij gelijkwaardigheid tussen bewoners, ondernemers en instellingen in de wijk, in samen met elkaar optrekken en leven, met wederzijds respect, in een stad waar dat door goed bestuur mogelijk blijft. We zien dit terug bij projecten waarin de kans wordt gegeven aan nieuwe Groningers om werkervaring op te doen in Nederland, wat hen helpt bij het wennen aan de Nederlandse taal en gebruiken. We zouden het nog steeds erg mooi vinden als ook de nieuwe Groningers die nog geen status hebben, mee zouden kunnen doen hierin.

Mensen ondersteunen op het gebied van werk en inkomen en het tegengaan van armoede zijn ook belangrijke pijlers die het werken aan een vruchtbare toekomst ondersteunen. Het college heeft hier op zich goede ideeën over, waar wij ons in kunnen vinden. Wij denken hierbij bijvoorbeeld aan het onderzoeken van de mogelijkheden van een basisbaan, en bepaalde acties gericht op het tot stand brengen van een vertrouwensband, zoals mobility mentoring. Bij dit project zien medewerkers van de gemeente ook in wat stress over geldzaken met iemand doet. Wij staan ook op de motie van de PvdA over de basisbaan.

Verder, voorzitter, denken wij ook dat een gemeente die zich inzet voor een goede toekomst van haar bewoners, zich niet beperkt tot de inwoners die al financiële of sociale problemen ondervinden. Ook het ondersteunen van andere zwakkeren in de samenleving en juist de personen met wie het minder goed dreigt te gaan, is cruciaal. Preventief werken en preventieve hulp- en dienstverlening blijven een onmisbaar onderdeel van een humaan stadsbeleid.

We zien in de begroting dat de inkomsten uit hondenbelasting tot 2021 zijn doorbegroot, terwijl we hadden afgesproken nog de nodige discussie over deze belasting te gaan voeren na de fusie van gemeente Groningen met Ten Boer en Haren, waar geen hondenbelasting wordt geheven. Wij hebben immers met de Stadspartij een initiatiefvoorstel ingediend over de kwijschelding van hondenbelasting voor honden uit de opvang, dat onder dit voorstel is weggeschoven. Daarom dienen wij nu ook samen met de Stadspartij en 100% Groningen een amendement in dat hondenbelasting verwijdert uit de reeks van onderwerpen waarop een prijscompensatie wordt toegepast. Er kan hiervoor voldoende dekking gevonden worden, zoals u in het amendement zult lezen.

Ten slotte voorzitter: betreffende de Onroerend Zaakbelasting zien we graag een duurzaamheidscomponent toegevoegd, hetgeen helaas in de huidige regelgeving niet mogelijk is. Nu wordt bijvoorbeeld een pand van een ondernemer meer waard wanneer hij investeert in een beter energielabel, waardoor de ondernemer meer ozb betaalt en dus zeer waarschijnlijk niet gestimuleerd wordt om zijn pand te verduurzamen. Daarom dienen wij samen met Student en Stad een motie in die van het college vraagt om bij de Tweede Kamer te lobbyen voor onderzoek naar duurzaamheidscomponenten in de ozb. Tot zover, dank u wel.

Amendement 15: Indexering hondenbelasting (Partij voor de Dieren, Stadspartij, 100% Groningen)

De raad van de gemeente Groningen in vergadering bijeen op woensdag 8 november 2017, besprekende het raadsvoorstel Belastingtarieven 2018,

constaterende dat:

- nog over tarieven hondenbelasting vanwege herindeling gemeente gesproken wordt;
- een landelijke discussie over herinrichting gemeentelijke belastingen op komst is;
- bovenstaande als argumenten gebruikt zijn om een recent initiatiefvoorstel over hondenbelasting en schriftelijke vragen over hondenbelasting niet inhoudelijk te willen bespreken;
- op dit moment voldoende dekking gevonden kan worden in de AER en het weerstandsvermogen;

besluit:

- I. uit besluitpunt X van het voorgesteld raadsbesluit het woord 'hondenbelasting' te verwijderen;
- II. ter dekking van gederfde inkomsten uit besluitpunt VIII de precariobelasting voor 'gebruik gemeentegrond voor bouwactiviteiten' met 2,3% te verhogen.

Motie 26: Duurzaamheid in ozb (Partij voor de Dieren, Student en Stad)

De gemeenteraad van Groningen, in vergadering bijeen op woensdag 8 november 2017, ter bespreking van de Gemeenterekening 2018,

constaterende dat:

- het niet mogelijk is om in de ozb te differentiëren;
- de gemeente Groningen in 2035 energieneutraal wil zijn en het daarom belangrijk is om verduurzaming op alle vlakken te stimuleren;

overwegende dat:

- op dit moment ondernemers die hun pand vergroenen juist meer ozb moeten betalen, omdat een hoger energielabel het pand meer waard maakt. Dit stimuleert niet om panden te verduurzamen!;
- op dit moment huiseigenaren of huurders niet gestimuleerd worden op financieel gebied om hun huis te verduurzamen;
- door landelijke regelgeving de mogelijkheden om te differentiëren in de ozb op dit moment vastzitten en we er gemeentelijk niks aan kunnen veranderen;

verzoekt het college:

- richting de Tweede Kamer te lobbyen voor een onderzoek, dat onderzoekt op welke wijze de belastingen en tarieven een duurzaamheidscomponent kunnen krijgen en op welke wijze differentiëren mogelijk wordt, waardoor mensen en ondernemingen op financieel gebied gestimuleerd kunnen worden om hun panden te verduurzamen;

en gaat over tot de orde van de dag.

De VOORZITTER: Ik dank u. Het woord is aan de fractievoorzitter van 100% Groningen, mevrouw Woldhuis.

Mevrouw WOLDHUIS (100% Groningen): Dank, voorzitter. Goud. Nee, ik begin niet in het Gronings, dat zou een beetje flauw zijn. Ik ga gewoon in het Nederlands verder. Voor ons ligt een begroting waarvan we ons best kunnen voorstellen dat de collegepartijen er tevreden mee zijn. Er zit ruimte in voor duurzaamheid, ondernemerschap, sociaal beleid en bestuurlijke vernieuwing. Dit is het laatste jaar van dit college en we moeten het complimenteren met het feit dat ze het zo goed met elkaar uitgehouden hebben, ondanks de verschillen. De heer Bolle zei dat ook al, maar misschien in iets andere bewoordingen. Soms lopen de meningen uiteen, zoals met de steun voor het vliegveld, maar daar hebben we het nog uitgebreid over, over een aantal weken. Met de verkiezingen in aantocht zullen er het komend jaar toch wel wat profileringsmomenten komen en wij kijken daar al halsreikend naar uit. Kortom, er is veel positiefs te melden. Maar gezien mijn tijd voorzitter, wil ik toch aandacht besteden aan de zorgen, want die zijn er uiteraard ook nog.

Er is namelijk een aantal onzekerheden dat flink wat roet in het eten kan gooien. Extra inspanning voor de onderkant van de arbeidsmarkt is zeker nodig en daarom steunen we ook de motie van de PvdA over de basisbanen. Wij denken namelijk ook dat met de huidige economische groei de tweedeling niet verder moet gaan groeien en meer aandacht verdient dan ooit. Want, over de economische groei gesproken: de huizenmarkt is een belangrijke pijler voor de economische groei en die staat onder druk. De koopwoningensector is oververhit en we hebben te weinig sociale huurwoningen om de vraag nog aan te kunnen. Tekorten zijn er eigenlijk op alle fronten. Studenten, sociale huur, starters en koop, zoals de wethouder zo mooi zei. Voor 2018 willen wij ons focussen op het wonen voor ouderen. In de begroting viel te lezen dat het laatste onderzoek naar wonen en zorg van 2012 was. Ondertussen is er naar ons idee wel veel meer gebeurd in de samenleving, verzorgingshuizen die gesloten zijn bijvoorbeeld, om daar nog voldoende informatie uit de putten voor een goed beleid. De wethouder gaf in de commissie al aan dat hij met een update en een programma zou komen en wij kijken halsreikend uit naar die informatie. Daarom geen motie hierover, voorzitter.

De zorg dan. De komende vier jaar is er 24 miljoen euro extra nodig. Voorzitter, dat klinkt als zorgelijk en dat is het ook, maar alleen met die extra investeringen kan er pas echt verschuiving plaatsvinden van zwaardere naar lichtere zorg. Daarom dien ik vandaag samen met de SP en de ChristenUnie een motie in over het Hamelhuys, die ik in het voorjaar eigenlijk ook al ingediend heb. Wij steunen namelijk dit soort initiatieven die van onderop komen van harte. En omdat zij tot op de dag van vandaag nog geen gesprek hebben gehad met de gemeente over hun financiële zorgen, wil ik opnieuw aandacht vragen voor deze organisatie.

Dan sport, voorzitter. Ik had in de commissie al gezegd dat in de Toekomstverkenning 'Een sportiever Nederland', een heel groot landelijk onderzoek in de sportwereld, de kans groot is dat top- en breedtesport verder uit elkaar groeien en dat het niet vanzelfsprekend is dat iedereen voldoende lichaamsbeweging krijgt in 2030. Aan de andere kant moeten we er serieus rekening mee houden dat we te maken krijgen met extra kosten voor het verwijderen van verontreinigd rubbergranulaat, waardoor onze budgetten misschien nog verder onder druk komen te staan. We zijn heel benieuwd wat we gaan aantreffen onder en rondom onze kunstgrasvelden in 2018.

Dan is er nog een aantal financiële en maatschappelijke onzekerheden. Want hoe hoog loopt een miljoenenverlies nog op bij het aardwarmteproject? Zijn we echt in staat een alternatief te ontwikkelen, liefst zonder grote financiële onzekerheden? Hoe zal het nieuwe rijksbeleid voor het gemeentefonds gaan

uitpakken? Komt er nu eindelijk eens een regeling voor de aardbevingsschade, die zovelen in onze gemeente en onze provincie treft? Of moeten we nog jaren wachten? Hoe loopt het af met Haren? Gaat het gedwongen een huwelijk met ons aan of houdt het zijn eigen keuzerecht? Wat zal onze kersverse lobbyist in Den Haag gaan bereiken? Daar kom ik zo nog op terug.

Zouden wij andere keuzes maken dan dit college? Absoluut. Een van de grootste punten daarin is de blaftaks, die onredelijk hoog is en waarvan slechts een klein gedeelte echt naar hondenbezitters gaat. Een meerderheid konden wij hier in het voorjaar echter niet voor vinden en dan heb ik het echt over de wil. Ik zeg nadrukkelijk 'wil', want over het geld wil ik het nu niet hebben. Waar een wil is, is een weg tenslotte. Voor 2018 wordt dat wat ons betreft sowieso een verkiezingsitem en ik ben heel blij dat de heer Honkoop het dag en nacht daarover wil hebben. Liever niet op zondagavond, gaf hij aan en daar wil ik de middag nog even aan toevoegen.

De VOORZITTER: De heer Dijk.

De heer DIJK (SP): Voorzitter, ik heb 100% Groningen een lange tijd gehoord met heel kritische woorden over geothermie. Het staat iedere partij vrij om daar een afweging in te maken. Het is ook een moeilijk, groot dossier, dus dat kan. Nu vraag ik mij af, als u al zo lang een stellingname hebt gekozen op het gebied van geothermie, hebt u dan alvast nagedacht over een alternatief? Ik heb daar bepaalde ideeën over, maar heeft 100% Groningen daar ook een idee over, als het gaat over duurzame energie?

Mevrouw WOLDHUIS (100% Groningen): Voorzitter, ik wil de heer Dijk van harte uitnodigen om dat debat met mij te voeren over slechts twee weken. Dan gaan we het over dat plan B hebben en gaat u het mij dan nog maar een keer vragen, mijnheer Dijk.

De heer DIJK (SP): Voorzitter, dat vind ik iets te makkelijk. We hebben een begrotingsdebat. We hebben het net ook over Paddepoel gehad, dat zijn ook lopende zaken. Daar kunnen wij het prima over hebben, volgens mij. Volgens mij gaat het namelijk overal over, vandaag. Dus ik wilde u toch wel de vraag stellen: u weet eigenlijk al heel lang dat u geothermie niks vindt. Dat is mooi, iedereen zijn eigen afweging. Ik hoor dan graag van 100% Groningen hoe zij energie wil verduurzamen en hoe zij in de stad Groningen op dat terrein een oplossing gaat bieden.

Mevrouw WOLDHUIS (100% Groningen): Voorzitter, de heer Dijk zegt dat wij geothermie niks vinden. Dat is absoluut niet waar. Dat wil ik toch even gezegd hebben, want dat heb ik nooit gezegd. Ik heb wel gezegd dat wij over de onderneming zoals die opgestart is, met alle risico's van dien, ernstige zorgen hadden. Dusdanig dat wij tegen hebben gestemd. En dat het plan B van het hele project ook nog niet duidelijk uitgewerkt was, dat was het grootste punt waarom wij tegen geothermie hebben gestemd. En u doet net alsof wij tegen het hele verduurzamen zijn. Maar ik kom zo bij uw punt terug, want ik heb direct een concreet idee waarop wij hier kunnen verduurzamen, voorzitter. En alsnog nodig ik u uit om over twee weken mij te interrumperen op dit onderwerp.

Even kijken, waar was ik. Oh ja, over de zondagavond. Ik wil daar de zondagmiddag nog even aan toevoegen, mijnheer Honkoop.

Goed, voorzitter. Even terugkijkend naar de belangrijkste koerswijziging van de afgelopen drie jaar van het college, is dat de verandering. We complimenteren de inzet van dit college om de rol van de gemeente te veranderen van sturend van bovenaf naar faciliterend van onderop. Maar, net zoals bij alle veranderingen, zijn we er nog lang niet. De weg is goed door D66 ingeslagen, maar er is nog een lange weg te gaan. Een veel gehoorde kritiek in de wijk is dat mensen het overzicht verliezen van wie wanneer waar betrokken is, omdat er zoveel gebeurt. Een online coöperatief platform zou daarvoor de oplossing kunnen zijn, maar toen ik dit aangaf bij de ambtenaren, zeiden ze tegen mij: "Mevrouw Woldhuis, eigenlijk moet dat van onderop". Toen dacht ik: dat is best een terecht punt. Dus dan kom ik daar later misschien van onderop nog op terug. Een ander punt dat ook over de wijken gaat, dat hier meerdere malen naar voren is gebracht, zijn de extra investeringen voor de prioriteitswijken. En natuurlijk het zwerfafval. Ik zou daarom van verschillende partijen de moties en amendementen, na ze goed gelezen te hebben, van harte willen ondersteunen.

Ik had hem daar net al aangekondigd: de lobbyist. Er wordt voorgesteld, door de ChristenUnie, de lobbyist te schrappen. Daar zijn we het eigenlijk niet mee eens. Een goede lobbyist levert meer op dan hij of zij kost. We zien dat bijvoorbeeld in de Brabantse steden, die daar heel erg bedreven in zijn. Daar kunnen wij wellicht nog wat van leren. De reden dat we een lobbyist nodig hebben, ligt volgens wethouder Schroor vooral in de fysieke afstand tussen Groningen en Den Haag. Daarom vinden wij het een gemis dat het

verkleinen van die afstand niet in het takenpakket van de lobbyist zit. Dat bedoel ik natuurlijk niet letterlijk, want je kunt de afstand niet verkleinen maar wel in tijd.

De VOORZITTER: Mevrouw Jongman.

Mevrouw JONGMAN (ChristenUnie): Voorzitter, zou ik 100% Groningen mogen vragen om nog even het amendement goed te lezen, want het gaat ons erom dat we nu niet zomaar op basis van vijf zinnen dit besluit kunnen nemen. U vult een deel daarvan nu in, waarvan we allebei niet weten of dat zo is. Het amendement vraagt eigenlijk om onderbouwing, en om dan pas een definitief besluit te nemen.

Mevrouw WOLDHUIS (100% Groningen): Dat is goed dat u mij daarin nog even corrigeert, mevrouw Jongman. Dat wil ik dan echt lezen, want eigenlijk is mijn pleidooi ook: we moeten een goede invulling hebben voor dit geld. En welke onderwerpen moeten daar dan aan toegevoegd worden? Dus als u dat bedoelde met uw amendement, dan willen we dat eigenlijk wel van harte steunen. Dan ga ik het straks nog even goed lezen. Want voorzitter, wat ons betreft mag een stukje bereikbaarheid dus daaraan toegevoegd worden. Het is gebleken dat het technisch haalbaar is om een half uur sneller van Groningen in Amsterdam te zijn. Dat hebben we ons laten vertellen. Dan nemen we dus niet alleen de fysieke barrière, maar ook de psychologische barrière, hoezo het verre Groningen, een beetje weg. Je mails beantwoorden op je telefoon of iPad en je bent er al! Zo is mijn stelling. Daarom dienen we een motie in met deze strekking.

De VOORZITTER: De heer Leemhuis.

De heer LEEMHUIS (GroenLinks): Voorzitter, ik wil een vraag stellen over een motie die de Stadspartij en Student en Stad hebben ingediend, waarvan ik nog even ga bekijken wat mijn fractie daarmee doet, maar u kunt ook gewoon die motie steunen, want dat is de strekking van wat u net zei.

Mevrouw WOLDHUIS (100% Groningen): Ja, dat klopt. Alleen ja, dat is even een puntje: ik stuur altijd alle moties naar de Stadspartij, maar ik krijg niks van hen. Ja, ik wil niet flauw doen, maar het is wel een feit.

De heer LEEMHUIS (GroenLinks): Los daarvan, voorzitter, de motie is natuurlijk al in beraadslaging, dus u hebt er ook wel kennis van kunnen nemen.

Mevrouw WOLDHUIS (100% Groningen): Ja, dus ik ga het straks even uitgebreid lezen en dan kom ik daarop terug.

De VOORZITTER: Oké. Het punt is gemaakt.

Mevrouw WOLDHUIS (100% Groningen): Laatste punt. Een puntje van duurzaamheid. Ik had het er net met de heer Bolle in de gang al over. Ik vind eigenlijk dat we dat in 2018 gewoon met elkaar moeten kunnen realiseren, met een coalitiepartij die duurzaamheid als belangrijkste opgave in haar betoog noemt: laten we nou in 2018 alle moties gewoon digitaal versturen. Als wij nu om ons heen kijken; ik dacht 2000, maar ik had niet x 3 gedaan, als we nu om ons heen kijken hadden we ongeveer 6000 A4'tjes kunnen besparen. Om en nabij. Laten we zelf het goede voorbeeld geven. Ik had net op Twitter van collega's gehoord dat het gewoon kan. Ik heb geen motie hierover, voorzitter, want dat scheelt weer zo'n 200 A4'tjes. Tot zover.

De VOORZITTER: Ik moet u er wel op attenderen dat als u geen motie hebt, u ook geen besluit krijgt op dit punt.

Mevrouw WOLDHUIS (100% Groningen): Nou ja, ik vraag eigenlijk gewoon een toezegging.

De VOORZITTER: Ja. Nou.

Mevrouw WOLDHUIS (100% Groningen): Misschien dat de rest in de tweede termijn even kan reageren?

De VOORZITTER: Oké. De heer Dijk.

De heer DIJK (SP): Voorzitter, nou was eigenlijk mijn vraag: was dit uw antwoord op mijn vraag om het gemis aan energiebesparing door geothermie, dat niet door kan gaan, te compenseren? Is dit het? Ja, ik stel een vraag en u zou daarop terugkomen. Dus mijn vraag is: is dit uw alternatief?

Mevrouw WOLDHUIS (100% Groningen): Nee, uw vraag over geothermie en de hele duurzaamheidsopgave, daar wil ik echt dolgraag met u over in debat gaan over twee weken.

De heer DIJK (SP): Voorzitter, dat vind ik wat zonde, in zo'n groot debat, een partij als 100% Groningen, die ferme standpunten heeft ingenomen over geothermie. Nogmaals, het staat u volledig vrij, iedereen maakt zijn eigen afweging. Dan had het u gesierd om hier bijvoorbeeld met een alternatief te komen of in ieder geval met wat plannen daarvoor. In ieder geval een basis waarvan wij kunnen zeggen: oké, u hebt een alternatief.

Mevrouw WOLDHUIS (100% Groningen): Ja, dat vindt u. Ik vind dat er op dit moment even andere prioriteiten zijn waar ik aandacht aan heb geschonken. De huizenmarkt, daar heb ik aandacht aan geschonken. Een heel belangrijke opgave waar u zich ook ernstig zorgen over maakt. Ook aan de zorg heb ik aandacht geschonken en over twee weken ga ik het uitgebreid met u over duurzaamheid hebben. We hebben allemaal tien minuten per fractie, mijnheer Dijk.

De VOORZITTER: Mijn voorstel is dat wij de eerste termijn van de raad ...

Mevrouw WOLDHUIS (100% Groningen): En daar wil ik het bij laten.

De VOORZITTER: ... Nu afronden. En dat doen wij met het overhandigen van de amendementen en de moties en wat dies meer zij aan de voorzitter, dan kunnen we ze deel uit laten maken van de beraadslagingen. Dank u wel.

Motie 27: Breng Den Haag dichterbij (100% Groningen)

De gemeenteraad van Groningen, in vergadering bijeen op 8 november 2017, besprekende de Gemeentebegroting 2018,

constaterende dat:

- het college voorstelt vanaf januari een lobbyist in te huren om ons verhaal in Den Haag te gaan vertellen;
- als voornaamste reden deze lobbyist in te huren de fysieke afstand tussen Groningen en Den Haag wordt genoemd;
- de lobbyist volgens de wethouder voornamelijk actief zal zijn op de gebieden klimaat, energie, zorg, onderwijs en duurzaamheid;

overwegende dat:

- indien de lobbyist zich ook zou gaan inzetten voor een snellere treinverbinding met de Randstad v.v., - het is technisch mogelijk aanzienlijk sneller te rijden op bestaand spoor - en daarin succesvol zal zijn, daarmee de fysieke afstand naar Den Haag geringer zal zijn dan nu het geval is met alle fysieke en psychologische voordelen die daaraan verbonden zijn;

verzoekt het college:

- een lobbyist te zoeken wiens inzet, naast de andere terreinen, primair gericht is op het realiseren van een snellere treinverbinding met de Randstad v.v.;

en gaat over tot de orde van de dag.

Motie 28: Hamelhuys en structureel budget voor preventieve stedelijke voorzieningen (100% Groningen, SP, CU)

De raad van de gemeente Groningen in vergadering bijeen op 8 november 2017 besprekende het voorstel inzake de Begroting 2018,

constaterende dat:

- het primaat in de Wmo komt te liggen bij inzet van eigen kracht en gebruik van informele steun en algemene voorzieningen;
- preventieve stedelijke voorzieningen een laagdrempelig systeem zijn met relatief lage kosten;

- het Odensehuis en het Hamelhuys twee voorbeelden zijn van preventieve stedelijke voorzieningen;
- preventieve stedelijke voorzieningen moeilijk in staat zijn om financieel hun eigen broek op te houden;
- het Odensehuis daarom een bijdrage van 100.000 euro van de gemeente heeft gekregen onder een aantal voorwaarden;
- in andere steden preventieve stedelijke initiatieven wel van structureel budget worden voorzien;

overwegende dat:

- preventieve stedelijke voorzieningen een bijdrage leveren aan de maatschappelijke betrokkenheid en kwaliteit van leven onder de inwoners van Groningen;
- preventieve stedelijke voorzieningen nodig zijn om zwaardere zorg te voorkomen;
- de financiële zorgen van het Hamelhuys steeds groter worden;
- de raad ook veel waarde hecht aan deze instelling en dit initiatief graag wil ondersteunen;
- er op dit moment geen structureel beleid is binnen de Wmo om preventieve voorzieningen te voorzien van een financieel budget;

verzoekt het college:

- te onderzoeken of er financieel ruimte gemaakt kan worden binnen de Wmo voor preventieve stedelijke voorzieningen en criteria op te stellen waar deze stedelijke preventieve voorzieningen aan moeten voldoen;
- in gesprek te gaan met het Hamelhuys over hun financiële zorgen en budget;
- de raad hierover te informeren in het voorjaar van 2018;

en gaat over tot de orde van de dag.

De VOORZITTER: Wij zijn een beetje uitgelopen. Het was het idee om tussen 17.30 uur en 17.45 uur de eerste termijn af te ronden. Dat is allemaal niet gebeurd, door toch wat uitgebreide interrupties. Allemaal helemaal geen probleem, maar het is wel gebeurd. Ik stel u voor dat wij anderhalf uur nemen. Om 19.45 uur zijn we terug. Dank u, tot straks. Wij schorsen.

(Schorsing 18.14 uur - 19.45 uur)

Reactie college B en W op raadsstandpunten en amendementen en moties

De VOORZITTER: De vergadering is heropend. Ik doe u melding van het feit dat vanwege een zware verkoudheid wethouder Van Keulen niet meer hier aanwezig is, vanavond.

Dan zijn er nog, voordat het college antwoordt in de eerste termijn, twee technische wijzigingen op twee amendementen. De griffier zal die met u delen.

De GRIFFIER: Dat is amendement 4. Dat wordt straks nog even uitgereikt en gekopieerd want we hebben de goede tekst daarvoor. Bij amendement 4 staat bij de eerste bullet: “met ingang te wijzigen” dat wordt: “voorgesteld wordt om dat te wijzigen”. Dus het amendement wordt gesplitst in enerzijds een amendement, dat is de tweede bullet. Die blijft gewoon staan. En de eerste bullet: “verzoekt het college met een voorstel tot wijziging te komen”. Dus dat is de techniek.

Dan amendement 11. Daar staat: “verzoekt het college een bedrag van 170.000 euro ...”. Dat moet zijn: “besluit”. Dus dan: “besluit een bedrag van 170.000 euro ...” “besluit dit te dekken” en: “besluit de bedragen in de gemeentebegroting dienovereenkomstig ...”

Dan amendement 14, dat is de laatste. Daar staat: “verzoekt het college...” . Dat moet zijn: “besluit”. Dus daar zijn amendement en motie door elkaar gehaald. Dat was het.

De VOORZITTER: Akkoord. Hebt u het allemaal een beetje kunnen volgen? Voor degenen die het niet scherp hebben, worden zo de gewijzigde teksten nog een keer uitgedeeld. En de anderen krijgen die gewijzigde teksten ook. Het woord is aan wethouder Schroor.

Wethouder SCHROOR: Voorzitter, dank u wel. Ja, daar staan we weer. Met een beleidsrijke begroting. Heel veel collega's van ons hebben op dit moment hun begrotingsbehandeling en die zitten al in de modus van de verkiezingen. Die hebben al een beleidsarme begroting. Het is een stuk rustiger en ja, ze zijn eigenlijk al toe aan het einde van hun periode, maart volgend jaar. Dat had hier ook zomaar gekund, ware het niet dat wij, en dat is tot veler vreugde, zeker die van onszelf en tot sommigen misschien wel een beetje

pech, dat wij nog een jaartje langer hier blijven staan. Als het aan ons ligt. En dat wij dus met een heel beleidsrijke begroting zijn gekomen en niet de minste ook. Een groeiende stad, een inclusieve stad. Een gezonde stad, ruimte voor kansen voor iedereen. Een stedelijk investeringsfonds waar een goed begin is gelegd. Onderwijs uiteraard, met innovatie, huisvesting, vensteraanpak. Zorg, extra 24 miljoen euro, de komende vier jaar. De WIJ-teams op orde in de doorontwikkeling. Ik kom daar straks allemaal wel op terug. Een klimaatadaptieve stad natuurlijk en last but not least: de circulaire economie, waarbij wij het Global Centre of Excellence on Climate Adaptation volgende week dinsdag in ontvangst gaan nemen, samen met Rotterdam.

Tegenover dit mooie verhaal wordt ook door uw raad heel vaak, eigenlijk wel elk jaar, het andere verhaal gezet, met name door een aantal oppositiepartijen. De twee gezichten. De kloof in de samenleving en de claim dat wij als college daar te weinig aan zouden doen of veel minder dan zij zelf zouden willen. En natuurlijk het tweede punt dat ook vaak wordt opgebracht, de SP heeft dat gedaan: de zorg en dan met name in dit geval de zorgmijders. Die twee gezichten, daar kom ik zo even op terug. Die zorgmijders, daar wilde ik in ieder geval namens het college het volgende op zeggen. Dat wij, en dat weet u ook, daar uitgebreid onderzoek naar hebben gedaan. Dus de claim dat wij zorgmijders in de kou laten staan, kunnen wij niet plaatsen. We hebben uitgebreid onderzoek gedaan, met name naar mensen van wie wij weten dat ze recht op zorg hebben, maar dat niet gebruiken. Wat is daar aan de hand? Zouden ze in de problemen zijn? Moeten we daar iets aan doen en kunnen we proactief achter die voordeur een interventie plegen, indien dat gewenst is? Daar bleek inderdaad uit dat er een aantal mensen, dan heb ik het over een tiental mensen, bij zat voor wie wij alsnog met de WIJ-teams in actie zijn gekomen. Maar het grootste deel van die zorgmijders gaf aan dat zij zichzelf nog prima redden en een andere keus hebben gemaakt. Hetzij met familie, hetzij zelf toch iets opgelost, hetzij dat ze inkoop via een eigen kanaal hebben geregeld en geen gebruik hebben gemaakt van onze gemeentelijke kanalen. Dus de term zorgmijders en dat wij daar geen zorg voor hebben, klopt niet. Daar hebben we juist extra aandacht aan besteed en dat zullen we ook blijven doen.

Ja, dan die andere discussie. De twee gezichten van de stad bij elkaar brengen en de kloof dichten. De SP was de beroerdste niet, die gaf ons vijf punten om dat beter te maken. Nou is het college ook de beroerdste niet. We dachten: we gaan hier nu eens echt serieus naar kijken. Klopt nou die claim? Je moet immers altijd openstaan voor kritiek. Dus we hebben voor u negen punten en een gratis advies. Daar ga ik nu bij langs. Hebben wij nou bezuinigd of voorzieningen afgebroken in de armoedebestrijding? Ik kan u zeggen: structureel gaat er 4 miljoen euro naar armoedeprojecten. Het bereik groeit en de mensen zijn er tevreden over.

Punt 2, 'kom niet aan armoedevoorzieningen'. Dat doen we ook niet. We hebben het budget kindpakket; sinds 2017 is dat gestegen door middel van de Klijnsma-gelden en in totaal zitten we op zo'n 15 miljoen euro. 'Geld voor buurtinitiatieven en kiezen voor wijken': dat doen wij. Er gaat 175.000 euro van armoedeprojecten in de wijken los. Op scholen komen veel arme kinderen. Er wordt ontbijt, fruit en lunch voor verstrekt. 5 miljoen euro gaat er structureel naar de wijken toe. 1 miljoen euro naar de wijkbudgetten. We hebben een stedelijk investeringsfonds waarin 9 miljoen euro zit voor de wijken en de binnenstad, ook een wijk, is natuurlijk voor iedereen en van iedereen, en die maken we ook geschikt voor iedereen.

De VOORZITTER: De heer Dijk.

De heer DIJK (SP): Voorzitter, ik zit toch een beetje met verbazing naar de eerste punten te luisteren. Ik heb het college niet verweten dat we niks doen met zorgmijders. Ik heb gezegd dat de D66-fractie ons verwijt dat we te negatief zijn als we extra aandacht vragen voor de 15% mensen uit het cliënttevredenheidsonderzoek over de zorg en ondersteuningsvoorzieningen, die zegt dat zij zorg mijden omdat de eigen bijdragen te hoog zijn. Wij hebben nooit gezegd dat u bezuinigt op armoedevoorzieningen. Dan hebt u denk ik een ander verhaal aangehoord. Ik weet niet waar u toen zat, maar dat heb ik nooit gezegd. Wij hebben niet gezegd dat er op armoedevoorzieningen bezuinigd wordt, wij hebben gesteld dat u te weinig doet om het daadwerkelijk beter te maken voor mensen in de stad die afhankelijk zijn van dergelijke voorzieningen. Dat hebben wij gesteld. We hebben nergens gezegd dat u hier meer bezuinigt.

Wethouder SCHROOR: Nee voorzitter, ik zal zo duiden waar dit vandaan komt, maar ik gebruik dit soort punten om te laten zien waar het college op dit moment echt extra aandacht aan besteedt en waar wij dus ook van vinden dat de claim, dat het slechten van de kloof tussen arm en rijk, gewoon niet klopt.

Punt 4 is saamhorigheid en samenwerken. Bijvoorbeeld de brugfunctie op school, de WIJ, die vrijwilligersorganisaties als Humanitas ondersteunt, projecten als Twin, Maatjes voor jongeren.

Punt 5, ‘geen verschillen in groepen proberen aan te brengen’. Een kindpakket is voor iedereen. Meedoen ook en juist wel aansluiten bij kenmerken en behoeften van deelgroepen.

Punt 6, ‘niet alleen korte trajectjes naar werk’ en dan bijvoorbeeld mensen aan hun lot overlaten, maar dus ook op dit punt investeren. KiK bijvoorbeeld heeft met name effect op mensen die al lange tijd in de bijstand zitten. Met bijstand op maat krijgt iedereen de kans zich langdurig te ontplooiën en ‘De basis op orde’ is een voorwaarde voor een succesvol vervoltraject richting meedoen en werk.

Het stimuleren van vrijwilligerswerk, punt 7. Meedoen en niet belemmeren. Coaches doen mee in de wijk, het coachingsproject ‘Meedoen’. Bijstand op maat, groep 1: geen arbeidsplicht. Groep 2: intensieve begeleiding. De witgoedregeling, bijzondere bijstand, collectieve verzekering en Stadspas behouden.

Punt 8: het gebruik van deze regeling groeit structureel. Dat betekent dat het bereik groeit en de mensen zijn er tevreden over. En dan punt 9 voorzitter, ‘schuldhulpverlening op hetzelfde niveau houden’. Ondanks aanhoudende drukte zijn er geen wachtlijsten bij de GKB en de samenwerking met de WIJ is blijvend vormgegeven. En als je dan totaal kijkt naar het beleid: minimabeleid schuldhulp en armoedeprojecten en subsidies, ging daar in 2015 14 miljoen euro in om en in 2018 15,4 miljoen euro.

U zult zich nu afvragen: waar komen nu die negen punten vandaan? Nou, ik kan het u zeggen. Die negen punten stonden namelijk in het verkiezingsprogramma van de SP in 2014. Door daar ook achter te zetten wat het college daar tegenover heeft gezet, durf ik de stelling aan, en dat is ook mijn advies aan u: namelijk ten eerste: wij doen het net zo goed of beter dan uw eigen verkiezingsprogramma en uw eigen punten. En ten tweede: we kunnen u dus eigenlijk twee suggesties geven. Of u gaat het verkiezingsprogramma herschrijven en aanvullen, dat is één. Of twee, u erkent dat u eigenlijk fout zat en dat het college het nog zo slecht niet doet.

De VOORZITTER: De heer Dijk.

De heer DIJK (SP): Echt, dit is tamelijk gênant voorzitter. Als de heer Schroor überhaupt ons verkiezingsprogramma had gelezen, stond denk ik 90% van de woorden die net uit zijn mond komen, het is ook een ander taalgebruik, sowieso niet in ons verkiezingsprogramma. Dus geen van deze dingen klopt ook maar een heel klein beetje. En twee: prettig dat wij het debat op deze manier zo fantastisch domineren en dat u daar zoveel aandacht voor hebt. Maar voorzitter, dan is het heel teleurstellend dat er een college zit dat het blijkbaar nodig vindt om de woorden van mijn partij zo te verdraaien. Alsof wij hebben gezegd dat u de stad kapot aan het bezuinigen bent! Dat is niet wat wij hebben gezegd. De kern van ons betoog is, ik hoor het steeds in uw woorden weer, ik hoor u zeggen: “er zijn geen verschillen in mensen voor trajecten”, “we behouden armoedeverzoeken”, “we doen dezelfde vorm van schuldhulpverlening”, dan blijven we erbij: u doet niets extra’s om het daadwerkelijk beter te maken. U behoudt heel veel en daar heb ik u ook complimenten voor gegeven. U vangt de tekorten op de BUIG op. Dat bent u ook verplicht, anders kunt u geen uitkeringen meer verstrekken. U vangt de tekorten op in de zorg: dat hebben we van tevoren aangekondigd, drieënhalve jaar geleden, dat het eraan zat te komen. Goed dat u het nu doet. Dan vind ik het heel frappant dat ik nu deze bloemlezing van de heer Schroor krijg over de fantastische dingen die in dit collegeprogramma staan. Wij hebben het echt niet nodig om nog een soort bloemlezing te krijgen van wat voor fantastische dingen u allemaal doet.

Wethouder SCHROOR: Voorzitter, ik hoorde geen vraag, maar wel een opmerking. Ik kan mij heel goed voorstellen voorzitter, namens het college, dat het erg vervelend is voor een fractie om geconfronteerd te worden met haar eigen teksten uit haar eigen verkiezingsprogramma. Die fractie opent toch heel vaak, eigenlijk elk jaar weer, de aanval: “de twee gezichten, daar doet u niets aan”; “armoedebestrijding, daar doet u niets aan”, maar dit college van GroenLinks, PvdA, D66 en VVD doet, op basis van uw eigen verkiezingsprogramma, net zo veel of meer aan armoedebestrijding en de kloof tussen arm en rijk slechten als wat u ooit hebt opgeschreven. Dus de conclusie, en ik kan mij goed voorstellen voorzitter, dat het een vervelende is, is dat de SP echt moet gaan herschrijven of gaan herprioriteren of eindelijk moet gaan toegeven dat dit college het zo slecht nog niet doet.

De VOORZITTER: De heer Dijk.

De heer DIJK (SP): Voorzitter, de heer Schroor maakt zich volkomen belachelijk. Wij hebben een verkiezingsprogramma van veertien pagina’s. Dat bevat minder woorden dan u ongeveer in uw laatste drie minuten heeft kunnen uitspreken. U verdraait steeds onze woorden. Wij hebben, nogmaals, niet gezegd dat u de dingen allemaal vreselijk verkeerd doet. We hebben gezegd dat u niks extra’s doet voor grote aantallen

Stadgers die een overheid naast zich nodig hebben. Daar doet u te weinig voor om hun leven en woonsituatie te verbeteren. En daar wil ik het graag bij laten, want ik vind het ietwat gênant worden op deze manier.

Wethouder SCHROOR: Ja, dat kan ik me van uw kant voorstellen, dat het gênant is. Maar voorzitter, ik denk dat wij het hierbij moeten laten. Het is ook wel pijnlijk als je op basis van feiten geconfronteerd wordt met een punt dat je elk jaar maakt en dat eigenlijk niet blijkt te kloppen. Dat kunnen wij ons wel voorstellen.

De VOORZITTER: Ssst. Moment, iedereen spreekt hier uit. De heer Dijk nog even.

De heer DIJK (SP): Twee willekeurige voorbeelden. Er heeft nooit en te nimmer in ons verkiezingsprogramma gestaan dat we de armoedevoorzieningen “in stand zouden houden”. Daar zou altijd bij hebben gestaan: die gaan we uitbreiden. Er zal nooit en te nimmer in ons verkiezingsprogramma hebben gestaan dat wij schuldhulpverlening “op hetzelfde niveau” zouden houden. Er zou altijd in hebben gestaan dat we die zouden verbeteren, uit zouden breiden en eerder in werking zouden stellen. Dus dat zijn al twee punten waar uw betoog dat u net hebt gehouden totaal geen stand houdt.

De VOORZITTER: Ik geef het woord aan de heer Bolle.

De heer BOLLE (CDA): Ja, dank u, voorzitter. Het college zei net: de SP heeft een vijftal, volgens mij waren het er vijf, dingen ingediend en die hebben we serieus bekeken en daar ga ik serieus op in. Maar vervolgens hoor ik eigenlijk geen inhoudelijke argumenten over die specifieke voorstellen die de SP heeft gedaan. Ik hoor wel een lijstje van negen dingen die dan schijnbaar wel of niet uit het SP-programma komen, maar als het college zegt: “Ik ga daar inhoudelijk op in, we hebben er serieus naar gekeken”, dan wil ik bijvoorbeeld wel weten waarom het dan niet kan om die meerkostenregeling naar 400 euro te brengen. Dat soort dingen had ik nu verwacht en niet een soort van gevecht van: kijk ons eens goed bezig zijn.

De VOORZITTER: Dank u. De wethouder.

Wethouder SCHROOR: Ja voorzitter, nogmaals, op die punten die ingebracht zijn en vertaald zijn in moties komen wij uiteraard zo meteen terug in het laatste deel van ons betoog. Kijk, het is heel eenvoudig voorzitter. Dit college wordt regelmatig aangevallen op het niet dicht en of het niet slechten van de kloof tussen arm en rijk en daar niets aan doen. Dat is ongeveer de portee van elk debat dat wij hier voeren. Nou gaan wij daar één keer serieus op in, op detailniveau, normaal gesproken zeggen wij: 95% van onze begroting gaat naar mensen die hulp nodig hebben van de gemeente. Dat was kennelijk toen niet voldoende, want het punt komt steeds terug. Dan gaan we daar een keer inhoudelijk op in en we gebruiken daarbij uw verkiezingsprogramma, waarbij deze termen daar gewoon rechtstreeks uitkomen, maar ik stel voor dat u dat nog eens even goed nakijkt. Ik wil het ook wel geven aan u, dat is ook geen probleem. Ja, en dat u dan geconfronteerd wordt met het feit dat vijf keer een woordvoering eigenlijk niet klopt, omdat het college eigenlijk wel beter of meer presteert op deze punten, waar u ons altijd op aanvalt, is wat gênant en pijnlijk, maar daar kan ik ook niks aan doen. Voorzitter, ik zou graag willen verdergaan.

De VOORZITTER: De heer Bolle.

De heer BOLLE (CDA): Ja, dat is niet echt een antwoord op mijn vraag. Maar dan zal ik een andere vraag stellen. Kijk, als ik dit nu gehoord heb en deze introductie gehoord heb van het college, dan lijkt het er toch op dat we straks die moties en amendementen helemaal niet meer hoeven te bespreken. Het college doet eigenlijk alles al. Dan zijn ze toch allemaal overbodig? Als een partij als de SP of de Stadspartij nou een ander accent wil leggen, dan is het antwoord van het college: nee, dat doen we al, dat is overbodig, dat is niet nodig. Als een partij nou vindt dat er extra geld ergens naartoe moet, dan kan dat toch gewoon? En dan kunt u toch gewoon zeggen: wij hebben een andere keuze gemaakt? Nu lijkt het alsof u dé balans bent en de maat der dingen.

De VOORZITTER: Helder.

Wethouder SCHROOR: Voorzitter, de heer Bolle heeft niet helemaal goed geluisterd. Wat wij hier hebben beweerd en ook hebben aangetoond op basis van feiten, is dat de aantijging die wij herhaaldelijk, al jaren hebben gekregen, niet klopt. Uw punt: je kunt ook anders naar punten kijken en daar voorstellen voor indienen, daar gaan we zo meteen op terugkomen. Misschien verrassen we u nog wel. Dus dat punt komt nog. Maar dit was een ander punt dan de vijf punten wegzetten als 'wij doen het zo goed en het is niet nodig'.

Voorzitter, dan de PvdA en de sociale en gemengde stad. Ik heb daar net natuurlijk al het een en ander over gezegd. Namens de PvdA ook overigens, die ons daar met zijn allen in heeft meegeholpen om dat te bereiken. Voor Emma, ja en wat ons betreft ook voor Fatima en voor Ahmed, als het gaat om vluchtelingen die naar onze stad toe gekomen zijn. Ik weet zeker dat u dat ook bedoelt en dat zij u na aan het hart liggen. En de moties waar u het ook uitvoerig over gehad hebt, zullen wij in de motiebehandeling even op terugkomen.

Voorzitter, dan de gezonde stad.

De VOORZITTER: De heer Bolle.

De heer BOLLE (CDA): Ja, voordat de wethouder de PvdA verlaat, zou ik wel graag willen dat het college ingaat op de stelling die de PvdA heeft neergelegd, dat als je iets op macroniveau beslist, dus als je een bestemmingsplan vaststelt, dat je dan op microniveau bij de uitvoering daar niet meer over moet zeuren en dan eigenlijk kan zeggen: sorry, maar daar is al over besloten. Hoe kijkt het college naar die stelling van de PvdA?

Wethouder SCHROOR: Voorzitter, in theorie is het natuurlijk zo dat je een bestemmingsplan vaststelt en daar staan basisuitgangspunten in op basis waarvan je recht kunt ontlelen om wel of niet te bouwen. In de uitvoering van een bestemmingsplan, dus op projectniveau, komt een project langs in de raad in detail. Dan zie je de architectuur, dan zie je de uitwerking op de omgeving en zeker als het een wijziging van een bestemmingsplan betreft waar de raad over moet beslissen, komt zo'n plan natuurlijk altijd in de raad ter besluitvorming en ter discussie terug en heb je het er opnieuw over. Dat is in algemene zin hoe dit werkt. Het is niet zo bij het vaststellen van een bestemmingsplan, dat altijd een plan op hoofdlijnen is, dat je daarmee ook zegt: nu is de discussie klaar. Zo is het natuurlijk niet, maar zo heeft volgens mij de PvdA dit punt ook niet bedoeld.

Dan voorzitter, de fractie van GroenLinks. De gezonde stad, financieel gezond, duurzaam, ontwikkelend, wonend: dat klopt. Daar zijn we het mee eens. Maar u bracht in, ik kom straks op de financiële deugdelijkheid bij de opmerking van de fractie van het CDA nog wel even terug: fietsen als gezondste en meest duurzame en minst belastende vervoermiddel. Dat klopt deels. Er is natuurlijk een vervoermiddel nog duurzamer en u weet wel wat ik ga zeggen.

De heer LEEMHUIS (GroenLinks): De benenwagen.

Wethouder SCHROOR: Precies, de benenwagen. Ik weet dat wethouder De Rook naast de fietsstrategie ook bezig is om ook dat vervoermiddel nadrukkelijker in die plannen te verwerken, om te kijken of we de mix tussen lopen en fietsen optimaal kunnen krijgen. Want ongebreideld door met fietsen in de binnenstad, ja dat weet u ook, die discussies hebt u met collega De Rook ook gevoerd, levert op zichzelf ook weer heel veel nieuwe uitdagingen en problemen op.

De heer LEEMHUIS (GroenLinks): Even ter verheldering. Ik denk dat we het eens zijn hoor, maar ik zei: voor de binnenstad voetgangers, fietsen en OV. De binnenstad en de ring daaromheen. En dat daarbuiten de fiets het meest efficiënt was om van A naar B te komen.

Wethouder SCHROOR: Voorzitter, ik concludeer dat GroenLinks en het college het met elkaar eens zijn. Dan de fractie van de VVD. Complimenten voor de eerste woordvoering van de fractievoorzitter, uiteraard. Op vorm. Inhoudelijk zijn we het hier en daar nog niet helemaal met elkaar eens, maar dat komt vanzelf wel, als we wat langer samenwerken. Voorzitter, wat ons natuurlijk aan het hart gaat, is de innovatie-agenda van de VVD. Innovatie op het gebied van het bedrijfsleven, overheid, onderwijs vinden wij ook een heel belangrijk goed om ook vooral op door te investeren. Maar u maakt daar een opmerking dat het college niet te veel aandacht zou moeten geven, in ieder geval minder, aan de sociale ondernemers. Ik weet niet precies hoe u het zei. Meer in de bredere zin aan andere ondernemers. Nou kan ik u zeggen, en dat weet u ook, dat

wij met Google en IBM en HackerOne en ICT start-ups heel veel doen. En nou weet ik niet precies of het college deze partijen moet plaatsen onder de term ‘sociale ondernemers’ of juist onder de term ‘andere ondernemers’, waar we dan meer zaken mee moeten doen. Maar dat doen we al. Dus het is een beetje zoeken naar wat u nou bedoelt met die sociale ondernemers. Ik kan u zeggen dat eigenlijk de meeste ook heel grote multinationals die duurzame en sociale agenda echt na aan het hart ligt. Wij merken dat in onze contacten, collega Van Keulen ook, dat ze heel erg openstaan voor de arbeidsparticipatie, mensen met een achterstand op de arbeidsmarkt traineeships geven en al dat soort zaken, dus ik denk dat als u dat ook bedoelt, we op één lijn liggen.

Mevrouw WOLDHUIS (100% Groningen): Voorzitter?

Wethouder SCHROOR: Doorinvesteren nog. Een grote opgave, dat zijn wij met u eens. En natuurlijk, u hebt een aantal ontroerende voorbeelden gehoord. Ik heb begrepen dat een buitenstaander heeft aangegeven dat je van geluk mag spreken, als het gaat om zorg, dat je in Groningen woont. Nou, een mooier compliment hadden wij elkaar niet kunnen geven. Dus dat incasseren we graag. Maar ik hoop dat de VVD bij die zorgzame, ontroerende verhalen, de zorgzame stad, ook een beetje wil kijken, de komende tijd, naar de doelgroep vanuit de BBB, want die verdient denk ik ook zeker in hoge mate een stukje zorgzaamheid.

De VOORZITTER: Mevrouw Woldhuis.

Mevrouw WOLDHUIS (100% Groningen): Voorzitter, toch even een punt dat mij opviel. Wat ik een beetje een opmerkelijke opmerking vond, over het samenwerken met de heer Honkoop. Kan de wethouder nog even precies uitleggen wat hij bedoelt, want de heer Honkoop zit hier tenslotte al drieënhalp jaar, geloof ik. Dus ik hoop dat jullie al wel wat samenwerken. Kunt u mij daar nog even wat uitleg over geven?

Wethouder SCHROOR: Voorzitter, hartelijk dank voor deze vraag. Het ging mij om de functie van de heer Honkoop als fractievoorzitter, die hij voor het eerst vandaag met verve liet zien. Daar heeft het college de vrijheid genomen een klein grapje over te maken en ik hoop dat de heer Honkoop ons dat niet kwalijk neemt.

Voorzitter, dan wat serieuzere zaken.

De VOORZITTER: Ho ho ho. Het wordt altijd ingewikkeld als een grapje nog moet worden uitgelegd. Dan ontstaat er toch een andere dynamiek. De heer Honkoop.

De heer HONKOOP (VVD): Het duurt soms even voordat iedereen 100% is aangesloten. Even los daarvan: ik was wat verbaasd over die laatste opmerking. Het lijkt me duidelijk dat wij met deze woordvoering ook wilden aangeven dat wij hechten aan die zorgzame stad op alle vlakken en dat we daarbij niet over bepaalde groepen zeiden: nou daar zijn we niet voor die zorgzame stad of daar zien we een uitzondering. Dus ik begreep niet helemaal waarom het college of de wethouder nog een doelgroep wilde uitlichten. Wat ons betreft gold het voor de hele stad, zonder uitzondering.

Wethouder SCHROOR: Nee voorzitter, hartelijk dank voor deze aanvulling. Het college was juist op zoek naar deze opmerking. Dus daarvoor dank.

Ja voorzitter, het CDA: “We zitten er nog, in dezelfde samenstelling”. U niet. En dat klopt ook. Dan inhoudelijk. Ja, mensen wethouder van Financiën en Feiten.

De heer BOLLE (CDA): Voorzitter, wij veranderen inderdaad wel.

Wethouder SCHROOR: Dan inhoudelijk, voorzitter. Dan ging het toch met name over de degelijkheid van de financiën en de voorspelbaarheid. Laat ik in ieder geval vooropstellen dat u begon met de voorjaarsbrief. Dat was 30 miljoen euro negatief in het eerste jaar en ik geloof structureel 5 of 6 miljoen euro. Zoiets was het volgens mij. Het was veel. Dat was ons beeld toen. Wij hadden niet meer informatie dan dat beeld. Ik moet u zeggen: stel dat wij met dat beeld naar u toe waren gekomen in het voorjaarsdebat met: “We hebben 30 miljoen euro tekort, maar we zijn optimistisch. We denken dat het allemaal wel goedkomt; hebt u nog meer wensen om uit te voeren?” Ik denk dat het CDA ons op dat moment echt gefileerd had op een soort van weldenken dat niet gebaseerd was op cijfers. We zijn altijd realistisch in wat wij op dat moment voor ons hebben en het CDA weet als geen ander dat de 38 miljoen euro die wij in de zomer gevonden hebben

met name kwam, 30 miljoen euro daarvan, door een wijziging van de accountant, in juli aangebracht, waardoor wij in het plaatsen van onze cijfers in de boeken op dat moment pas zicht hadden op een ruilactie voor 30 miljoen euro te kunnen lanceren.

De VOORZITTER: De heer Bolle.

De heer BOLLE (CDA): Dank u, voorzitter. Ik zei inderdaad ‘tijdens’ het voorjaarsdebat. Maar het is nu een beetje zwart-wit. Het mag van mij ook ná het voorjaarsdebat. Nu hebben we tijdens het voorjaarsdebat voor 27 miljoen euro knelpunten gezien en dan krijg je eind oktober de begroting en is alles opgelost. Daar zit niks meer tussen. Je kunt tijdens het voorjaarsdebat dingen aangeven; dan geef je vrij weinig aan omdat er dan geen ruimte is. In juli en daarna heeft het college inmiddels wel uitzicht op hoeveel er in zo’n ruil vrijkomt, maar dan is de raad eigenlijk niet meer aan zet. Pas nu hier, vandaag, als er al een dichte begroting ligt zien wij dat. Dus dan is er misschien wel een soort tussenweg in te vinden, waardoor we die informatie misschien iets eerder hebben, zodat de raad dan ook in staat wordt gesteld om daar toch nog iets mee te doen, als hij dat zou willen.

Wethouder SCHROOR: Ja voorzitter, ik snap de wens van het CDA wel. Ik kan u zeggen dat dit voor ons ook wel een ongemakkelijk moment is. In de zomer zie je in één keer toch weer wat opties die je niet had. Heel vaak ga je dan op vakantie en kom je terug en is de wereld weer iets anders. Dan ligt er een cheque op je te wachten. We hebben het meegemaakt. Zo nu en dan is het ook zo dat de septembercirculaire tegen alle verwachtingen in meevalt. Het is wel een redelijk onvoorspelbaar geheel, dat is ook wel het pleidooi dat ik vaak heb gehouden. Eigenlijk, dat is niet de afspraak die we met elkaar gemaakt hebben, maar eigenlijk zou je een robuuster weerstandsvermogen moeten hebben, waarbij je fluctuaties in dit soort beelden en in septembercirculaires beter kunt opvangen, zonder dat je meteen onder een kritische grens duikt. Maar goed, daar is de afspraak niet naar en daar is ook de ruimte nu niet voor. Ik snap het wel. Het is alleen bijna onmogelijk om dat te doen. Uw motie gaat er volgens mij wel deels over, daar zal ik straks iets over zeggen, om te kijken of wij rond het voorjaarsdebat toch iets meer een doorkijkje kunnen geven aan welke projecten die er komen wij denken om te kunnen ruilen, om op die manier ook te kijken of er mogelijkheden zijn om geld vrij te maken, zodat we de voorspelbaarheid van onze begroting kunnen vergroten bij de voorjaarsdebatten. Dat willen wij ook graag. Maar ja, nogmaals, u in de zomer een berichtje sturen van: “wij hebben weer 30 miljoen euro ruil gevonden”, om dan vervolgens twee weken later tot de conclusie te komen dat er ook in een keer 20 miljoen euro aan knelpunten is opgedoken, soms gebeurt dat ook in de zomer, lijkt ons een heel raar proces. Dus die ontevredenheid kunnen wij niet helemaal bij u wegnemen.

Dan komen wij toe aan het WIJ-team. U maakte daar ook een opmerking over. U zei, ik vertaal het maar vrij: het WIJ-team als een soort oplossing voor alles. En u vroeg zich af: moeten wij niet wat terughoudend zijn, wat stabiliteit hebben? Ze zijn in de opbouw. Moeten we sommige dingen misschien nog niet doen? Ik ben het met u eens dat het WIJ-team geen megaoplossing voor alle problemen is, maar ik ben het niet met u eens dat we dat juist nu moeten gaan stabiliseren. Ik denk dat wij het WIJ-team juist moeten gaan versterken. Ik denk dat we heel veel nieuwe taken op ons af zullen zien komen. We hebben het in de commissie al even gehad over beschermd wonen, dat een groot beroep op ons gaat doen als het gaat om ambulante begeleiding in de wijken. Het begeleiden van bijvoorbeeld mensen die uit een penitentiaire inrichting komen, die vanuit de forensische psychiatrie komen, vanuit de GGZ-problematiek komen, die zullen wij in die wijk ook op een of andere manier moeten gaan begeleiden met professionele kennis. Dat hebben wij nu niet in de wijken geborgd, zeker niet op dat niveau dat we dat overal kunnen. We zijn afhankelijk van andere partijen. Kortom, die discussie over de WIJ zal nooit klaar zijn. Ik denk dat de WIJ ook een organisatie wordt die elk jaar weer kijkt of ze zichzelf nog moet aanpassen of uitbreiden of herverdelen, dat kan namelijk ook goed in de stad. En dat is denk ik wel de realiteit van wat we hebben opgezet, om in die preventieve sfeer steeds een stap verder te zetten. Dus ik denk dat extra investeren ook in de WIJ de komende jaren aan de orde zal zijn.

Dan richting de Stadspartij, die vroeg hoe wij tegen de nieuwe Rijksambtenaar Aardbevingen aankijken, want ze wilde daar in tweede termijn iets mee doen. Wij hebben haar nog niet gesproken. Wij kennen haar niet. Het is een zij, dat weten we wel. We kunnen er echt niks over zeggen, zo simpel is het eigenlijk.

De VOORZITTER: De heer Sijbolts.

De heer SIJBOLTS (Stadspartij): Voorzitter, ik denk dat mijn vraag niet goed gehoord is. Wij constateren een nieuwe ambtelijke molen tussen de Nationaal Coördinator en de minister en we maken ons zorgen of de snelheid die nodig is en geboden is met zo'n extra bestuurlijke laag, wel recht doet aan de problemen waar wij voor staan. Ik wil hier graag een antwoord op voordat wij volgende week spreken over het meerjarenprogramma Aardbevingsbestendig bouwen.

Wethouder SCHROOR: Voorzitter, het college, vertegenwoordigd door wethouder Van der Schaaf gaat hiermee in gesprek en wij kunnen pas iets zeggen over of het nu vertragend of versnellend of verbeterend is, als we ook weten hoe een dergelijke functionaris gaat functioneren, welk mandaat zo iemand meekrijgt en welke verbinding er is tussen het veld hier en de minister in Den Haag. Dat kan ook versnellend werken. Wij hebben dat nog niet scherp en wij zullen u natuurlijk hier in meenemen als we dat wel hebben.

Voorzitter, dan de luchtballon waar u het over had, de 0-4-jarigen. Het is geen luchtballon, het is een ballonnetje. Dat klopt wel. En als u nou zegt: daar is nog geen dekking voor in de begroting, dat klopt ook. Daarom is het ook een ballonnetje. Maar ik kan u één ding verzekeren: dat het stuk dat hierop ingaat gefaseerd en verrijkt met een begroting naar u toekomt als discussiestuk. Waarbij wij graag als college het debat met u aangaan hoe u hier tegenaan kijkt en welke mogelijkheden u ziet en of u die ambitie met ons deelt om daar wat aan te gaan doen. Dat komt in januari naar u toe, dus dan kunt u daar ook uitgebreid over praten.

Ja, we besteden in het stedelijk investeringsfonds heel veel geld aan de wijken. 9 miljoen euro zit daar al in, dat voor de wijken bestemd is, dus het is niet alleen maar bovenlokaal, zeg maar. In die zin is een vraag over 400.000 euro in vergelijking met 9 miljoen euro, ja ... Dan heb je twee rotondes. In die zin denk ik dat we misschien eerst even duidelijk moeten maken wat nou precies in dat SIF zit voor die wijken, voordat we die discussie moeten gaan voeren of er meer geld naartoe moet. Ik denk dat dit de komende periode dienstig zou kunnen zijn.

De VOORZITTER: De heer Bolle.

De heer BOLLE (CDA): Ja voorzitter, ik wilde eerder drukken, maar dat was precies het punt, wat de wethouder zegt: het is niet helder. We zien daar een heleboel geld in zitten. De punten die nu extra worden toegevoegd aan het investeringsfonds, daar zit in ieder geval die 9 miljoen euro voor de wijken niet bij. Dus dan zit het al in die 22 miljoen euro die er in eerste instantie al in zat. Maar die kaders daarvan en waar we het allemaal aan gaan besteden, hebben we pas in januari 2018, volgens mij. Dat is dan niet transparant. Dus ja, als u dan zegt: "Er zit 9 miljoen euro in", dan moeten wij dat geloven. Het zal ook wel zo zijn, maar wij kunnen dat nu niet zien en we hebben nu die discussie. Het zou wel fijn zijn als we dat wel hadden kunnen zien, want dan hadden we ook kunnen zeggen: ja, die 400.000 euro is te weinig, want er zit al 9 miljoen euro in.

Wethouder SCHROOR: Ja voorzitter, dat begrijpt het college. Die 22 miljoen euro is met u wel gedeeld, wat daarin zit. Maar we hebben ook de afspraak met u dat het hele SIF en de besteding van al die middelen gewoon langskomen in de raad. Het komt per project langs in de raad en dan kunt u zeggen nee of ja. U vraagt: kunt u ons nou ook inzicht geven in die totale pot? Wat zit er in voor de wijken en hoe is dat gelabeld? Ik denk dat collega Van der Schaaf die toezegging kan doen, dat we daar gewoon eens wat meer op ingaan en dat we dat dan ook met u uitgebreider gaan bespreken. Nou ja, hij kan nu niet veel anders meer zeggen, dat begrijp ik ook. Sorry.

Dan voorzitter, de Stadspartij had een kwalificatie voor de PvdA die ik niet zal herhalen en daarna ging hij meteen naar het oudejaarsfeest. Ja, het kan allemaal in deze raad. Het was voor ons ook even schakelen. Maar ik heb daar de juiste informatie niet over, dus misschien kan collega De Rook daar straks nog even op ingaan? Ja, daar kan hij op ingaan. Hij is straks nog even aan het woord.

Dan de twee gezichten. Daar hebben we het al over gehad. U zei: met een paar moties verbinden we die. Zo makkelijk, dat weten we ook, is dat natuurlijk niet.

De ChristenUnie: vmbo en mbo, imagoprobleem. Deels klopt dat. Ik denk ook wel dat in de stad Groningen, en ook wel wat breder, het imagoprobleem ook wel aan het afnemen is. Er is zo ontzettend veel energie gegaan, ook van ons college, maar zeker van de partijen zelf, naar het mbo en het vmbo. Ook toenmalig commissaris Van den Berg heeft er ontzettend veel aandacht aan besteed en ik denk dat het imagoprobleem wel wat minder is geworden. Het is er nog wel. En uw vraag: kunnen we TopDutch daar dan niet aan koppelen? Die heeft zijn focus met name op hbo- en wo-geschoold werk en partijen die dat nodig hebben. Het is wel een imagocampagnebureau dat zelfstandig opereert, dus wij kunnen helemaal niets van hen eisen

of vragen in de zin van: zo zouden wij willen dat jullie zouden opereren. Dat is echt aan hen zelf. Het maakt gebruik van het mbo als het gaat om hun proposities die gerelateerd zijn aan werk. Mbo's zijn dus aangehaakt bij TopDutch. Dus dat gebeurt wel. Als u vraagt: zou je nog eens een keer aandacht willen vragen aan TopDutch voor die brede doelgroep vmbo-mbo, dan is dat geen probleem. De motie zou in tekst iets te veel suggereren in de zin van wat wij zouden kunnen afdwingen of doen, maar met een toezegging van het college dat wij dit onder de aandacht willen brengen bij TopDutch, dat heeft collega Van Keulen ook toegezegd voordat hij wegging, helpt dat misschien om de motie van commentaar te voorzien. Ja, hij kan het niet meer ontkennen, dus dat is makkelijk zat.

Voorzitter, even kijken. Wie heeft nog geen toezegging gedaan? De heer Gijsbertsen. Die komt zo nog.

De VOORZITTER: Mevrouw Jongman.

Mevrouw JONGMAN (ChristenUnie): Voorzitter, het is mooi dat het college dit thema herkent, want we zijn er inderdaad bij mbo en vmbo nog niet. De ene school gaat denk ik beter dan de andere. U stuurt eigenlijk Van Keulen met een boodschap weg, maar komt hij ook weer met een boodschap terug? Anders vind ik het wat te makkelijk voor dit moment.

Wethouder SCHROOR: Wij zullen die vraag aan hem doorspelen, en ja, dan zal hij daarop terugkomen. Dan bouwen om de vraag naar huizen te kunnen bijhouden. Dat was ook een beetje een debatje in de raad. Suikerunie, Meerstad, stedelijke inbreidingslocatie, Eemskanaalzone, zoals u weet: wij gaan daar vol op in. Wij steken daar ook op in. Maar ik kan u ook zeggen: het stedelijk investeringsfonds heeft zo meteen 44 miljoen euro en 0,5 miljoen euro structureel. Dat hebben wij deze collegeperiode dan kunnen realiseren. Ik kan u zeggen dat dit bij lange na niet genoeg is om de huizenmarkt bij te houden en de gebiedsontwikkeling bij te houden. Onze inschatting is nu dat de komende jaren 500 tot 800 miljoen euro noodzakelijk is, met een structurele component van tussen de 5 miljoen euro en 10 miljoen euro. Dus u als raad zal in een volgende periode nog flink aan de bak moeten om het tempo van de stad te kunnen bijbenen. Wat we wel hebben gerealiseerd, is dat wij volgend jaar de plannen die er liggen en die ook van de kant af moeten, kunnen we oppakken en verder brengen. Dus we zijn zeker een jaar verder en we hebben een begin gemaakt met een structurele voeding van zo'n stedelijk investeringsfonds. Maar in alle eerlijkheid: daar zijn we dus nog lang niet en er komt nog veel achter weg om die groei van de stad te kunnen bijbenen. Meerstad, daar gaan we overigens vol op verder. 'Alle ballen op Meerstad' was het credo van de voorganger van wethouder Van der Schaaf en ik kan u zeggen dat daar niets van is afgedaan. We maken tempo zoveel als we kunnen en na Tersluis, als dat begint te lopen in de optiesfeer, zullen we ook alweer verder kijken naar de overkant. Dus het tempo zit goed.

Die lobbyist, daar vroeg u naar. U vroeg ook: wat gaat hij doen? Hij gaat lobbyen. U vroeg: kun je het niet als reservering doen? Ons voorstel als college is dat niet te doen, want we willen eigenlijk nu wel meters maken. De burgemeester gaat zo inhoudelijk op de motie in en ik kan ook wel toezeggen in hoeverre wij u kunnen meenemen in wat zo'n lobbyist nou gaat doen in Den Haag. Daar is ook een goede opvatting over. Misschien kunt u dat gelijk doen, burgemeester, dan hebben we dat gedaan? De lobbyist en waarom wij dat een belangrijk idee vinden.

Burgemeester DEN OUDSTEN: Ja, het is genoegzaam bekend dat wij de afgelopen jaren onze positie in Den Haag onvoldoende hebben kunnen uitoefenen, omdat wij onvoldoende op de hoogte waren van niet alleen politiek, maar vooral ook wat er op de ambtelijke bureaus allemaal leeft en welke plannen in voorbereiding waren. Dat is niet omdat de relatienetwerken van de politici, bijvoorbeeld wethouders en ook van mijzelf, niet goed genoeg waren, maar het is vooral omdat wij onvoldoende aangesloten waren op de netwerken in Den Haag. We zijn een van de tien grootste gemeenten. Je ziet dat iedere gemeente ook mensen in Den Haag heeft rondlopen om te proberen tijdig op de hoogte te zijn van wat er speelt, zodat je ook je eigen belang, niet alleen als er al een eindproduct ligt, een beleidsnota of iets anders, kunt uitoefenen, maar dat je ook in die nota zelf datgene wat je zelf als gemeente wilt, kunt laten neerleggen. Dat betekent dat je dus een intensief netwerk in Den Haag moet opbouwen. Dat moet je professioneel laten begeleiden. Het opbouwen moet door onszelf gebeuren; ambtenaren, maar ook politici. Maar je moet iemand hebben rondlopen die dat voor je begeleidt en die precies weet wat er gebeurt. Dat is echt noodzakelijk voor een gemeente als Groningen. Als wij een landsdelige functie willen vervullen, als wij onze positie als stad in Nederland echt willen ontwikkelen, dan moeten wij iemand in Den Haag hebben die precies en tijdig weet wat daar speelt. Dat kunnen we allemaal niet zelf opvangen. En dat is de reden waarom wij nu hebben besloten om een lobbyistfunctie in te stellen.

Ja, gaat uw gang.

Mevrouw JONGMAN (ChristenUnie): Ja, graag een reactie daarop. Kijk, wij krijgen nu de informatie hierover zo in een heel klein zinnetje van u. Wat wij dus voorstellen is: we willen graag een voorstelling met een toelichting waarom u dit wilt. Als het zo is wat u net zegt, we hebben een aantal keren die boot gemist, dan denk ik: nou, we hebben ook een heel aantal keren de boot wel binnen kunnen halen. Ik vind dat wij als raad die afweging moeten kunnen maken en daarom hebben we het amendement ingediend om eerst een raadsvoorstel te hebben om het er dan goed over te hebben. Het is nu iets te compact, wat mij betreft.

De VOORZITTER: De heer Bolle nog even. Ik zal zo antwoord geven.

De heer BOLLE (CDA): Ja, in aanvulling daarop. In die discussie zou je ook kunnen zeggen: hoe gaat die samenwerking dan met andere lobbypartijen die ook voor het Noorden lobbyen? Nu gaat die lobbyist specifiek naar Den Haag, maar misschien liggen er in Brussel ook wel heel wat kansen.

De VOORZITTER: De heer Lammers.

De heer LAMMERS (Student en Stad): Ik denk dat het twee goede punten zijn en daar willen wij eigenlijk nog aan toevoegen dat de term 'lobbyist' niet altijd even goed in het nieuws is gekomen, tegenwoordig. Als je hiermee binnen een begroting 200.000 euro uitschrijft, is het ook naar de buitenwereld misschien goed om even en public uit te leggen wat het plan daarmee is.

De VOORZITTER: Ja. Mevrouw Woldhuis.

Mevrouw WOLDHUIS (100% Groningen): Een puntje ja. En, ik gaf het in mijn woordvoering ook al aan: in de Brabantse steden wordt de raad ook heel goed bij dit punt meegenomen. Dus daar zou ik ook nog graag iets over willen zeggen. We willen daar echt wel graag een debat met het college over.

Burgemeester DEN OUDSTEN: Weet u, het is geen enkel probleem om met elkaar in commissieverband te spreken over het belang van het instellen van een lobbyfunctie, zowel als het gaat om Den Haag, alsook een lobbycoördinatiefunctie hier. Dat is heel goed met elkaar uit te debatteren, denk ik, om ook aan te geven op welke manier wij daar tegenaan kijken en hoe we dat willen organiseren. Dat kan altijd gebeuren. Maar het lijkt ons eerlijk gezegd evident dat de noodzaak om zo'n functie in te stellen er is en mijn verzoek zou dan ook zijn om hem nu wel in de begroting te laten zitten. We gaan met u in de commissie daarover spreken, ook wellicht over hoe de raad erbij kan worden betrokken. Ik weet niet hoe dat in Brabant gaat, maar daar kunnen we nog wel even over te spreken komen of dat verstandig is. Maar ik denk dat het goed is om hem nu wel in de begroting te laten staan, want anders zijn we hem een heel eind kwijt. Dan is het geen enkel punt om met u te overleggen op welke manier wij er tegenaan kijken.

Mevrouw JONGMAN (ChristenUnie): Nou, in reactie daarop: het amendement beoogt precies wat u net aangeeft. Ik zie dat u dit ondersteunt.

Burgemeester DEN OUDSTEN: Nee, het amendement beoogt om later een besluit te nemen op het instellen van de lobbyfunctie. En mijn verzoek is om dat besluit nu wel te nemen op basis van de uitleg die het college geeft. En dan kunnen we later nog uitgebreid met elkaar spreken over op welke manier we die functie uiteindelijk gaan uitoefenen.

Mevrouw JONGMAN (ChristenUnie): Wat ons betreft is dat ...

Burgemeester DEN OUDSTEN: Nee, ik begrijp dat u daar anders tegenaan kijkt.

Mevrouw JONGMAN (ChristenUnie): Wij willen gewoon als raad daar een besluit over kunnen nemen.

Burgemeester DEN OUDSTEN: Ik begrijp dat u daar anders tegenaan kijkt.

Mevrouw JONGMAN (ChristenUnie): Oké, dat is duidelijk. Dank u.

Wethouder SCHROOR: Voorzitter, afrondend, want een aantal punten komen in de moties wel terug, dus die sla ik nu even kort over.

Partijen refereren er al aan: wij zitten er nog. Wij kunnen het uitstekend met elkaar vinden. Dat is denk ik ook de inschatting waarom wij met veel plezier en elan nog aan deze begroting werken. Mijn inschatting is dat wij dat minimaal nog een jaar met elkaar samen gaan doen. Dat durf ik wel aan. Ik kan u zeggen dat wij een begroting hebben die rijk is aan geleverde prestaties, aan plannen en ambities en aan financiële zekerheden en ik kan u zeggen, voorzitter: wij als college hebben zin in 2018.

De VOORZITTER: De moties nog

Wethouder SCHROOR: Oh, de moties nog! Voorzitter, de moties worden allemaal ontraden. Nee hoor. Goh ja, dat is ook zo.

De VOORZITTER: Mevrouw Woldhuis wil nog een interruptie plaatsen.

Mevrouw WOLDHUIS (100% Groningen): Voordat de heer Schroor met de fantastische moties en amendementen begint: of u nog even op mijn laatste puntje wilt ingaan. De digitale moties, of u daar ook een groot voorstander van bent.

Wethouder SCHROOR: Ja voorzitter, daar ga ik op in. Dat kan nu gelijk wel: dat is aan u. Als u met de griffie tot een besluit komt om dit digitaal te doen, hebt u onze zegen.

Voorzitter, we gaan even tempo maken. Amendement 1. Bent u erbij? Amendement 1 ontraden wij. Het amendement 'Vergoeding tegemoetkoming in de meerkostenregeling 2018'. De reden daarvoor is dat wij niet uitgaan van een totaalbudget, maar van een persoonsgerichte benadering, waarbij wij een inschatting maken of wij wel of niet binnen het hele Wmo-kader, het hele Wmo-budget uitkomen. Ons voorstel is 330 euro per persoon en met de toezegging richting de fractie van GroenLinks om daar in de uitvoering voor doelgroepen die extra zorg nodig hebben of die net tussen wal en schip dreigen te vallen, coulant mee om te gaan. Daar komen we nog over te spreken, overigens. Maar niet om dit nu te verhogen, met daarbij een soort budget per jaar. Wij kiezen ervoor om het persoonsgebonden te maken, 330 euro te garanderen, ongeacht hoeveel mensen hier uiteindelijk gebruik van gaan maken, omdat wij vinden dat het een recht op deze vergoeding is. En dan kijken we niet naar het aantal. Dat is een iets andere benaderingswijze. Maar goed, daarmee ontraden we het amendement. Bovendien is ook de dekking daarvan uit de AER niet het voor ons geschikte middel.

Dan amendement 2, 'Belastingtarieven 2018'. Dit is een feest van herkenning. Er gaat geen raad voorbij dat wij dit amendement niet zien, volgens mij. Ook dit keer ontraden wij het weer, omdat dit amendement ergens weer leidt tot een verhoging van de totale woonlasten en dat is niet ons beleid.

Dan amendement 3. De heer Gijsbertsen wil daar iets over zeggen.

Wethouder GIJSBERTSEN: Ja dank, voorzitter. Eerlijk gezegd vinden wij de suggestie die bij dit amendement is gedaan nogal flauwekul. We hebben in de commissie een discussie gehad en daar is ook volstrekt helder aangegeven dat wij niet nu alleen al boven die vijfhonderd P-banen zitten, maar ook dat we op eenzelfde manier gewoon die P-banen blijven inzetten. Het is ook helemaal niet zo dat wij zeggen: we geven nu P-banen op of wij willen nu minder gaan financieren. Het enige wat wij zeggen is: we zetten het instrument in dat wij nuttig vinden op het juiste moment. En het aantal dat daar vervolgens uitkomt, is wat het is en we willen ook een beetje flexibel kunnen omgaan met waar je dan die middelen het beste kunt inzetten, of het een P-baan is of een werkervaringsplek of ergens anders. Dus eerlijk gezegd vind ik de achtergrond waarmee dit amendement is ingediend nogal onzin. Op zichzelf gaan wij die vijfhonderd banen naar mijn idee wel halen dit jaar, dus in die zin kan ik het oordeel aan de raad laten.

De VOORZITTER: De heer Dijk.

De heer DIJK (SP): Voorzitter, gezwets. Dat zijn geen participatiebanen. Als u het echt flauwekul vindt, had u gewoon kunnen opschrijven: vijfhonderd. Dat had u zich tot doel kunnen stellen. Nu kunnen we u nergens op afrekenen. Schrijf gewoon vijfhonderd op; als u het toch flauwekul vindt en u zegt: we gaan toch die vijfhonderd banen invullen, doe dat dan.

Wethouder GIJSBERTSEN: Voorzitter, ik constateer dat het kwartje bij de SP-fractie niet valt. Het punt is dat het college zegt: laten we nou die vijfhonderd P-banen niet als doelstelling opnemen, omdat op zich een doelstelling van aantallen bij P-banen niet zo interessant is. De doelstelling is dat mensen de dienstverlening krijgen die ze nodig hebben. Inmiddels zijn er ontzettend veel mensen, duizenden mensen, die al gebruik hebben gemaakt van de P-banen en uiteindelijk moet het uitgangspunt zijn of mensen er baat bij hebben en niet het precieze getal dat er aan het einde van het jaar uitrolt.

Wethouder SCHROOR: Voorzitter, amendement 4 ontraden wij. De kosten zijn 600.000 à 700.000 euro. De dekking uit de AER en het verlagen van het weerstandsvermogen: inhoudelijk en financieel past het niet bij ons afwegingskader. Dus we ontraden dit.

Dan amendement 5. Dat is de 'Inhaalslag verkeersveiligheid 2018'. Dit ontraden wij, niet omdat we het er niet mee eens zijn, maar omdat die aanpak met u uitvoerig besproken gaat worden, ik dacht binnen nu en twee maanden. Binnen een maand zelfs al! Dan is dit amendement gewoon te vroeg.

Voorzitter, dan amendement 6. Zou jij doen? Nou ja, ik kan het wel doen.

De VOORZITTER: Moment, de heer Bolle.

De heer BOLLE (CDA): Ja, het amendement werd net ontraden, maar er wordt later over gesproken.

De VOORZITTER: Amendement 5, gaat het u om, denk ik?

De heer BOLLE (CDA): Ja 5, 'Verkeersveiligheid'. Het amendement werd ontraden omdat daar later over gesproken wordt, maar wij moeten nu die dekking vinden. Die hebben wij volgens ons gevonden.

Wethouder DE ROOK: Voorzitter, misschien dan nog wat dieper erop ingaand; dit amendement heeft eigenlijk twee kanten: de inzet en de dekking daarvan. Als het gaat over de inzet, spreken we daar inderdaad volgende maand over. Daar heeft het college al eerder van u de opdracht voor gekregen, om zich in te spannen voor verkeersveiligheid. Daarom ziet u 1 miljoen euro extra in de begroting staan. Dat komt nog bovenop de herprioritering die we binnen het programma Verkeer en vervoer zullen doen plaatsvinden, waarbij de verwachting van het college is dat dit bedrag voor verkeersveiligheid in 2018 hoger gaat worden. Dat hoeft niet met aanvullende ruimte. Dat zit in principe in het programma. Daar komen we volgende maand op terug, dus de suggestie van het college is: wacht dat nou even af. U kunt dan, dat is eigenlijk wat ik zou willen zeggen over de dekking hiervan, ook beoordelen of u daar nog een aanvullende bijdrage aan zou willen leveren, omdat we nog geen kredietbesluit nemen over de aanpak van het Hoendiep, omdat we echt verwachten dat het 10 miljoen euro kost en niet 9 miljoen euro. Maar u kunt dat volgende maand zelf beoordelen. Als u daar dan nog steeds van overtuigd bent, kunnen we die discussie dan opnieuw voeren. Maar de verwachting van het college is dat wij met een voorstel komen dat op instemming van uw raad kan rekenen met het meerjarenprogramma Verkeer en vervoer. Ik hoop dat u ons in ieder geval de ruimte geeft om dat voorstel richting u te kunnen brengen.

De VOORZITTER: Dat proberen we overigens met de meeste voorstellen die wij aan u doen te bereiken, dat het kan rekenen op de instemming van de raad. Sorry. Akkoord zo?

Wethouder DE ROOK: Voorzitter, even ter vervanging van wethouder Van Keulen, dus wellicht enigszins onthand. Het college zal dit amendement ontraden, omdat wij met een aantal dingen ook bezig zijn. In het kader van het afvalplan zijn wij bezig met het beschikbaar stellen van verschillende zaken, zoals een fietskar, eventueel een aanhanger aan wijkorganisaties te bieden voor bewoners die zelf geen vervoer hebben. We zijn eigenlijk op allerlei terreinen bezig, dus we vinden een extra maatregel niet noodzakelijk en wij kunnen ook de dekking hiervan eigenlijk niet onderschrijven, omdat daarvan de gevolgen voor een deel ook ongewis zijn. We verwachten dat voor de bijdragen die gevraagd worden in het SIF ook echt de bedragen nodig zijn die wij aan de raad vragen. Dus we zullen dit amendement ontraden.

Amendement 7 ook. De raad weet dat wij bezig zijn met een plan van aanpak voor het zwerfvuil. Daar heb ik ook als vervanger van wethouder Van Keulen, besef ik nu, in de commissie een aantal zaken over gezegd. We werken aan een plan van aanpak voor zwerfvuil. We komen op een aantal zaken terug. Dan komen we ook terug op de uitvoering van de borgmotie. In 90% van alle stadsdelen brengen wij in beeld of en waar extra middelen nodig zijn, dus daar komen we bij de raad nog op terug. Terwijl dat nog in de pijplijn zit, willen we het amendement dat hier voorligt ontraden.

De VOORZITTER: Oké. Nummer 8 hè?

Wethouder SCHROOR: Amendement 8.

Wethouder VAN DER SCHAAF: Ja, amendement 8, 'Onttrekkingsvergunningen naar nul in 2018'. Dit amendement gaat ons net even te ver. We werken natuurlijk met de omgevingstoets. We hebben onlangs nieuwe beleidsregels vastgesteld waarom het voor de hele stad zo geldt, dat we alleen in een positieve situatie een onttrekkingsvergunning kunnen verlenen. Met een positieve situatie bedoel ik bijvoorbeeld wanneer er sprake is van een verwaarloosde woning of heel veel draagvlak in de buurt, waardoor je zou kunnen zeggen: dan is een onttrekkingsvergunning op zijn plek op basis van de omgevingstoets. Dat betekent de facto, een beetje vergelijkbaar met de participatiebanen, dat een kwantitatieve doelstelling bij de onttrekkingsvergunning er eigenlijk niet meer is. Alleen in bijzondere gevallen, waarbij het echt kwaliteit toevoegt, is het aan de orde, maar op het moment dat je daar nul neerzet, maak je dat onmogelijk en dat gaat ons net een stap te ver. Vandaar dat we dit amendement ontraden.

Wethouder SCHROOR: Amendement 9 ontraden wij ook en daarmee ook nummer 10. Ze hebben in ieder geval hetzelfde probleem bij ons, namelijk de dekking. Die vindt plaats uit het stadhuis en u zult begrijpen dat wij daar geen voorstander van zijn. Inhoudelijk is het zo dat er nu een plan van aanpak 'Zwerfvuil en bijplaatsingen' in wording is en er naar verwachting ook een dekking gevonden gaat worden binnen dat programma. Daar komt u over een tijdje nog over te spreken. Nu alvast een budget daarvoor reserveren, is vooruitlopen op de muziek. En datzelfde geldt voor amendement 10. De dekking is in ieder geval niet die wij voor ogen hebben. Bij het meerjarenprogramma Verkeer en vervoer komen we hier volgende maand uitgebreid op terug en ook dit voorstel is daarmee te vroeg en wij denken ook niet nodig. Dan amendement 11. Even kijken. De burgemeester.

Burgemeester DEN OUDSTEN: Ja, daar is vorige week in de commissie vrij uitgebreid over gesproken. Dit amendement gaat over handhaving. Er zijn eigenlijk twee visies die tegenover elkaar staan. Het college heeft deze zomer met de commissie uitgebreid gesproken over het inzicht dat wij hadden in hoe de handhaving was georganiseerd en zich ontwikkelde, en wat de druk was op de handhaving. Daar hebben we een lijn in voorgelegd en ik meen ook dat die toen door de commissie gesteund is, om eerst een jaar met efficiëntiemaatregelen: digitalisering, betere afstemming met de politie, meer handhaven door de politie zelf, te proberen om de toenemende druk aan te kunnen. Eerst te kijken hoe dat gaat en daarover zouden wij u deze zomer rapporteren. Dat is de inzet van het college. Vervolgens hebt u als raad een motie aangenomen om meer inzicht te verschaffen in wat nou die druk financieel zou betekenen. Dat inzicht in de lijn zoals het college het ziet, is dat wij die druk voorlopig zonder extra budget proberen te accommoderen, zoveel als het kan. Dat zijn de twee visies tegenover elkaar. Er zijn partijen die de motie hebben ingediend en zeggen: je zou nu eigenlijk al meer geld beschikbaar moeten stellen, want als wij volgende week of de week erna praten over het Handhavingsprogramma 2018, dan zijn we te laat, want dan is die begroting al vastgesteld. Naar de mening van het college is het zo dat wij zeggen: geef ons nou de ruimte tot de zomer volgend jaar om het binnen bestaande budgetten zo goed mogelijk met een verhoging van de zojuist genoemde efficiëntiemaatregelen aan te kunnen en dan komen we uitgebreid bij u terug en dan kunnen we met elkaar spreken of er bij de Begroting 2019 meer ruimte gemaakt zou moeten worden. Dat is de lijn van het college en dan is de reden waarom ik nu ook namens het college het amendement ontraad.

Wethouder SCHROOR: Amendement 12 ontraden wij ook, met de toevoeging en de toelichting die de burgemeester net heeft gegeven. Wel door met de lobbyist en later met elkaar te spreken over de invulling van die functie. Het college is echt van mening dat nu het moment daar is. Het kabinet is net begonnen om echt spijkers met koppen te slaan en we willen dus ook heel graag door met het zoeken naar een geschikt persoon.

Dan voorzitter, amendement 13, de tarieven begrafenisrechten. Ook deze was al aangekondigd door de ChristenUnie. De Stadspartij staat er ook op. Wij ontraden het amendement omdat kostendekkendheid bij ons de norm is en wij, door die te verlagen, ergens anders weer iets moeten verhogen. Dat betekent dus de facto een verhoging van de totale lasten en dat willen we niet.

Amendement 14, oordeel aan de raad. Dit is een term, ‘studentenoverlast’, die al eerder in de raad aan de orde is geweest. Destijds is het ons ingefluisterd door raadslid De Rook zelfs, dus ja, hoe kunnen we het hier niet mee eens zijn, als college? Wij zullen dit overlaten aan u.

Dan het amendement ‘Indexering hondenbelasting’. We hebben destijds de hondenbelasting opgeschort, omdat er een aantal factoren aankomt die niet duidelijk zijn. Eén is duidelijk, het Rijk gaat hier niets aan doen. Dat was toen nog een beetje het punt, misschien gaan ze het wel schrappen omdat we meer lokale lasten zouden kunnen heffen, inwonerslasten en dat soort zaken. Daar zitten geen plannen bij het Rijk om dat te gaan doen, dus die hondenbelasting is echt een lokale aangelegenheid. De tweede onzekerheid was de gemeentelijke herindeling en die is nog steeds onzeker. Dus wij zullen in de harmonisatie, en daar hebben we twee jaar de tijd voor na de herindeling, moeten streven naar een eenduidig beleid. Dat weet u ook. Dat is dus eigenlijk heel simpel, het is wel of geen hondenbelasting. Die discussie komt op u af en daar moet u dan denk ik ook maar gewoon een oordeel over vellen en dan zal de meerderheid besluiten, met de financiële consequenties, of het wel blijft of dat het niet blijft. Dat geldt dan overigens ook voor de gehele gemeente na 2019.

De VOORZITTER: De heer Kelder.

De heer KELDER (PvdD): Voorzitter, daar gaat dit amendement niet over. Het gaat over de indexering voor nu. Omdat we er nog over gaan praten, vinden wij het een beetje vreemd dat er nu toch nog wel verhoging plaatsvindt. Dat is eigenlijk de vraag aan u.

Wethouder SCHROOR: Ja voorzitter, dat klopt. Het punt is namelijk: wij hebben met uw raad afspraken gemaakt over 100% kostendekkendheid. Niet daarboven, niet daaronder. Dit is het. En in die zin doen wij wat wij met u als raad hebben afgesproken. U zult dan een ander raadsbesluit moeten nemen, dat toestaat dat wij op een andere manier naar de kostendekkendheid gaan kijken. Dat ligt niet voor, dus vandaar dat dit amendement ontraden wordt door het college.

Dan de motie ‘Laaggeletterdheid’. Die laten we over aan het oordeel van de raad. Het is wel zo dat dit onderwerp ons na aan het hart ligt en we dit ook al oppakken in de WIJ-teams. Dus we zijn hier ook over aan het nadenken, maar het is wel zo dat de specifieke aandacht die hiervoor gevraagd wordt, de WIJ-teams kan ondersteunen om hier wat sneller mee aan de slag te gaan dan we wellicht in de planning hadden. Wij denken als college dat dit verstandig is, dus we laten het over aan de raad.

Dan de motie ‘Cultuurhopper’ naast de sporthopper. Die laten we ook over aan de raad. Een sympathiek voorstel.

Dan motie 3, ‘Versterk de aanpak laaggeletterdheid’. Ook deze motie is feitelijk overbodig. Dat heeft even uitleg nodig. De verlaging van 1100 naar 900 betreft de volwasseneneducatie, aangeboden door de ROC’s. Dat was 1100, grof ingeschat, destijds en dat is nu verfijnd. We weten om hoeveel personen het gaat. We kunnen het beter voorspellen en dan is dus 900 het aantal personen dat daarvoor in aanmerking komt. Het is natuurlijk niet zo dat als het er 905 zijn, die vijf mensen geen aanspraak kunnen maken. Het is volstrekt logisch dat we gewoon zoveel mogelijk mensen willen bereiken. Maar dit is het reële aantal. Daarnaast zijn er nog heel veel zaken met het Taalhuis en dergelijke, die wij doen aan laaggeletterdheid. Dan komen we eigenlijk wel boven die 1100 mensen, als het gaat om laaggeletterdheid aanpakken. Zijn we het inhoudelijk met u oneens? Nee. Die motie heeft in haar overwegingen wel een aantal dingen staan die niet kloppen. Maar goed, met deze toelichting kunnen we haar overlaten aan het oordeel van de raad, als u de toelichting van het college overneemt in de overwegingen. En als u dat niet vindt en de motie strikt zo blijft, zou ik haar moeten ontraden, omdat er een paar feitelijke onjuistheden instaan. Maar volgens mij zijn we het op dat punt wel eens.

Dan motie 4. Collega Van der Schaaf.

Wethouder VAN DER SCHAAF: Ja, dank u. Om te beginnen deelt het college met de indieners van de motie, de SP, de aandacht die nodig is voor een aantal wijken in de stad. Gisteren was ik nog, onder anderen samen met de heer Dijk, in Selwerd, waar duidelijk was dat ondanks heel veel dingen die er wel gebeuren, er ook nog op een aantal punten in Selwerd flink aan de slag gegaan moet worden. Toch hebben we twee opmerkingen bij de motie waardoor we haar zouden willen ontraden. De eerste is dat er toch een soort tegenstelling in zit, alsof de investeringen in de binnenstad, die overigens niet voor 62,5 miljoen euro in de begroting staan maar voor een veel lager bedrag, maar goed dat terzijde, tegenover de wijk gesteld worden. Juist die investeringen in de binnenstad zijn erop gericht om die binnenstad aantrekkelijk voor iedereen te maken als huiskamer van stad en regio. De tweede is, en dat is toch het allerbelangrijkste, ik heb hier ook

al het een en ander over gezegd, vorige week bij de commissie Ruimte en Wonen, is dat wij niet alleen over de vier wijkvernieuwingsplannen zullen spreken, begin volgend jaar, maar ook op dat moment een bredere blik zullen geven wat we de komende jaren in de wijken moeten doen. We zullen ook een meerjarig beeld proberen te schetsen en dan komen we ook op het punt van het stedelijk investeringsfonds uit, wat de heer Schroor net al namens mij toezegde. Dus in die zin voegt die motie, zeker als we tot de voorjaarsnota zouden moeten wachten, eigenlijk niets toe aan datgene wat we al doen.

Wethouder SCHROOR: Collega Gijsbertsen.

Wethouder GIJSBERTSEN: Voorzitter, motie 5 wil het college ontraden. Dat heeft ermee te maken dat het hier gaat om ondersteuners jeugd en gezin. Dat zijn zeker geen poortwachters, zoals werd gekwalificeerd. Dat zijn mensen die juist bedoeld zijn om huisartsen te ontlasten, om ervoor te zorgen dat ze niet direct hoeven te verwijzen naar specialistische hulp, maar dat er ook laagdrempelige hulp is waarnaar ze mensen kunnen verwijzen. Mensen komen dus nog steeds bij de huisarts, maar kunnen verwezen worden naar laagdrempelige hulp. In principe zouden ze naar WIJ kunnen, maar we zien in de praktijk op heel veel plekken dat de sprong van de huisarts naar het WIJ-team toch te groot is en die ondersteuners jeugd en gezin, dat zien we ook in een aantal andere gemeenten, dragen eraan bij dat die laagdrempelige hulp door die huisartsen gevonden wordt. Dat mensen daardoor ook ondersteuning krijgen op maat als ze het nodig hebben en daarmee niet onnodig doorverwezen worden naar specialistische voorzieningen. Het is uiteindelijk aan de huisarts om die afweging te maken en dit is dus ook een pilot die loopt, die leidt tot minder zorgkosten, maar die ook gesteund wordt door huisartsen die daarbij betrokken zijn en die het juist ervaren als een ondersteuning van hun praktijk, want laten we wel wezen, wij financieren het ook nog allemaal. Volgens mij zitten er verkeerde aannames onder en daarom ontraden wij deze motie.

Wethouder SCHROOR: Motie 6, 'Behoud rechten thuiszorgmedewerkers'. Die ontraden wij. Het is op dit moment te vroeg in het proces. Het beleid is nog niet gereed en het is ook zo dat er een paar wijzigingen zijn geweest. Bij aanbesteding geldt het gelijkheidsbeginsel nu. De wet geeft geen ruimte voor uitzonderingen, vanwege hogere kosten bijvoorbeeld door rechten van medewerkers, om daar een uitzondering voor te maken. Het gaat het college er altijd om een redelijke prijs ten opzichte van de gevraagde dienst en kwaliteit uit te zetten. Dat weet u ook van ons. We doen het qua tarieven ook gewoon prima als het gaat om de benchmark en dat beleid zullen we voortzetten. Maar deze motie vraagt ons iets waardoor we op die punten weleens in de problemen zouden kunnen komen. Dus daarom een ontrader. Dan motie 7. Die is voor Van der Schaaf.

Wethouder VAN DER SCHAAF: Ja dank u wel, voorzitter. Een motie met naar ons idee het oordeel aan de raad. Er staat ook wel het een en ander in de begroting over opgenomen, dat we dit graag willen gaan onderzoeken. Wat het zou kunnen opleveren is natuurlijk van heel veel factoren afhankelijk, maar het lijkt ons inderdaad verstandig om daar een tijdstip aan te koppelen, wat we in de begroting nog niet hadden gedaan en inderdaad, in ieder geval voor 1 juni, voor de zomer u hierover te rapporteren en met u in gesprek te raken.

Wethouder GIJSBERTSEN: Motie 8. We zijn natuurlijk heel hard bezig, niet alleen voor een rookvrije generatie, maar ook om geboortezorg te versterken. Dat betekent dat de zaken die hier genoemd worden, ook onderdeel zijn van de aanpak die wij in de geboortezorg doen. U vraagt daar ook nog over te rapporteren. Misschien kunnen we het oordeel aan de raad laten, want het past gewoon bij de zaken die we al uitvoeren. In het eerste besluitpunt wordt de verwachting misschien wel erg hoog gespannen, door aan te geven dat wij ons moeten richten op mensen die "binnen afzienbare tijd zwanger zullen worden". Ik hoop dat de raad begrijpt dat er een grens zit aan tot hoever het college daarin mag gaan. Voorzitter, het college wil niet in #metoo-achtige situaties verzeild raken, al heeft deze wethouder daar misschien wat minder kans op, in dit verband.

Wethouder SCHROOR: Nou, de rest van het college ook niet, kan ik u zeggen, voorzitter. Dan motie 9, 'Verhoogde deelname aan vroegschoolse educatie'. Voorzitter, uw raad gaat bediend worden op deze hele motie. Deze discussie komt naar u toe en als bonus krijgt u er nog twee uitdagingen bij, die van een iets verstrekkende aard zijn, maar in de lijn van deze redenering liggen. Dus oordeel aan de raad en u krijgt het beleidsstuk Kansen voor jonge kinderen. De komende anderhalve maand heeft u het op de post en dan kunnen we er in januari over praten. Daar zit dit in.

Dan voorzitter, motie 10.

Wethouder GIJSBERTSEN: Voorzitter, dat is een ingewikkelde, want we moeten haar ontraden en dat is niet omdat die huiskamer niet van belang is. Die is namelijk zeer van belang. Maar wat wij doen met 'Positief opgroeien' is juist samen met de wijken waarom het gaat de puzzel te leggen welke voorzieningen we hier willen hebben. We hebben natuurlijk ongelooflijk veel wat samenkomt. Armoede, gezondheid, sport en alles komt eigenlijk op scholen en voorzieningen en WIJ-teams af. We hebben nu de vraag neergelegd, zeker hier in Selwerd heel specifiek, om aan ons terug te geven wat nou de voorzieningen zijn die zij met de middelen die daar in totaal in omgaan vanuit de gemeente het liefst gefinancierd willen zien. Die huiskamers worden sowieso regulier geborgd in WIJ en de vraag over hoeveel capaciteit je er eventueel aan wilt toezeggen, hebben we eigenlijk teruggelegd in de wijk. En uit mijn hoofd, volgens mij op 1 december, spreken de heer De Rook, Schroor en ik met de wijk Selwerd om te praten over wat hun voorkeuren hierin zijn. Dus ik zou niet willen dat de raad eigenlijk vooruitloopt op iets wat de wijk zelf onderling aan het overleggen is. Vandaar dat ik de motie ontraad.

Ja voorzitter, 'LHBTI in de WIJ'. Inhoudelijk herken ik de strekking volledig. Het is inderdaad een van de ambities van het COC om dat op die manier te doen. Het is wel zo dat wij nog in afwachting zijn van de regenboogmiddelen van het Rijk. We hopen dat die komen. Het is twijfelachtig of wij dit met de bestaande middelen kunnen uitvoeren. Op het moment dat de regenboogmiddelen beschikbaar komen, denk ik dat wij dit kunnen doen. Het staat geformuleerd als "binnen de bestaande middelen", dus we willen kijken of we dat voor elkaar krijgen, binnen de bestaande middelen. Maar nogmaals, ik denk dat het zonder de regenboogmiddelen heel erg ingewikkeld gaat worden. Maar anders is dit misschien eerste prioriteit. Dank u wel. Oordeel aan de raad.

Wethouder DE ROOK: Voorzitter, staat u mij toe in te gaan op de moties 12 en 13. Motie 12 gaat over fietsers voorrang bij de omleiding. Wij doen met rase schreden ervaring op met die aanpak, zeker in het kader van Groningen bereikbaar en bij de grote projecten gaat dit al ontzettend goed. De stap die wij daarbij nog te maken hebben naar het inzicht van het college, is die aanpak eigenlijk uit te rollen bij alle werkzaamheden die er in de stad plaatsvinden. Dus het college kan dit ondersteunen en gaat het gesprek met de raad daarover graag aan. Dus oordeel aan de raad over motie 12.

Over motie 13: dat lijkt het college eigenlijk een heel aardige discussie. 's nachts gaan veel stoplichten al op de wachtstand, dan staan ze gewoon standaard op oranje. Een aantal ervan niet. Dit verzoek van de raad willen wij met alle liefde in kaart brengen, dus oordeel aan de raad.

Wethouder GIJSBERTSEN: Voorzitter, wat betreft motie 14 zouden we het oordeel aan de raad willen laten. We zullen de ideeën uit Kopenhagen onder andere betrekken bij het klimaatadaptatieplan dat wij gaan maken en andere toezeggingen die er ook al liggen rondom versterking van groen, dus wij kunnen dit element meenemen in de voorbereidingen op die voorstellen. Dus oordeel aan de raad voor motie 14.

Dan motie 15. Hier is even de vraag: wat is een campagne? Op het moment dat een campagne betekent: wij gaan vanuit de stad een campagne uitrollen over gezond voedsel, dan zou ik dat niet willen voorstellen, omdat hier eigenlijk hetzelfde geldt als bij de huiskamer: dat we proberen om integraal voedsel aan de orde te brengen, ook met sportverenigingen. Als we dat op die manier kunnen blijven doen, integraal, samen met andere beleidsterreinen, onder andere met sportkantines aan de slag om dit voor elkaar te krijgen, dan kan ik het oordeel aan de raad laten.

De VOORZITTER: De heer Bolle.

De heer BOLLE (CDA): Voorzitter, ik had nog een vraagje over die vorige motie, motie 14, over te onderzoeken hoe het aantal bomen in stedelijk gebied flink verhoogd kan worden. Ik ben een beetje op zoek naar wat deze motie nu verandert aan het bestaande beleid dat het college heeft.

Wethouder GIJSBERTSEN: Voorzitter, die zit in de lezing van het college op het tweede punt, over die specifieke benoeming van de ideeën uit Kopenhagen, die we kunnen betrekken in de plannen die we maken voor de versterking van het groen.

De VOORZITTER: De heer Ruddijs nog.

De heer RUDDIJS (PvdA): Voorzitter, het gaat heel hard. Excuus, maar ik heb ook nog een vraag over motie 13, over de verkeerslichten. Wij snappen daar niets niet. In het voorjaar is een pilot mislukt om de verkeersstromen in de Binnenstad Zuid van de parkeergarages op een andere manier te laten leiden door de verkeersrichting te wijzigen. Het is mislukt, is ons verteld, omdat de verkeersinstallatie bij het Emmaviaduct en de Emmabrug niet aan te passen was. Dat we met verouderde systemen zitten en dat het enorm veel geld kost om de verkeersregelinstallatie aan te passen. Dat hebben wij toen aangenomen. Het was jammer dat die pilot was mislukt, maar het werkte niet. En nu zegt u: “oordeel aan de raad”, om eigenlijk in de hele stad nachtelijke verkeersinstallaties aan te passen om de fietser groen te geven. Die twee kan mijn fractie eigenlijk niet rijmen. Kunt u dat toch nog toelichten?

Wethouder DE ROOK: Voorzitter, als ik de motie goed lees, staat daar niet om dat te besluiten, maar om dat te bezien. Dus dan heeft het college de ruimte om in kaart te brengen waar dat wel en niet zou kunnen. Als het gaat om het Emmaplein is dat inderdaad een heel specifieke situatie. Ik heb volgens mij deze week een brief afgetekend om daar de stoplichtensystemen te gaan vervangen, om precies de reden die de heer Ruddijs hier aangeeft. Dat is één situatie, en volgens mij gaat het ook weer te ver om die dan te projecteren op de hele stad. Het college stelt voor om het te gaan bezien. We kunnen goed uit de voeten met wat hier in de motie staat, maar natuurlijk heeft de PvdA alle vrijheid om tegen de motie te stemmen, als ze het er niet mee eens is.

De heer RUDDIJS (PvdA): Voorzitter, het is niet onze favoriete hobby om tegen te stemmen, maar we kregen toen de indruk dat het vreselijk prijzig was om daar een aanpassing te plegen. Dus als we nu al weten dat we heel veel van dergelijke relatief oude verkeersregelingsinstallaties hebben, dan is het een zinloze motie. Maar ik begrijp nu dat u optimistisch bent, dat het Emmaviaduct een stoplichtinstallatie heeft die nogal uitzonderlijk oud is.

De VOORZITTER: Ik stel voor dat wij na deze processie van Echternach doorgaan met motie 16.

Wethouder SCHROOR: Voorzitter, motie 16, daar gaat u zelf over, dus het college geen mening over.

Mevrouw VAN GIJLSWIJK (SP): Voorzitter?

De VOORZITTER: Mevrouw Van Gijlswijk.

Mevrouw VAN GIJLSWIJK (SP): Het is inderdaad wat de wethouder zegt: het siert het college dat het er geen mening over heeft. Maar ik heb eens wat onderzoek gedaan en in Eindhoven passen ze dit ook toe. Dat kost 300.000 euro per jaar. Als je dat wil omrekenen naar Groningen, kost dat 372.000 euro. Als je dat weet, wat is dan uw mening, als wethouder van Financiën vooral?

Wethouder SCHROOR: Dan zou ik er maar niet aan beginnen, als ik u was. Laat ik het formeel beantwoorden: ik weet niet of de griffie dat budget heeft.

De VOORZITTER: De heer Leemhuis.

De heer LEEMHUIS (GroenLinks): Voorzitter, dan is het op zijn minst in lijn met de beantwoording van de heer De Rook zonet wel handig om te zien dat de motie ook zegt: “Ga daar met het audit eens over praten”.

Wethouder SCHROOR: Nou dat kan altijd, maar daar gaat u over. Voorzitter, dan motie 17, ‘Grens aan ruil incidenteel-structureel’. Het oordeel is aan de raad. We kunnen hier natuurlijk ons best voor doen en er ook echt wel wat voor leveren. Maar de disclaimer zit in debat dat we gevoerd hebben. Wij weten niet alles, wij kunnen niet alles berekenen en wij kunnen ook niet altijd zien of er een bedrag of een investering wel vrij gaat vallen voor ruil of niet. En ja, kun je dit nog doen en zit er een grens aan? Zolang de begroting het toestaat en je niet aan die 20 miljoen euro AER-ruimte komt, zou je in principe de stelling aan kunnen gaan dat dit de grens is, of de begroting op nul eindigt en je de motie van de raad kunt respecteren over die AER van 20 miljoen euro. Maar we kunnen hier wel meer inhoud aan leveren en dat zullen wij, als u deze motie aanneemt ook doen. Dus oordeel aan de raad. Motie 18, collega De Rook. Het treintje.

Wethouder DE ROOK: Het college heeft daar samen met andere overheden een opinieartikel over geschreven dat ongeveer tot deze strekking leidt. Ook in het meerjarenprogramma Verkeer en vervoer is hier aandacht voor, maar ik zie in deze motie vooral dat de raad hier een uitspraak voor zichzelf doet. Het college kan die ondersteunen, dus wat het college betreft is het oordeel aan de raad.

Wethouder SCHROOR: Collega Van der Schaaf voor motie 19.

Wethouder VAN DER SCHAAF: Ja dank u, voorzitter. Deze motie willen we ontraden. We hebben vrij recentelijk het Bestemmingsplan Herziening Bestemmingsregels Wonen vastgesteld. Dat betrof het grootste deel van de stad met de grootste risico's. We zijn bovendien voor de rest van de stad bezig met deel twee van het bestemmingsplan, dus daarin hebben we de binnentuinen veel beter beschermd dan in het verleden. In die zin voegt die motie niets toe. Als het gaat om het algemeen versterken van groen in de openbare ruimte, komen we daarop terug bij het ruimtelijke adaptatieplan, het klimaatadaptatieplan dat net ook al door de heer Gijsbertsen werd genoemd.

De VOORZITTER: Mevrouw Van Duin.

Mevrouw VAN DUIN (SP): Ja, mag ik een verhelderende vraag stellen aan de wethouder? Zegt de wethouder eigenlijk: ontraden omdat ze overbodig is?

Wethouder VAN DER SCHAAF: In die zin overbodig omdat uw raad net zelf een bestemmingsplan heeft vastgesteld, dat als thema had optoppingen en ongewenste bebouwingen op binnenterreinen te voorkomen. Dat hebben we met zijn allen vastgesteld. Het zou wat raar zijn als we dat nu weer helemaal opnieuw zouden doen. Dus overbodig, ja, het voegt niets toe ten opzichte van wat we al gedaan hebben.

De VOORZITTER: Dat kun je overbodig noemen.

Wethouder VAN DER SCHAAF: Nou ja, kijk, hier staat: "Het toestaan van bebouwing op binnenterreinen die worden omsloten door huizen", om bebouwing op binnenterreinen "niet meer toe te staan". Dat is zo radicaal. Dat is ook in dat herziene bestemmingsplan Wonen natuurlijk niet het geval, dus er zijn natuurlijk altijd situaties waarin dat wel toegestaan is. Maar dat hebben we met zijn allen vastgesteld, dat bestemmingsplan.

De VOORZITTER: Maar eigenlijk werkt het zo: u hebt net iets gedaan, vervolgens wijkt dit af van wat u gedaan hebt en het college zegt: doe dat nu niet.

Wethouder VAN DER SCHAAF: Ik kan mij niet voorstellen dat de raad wil dat niemand meer ergens een schuurtje achter zijn tuin zou mogen bouwen.

De VOORZITTER: Motie 20.

Wethouder VAN DER SCHAAF: Deze motie is echt overbodig. Er staat niets in waar wij echt op tegen zijn, maar de rechten van omwonenden, leefbaarheid, cultuurhistorie, wegen natuurlijk altijd mee. Sterker nog, dat zijn we wettelijk verplicht. We hebben daar ook een beleidskader voor u op gemaakt en ook hiervoor geldt dat we dat in het Bestemmingsplan Herziening Bestemmingsregels Wonen, juist uitgebreid met elkaar besproken hebben en hebben vastgelegd.

De heer LUHOFF (D66): Voorzitter, mag ik hier even een vraag over stellen? Ik lees in het verzoekpunt dat het doel is dat "omwonenden worden gevrijwaard van hinder in alle betekenissen". Ik vind dat wel een stevig doel, als we dat zouden gaan uitspreken.

Wethouder VAN DER SCHAAF: Ja, ik zie hier staan 'overbodig', maar ook 'ontraden'. Dat is helder. Nou ja, ze is overbodig in die zin dat er een aantal doelstellingen in zit waar we al rekening mee hebben te houden. Als u inderdaad letterlijk leest wat er precies in het eerste stukje staat, hebt u volkomen gelijk. Ik denk ook niet dat het uw standpunt verandert. Ons standpunt in ieder geval niet.

De VOORZITTER: Motie 21.

Wethouder SCHROOR: Collega De Rook.

Wethouder DE ROOK: Voorzitter, dit gaat over de bereikbaarheid van Ulgersmaborg en Oosterhoogebrug. Wij spreken drie keer per jaar met college en raad over de dienstregeling van het openbaar vervoer. Dit is niet een van die keren. Ook omdat dit een maatregel is die gefinancierd zou moeten worden uit de begroting van het OV-bureau en die dienstregeling immers ook al is vastgesteld voor het eerste deel van het jaar, stel ik eigenlijk voor om daar volgend jaar op terug te komen. Maar ook omdat deze brief geen middelen ter beschikking stelt om dat te kunnen doen. Zoals het er nu staat, voorzitter, zou ik haar eigenlijk willen ontraden, maar wat ik natuurlijk wel zou kunnen doen om verbetering te vragen. Ik zie wel dat de Stadspartij en de SP hier al verschillende keren aandacht voor hebben gevraagd: ik zou eigenlijk willen voorstellen om gewoon bij de kaderbrief expliciet terug te komen op de situatie daar. Daar ook wat meer tekst aan te wijden dan wat wij normaal doen en daar in kaart te brengen hoe wij als college en OV-bureau samen zien dat de bereikbaarheid voor de bewoners van deze wijken ook recht doet aan de aantallen die daar worden gerealiseerd. Dan hebt u de gelegenheid om te beoordelen of u dat wel of niet goed genoeg vindt en dan kunnen we daar in een normale cyclus over de OV-dienstregeling het gesprek over voeren.

De VOORZITTER: De heer Sijbolts.

De heer SIJBOLTS (Stadspartij): Dank u. Ik vind het eerste deel van de wethouder overigens een beetje flauw, want ik heb juist advies gekregen om het aan te passen. Wij dienen deze motie in, omdat de cijfers in de begroting staan over deze twee wijken en daarin staat dat de mensen het meest ontevreden zijn. Dus ik vind het volledig passend om deze nu wel in te dienen. Voor het laatste punt zal ik inderdaad het verzoekpunt in het dictum aanpassen.

De VOORZITTER: Dank u wel. Motie 22.

Wethouder VAN DER SCHAAF: Ja dank u wel, voorzitter. Motie 22 'Meer geld naar prioriteitswijken' willen we ontraden. Collega Schroor heeft in zijn woordvoering hier al veel over gezegd. Ik heb ook al een aantal dingen hierover gezegd bij de motie van de SP, ik dacht motie 4. We komen binnenkort met u te spreken over de prioritaire wijken en dat is ook het moment om langjarig te kijken wat daar voor middelen nodig zijn en ik kan u verzekeren dat wat er op dit moment in het stedelijk investeringsfonds zit voor de wijken, meer dan voldoende is om volgend jaar de dingen te kunnen doen die we moeten doen.

De VOORZITTER: Motie 23.

Wethouder SCHROOR: Ja voorzitter, motie 23. Daar hebben we in de woordvoering al even bij stilgestaan. We ontraden de motie, maar we hebben ook al toegezegd dat we hiermee aan de slag gaan om dit onder de aandacht te brengen en dat ook aan u terug te koppelen, dus we hopen dat we daarmee u toch enigszins tegemoetkomen.

Dan motie 24. Het college is het eens met de titel, maar niet met de strekking. Ja, daar zit onderscheid in. Goed, ik hoef dat debat niet te herhalen. We ontraden de motie omdat dit inderdaad een zaak is die nu bij de Tweede Kamer en de Eerste Kamer ligt en wij nu even moeten afwachten en ook afhankelijk zijn van de uitkomsten van dat debat en ons daarnaar zullen verhouden. Ook al is dat de bruid die op dit moment niet wil.

De VOORZITTER: De heer Sijbolts.

De heer SIJBOLTS (Stadspartij): Voorzitter, ik deel de conclusie die het college net noemt niet. U zegt: Het ligt niet bij ons, maar het ligt wel degelijk bij ons, want er ligt een advies van de Raad van State en daarin staat dat er geen sprake kan zijn van een lichte herindeling, dus zal het een reguliere herindeling worden. Dan zijn de problemen, die staan ook verwoord in deze motie, wat ons betreft en ook wat Student en Stad betreft niet te overzien. Tijd, geld, ...

Wethouder SCHROOR: Ja voorzitter, we snappen dat die discussie weer opnieuw gevoerd wordt, alleen heeft uw raad ons als college twee opdrachten meegegeven. Ten eerste om in Den Haag duidelijk te maken

dat wij een snelle procedure willen. Dus wat ze ook aan procedure voorstellen daar, dat ze een snel besluit willen, want dan kunnen we verder. In het belang van de drie gemeentes is dat van het grootste belang. En het tweede wat door uw raad aan het college is gevraagd, is om te benadrukken dat wij het liefst een kleine procedure willen, dus een lichte herindeling. De Tweede Kamer kan daar nog toe besluiten, als ze daar in meerderheid toe besluit en afwijkt van de bestaande regelgeving. Wij wachten nu de uitkomst af en het is echt nu niet meer in onze hand. De provincie heeft het ingediend, de Raad van State heeft een advies gegeven, de ministerraad heeft het goedgekeurd en nu is het aan de Tweede Kamer en de Eerste Kamer om een oordeel te vellen over onze toekomst.

De VOORZITTER: De heer Lammers nog even.

De heer LAMMERS (Student en Stad): Voorzitter, de wethouder geeft aan: we zijn eigenlijk al met twee opdrachten van de raad naar Den Haag gestuurd, maar wij hebben in ieder geval toen ook het gevoel gehad dat er gezegd werd: we zijn niet aan zet, maar we kunnen dit wel zeggen. En eigenlijk, hoewel u zegt: "We zijn niet aan zet", denken wij nog steeds dat wij wel als gemeenteraad van Groningen dit kunnen laten blijken. In die zin is er toch geen wezenlijk verschil met hoe die andere twee meningen naar Den Haag zijn verwoord?

Wethouder SCHROOR: Nou ja voorzitter, het is natuurlijk aan uw raad om in meerderheid een standpunt in te nemen. Het standpunt van het college op dit moment is dat wij de besluitvorming afwachten. Als die zo uitpakt dat de drie gemeenten samengevoegd dienen te worden, in welke herindelingsvariant dan ook, dan zullen wij alle inwoners, ook van Haren en van Ten Boer, welkom heten en ons stinkende best doen om daar een succesvolle samenvoeging van te maken. Als uw raad in meerderheid een andere boodschap aan ons wil meegeven, dan zal het uit de reactie op deze motie wel blijken.

De VOORZITTER: Mevrouw Woldhuis. Laatste opmerking over deze motie. Wij moeten echt gaan afronden met de behandeling van de moties. Gaat uw gang.

Mevrouw WOLDHUIS (100% Groningen): Goed. De wethouder gaf aan: wij zijn nu niet aan zet. Maar er komt een hoorzitting in januari en dan gaan wij als gemeente ook nog spreken. Bent u het met mij eens dat u daar wel degelijk kenbaar kunt maken dat wij dit, de inhoud van deze motie, gezegd hebben? Of niet?

Wethouder SCHROOR: Voorzitter, het is elk individu vrij om zich aan te melden om iets te zeggen tijdens een hoorzitting. Dat geldt voor elke inwoner. Of u daar als raad gaat inspreken, daar moeten we het volgens mij dan nog over hebben.

De VOORZITTER: Misschien is het goed om dat punt even recht te zetten. Wij hebben vanmiddag in het presidium afgesproken dat de burgemeester namens raad en college het woord zal voeren tijdens de hoorzitting. En de burgemeester zal dat doen aan de hand van de besluitvorming die in de raad heeft plaatsgevonden en ik denk dat daarmee helder is wat de inzet is. Volgende motie.

Wethouder SCHROOR: Dank u. Ik wist dit niet, maar dat is prima. Motie 26, 'Duurzaamheid in de ozb'.

Wethouder VAN DER SCHAAF: Motie 25.

Wethouder SCHROOR: 25? Oh, excuus.

Wethouder VAN DER SCHAAF: Motie 25 over WIJS. Oordeel aan de raad, wat het college betreft. Wel even een verhelderende opmerking erbij voor de duidelijkheid. Er wordt gesproken over een structurele bijdrage. De geest die er achter zit, steunen wij. Dat staat ook min of meer in de begroting, kijken hoe we de inzet van WIJS kunnen consolideren en dat we daarover ook met partners, de MJD en de Hanzehogeschool in gesprek gaan. Dat staat ook in uw motie. Ook heb ik gezegd: het zou goed zijn om, zoals u vraagt, in die brief verder in te gaan op de resultaten en hoe we die verder kunnen uitbouwen. Het is wel zo dat die bijdrage niet in de vorm is van een subsidie. WIJS is geen stichting of club of instantie die subsidie krijgt van de gemeente. Wij zijn een partner in WIJS, samen met die andere twee, dus we zijn als het ware zelf deels WIJS, en dan wel door geld, dan wel door de inzet van medewerkers, zorgen we dat

WIJS kan draaien. Daar willen we inderdaad kijken of we er meer continuïteit aan kunnen geven. Volgens mij beoogt uw motie dat dus in die zin: oordeel aan de raad.

Wethouder SCHROOR: Voorzitter, motie 26 ‘Duurzaamheid in de ozb’. Oordeel aan de raad. Dat gaan we doen. Bij het vorige kabinet heeft de gemeente Amsterdam dit ook al een keer geprobeerd. Nieuw kabinet, nieuwe kansen, dus wij stellen voor dat wij dit ook gaan doen en dit onder de aandacht gaan brengen. Hiermee is de eerste taak voor de nieuwe lobbyist al bekend, als u deze motie aanneemt.

Dan de tweede taak voor de lobbyist, als het aan u ligt, namelijk motie 27. Die ontraden wij. En waarom? Omdat ook in de motie staat dat een snelle treinverbinding primair de taak wordt van de nieuwe lobbyist. Dat die primair gericht is op het realiseren van een snelle treinverbinding. Nou, infrastructuur en snelle verbindingen zullen zeker de komende jaren onderwerpen blijven waar wij ons sterk voor maken, maar deze lobbyist zal echt een breder takenpakket krijgen. Duurzaamheid en energietransitie en ga zo maar door; onderwijs, niet alleen primair op deze verbinding, dus daarmee ontraden we de motie.

Dan de laatste motie, nummer 28, het Hamelhuys. Een structureel budget voor preventieve voorzieningen. Wij ontraden deze motie en wel omdat wij toegezegd hebben dat wij niet zozeer over het Hamelhuys maar gaan praten over de discussie ‘Hoe ga je nou om met op het oog sympathieke voorzieningen?’ als het gaat om incidenteel geld of structureel geld. Je hebt namelijk drie manieren om te financieren, als het gaat om de zorggerelateerde initiatieven. Ten eerste vanuit de Wmo. Die gaat voor de meeste van dit soort initiatieven niet op. Ten tweede incidenteel geld, namelijk de innovatiemiddelen die de gemeente beschikbaar heeft en zijn bedoeld voor het aanjagen van projecten die daarna zichzelf kunnen gaan bedruipen. Echt in de start-upfase. En de derde optie die u altijd hebt is eigen geld, dus gemeentelijk geld beschikbaar stellen voor eventueel tijdelijke of structurele financiering. Het college beseft met deze motie in de hand, dat die discussie hierover met de raad nog gevoerd moet worden. Wij moeten met elkaar de discussie aan onder welke condities dergelijke initiatieven in de bredere zin, niet alleen het Hamelhuys, maar echt in de bredere zin, want er komen er steeds meer op ons af, onlangs nog weer eentje, gesteund worden. Dat we van de raad richting nodig hebben hoe u aankijkt tegen het al dan niet incidenteel dan wel structureel subsidiëren van een voorziening, waarbij de vraag natuurlijk altijd gesteld moet worden: bouwen we nou weer een nieuw subsidiehuis of werken we aan een transitie in de zorg, waarbij in een latere fase willekeurig bij welke partij kosten kunnen worden verminderd of de kwaliteit kan worden verbeterd? Dat debat gaan we entameren. U krijgt hier in december een brief over, in combinatie met resultaten van het innovatie-atelier Wmo en de incidentele inzet van de middelen. Wij zullen een deel van die brief wijden aan deze discussie, zodat u in ieder geval gevoed bent om daar met elkaar over van gedachten te wisselen. Dan kan uit dat debat iets komen waarvan u zegt: zo zou de raad dit soort initiatieven moeten beoordelen. Langs deze meetlat zouden wij dit moeten, al dan niet moeten gaan financieren. Daarom is deze motie dus nu niet aan de orde en zullen wij haar dus ontraden.

De VOORZITTER: De heer Dijk.

De heer DIJK (SP): Voorzitter, wij zijn met meerdere andere partijen, mede op uitnodiging van 100% Groningen, bij het Hamelhuys langs geweest; daar waren bijvoorbeeld ook GroenLinks en de Partij van de Arbeid bij. Ik snap wat u bedoelt. Er moet inderdaad een discussie worden gevoerd over waar we wel en waar we geen subsidie aan gaan verstrekken, want er is een voorliggend veld, maar dan heel specifiek, net als het Odensehuis was. Toen hebben we er twee jaar lang discussie over moeten voeren. Als wij wachten op dit debat, betekent het onzekerheid voor het Hamelhuys en mijn vraag is, die staat hier nog een beetje los van: waarom geldt dit niet voor WIJS en wel voor het Hamelhuys?

Wethouder SCHROOR: We hebben het hier specifiek over zorggerelateerde initiatieven. WIJS is dat niet. Dat is vanuit een andere hoedanigheid opgepakt, met een andere portefeuillehouder, dus ik kan daar nu geen oordeel over vellen. Er zijn wel meer initiatieven die we incidenteel financieren. Maar er zijn wel heel veel soortgelijke initiatieven in het zorgdomein. U noemt het Odensehuis. Daar hebben we lang over gedaan, ook omdat we een beetje zoekende waren naar hoe het nu zit in die keten. Het Odensehuis heeft ons en uw raad ook duidelijk gemaakt dat dit er wel degelijk voor zorgt dat mensen langer thuis kunnen functioneren met behulp van het Odensehuis en dat het de mantelzorger ontlast. Daarmee voldoet het in elk geval aan die parameter van: het moet ergens in de zorgketen een besparing opleveren of een kwaliteitsslag. We kunnen nu niet ingaan op al dit soort initiatieven, ook niet het Hamelhuys. Dat zou nu te ver gaan. Die informatie ligt ook niet op tafel. De situatie die daar nu is, er zijn geen toezeggingen gedaan, zal ook niet anders zijn na dit debat. Wat wel essentieel is, is dat de raad snel aangeeft aan het college hoe om te gaan

met dit soort initiatieven. Dan komen de nuances vanzelf wel naar boven. Daar zullen wij in ieder geval een voorzet voor doen in de brief en dan is het aan u om te zeggen: college, wij vinden dat u dit soort initiatieven langs deze maatstaven moet leggen, om dan uiteindelijk aan de raad een voorstel te doen voor ofwel incidentele financiering ofwel een combinatie incidenteel-structureel en onder welke condities. Dat ligt er nu niet en vandaar dat deze motie op dit moment echt te vroeg is en daarom ontraden we haar.

De VOORZITTER: De heer Dijk.

De heer DIJK (SP): Voorzitter, u stelt inderdaad terecht dat u zoekende was bij het Odensehuis. En u bent eigenlijk nu nog steeds zoekende. Het Hamelhuys, waar we dus met meerdere partijen langs zijn geweest, zorgt er wel degelijk voor dat mensen die bijvoorbeeld mantelzorg verlenen, ontlast worden. Mensen die om moeten gaan met een leven met kanker bijvoorbeeld. Dus het is zeker een belangrijke soort voorziening, en als we daar nu niets mee doen, dan dreigt het om te vallen. Daarom vind ik het een heel geschikt moment om het nu juist wel te doen en zou ik eigenlijk andere fracties willen oproepen om het ook absoluut wel te doen en niet af te wachten totdat we met zijn allen een debat gaan voeren waar we eigenlijk al twee jaar op wachten.

De VOORZITTER: Ik stel voor dat wij het hier mee afsluiten.

Wethouder SCHROOR: Voorzitter, het college is het niet met u eens, omdat wij op dit moment niet kunnen beoordelen of het Hamelhuys in deze categorie valt. Of dat daadwerkelijk een vermindering van zorgkosten ergens anders in de keten oplevert. Hoe sympathiek het ook is, daar doen wij niets aan af. Alleen is er echt dringend behoefte om met elkaar vast te stellen welke initiatieven we wel en welke initiatieven we niet honoreren en op welke manier en onder welke condities. En dat is nu te vroeg.

De VOORZITTER: Ik begrijp dat mevrouw Woldhuis nog een opmerking wil maken. Mevrouw Woldhuis.

Mevrouw WOLDHUIS (100% Groningen): Voorzitter, dank u wel. Ik heb toch een puntje van aandacht. Ik had deze motie bij de voorjaarsnota ook al ingediend. Toen zei u tegen mij: "Dat is overbodig, want dat doen we al". Toen had ik het Hamelhuys er ook al instaan, om met hen in gesprek te gaan over hun financiële zorgen. En nu zegt u van: "Nee, dat kunnen we nu niet doen". Dus mijn vraag aan u is of u daar nu, want de druk is enorm hoog, wel met hen in gesprek wil gaan.

Wethouder SCHROOR: Voorzitter, er zijn heel veel gesprekken geweest, ook ambtelijk, met het Hamelhuys. En zelfs bestuurlijk weleens. Het is het Hamelhuys volstrekt helder gemaakt dat het geen aanspraak kan doen op een subsidie. Niettemin komt die vraag wel steeds terug. We snappen ook wel waar die vraag vandaan komt, maar op basis van de spelregels die wij met elkaar hebben, wordt het bijna willekeur. Het kan best zo zijn dat u als raad zegt: wij moeten dit wel doen. Of: wij vinden dit dermate interessant voor de zorgketen dat dit moet. Daar ligt de informatie nu niet voor op tafel. Met de informatie die wij nu hebben, is er geen noodzaak tot financiering vanuit de gemeente, laat ik dat ook maar even helder stellen. Daarom is dat debat met u zo van belang, om op die manier echt met elkaar te kunnen toetsen onder welke condities we het wel en niet doen. Want laten we eerlijk zijn: bij elk sympathiek voorstel dat op u afkomt, hebt u ook behoefte aan een bepaald kader om wel of niet ja te zeggen, want anders is het einde zoek. Ik kan u voorspellen dat de komende drie er alweer aankomen. Dus wij moeten dit debat met elkaar voeren. Individuele casuïstiek, daar kunnen we nu niet op ingaan, want er is onvoldoende informatie voor bekend.

De VOORZITTER: Oké. Dan stel ik u voor dat wij nu de eerste termijn van het college afsluiten. Het is gebruikelijk dat u nu vraagt om een korte schorsing.

Wethouder SCHROOR: Voorzitter, excuus. Collega De Rook had nog twee punten die we vergeten waren.

De VOORZITTER: Oké, nou. Kan dat kort?

Wethouder DE ROOK: Dat is een punt van de Stadspartij over het jeugdhonk in Hoogkerk. En de heer Ruidijs van de Partij van de Arbeid heeft nog iets gevraagd over de Eikenlaan.

De heer Sijbolts heeft wat gevraagd over Hoogkerk. We zijn vanaf begin dit jaar bezig met een projectgroep om samen met de jongeren te kijken wat voor behoefte er dan is en waar in de wijk we dat kunnen realiseren. Nou, dat is een proces waar af en toe wel wat hobbels in zitten. Het heeft ook een tijdje stilgelegen van de zomer, maar daar wordt aan gewerkt. Samen met de jongeren wordt dat gedaan. Dat staat in principe los van het nieuwjaarsfeest, maar gewoon omdat wij signaleren dat daar behoefte aan is in Hoogkerk. Dus daar wordt nu aan gewerkt, die inventarisatie over de behoeften wordt nu gemaakt en ik stel eigenlijk voor dat, mocht er behoefte aan zijn bij een aantal raadsleden dat zich buitengewoon inspant voor dit onderwerp, ik u in een klein comité nog even bijpraat over de laatste ontwikkelingen daarvan. Daar zijn we in ieder geval mee bezig.

Dan over de Eikenlaan. De heer Ruddijs zegt: ik laat het nu omdat we het er volgende maand over hebben. Dat klopt en wat er volgende maand onder andere voorligt, is ook een aantal initiatieven die de PvdA al eerder heeft ingebracht. Bijvoorbeeld de aansluiting op de Iepenlaan, onder andere door u genoemd. Dat brengen we nu in beeld en dat ligt volgende maand ook voor. Dus de verschillende dingen, de mogelijke oplossingsrichtingen voor de Eikenlaan die onder andere de heer Ruddijs, maar ook de heer Koks en ook de heer Leemhuis en anderen hebben ingebracht, die verkennen wij volgende maand en dan hebben wij volgens mij ook de verschillende opties op tafel om goed te kijken naar wat de aanpak voor de langere termijn daar zou moeten zijn. Dus ik verwacht dat de heer Ruddijs zich daar ook in bediend zal voelen.

De VOORZITTER: Wilt u schorsen of zullen we gelijk verdergaan? Ah, de heer Sijbolts nog. Er komt maar geen einde aan deze eerste termijn van B en W.

De heer SIJBOLTS (Stadsparij): Over Hoogkerk nog even. Ik geef de wethouder wel gelijk dat het jeugdhonk en het oud-en-nieuwfeest op zich niets met elkaar te maken hebben, maar ik heb het college ook gevraagd om een uitspraak te doen over dat oud-en-nieuwfeest, omdat wij ook signalen krijgen dat het niet doorgaat. We willen dat wel graag gegarandeerd zien.

Wethouder DE ROOK: Voorzitter, ik stel voor dat ik daar nog even separaat op terugkom, bijvoorbeeld in de volgende commissie. Even kijken welke commissie dat is, maar laten we dat doen. Ik heb u goed gehoord.

De VOORZITTER: Wilt u even schorsen of zullen we gelijk doorgaan? Schorsen? 20 minuten, is dat genoeg? Ja? Om 21.45 uur zijn we terug.

(Schorsing 21.26 uur – 21.45 uur)

Tweede termijn raad

De VOORZITTER: Ik heropen de vergadering. Aan de orde is de tweede termijn voor de raad. En we zien opeens de heer Banach zitten.

De heer BANACH (Student en Stad): Voorzitter, ik moet ook zo weer weg, want ik heb daar weer verplichtingen, maar ik had gehoord dat we nu gingen stemmen. Kunnen we dat misschien naar voren halen?

De VOORZITTER: Wij willen het allemaal niet weten. Mijn hoop is erop gevestigd. Natuurlijk moet u de tijd nemen die u nodig denkt te hebben, maar u moet ook even kijken naar het tijdstip. We hebben nog een paar onderdelen af te wikkelen. We gaan naar de tweede termijn van de raad. Dan antwoordt daar waar het nodig is het college. Dat is mijn voorstel, ik ga ervan uit dat u de twintig minuten zo benut hebt dat u ook gelijk hebt gekeken met welke moties en amendementen u in kunt stemmen, of u daar ook een stemverklaring wilt afleggen. We hebben in het presidium afgesproken dat de stemverklaringen in één keer per fractie, ik doe dat in dezelfde volgorde als de algemene beschouwingen, worden afgegeven en dan kunnen wij de stemming in een keer technisch afwikkelen. Maar al met al gaat het toch wel wat tijd kosten en ik verzoek u rekening te houden met het late tijdstip. De heer Luhoff.

De heer LUHOFF (D66): Dank u wel, voorzitter. Het kon natuurlijk niet uitblijven: wederom een debat waarin veelvuldig gesproken werd over de twee gezichten van de stad. Het moet me toch wel een beetje van het hart dat die discussie ontzettend belangrijk is voor deze stad, natuurlijk. Het gesprek zeker,

daarover. Tegelijkertijd vind ik dat de discussie zich hier wel heel erg toespitst op het zoeken naar verschillen. We moeten denk ik oppassen dat het niet in een welles-nietesdiscussie eindigt van: nee, jij denkt niet aan de twee gezichten van de stad, nee, jij doet het niet beter, het gaat om de twee gezichten van de stad. Volgens mij helpt dat niemand verder. Terwijl we, vind ik, zeker deze periode een traditie hebben waarin we best wel openstaan voor elkaars ideeën en best wel vaak met elkaar zaken organiseren en zaken aanpakken, hier in de stad. Volgens mij is dit ook wel een begroting en natuurlijk is het ieders goed recht om daar anders over te denken, die in brede zin aan heel veel wensen tegemoetkomt, ook als het gaat om het verbinden van de twee gezichten van de stad.

Een andere tegenstelling die ook nu aan de orde kwam, is in onze ogen een schijntegenstelling. De schijntegenstelling tussen de binnenstad aan de ene kant en de wijken aan de andere kant. Dan werden er vervolgens budgetten die langjarig bestemd zouden zijn voor een project in de binnenstad vergeleken met structurele inzet van deze gemeente in het hele wijkgericht werken. Bij elkaar opgeteld 150 miljoen euro structureel wat er direct of indirect gerelateerd is aan het wijkgerichte werken en wat kan worden ingezet in die wijkplannen en voor de initiatieven die er zijn. Het is een valse tegenstelling om het op die manier zo op te roepen, volgens ons. Volgens mij zit hier een heel mooie balans in. Ook het bereikbaar houden van de stad, de toegankelijkheid van de stad organiseren. Maar ook, en dat moeten we ook niet vergeten, de leefbaarheid van de stad. Kijken we nog even naar de wijkkompassen van het voorjaar, dan zien we twee grote probleemgebieden, als je ze zo wilt aanwijzen in deze stad, als het gaat om leefbaarheid. Dan hebben we het over De Hoogte en dan hebben we het over de Binnenstad. Dus wat dat betreft is die binnenstad elke cent waard. Daar wou ik het bij laten. Dank u wel.

De VOORZITTER: Dank u wel. De heer Dijk. De heer Bolle heb ik gemist, die wil de heer Luhoff nog interrumpen. Ik stel voor dat dit nog even gebeurt. Blijf maar even zitten, dat kan zo ook wel even.

De heer BOLLE (CDA): Ja, D66 had het namelijk in de eerste termijn erover dat ze blij waren met het aanjagen van die energietransitie. Daar is 1,8 miljoen euro voor uitgetrokken in het stedelijke investeringsfonds. Ook mijn partij ondersteunt die ambitie. Mijn vraag is of D66 denkt dat met wat daar nu voor gedaan wordt, die 1,8 miljoen euro, wij daar het hoogste rendement mee halen. Want een onderdeel daarvan is een bewustwordingscampagne voor bedrijven. Ziet D66 daar de winst? Of deelt ze met ons de mening dat bedrijven zelf ook wel weten dat het echt geld oplevert als je energie zou kunnen besparen?

De heer LUHOFF (D66): Uiteraard delen wij dat, dat heel veel ondernemers best weten dat er energie kan worden bespaard. Ondernemers zijn ook verplicht, wanneer de terugbetaaltijd vijf jaar is, om die investering ook te doen. Tegelijkertijd hebben we echt nog een heel grote opgave in deze wereld, maar ook hier in de stad, om de doelen van Parijs te gaan halen. Het lijkt me heel goed om alles op alles te gaan zetten om daar stappen mee te maken. Wat hier in de begroting staat is een heel mooie stap, maar het zal nog lang niet voldoende zijn om de doelen van 2030, 2050 enzovoorts te halen.

De heer BOLLE (CDA): Ja voorzitter, dat deel ik helemaal met D66. Daarom juist ook de vraag of dan zo'n campagne nou het meeste rendement haalt. Zou het niet beter zijn om dat geld daadwerkelijk te besteden om energie te besparen en niet via zo'n campagne, die weer een beetje een indirect instrument is?

De heer LUHOFF (D66): Nou, we spreken regelmatig met elkaar over de routekaart Groningen energieneutraal. We spreken regelmatig met elkaar over hoe we daarmee aan de slag gaan. Misschien is het goed om die discussie ook op dat moment verder uit te diepen. Wat ons betreft is het ook belangrijk, daar begint het bij, dat er bewustwording is, ook over de besparingsmogelijkheden en ook in het bedrijfsleven. Laten we daar nou gewoon mee starten.

De VOORZITTER: De heer Dijk.

De heer DIJK (SP): Voorzitter, ik wil graag beginnen met het indienen van een motie namens alle raadsfracties. Tijdens een bezoek en bijeenkomst in Ten Boer hebben meerdere raadsleden de problemen, pijn en strubbelingen van bewoners met aardbevingsschade gehoord en gevoeld. De opgaven van de herstelwerkzaamheden daar zijn groot en ingrijpend. De gemeenten Groningen en Ten Boer werken al jarenlang samen, ook op dit terrein en de gemeente Groningen kan haar kennis en ervaring goed met Ten Boer delen. Deze raadsbreed gesteunde motie wordt ook door meerdere raadsleden in Ten Boer erg gewaardeerd en gedeeld. De motie verzoekt het college om in samenwerking met de gemeente Ten Boer

gemeentelijke regie te voeren over de benodigde versterking en te ondersteunen bij schadeherstel, zodat de inwoners van Ten Boer gesteund worden in hun belangenstrijd met de NAM en het Centrum Veilig Wonen. Ik dien zo meteen aan het einde van mijn woordvoering die motie in.

Voorzitter, dan de reactie op dit debat van de SP in de tweede termijn. Het selectief shoppen van dit college in het SP-programma lijkt op alleen de druifjes uit de fruitsalade bij de Vietnamees halen. U had beter moeten lezen. In de visies, behorende bij ons programma, had u kunnen lezen dat wij de Stadspas willen uitbreiden, de afvalstoffenheffing eerder willen kwijtschelden, de schuldhulpverlening minimaal op dit niveau wilden houden, de collectieve zorgverzekering wilden uitbreiden. De meerkostenregeling bestond toen nog niet, maar die willen wij dus nu verhogen naar 400 euro en dat is dus een verbetering. We wilden geen tweedehands witgoedregeling en we wilden tweehonderd gesubsidieerde banen in stand houden. En die zijn er nu niet meer.

Voorzitter, het tijdsgewricht was daarbij in 2014 totaal anders. De gemeente had financieel veel meer last van de crisis, maar u hoorde in mijn opsomming net al dat wij in die tijd socialere voorstellen hadden dan dit college nu heeft. Voorstellen die de leefomstandigheden van Stadspas wezenlijk verbeteren in plaats van het een beetje minder slecht te maken. Het gaat de SP er niet om het een beetje minder erg te maken, het gaat ons erom dat het morgen beter wordt. Dat, tegenover een politiek van tweedeling, Stadspas een lokale overheid zien die naast hen staat. Een overheid die met hen de strijd tegen de macht van bureaucraten of de lompe macht van het grootkapitaal aangaat.

De heer Ruddijs van de PvdA sprak over zijn jeugdijaren, waarin gelijkwaardigheid en gemeenschapszin de boventoon voerden. Nu wil het geval dat juist in die tijd heel veel sociale strijd gaande was met vakbonden, een sterke studentenbeweging en huurdersverenigingen die streken voor democratisering. Als dit de heer Ruddijs en de PvdA aanspreekt, dan nodig ik de PvdA uit onze voorstellen te steunen. Maar ik nodig hem nog meer uit om zich ook aan te sluiten bij die sociale strijd die er gaande is. In Paddepoel en Selwerd en De Hoogte strijden huurders voor betaalbare, goed geïsoleerde en schimmelvrije woningen. In veel stadswijken strijden jongeren, soms samen met buurtbewoners, tegen huisjesmelkers met dollartekens in hun ogen, die buurten onderdrukken en veel te dure, slechte kamers verhuren. In de Vondelflat voerden ouderen actie om weer een eigen maaltijd te kunnen kiezen. In winkelcentrum Paddepoel accepteren ondernemers het niet langer dat ze een boete krijgen als zij niet op zondag open zijn. Deze Stadspas hebben heel veel met elkaar gemeen. Zij knokken voor zeggenschap over hun eigen leefomstandigheden. Zo dwingen zij lagere huur en beter onderhoud af, worden huisjesmelkers nu eindelijk wel hard aangepakt, mogen ouderen nu zelf wel weer weten wat zij eten en zal winkelcentrum Paddepoel, geloof me, dat moment komt er, onder druk worden gezet om de zondagsboete te schrappen.

Deze Stadspas voeren niet alleen een strijd voor zichzelf, maar vooral met en voor elkaar. Deze daden van Stadspas zijn de basis van grote veranderingen in onze stad. Maar dan moet het hen niet tot wanhoop of cynisme drijven. Daarom moeten Stadspas kunnen rekenen op een sterke lokale overheid, die aan hun zijde staat. Een overheid die kant kiest. Dat is de grootste ontbrekende ambitie van dit college. Dank u wel.

De VOORZITTER: Gaat uw gang.

De heer LUHOFF (D66): Voorzitter, wederom een prachtig betoog van de heer Dijk in de tweede termijn. Maar daarmee bevestigt hij wel de observatie die ik deed in mijn eerste termijn, namelijk dat we weer op zoek gaan naar dat verschil tussen ons. Terwijl we aan de slag moeten met het overbruggen van die twee gezichten, het overbruggen van die kloof en zorg dragen voor goed beleid. We staan open voor ideeën. We werken op tal van terreinen met elkaar samen en het kost me ook echt moeite om te begrijpen dat het allemaal zo slecht is wat dit college voorstelt, wat er in deze begroting staat en waarom u ook niet feest kan vieren af en toe wanneer het goed gaat en waarom u ook niet mee kan blijven denken om de situatie van de Stadspas te verbeteren.

De heer DIJK (SP): Voorzitter, wellicht toont deze reactie, het onbegrip van de heer Luhoff en D66 op de woordvoeringen van de SP, wel haarfijn aan waarom u te weinig ambitie hebt om het ene gezicht van de stad, dat u zo goed omschrijft in uw coalitieprogramma, te verbinden met het andere. Dat u daar te weinig aandacht voor hebt. Het lukt u wel om mountainbikepaden en hardloopbanen in de binnenstad van Groningen te realiseren, maar als Stadspas vragen om een klein beetje minder, noem het maar afvalstoffenheffing te mogen betalen, dan is de wereld te klein. Dan kan dat niet gerealiseerd worden. Het is heel makkelijk om moties in te dienen richting het college voor inderdaad fietspaden, misschien komen er glijbanen of fonteinen, maar als wij serieuze voorstellen indienen die het leven van Stadspas wezenlijk

vooruit helpen en beter maken, kunnen wij nooit op die steun rekenen. Dat is heel typerend voor dit college. En voor uw houding.

De VOORZITTER: Laatste opmerking, de heer Luhoff.

De heer LUHOFF (D66): Voorzitter, de heer Dijk winkelt selectief. We hebben vandaag twee moties ingediend; één om de toegankelijkheid voor de zorg voor laaggeletterden te verbeteren en twee om alle kinderen, ongeacht hun achtergrond, in contact te laten komen met kunst en cultuur. Dat zijn twee heel andere voorbeelden die u ook had kunnen noemen om aan te geven dat we wel degelijk bezig zijn met het verbinden van de twee gezichten.

De VOORZITTER: Oké. De termijn van de heer Dijk was afgerond, had ik de indruk.

De heer DIJK (SP): Ik dien nu wel die motie in.

De VOORZITTER: Ja, dat is heel goed, die neem ik graag in ontvangst. Dan kan de heer Ruddijs alvast naar het spreekgestoelte lopen.

Motie 29: Gemeentelijke regie samen voor en met Ten Boer (SP, D66, GroenLinks, Stadspartij, Partij voor de Dieren, ChristenUnie, PvdA, 100% Groningen, Student en Stad, CDA, VVD)

De gemeenteraad van Groningen, in vergadering bijeen op woensdag 8 november 2017, besprekende de gemeentebegroting 2018,

constaterende dat:

- de inwoners van de gemeente Ten Boer erg veel schade, verdriet en ellende ondervinden van de gaswinning;
- de schade- en herstelwerkzaamheden erg traag en moeizaam verlopen;
- inwoners grote problemen ervaren en door hun voortdurende strijd met de NAM en het CVW cynisch en wanhopig worden;

overwegende dat:

- de gemeente Ten Boer en de gemeente Groningen al jarenlang goed samenwerken en per 1 januari 2019 tot een gezamenlijke gemeente willen behoren;
- de gemeente Ten Boer en de gemeente Groningen ook op het gebied van aardbevingsproblematiek al goed samenwerken;
- de gemeente Groningen veel ervaring heeft met grote en ingrijpende wijkvernieuwingsprojecten;
- de situatie zoals deze nu bestaat, waarbij inwoners een individuele belangenstrijd met de NAM en het CVW moeten aangaan, onwenselijk is;

verzoekt het college:

- al zijn kennis, ervaring en expertise aan de gemeente Ten Boer aan te bieden;
- in samenwerking met de gemeente Ten Boer, gemeentelijke regie te voeren over de benodigde versterkingsopgave en te ondersteunen bij schadeherstel, zodat de inwoners van Ten Boer gesteund worden bij hun belangstrijd met de NAM en het CVW;

en gaat over tot de orde van de dag.

De VOORZITTER: Deze motie heeft geen titel, maar hij is keurig voorgedragen en ik stel voor dat we haar bij de beraadslagingen betrekken. De heer Ruddijs.

De heer RUDDIJS (PvdA): Dank u, voorzitter. Er is veel gezegd vanmiddag en vanavond. Dat ga ik niet overdoen, maar er zit wel heel duidelijk een rode draad in het verhaal: dat bijna elke fractie zich op een of andere manier bezighoudt met het gebiedsgericht werken. Dat betekent eigenlijk dat het een heel groot succes is. Tegelijk erkent mijn fractie ook dat het natuurlijk een beetje frustrerend is dat wij daar maar 5 miljoen euro voor hadden. En dan heb je 1 miljoen euro of soms maar 900.000 euro per stadsdeel. Dan zie je dat er moties zijn en voorstellen komen die eigenlijk relatief gezien om heel kleine bedragen gaan. Want eigenlijk, als je kijkt wat er in de wijken stroomt, gaat het natuurlijk om veel meer. Als je het sociale domein erbij pakt, want wat ons betreft gaan de fysieke en sociale kant bij wijkvernieuwing hand in hand, gaan er tientallen miljoenen of misschien wel meer richting de verschillende stadsteden. Het lastige, dat klinkt een beetje kritisch, zo is het niet bedoeld, is dat het heel moeilijk is uit deze begroting te traceren

waar nou precies die impulsen terechtkomen. Terecht hebben we het over focuswijken, terecht hebben we het over prioritaire wijken. Ik voel hier toch een stukje onmacht, met die moties die soms om kleine bedragen gaan, om te sturen. Komt dat geld nou echt op de plekken waar dat het hardst nodig is? Die intentie hebben wij hier denk ik bijna raadsbreed, alleen is het lastig om daar de vinger achter te krijgen. Ik had nog niet in de eerste termijn het ambtelijk apparaat geccomplimenteerd en bedankt voor de enorme hoeveelheid werk die het heeft verricht. Het is geen kritiek op de ambtenaren, maar het is misschien voor onszelf wel goed om te beseffen dat als wij het zo belangrijk vinden dat we de structuurversterking zowel fysiek als sociaal in bepaalde wijken een impuls willen geven, en dat ook wijkgericht willen doen, je dat dan toch wat herkenbaarder zou willen sturen vanuit de begroting. En dat is soms een zoekplaatje.

Overall hebben wij, denk ik, met zijn allen heel goed gezocht en gezien dat het college er goed in slaagt, al is er af en toe een beetje een woordenstrijd of het zichtbaar genoeg is. Dat over het gebiedsgericht werken en de sociale kant en de fysieke kant, wat ons betreft.

Wij zijn blij, en ik hoop dat de anderen dat straks ook zullen zeggen, met het initiatief van de SP en anderen, waar we ons graag bij aansluiten, om Ten Boer waar we kunnen te ondersteunen. Dat zijn we aan onze stand verplicht en dat is ook natuurlijk het voordeel voor Ten Boer om straks met ons samen verder te gaan. Dus daar kunnen we op vooruitlopen.

Dan nog een laatste punt. Wij hadden een motie waar wij erg in geloofden, om dat initiatief van de huiskamer en de Pendinghe in Paddepoel door te laten ontwikkelen. Daar kwam een goed verhaal van de wethouder op. Wij weten dat die hele ontwikkeling zoals de huiskamer er is, in goede handen is bij het college en dat deze motie niet per definitie helpt. Dat, als u de motie niet aanneemt, het niet het einde is van de huiskamer, maar dat er waarschijnlijk op een of andere manier een heel goede doorontwikkeling komt. Dat heeft ons doen besluiten om deze motie niet in te dienen maar in te trekken. Dank u wel. Motie 10.

De VOORZITTER: Ja, het heeft u doen besluiten om de motie niet in te dienen, dat is onjuist, want u hebt haar wel ingediend. Maar u hebt haar nu ingetrokken, begrijp ik? Dat nemen wij gaarne aan. Motie 10 is ingetrokken.

Dan de heer Leemhuis.

De heer LEEMHUIS (GroenLinks): Dank u wel, voorzitter. Ik wil mij om te beginnen volledig aansluiten bij de woordvoering van de heer Dijk in de tweede termijn, daar waar het gaat om het gedeelte over de steun aan Ten Boer. Want in voorbereiding op de herindeling met Ten Boer en in het kader van de betrokkenheid bij het gaswinningsdossier, hebben wij als raad een aantal keren intens meegekregen op welke wijze de destructieve gevolgen van de gaswinning ingrijpen in de levens van mensen en welke gevolgen de bevingen hebben voor huizen en andere gebouwen in met name de kern van het bevingengebied. Het is goed dat de gemeente Groningen nu al intensief betrokken is bij de problematiek in de gemeente Ten Boer en daarom is mijn fractie mede-indiener van de motie hierover die de heer Dijk net al heeft ingediend. Het is goed om ook als raad van Groningen nu al expliciet publiekelijk uit te spreken dat een sterke publieke regie op de versterkingsoperatie nu al ondersteuning van deze gemeente krijgt.

En er speelt nog wel een aantal andere dingen rond gaswinning en aardbevingen. Zo waren wij verbaasd om te horen dat er een beving plaatsvond bij Paddepoel. Daarnaast zien we al langer de verschuiving van de kern van het bevingengebied naar Ten Boer en ik zou het college willen vragen of het al een beetje zicht heeft op de betekenis daarvan en of dat onderzocht wordt en of we daar al wat over weten.

Tot slot: ik vroeg in de commissie Financiën en Veiligheid al een aantal zaken over aardbevingen en gaswinning. Ik vroeg daar ook het college wat het vindt van de oproep van Milieudefensie, de Waddenvereniging, de Groninger bodembeweging en het Gasberaad om per 2030 met de gaswinning te stoppen in Nederland. En die vraag wil ik eigenlijk herhalen. Is het college van plan om die oproep bijvoorbeeld morgen te tekenen tijdens de noordelijke klimaattop? Er is al toenemende steun hiervoor en het is goed, in de ogen van mijn fractie, als de gemeente Groningen zich hierbij aan zou sluiten. Ik ben benieuwd naar de beantwoording van het college. Dank u wel, voorzitter.

De VOORZITTER: De heer Bolle.

De heer BOLLE (CDA): Ja dank u, voorzitter. In de eerste termijn heeft GroenLinks heel veel gezegd over verkeer en dat het drukker en drukker wordt en dat er betere omrijroutes moeten komen voor auto's. Ik was eigenlijk benieuwd wat GroenLinks daar precies mee bedoelt, met betere omrijroutes voor auto's. Dat zou kunnen betekenen dat je ook moet investeren in de infrastructuur voor de auto om de fietser ruimte te geven.

De heer LEEMHUIS (GroenLinks): De bedoeling van dat deel van mijn woordvoering, ik denk dat ik het iets anders gezegd heb, maar ik kan me voorstellen dat het misschien zo overkwam, is te zeggen dat je vooral voorrang moet geven aan dat verkeer wat de minste belasting geeft voor de stad en wat het efficiëntst is. Daarmee bedoel ik inderdaad de fiets, zeker in die buitenring, en in de binnenring vooral voetgangers. En natuurlijk moet je dat in zijn geheel bezien. Ik ga nu niet zeggen: nooit niet, ik ga ook niet zeggen dat er heel veel voor moet worden geïnvesteerd. Ik ben benieuwd wat het zou betekenen en ik denk dat we in het kader van het vervolg, we gaan over de Eikenlaan spreken, over de Oosterhamrikzone en misschien ook andere plekken, met name rondom die hele binnenring, heel goed naar dat hele systeem aan de noord- en oostelijke kant van de stad zullen moeten kijken. En ik ben benieuwd hoe dat gesprek zal verlopen, want ik heb ook nog behoefte aan informatie en ik geloof dat die in de komende tijd ook beschikbaar zal komen.

De VOORZITTER: Dank u wel. De heer Honkoop.

De heer HONKOOP (VVD): Dank u wel, voorzitter. Er is al veel gewisseld en in alle woordvoeringen samengenomen, hebben we zo'n vijfhonderd jaar geschiedenis overbrugd. Van Luther tot de pas geboren Emma met tussendoor ook nog de jeugdijaren van de fractievoorzitter. Er is, D66 en de SP benoemden het al, weer gesproken over de twee gezichten van de stad. Maar laten we ons ook niet te veel verliezen in dit symbool. In plaats van een stad van twee gezichten is er natuurlijk een stad met 200.000 gezichten met even zoveel belangen, idealen en wensen. Met deze begroting wordt gelukkig veel gedaan voor deze 200.000 en links en rechts kunnen we daar met moties nog wat aan toevoegen.

Allen die kiezen voor een actieve, ondernemende en zorgzame stad, vinden wat in deze begroting. Uiteindelijk is het natuurlijk ook zo dat ook een glijbaan en een fontein die daarstraks benoemd werden, in ieder geval in mijn beleving, niet alleen iets is van de elite, of het grootkapitaal of hoe onze socialistische vrienden dat ook noemen.

De heer DIJK (SP): Zo ja.

De heer HONKOOP (VVD): Zo? Volgens mij zijn glijbanen en fonteinen nog wel een redelijk breed gedeeld iets. Maar dat terzijde.

Een sterke start in het onderwijs en op de arbeidsmarkt is ook niet alleen iets voor één gezicht, maar ook voor die 200.000. Zo zien we veel voorbeelden en horen we ook vandaag veel voorbeelden voorbijkomen. Laten we die 200.000 en niet alleen die symboliek van twee in gedachten houden en laten we doorgaan met die stad een beetje mooier maken met deze begroting in de hand. Dank u wel.

De VOORZITTER: Dank u wel. De heer Bolle.

De heer BOLLE (CDA): Voorzitter, ik heb, dat hoop ik tenminste, goed geluisterd naar de eerste termijn van het college en het is mooi om te horen dat de wethouder zegt dat dit college 'eigenlijk' wel goed met elkaar overweg kan. Als ik tegen mijn vrouw zou zeggen: ik vind je 'eigenlijk' wel leuk, dan weet ik niet wat er zou gebeuren. Maar dat even terzijde.

Als je die introductie van het college hoort, dan lijkt het erop alsof ieder punt waarop je het beleid iets zou willen bijsturen of waarop je accenten wil verleggen, wordt ervaren als heftige kritiek. Terwijl het vaak niet meer is dan wat accenten leggen op andere punten.

Een tweede reactie lijkt ook te zijn dat heel veel al gebeurt. Dat horen we eigenlijk in de beantwoording op de moties en amendementen ook wel weer terug. In die zin is het consequent dat bij een heleboel moties het 'ondersteuning van beleid' is. Het staat volgens mij zelfs in de aanbiedingsbrief. Dat is deze begrotingsbehandeling niet anders. Maar als ze ondersteuning van beleid zijn, dan zijn ze overbodig en als ze overbodig zijn, dan zullen wij zoals u van ons gewend bent, daartegen stemmen.

Een van de punten van mijn betoog in de eerste termijn was openheid en transparantie. Het CDA zou graag zien dat die vergroot zouden worden. We hebben dat investeringsfonds van 44 miljoen euro, waarvan nu nog niet helder is wat daar precies mee gaat gebeuren. Daar heb ik een toezegging op dat dit gaat komen. Dank daarvoor. Maar ik heb ook gevraagd om te proberen meer openheid te krijgen in de financiën van de gemeente en ik begrijp dat het in de timing soms lastig is, omdat je bij de voorjaarsbrief het beeld nog niet helemaal helder hebt. Maar het zou moeten kunnen om daar een middenweg in te vinden. Er wordt ook een BUIG-brief gestuurd door het college, er wordt een brief gestuurd over de septembercircularis, ...

Mevrouw VAN GIJLSWIJK (SP): De meicircularis.

De heer BOLLE (CDA): De meircirculaire, dank u, mevrouw Van Gijlswijk, voor deze toevoeging. Dan zou u toch ook ruilbrieven kunnen sturen naar de raad of rentebrieven? Ja ruilbrieven waarin u zegt: dit is ongeveer de ruimte die wij zien om te gaan ruilen. Daarmee wordt het voor ons wat inzichtelijker. Dan heb je nog steeds alle mitsen en maren en dat je daarmee niet direct alle punten van de begroting hebt opgelost, maar dat heb je met een septembercirculaire net zo goed niet. Maar nu is het voor de raad erg lastig om tijdig afwegingen te kunnen maken, terwijl die informatie eigenlijk bij het college al wel beschikbaar is. Dank u wel.

De VOORZITTER: Dank u wel. De heer Sijbolts.

De heer SIJBOLTS (Stadspartij): Dank u wel, voorzitter. Ik zal het redelijk kort houden. We hebben het vandaag gehad over verschillende gezichten en wat de Stadspartij betreft, liet de PvdA vanmiddag haar ware gezicht zien. Plannen doordrukken die niet in het belang zijn van een wijk of buurt, maar in het belang van projectontwikkelaars, zijn blijkbaar belangrijker. Niet passend bouwen in een omgeving van de stad, maar de stad verpesten met exotische hoogbouw op totaal misplaatste plekken. Ja, wat ons betreft is de PvdA op de trampoline blijven springen en dit gaf blijkbaar geen brede kijk op de stad van nu.

De VOORZITTER: De heer Leemhuis.

De heer LEEMHUIS (GroenLinks): Dank u wel. Op zich kan de PvdA prima voor zichzelf opkomen hoor, maar ik moet wel zeggen: dit is wel een heel erg vergaande overdrijving van het standpunt van de PvdA. Moet dat zo?

De heer SIJBOLTS (Stadspartij): Niks moet hè? Veel mag.

De heer LEEMHUIS (GroenLinks): Goed. Houd dat vast!

De heer SIJBOLTS (Stadspartij): Voorzitter, dan naar aanleiding van de reactie van het college: dat ging toch vooral wel ...

De VOORZITTER: Ho, moment, moment! De heer Ruddijs denkt: ik moet hier nu toch even op reageren.

De heer RUDDIJS (PvdA): Nou, voorzitter ik heb nog geen antwoord gehoord op de vraag van GroenLinks. Daar ben ik toch wel benieuwd naar.

De heer SIJBOLTS (Stadspartij): Ja, ik heb mijn antwoord gegeven volgens mij. Volgens mij heb ik dat ook al in mijn eerste termijn gedaan.

De VOORZITTER: Ja: niets moet.

Mevrouw RIEMERSMA (Stadspartij): Zo is het!

De VOORZITTER: De heer Dijk.

De heer DIJK (SP): Ja voorzitter, ook toen ik de eerste termijn aanhoorde van de heer Sijbolts, dacht ik: er valt echt nog veel te doen om huisjesmelkers aan te pakken en projectontwikkelaars minder te geven in deze stad. Daar ben ik het absoluut met u over eens. Maar ik sluit me eigenlijk een beetje aan bij wat de heer Leemhuis zegt. Ik vind het wat misplaatst om deze kant van de raadzaal te gaan verwijten dat ze te weinig heeft gedaan aan het aanpakken van huisjesmelkers en vastgoedbazen, terwijl het toch eigenlijk die kant van de raadzaal was, de VVD en D66, waar we twee jaar voor nodig hadden om die te overtuigen. Dus een toontje lager op dat gebied of kies je vijanden op de juiste thema's. Ik vind het hier wat vreemd om de PvdA en wethouder Van der Schaaf aan te vallen.

De VOORZITTER: Dit noemen wij geografische solidariteit. De heer Sijbolts.

De heer SIJBOLTS (Stads partij): Dan moet ik maar even de weg op de kaart zoeken. Het gaat natuurlijk wel om de directe leefomgeving waar veel mensen in geraakt worden. Dat hoort ook bij het verbinden van de tweedeling in de stad. Eigenlijk maken wij, maar volgens mij ook uw partij, mee dat de klachten alleen maar groter worden, meer worden, toenemen. In dat verband heb ik zo gereageerd op de PvdA, want ik vind eigenlijk de reactie van de PvdA vanmiddag op dit punt misplaatst.

Dan de reactie van het college. Ja, het ging niet zo erg in op de motie van juli en die twee gezichten, maar vooral op het verkiezingsprogramma van de SP. Nou kan ik mij het verkiezingsprogramma van de SP niet meer helemaal herinneren, maar ik zal het nog eens gaan nalezen. Het ging niet zozeer over wat in juli werd gevraagd door CDA, ChristenUnie en SP, dat extra geld, extra beleid, wijkbudgetten en extra geld voor schoon, heel, veilig, borg, waar mensen direct in hun leefomgeving in geraakt worden. Eigenlijk komt dat bij het bespreken van de jaarrekening, het voorjaarsdebat, de begroting en de beleidsplannen op dat punt weer op zich. Ook diftar bijvoorbeeld: er wordt elke keer uitgebreid aandacht voor gevraagd en blijkbaar lukt het niet om een meerderheid, althans een ruime meerderheid in deze raad te overtuigen van het belang voor de Stad, onze inwoners, voor wie wij hier zitten en om dat nou eens goed op orde te krijgen. Dat is een pijnlijke constatering.

Tot slot nog motie 21.

De VOORZITTER: De heer Ruddijs.

De heer RUDDIJS (PvdA): Ja voorzitter, ik ben toch wel heel erg benieuwd hoe het beeld is van de Stads partij van deze stad. Is dat zo'n verschrikkelijke stad, waar geen leefbaarheid is? Waar denderende partijen de meest vreselijke dingen overal neerzetten? Hoe taxeert u dat eigenlijk? Hoe doet Groningen het als je het vergelijkt met andere steden? Is dit echt zo'n vreselijk oord?

De heer SIJBOLTS (Stads partij): Nee, gelukkig niet, anders zou ik hier niet wonen. Het is niet zo'n vreselijk oord, maar er kan gewoon heel veel verbeterd worden. Dat zou u toch met mij eens moeten zijn. En als u dat niet bent, dan hebben we een andere discussie, denk ik.

Ik was bij motie 21 gebleven, de motie over de Ulgersmaborg en Oosterhoogebrug, die bus. Daar zat een klein foutje in het verzoekpunt, dus die motie trek ik in en daar dien ik een aangepaste motie voor in.

Motie 21 (gewijzigd): Aandacht voor bereikbaarheid OV in Ulgersmaborg en Oosterhoogebrug
(Stads partij, SP)

De gemeenteraad van Groningen bijeen op 8 november, besprekende het raadsvoorstel Gemeentebegroting 2018,

constaterende dat:

- uit onderzoek is gebleken dat bewoners en ondernemers in de Ulgersmaborg en Oosterhoogebrug het meest ontevreden zijn over (de bereikbaarheid) van het openbaar vervoer in hun wijk;

overwegende dat:

- hiervoor in de gemeenteraad op verschillende manieren al vaker aandacht is gevraagd;
- de door het college genoemde verbetering, Q-link6 zeker voor de Ulgersmaborg geen verbetering is, omdat die halte nabij de Oostersluis;
- de door het college in de begroting aangekondigde strategie of visie onvoldoende lijkt om de tevredenheid te verhogen;

verzoekt het college:

- om bij de kaderbrief OV-bureau Groningen Drenthe 2019 expliciet aan te geven hoe de bereikbaarheid voor deze wijken wordt gerealiseerd;

en gaat over tot de orde van de dag.

De VOORZITTER: Motie 21 is ingetrokken en er is een nieuwe motie ingediend over hetzelfde onderwerp. Mevrouw Jongman.

Mevrouw JONGMAN (ChristenUnie): Dank u wel, voorzitter. Na gesprekken in Ten Boer en al eerder met onze ChristenUnie-collega's is het heel erg duidelijk: het gaat daar niet goed in het aardbevingsdossier. Ik hoor verhalen van mensen die echt helemaal vastlopen en daarom vinden wij de motie op initiatief van de SP een heel goede en kan deze rekenen op onze volle steun. We hopen ook dat dit echt iets gaat opleveren, ook voor de mensen in Ten Boer.

Als tweede de motie die we hebben ingediend over de TopDutch Hub. Het college heeft een ruime toezegging gedaan en ook gezegd de heer Van Keulen op pad te sturen. Dat vinden wij fijn, dat hij die boodschap gaat halen en ook een boodschap aan de raad terug komt brengen. Als het college er ook nog een datum aan gaat hangen, dan trekken wij de motie in. Dat is motie 23. Maar we houden het thema wel vast voor de toekomst, want echt, ons mbo is goud waard, zeker voor de toekomst. En daar moeten we blijvend oog voor houden.

Als derde het amendement van de lobbyist. We willen dit graag handhaven zoals het verwoord staat. Eerst vinden wij belangrijk om als raad vast te stellen of de lobbyist nodig is en waarom hij nodig is en dan willen we zelf die afweging maken. En dan is vervolgens het geld gereserveerd, want dat zeggen we in het amendement: de reservering blijft staan totdat we als raad een besluit hebben genomen. Op die manier willen wij graag aan de slag gaan met dit fenomeen.

En als laatste motie 22. We hebben bij het voorjaarsdebat een motie ingediend en daarvoor hebben we brede steun uit de raad gehad, om meer te doen voor de wijken in de stad, nou ja, ik ga een woord niet meer noemen maar iedereen weet al waar ik het over heb. Wij wilden met deze motie, motie 22, laten zien dat het ons menens is, dat wat we toen met elkaar deelden, ook financieel handen en voeten krijgt. Natuurlijk gebeurt er meer, het college heeft dat ook toegelicht, maar wij willen hier serieus op deze manier inhoud aan geven. Dus wij handhaven die motie.

En als vijfde heeft het college gezegd over het thema wonen, wat belangrijk is voor de toekomst: er moet veel gebeuren. Er is veel nodig. Ontzettend hoge bedragen passeren: 500 tot 800 miljoen euro waar we nu mee bezig zijn en we zijn nog maar een jaar verder. Ik zie dat als een nieuwe uitdaging voor de toekomst, waar we nu ook geen antwoord op hebben. Maar het is iets waar we ook het komend jaar hard mee aan de slag moeten. Dank u, voorzitter.

De VOORZITTER: De heer Lammers.

De heer LAMMERS (Student en Stad): Ja dank u, voorzitter. Allereerst willen wij ons ook aansluiten bij de woorden van de SP met betrekking tot het amendement dat zij heeft ingediend over de hulp die wij kunnen bieden aan Ten Boer. Maar direct daarna wil ik mijn tweede termijn ook gebruiken om te reageren op een ander amendement dat de SP heeft ingediend, dat betrekking heeft op de beoogde onttrekkingsvergunningen en de vraag om die terug te brengen naar nul. Ik denk dat ik het in de eerste termijn ook al duidelijk heb gemaakt. Wij hebben onze vraagtekens bij de stelling dat er genoeg kamers beschikbaar zijn in Groningen. De discussie over krapte, de krappe markt of de ontspannen markt, die voeren we nu al een tijdje, maar ik denk dat we het er op zijn minst over eens kunnen zijn dat, in de woorden van de heer Leemhuis, er wat lucht uit moet. We begrijpen dat er een grote vraag naar gezinswoningen is, maar het lijkt ons niet de bedoeling dat wij aan die vraag gaan voldoen door kamerbewoners hier de dupe van te laten zijn. Zoals gezegd: wij constateren nog steeds symptomen die wijzen op een mismatch tussen vraag en aanbod en het amendement maakt wat ons betreft deze mismatch alleen maar groter.

Om bij huisvesting te blijven willen we eigenlijk de oproep die de PvdA hier heeft gesteld steunen. Er is door meerdere partijen al een interpretatie gegeven van wat er nou daadwerkelijk gezegd wordt. Wij hebben het zo geïnterpreteerd dat we hier in Groningen een enorm grote woningopgave hebben en dat we ons als raad ervan bewust moeten zijn dat deze opgave, dit stedelijk belang, een van de belangrijke overwegingen moet zijn wanneer wij het hebben over nieuwbouwprojecten.

Dan wil ik ook nog even ingaan op de motie die de ChristenUnie indiende met betrekking tot de koppeling van TopDutch en vmbo en mbo. Wat ons betreft is dat heel belangrijk om die koppeling te vinden tussen aan de ene kant het bedrijfsleven, dat in de organisatie zit en die vraag naar technici en eigenlijk het stimuleren van jongeren om op het vmbo en het mbo hier wat mee te gaan doen. Op zich denken wij dat die motie naast TopDutch ook andere instellingen noemt. Als zoiets kan, lijkt ons het erg interessant om daarmee aan de slag te gaan.

Tot slot de discussie die door 100% Groningen werd geopperd over de vraag of we wat minder papier kunnen gaan gebruiken als raad. Ik denk dat dit geen onredelijke vraag is. Met de huidige technologie moet het toch kunnen dat we minder dan het aantal A4'tjes dat er nu gebruikt wordt om te printen gebruiken. Dus wij zouden het dan ook steunen als er over nagedacht gaat worden hoe dat kan. Dank u, voorzitter.

De VOORZITTER: Ik dank u wel. De heer Kelder.

De heer KELDER (PvdD): Dank u wel, voorzitter. Het is altijd een hele klus om zo'n begroting elk jaar weer voor elkaar te krijgen en ik kan mij best voorstellen dat de ambtenaren daar wel veel werk aan hebben

besteed. Daarvoor dank. Dan: ook al is het zoveel werk en is het zo'n dik boek, het is toch een redelijk braaf betoog van de meeste partijen en best wel saai om naar te luisteren, eerlijk gezegd. Maar gelukkig hebben we de SP. Die brengt pit in de discussie.

Dank ook aan het college voor de antwoorden op de vragen die gesteld zijn en voor de toelichting op de moties. Maar ik kan mij niet echt helemaal vinden in de toelichting die gegeven is aangaande ons amendement 15. Het lijkt mij toch een beetje dat het college niet goed raad weet met het antwoord. Het college praat over kostendekkendheid. Wij hebben het hier over hondenbelasting en zoals we misschien wel weten, zijn er hoge kosten voor het innen van hondenbelasting en levert het, ondanks dat de kosten van het innen hoog zijn, waarschijnlijk meer op dan dat het kost. Daarbij komt nog steeds dat hondenbelasting geen doelbelasting is maar een belasting die naar de algemene middelen gaat. Ik heb eigenlijk het gevoel dat we gewoon allemaal dit amendement moeten steunen, want we hebben ook nog een dekking gevonden en dat hebben niet alle amendementen. Ik ben dus niet helemaal tevreden met het antwoord van het college hierop.

Daarnaast heb ik zo meteen bij de stemverklaringen nog een kleinigheid die ik wil zeggen. Maar ik wil nog even aansluiten bij wat Student en Stad zei. Ook wij hebben wel vaker gepleit voor minder papier. Meerdere keren hebben we dat naar voren gebracht. Ik denk dat we daar inderdaad, nu 100% Groningen daar ook weer mee komt, binnenkort met elkaar naar moeten kijken. Het is inderdaad dikke onzin. Zo meteen komen de bodes langs en gaan alle blauwe containers weer vol met papier van de moties. Het moet toch niet zo moeilijk zijn een Dropbox-account aan te maken waarop we die moties allemaal kunnen bekijken. Dus ik wil echt voorstellen dat we de volgende keer als we dit weer doen, hier iets anders mee gaan doen. Dank u wel.

De VOORZITTER: Dank u wel. Mevrouw Woldhuis.

Mevrouw WOLDHUIS (100% Groningen): Ja, ik blijf ook even zitten, voorzitter, als u dat goedvindt. Voorzitter, ik heb een aantal zaken die ik nog even wil aanstippen. Ten eerste het puntje waar de heer Luhoff ook mee begon, de tweedeling in de stad. Ik ben het helemaal met de heer Luhoff eens dat we ons vooral in elkaar moeten vinden in plaats van de tegenstelling daarbij moeten opzoeken. Dat wil ik toch even gezegd hebben.

Ik heb drie punten waar ik nog even inhoudelijk op wil ingaan. Het eerste is het punt van de lobbyist. Ik ben heel bij met de toezegging van de burgemeester om met elkaar hierover in gesprek te gaan. Daarom wil ik die motie 28 intrekken. Want kunnen we het er daarna met elkaar over hebben.

Mevrouw VAN GIJLSWIJK (SP): 28 is

Mevrouw WOLDHUIS (100% Groningen): 27 dan. Sorry.

De VOORZITTER: Motie 27 is ingetrokken.

Mevrouw WOLDHUIS (100% Groningen): Sorry. Ten tweede het punt dat de heer Dijk inbracht en waar alle andere fracties ook op staan, die opgave die we met elkaar hebben met betrekking tot Ten Boer. Ik denk, zeker omdat we de grootste gemeente zijn in de provincie en ook provinciebreed, dat we schouder aan schouder moeten staan om deze problematiek aan te pakken. Dus dat wilde ik ook nog even zeggen.

Punt 3, het Hamelhuys. Ik wil toch deze instelling een steuntje in de rug aanbieden, ook omdat in het voorjaar hier ook al aandacht aan gaf. We zitten nu in november. Het enige wat ik vraag is een gesprek. Ik vraag niet om budget, ik vraag niet om wat dan ook, ik vraag alleen of het college het gesprek wil aangaan en daarom houd ik deze motie gewoon aan. Dank u wel.

De VOORZITTER: Dan kijk ik nog even naar het college. Ik denk dat er voor twee portefeuillehouders aanleiding is om nog wat opmerkingen te maken.

Tweede termijn college B en W

De VOORZITTER: Wethouder Schroor.

Wethouder SCHROOR: Ja voorzitter, dank u wel. Richting het CDA: ik vind u soms best sympathiek, maar u hebt niet altijd gelijk. Dat zeg ik ook niet tegen mijn vrouw, maar wel tegen u. De openheid van de

financiën vergroten, daar ben ik het volledig mee eens. Het enige waar het college het niet mee eens is, is de suggestie, maar ik denk niet dat u dat bedoelt en anders hoor ik het graag, dat wij over informatie zouden beschikken op het moment dat wij met u praten over de financiën, die wij nog niet met u delen. Dat is niet het geval. Als wij bij de voorjaarsbrief praten over de financiën, het beeld dat wij hebben maar ook de mogelijke oplossingsrichtingen, dan geven wij op dat moment alles aan wat wij weten. Wel op een abstractieniveau dat wat hoger ligt dan de onderliggende details, maar wel op de hoofdlijnen al dit soort zaken. We hebben ook wel eens eerder aangegeven dat we ruilmiddelen zouden kunnen inzetten om een oplossing te vinden, alleen: het kan in een voorkomend geval zo zijn dat we die informatie simpelweg niet hebben. En dan houdt het op. Ik zeg u twee dingen toe. Natuurlijk laat ik een motie over aan het oordeel van de raad. Daar is geen discussie over. We zullen bij de voorjaarsbrief kijken of we daar nog meer helderheid over kunnen geven, ook doorkijkend naar de toekomst. En het tweede is: als er in de tussentijd tussen de voorjaarsbrief en de begroting substantieel zicht is op een afwijking die echt een heel ander beeld geeft dan bijvoorbeeld de voorjaarsbrief, dus stel, we staan op -30 in de voorjaarsbrief en in een keer hebben we echt zicht op een heel groot deel van de oplossing, dan kunnen wij natuurlijk prima u tussentijds een soort early warning geven. Maar dan echt zonder heel veel rechten, gewoon u even mee te nemen in zo'n proces. Daar willen we best naar kijken. Dat is helemaal geen probleem, we hebben niets te verbergen. Ik kan mij voorstellen dat het misschien wel helpt in de gedachten richting een begroting, van: goh, hoe zit dat nou bij het college, komen ze daar een beetje uit of niet? Nou, dat zeg ik u dan toe. En de motie, daar zullen we ook formeel nog wel wat meer aandacht aan besteden.

Dan nog een andere opmerking richting de ChristenUnie. Een datum voor het gesprek met TopDutch. Van zijn ziekbed heeft hij een whatsappje gestuurd. Niet naar TopDutch overigens, maar wel naar mij. En hij zegt dat hij er in het eerste kwartaal op terugkomt bij u. In 2022. Nee, komend jaar.

De VOORZITTER: Ik kijk gelijk even naar mevrouw Jongman. Is dit genoeg?

Mevrouw JONGMAN (ChristenUnie): Als het 2018 is, dan is het goed.

De VOORZITTER: Nee, oké. Maar is dit genoeg?

Mevrouw JONGMAN (ChristenUnie): Dan is het voldoende om inderdaad de motie in te trekken.

De VOORZITTER: Akkoord. Dan is motie 23 ingetrokken. Wethouder Van der Schaaf.

Wethouder VAN DER SCHAAF: Dank u, voorzitter. Van mijn zijde namens het college nog een reactie op een aantal punten, onder andere de motie en een aantal vragen dat gesteld is met betrekking tot het thema aardbevingen. Om te beginnen met de raadsbrede motie 'Gemeentelijke regie samen met en voor Ten Boer'; een prachtige titel. We hebben inderdaad recentelijk een tweetal bijeenkomsten gehad in Ten Boer, in het gemeentehuis en daarnaast op het Harm Buitenplein, een gezamenlijke bijeenkomst met college en raad van Ten Boer. Daarin hebben wij met elkaar de problematiek gedeeld. Daar is naar voren gekomen dat, vooruitlopend op de gemeentelijke herindeling, nu al een goede samenwerking aan de orde is tussen Ten Boer en de gemeente Groningen. Dat we ook samen gaan kijken, daar zijn we al mee bezig, of we kunnen komen tot een dorpsvernieuwingsachtige aanpak voor de dorpen in de gemeente Ten Boer, die de komende tijd aan de orde is. Dat heeft er onder andere toe geleid dat ikzelf namens het college zitting neem in de lokale stuurgroep Ten Boer, om op die manier zowel ambtelijk als bestuurlijk die verbinding te leggen. Kortom, een motie die uitstekend aansluit bij zowel de behoefte van de gemeente Ten Boer en het college van de gemeente Ten Boer als van het college van Groningen. Dus een uitstekende motie, wat het college betreft. Ik zeg er wel bij, als ik even kijk naar de verzoekpunten, dat we natuurlijk wel, voor het punt dat gaat over regie en ondersteuning van schadeherstel, een aantal afspraken in acht moeten nemen en de rol van de NCG die er natuurlijk ook is. Maar dit sluit zeker heel goed aan bij de wijze waarop wij dat samen met de gemeente Ten Boer willen. Kortom, een motie die wij zeker willen aanbevelen. Dat is meer dan 'oordeel aan de raad', zou ik zeggen. Een uitstekend signaal aan de gemeente Ten Boer en bovenal aan de inwoners van de gemeente Ten Boer dat wij als gemeente Groningen samen met hen, schouder aan schouder, voor deze aanpak staan. Dus dat over de motie.

Dan heeft de heer Leemhuis nog een aantal vragen gesteld. Om mee te beginnen, ook over Ten Boer, over de contouren van het risico op aardbevingen en de zwaarte daarvan. Inderdaad lijkt het richting de gemeente Ten Boer opgeschoven te zijn. Dat klopt. De recente kaart laat dat zien. Op de nieuwe kaart op basis van nieuwe contouren die verfijnd zijn, waardoor je meer een contourenkaart hebt, minder met lijnen maar meer

een vlekkenkaart, zie je met name het gebied van de gemeente Ten Boer naast uiteraard het gebied Loppersum, waar altijd relatief hoge waarden te vinden zijn. Dat betekent wat voor dat gebied. Dat betekent ook zeker wat voor de nieuwe gemeente na 1 januari. Die kaarten zijn op zich beschikbaar en zijn volgens mij te vinden op diverse websites.

Het tweede punt dat de heer Leemhuis aangeeft, ging over de bevingen van vorige week onder Paddepoel. Er wordt op dit moment onderzocht hoe we deze meting moeten plaatsen. Het vraagt wel zorgvuldigheid. We hebben een monitorgroep van verschillende partijen, die eigenlijk allerlei ontwikkelingen rond het bevingsgebied in de gaten houdt en zodra dit onderzoek resultaat heeft opgeleverd, zullen we dat ook zeker met u delen.

De derde vraag van de heer Leemhuis ging over de klimaatop, morgen. Nou, ik kan u vertellen dat zowel collega Gijsbertsen als ikzelf daar namens het college aanwezig zullen zijn en ook her en der wat optredens zullen verzorgen. Ja! De meeste inhoudelijk, voor alle duidelijkheid. Maar wat we in ieder geval ook zullen doen, desgevraagd, is de petitie die daar aangeboden wordt, hebben we in het college afgesproken, ondertekenen.

De VOORZITTER: Dan gaan wij nu over tot de stemverklaringen.

Wethouder DE ROOK: Voorzitter, er is nog een gewijzigde motie van de Stadspartij.

De VOORZITTER: Ja.

Wethouder DE ROOK: Nou, volgens mij verwoordt die exact wat ik u voorstelde, dus oordeel aan de raad, wat het college betreft.

De VOORZITTER: Nog meer opmerkingen van de zijde van het college? Niet? Ja, de heer Luhoff.

De heer LUHOFF (D66): Voorzitter, ik zou het wel fijn vinden om een ogenblik voor een schorsing te vragen.

De VOORZITTER: Vijf minuten?

De heer LUHOFF (D66): Minder nog.

De VOORZITTER: Dan krijgt u 4,5 minuut. De vergadering is geschorst. Ik zou het wel fijn vinden als u een beetje in de buurt blijft.

(Schorsing 22.33 uur – 22.38 uur)

Besluitvorming amendementen, moties en raadsvoorstellen

Amendement 4 (gewijzigd): Individuele inkomenstoelage eerder toekennen

De raad van de gemeente Groningen in vergadering bijeen op woensdag 8 november 2017, besprekende de gemeentebegroting 2018,

constaterende dat:

- uit de armoedemonitor van Onderzoek en Statistiek naar voren komt dat langdurige minimahuishoudens voornamelijk uit alleenstaanden en eenoudergezinnen bestaan;
- een op de zeven huishoudens en een op de vijf huishoudens met kinderen moeten rondkomen van een laag inkomen;
- de individuele inkomenstoelage in de gemeente Groningen op dit moment na vijf jaar een laag inkomen te hebben wordt toegekend;
- de individuele inkomenstoelage bedoeld is voor mensen die langdurig zijn aangewezen op een laag inkomen en daardoor in financieel moeilijke omstandigheden zijn geraakt of terecht kunnen komen;
- het aantal minimahuishoudens in 2015 meer is gestegen dan de jaren daarvoor;

overwegende dat:

- in vele andere gemeenten de individuele inkomenstoelage eerder wordt toegekend dan in de gemeente Groningen;

- het aantal minimahuishoudens dat in problematische schulden terecht is gekomen of dreigt te komen groeit;
- de individuele inkomensvoet voor minimahuishoudens die langdurig zijn aangewezen op een laag inkomen voor enige rust bij gerechtigden kan zorgen;

besluit:

- besluitpunt I van het voorgestelde raadsbesluit als volgt te wijzigen en aan te vullen:
 - o structureel extra beleid voor het eerder toekennen van de individuele inkomensvoet voor de jaren 2018 tot en met 2021 beschikbaar te stellen, kosten 700.000 euro per jaar;
 - o de totale kosten ad 2,8 miljoen euro voor deze periode te dekken door een onttrekking aan de algemene egaliseringsreserve (AER);
 - o de ratio van het weerstandsvermogen in 2018 tot en met 2021 elk jaar te verlagen met 2,07%;
 - o het eerder toekennen van de individuele inkomensvoet van in totaal 2,8 miljoen euro op te nemen in de begroting 2018 en het saldo van de AER en ratio weerstandsvermogen op diverse plekken in de begroting 2018 conform bovenstaand te wijzigen;

verzoekt het college:

- de uit het besluit voortvloeiende wijziging van de Verordening individuele inkomensvoet, Participatiewet 2015 voor te bereiden en tijdig ter besluitvorming aan de raad voor te leggen;

en gaat over tot de orde van de dag.

Amendement 11 (gewijzigd): Handhaving returns (ChristenUnie, CDA, Stadspartij)

De raad van de gemeente Groningen in vergadering bijeen op 8 november 2017 besprekende Gemeentebegroting 2018,

constaterende dat:

- tijdens de bespreking van de Voorjaarsbrief 2017 op 19 juli 2017 de raad de motie ‘Handhaving’ heeft aangenomen;
- in deze motie het college wordt om “voortuitlopend op het Jaarplan Veiligheid 2018, bij de Begroting 2018 inzichtelijk te maken wat de gestelde doelen en de toenemende vraag op het gebied van handhaving financieel met zich meebrengen”;
- deze informatie door het college tot op heden niet is aangeleverd;

overwegende dat:

- de raad pas bij de bespreking van het Jaarplan Veiligheid 2018 inzicht krijgt wat op het gebied van toezicht en handhaving wel en niet uitgevoerd kan worden;
- op dat moment er al een verdeling van de financiële middelen heeft plaatsgevonden;
- een extra reservering wenselijk is om als raad de mogelijkheid te hebben om met de bespreking van het ‘Jaarplan Veiligheid 2018’ de (financiële) ruimte te hebben voor extra inzet van toezicht en handhaving in de openbare ruimte;
- de Reservering Stedelijk Investeringsfonds per 31 december 2017 27,3 miljoen euro bedraagt en oploopt naar (begroot) 43,6 miljoen euro per 31 december 2018;

besluit:

- een bedrag van 170.000 euro te reserveren ten behoeve van Toezicht en Handhaving openbare ruimte;
- dit te dekken uit de Voeding Stedelijk Investeringsfonds, wat overeenkomt met 1% en dit evenredig te verdelen over alle genoemde projecten;
- de bedragen in de Gemeentebegroting 2018 dienovereenkomstig te wijzigen;

en gaat over tot de orde van de dag.

Amendement 14 (gewijzigd): Ik loop hier alleen, in een te stille stad. Ik heb eigenlijk nooit last van Studenten gehad (Student en Stad)

De raad van de gemeente Groningen, in vergadering bijeen op woensdag 8 november 2017, besprekende de Begroting 2018,

constaterende dat:

- de term ‘studentenoverlast’ een containerbegrip is;
- meermaals is toegezegd door het College dat ‘studentenoverlast’ uit de teksten in gemeentelijke stukken zou verdwijnen;

- de begroting 2018 weer spreekt over studentenoverlast;
- overwegende dat:
- het generaliseren van mensen die allemaal een bepaald kenmerk (etniciteit, geartheid, beroep etc.) met zich meedragen niet wenselijk is;
 - de studentenpopulatie geen homogene groep is;
 - het wegzetten van gegeneraliseerde groepen verdeeldheid in de stad bevordert;
 - Groningen een stad is waar iedereen welkom is en waar we verdeeldheid niet nastreven;
- besluit:
- de term ‘studentenoverlast’ niet te gebruiken in gemeentelijke stukken en daarom te verwijderen uit deelprogramma 10.1.4.;
- en gaat over tot de orde van de dag.

De VOORZITTER: Wij gaan, zoals we vanmiddag in het presidium hebben afgesproken, over tot het opnemen van de stemverklaringen, waarbij ik u niet wil uitnodigen om per fractie op elke motie en elke amendement iets te zeggen. Het mag wel, maar het hoeft niet. We hebben ook afgesproken dat wij dat per fractie gaan doen. Ik stel voor dat ik eerst D66 de gelegenheid geeft om aan te geven hoe hun stemgedrag zal zijn voor die zaken die zij van belang vinden om u te melden.

De heer LUHOFF (D66): Dank u wel, voorzitter. Het zijn er zeven, ik hoop dat dit aan uw verwachtingen voldoet. Eerst het amendement. Amendement 5, de ‘Inhaalslag verkeersveiligheid’. Naast wat het college al heeft aangegeven, geldt voor ons ook dat de dekking van dit amendement niet op onze instemming kan rekenen. Wij hebben de ramingen niet gezien van de Hoendieptunnel, maar we kunnen ons niet voorstellen dat daar dit soort bedragen vanaf kunnen. Dat geldt overigens ook voor een aantal andere amendementen waar dezelfde dekking voor wordt gebruikt.

Dan de moties. Eerst motie 3, de laaggeletterdheidmotie van de SP. Die zullen wij steunen, maar dan wel in de lijn zoals het college heeft aangegeven die motie te willen gaan uitvoeren.

Dan motie 7, de basisbaan. Deze motie zullen wij niet gaan steunen. We willen het college niet tegenhouden om te kijken naar de mogelijkheden, zoals is aangekondigd in de begroting om te gaan doen. Maar enthousiast achter een motie staan terwijl wij best nog wel wat kritische opmerkingen kunnen maken met dit idee, maakt dat wij nu niet achter deze motie kunnen staan.

Dan motie 15, ‘Gezonde voeding’. Daarvoor geldt ook dat we daarin de lijn van het college kunnen volgen en daarom kunnen wij deze motie dan ook steunen.

Motie 19 en motie 20 doe ik even in een keer. Het lijken in eerste instantie sympathieke moties van de Stadspartij, maar ze zijn zo hoekig geformuleerd, zoals het college ook al concludeerde, dat wij ze niet kunnen steunen.

Dan motie 24, de herindeling. Het is nu niet meer aan ons en wij hopen dat er snel een besluit wordt genomen in de Tweede Kamer, maar we zullen tegen deze motie stemmen. Dank u wel.

De VOORZITTER: De SP.

De heer DIJK (SP): Dank u wel, voorzitter. Wij gaan de taken een beetje verdelen. Eerst amendement 14, de term ‘studentenoverlast’ schrappen. We snappen eigenlijk de redenatie van Student en Stad wel, ware het niet dat er ook in het amendement staat dat het verder totaal niet meer gebruikt mag worden in de gemeentelijke stukken. Dat lijkt ons erg onhandig, want volgens mij moet je het beestje wel bij de naam noemen als het voorkomt.

Dan motie 11, de LHBTI in de WIJ. Daar zullen wij tegenstemmen. Niet omdat we het geen sympathieke motie vinden, maar we gaan er een beetje van uit dat WIJ-professionals met iedereen overweg kunnen, ongeacht geslacht, seksualiteit, achtergrond of voorgrond.

En dan geef ik mevrouw Van Gijlswijk het woord.

Mevrouw VAN GIJLSWIJK (SP): Dank u wel, voorzitter. Over amendement 13, ‘Tarieven begrafenisrechten’: wij zijn voor kostendekkendheid, maar we hadden liever gezien dat die kostendekkendheid stapsgewijs zou worden bereikt. Dat blijkt niet haalbaar en dit amendement gaat ons te ver, dus daar zullen we tegenstemmen.

Dan de methode Duisenberg. Nou, ik heb al bij interruptie aan het college aangegeven dat het een hoop geld gaat kosten. Geld dat wij liever aan andere zaken uitgeven. Bovendien is onze nieuwe lijn: elke motie die ervoor zorgt dat raadsleden meer in het stadhuis zijn, daar zijn we tegen.

Tot slot de motie 'Duurzaamheid in de ozb'. Op zich een heel flauwe motie van een van de indienende partijen, die gewoon met vijf zetels vertegenwoordigd is in de Tweede Kamer. Die partij had het vandaag gewoon in de algemene financiële beschouwingen naar voren kunnen brengen. Ik vind niet dat de gemeenteraad van Groningen de Kamer moet verzoeken allerlei onderzoeken te doen, want zo zullen er nog 381 gemeenten zijn die dat willen en daar word je als Kamer een beetje gek van. Dus daar stemmen we tegen. Mijnheer Brandenburg.

De heer BRANDENBARG (SP): Ja voorzitter, nu pak ik het op bij motie 15, de 'Campagne gezonde voeding'. Wij zijn erg voor gezonde voeding op scholen, want het hoge overgewicht onder onze Groningse jeugd is een groot probleem. Dus afspraken over gezonde voeding met schoolbesturen zien wij dan ook wel zitten. Maar van onderzoek naar een campagne om scholen en sportverenigingen bewust te maken, wordt geen kind dunner. Dus een dergelijke idealistische motie kunnen wij als historisch materialisten natuurlijk niet steunen.

De VOORZITTER: Mevrouw Van Duin.

Mevrouw VAN DUIN (SP): Ja, dank u wel, voorzitter. Over moties 19 en 20 van de Stadspartij. Wat betreft motie 19 kunnen wij de stellingname van het college volgen, zoals die verwoord is na mijn interruptie. Dus wij zullen tegen die motie stemmen. Wat betreft motie 20 vinden wij dat bij het ontwikkelen van bouwmogelijkheden en bouwplannen, de inspraak en de zeggenschap van bewoners goed moeten worden georganiseerd en dat daarbij ook altijd een belangenafweging moet plaatsvinden en dat de manier zoals de Stadspartij het verwoord heeft, ertoe leidt dat die belangenafweging niet meer goed kan plaatsvinden. Daarom zullen we tegenstemmen.

De VOORZITTER: Dank u wel. De heer Koks.

De heer KOKS (SP): Ja voorzitter, dank u wel. Amendement 5, die 'Inhaalslag verkeersveiligheid' trekken we in. We hebben gehoord van het college, dat wisten we natuurlijk ook wel, dat in december die veiligheidsnotitie komt, waarin de invulling van dat geld wordt gegeven met mogelijkerwijs nog extra geld. Als dat ons dan tegen die tijd nog te krap is, dan komen we er weer op terug. Dus dit trekken we in. Motie 3 over het versterken van de aanpak voor laaggeletterdheid: met de uitleg die het college eraan geeft, willen wij die motie handhaven, waarbij het er ons met name om gaat dat van die 20.000 mensen die met laaggeletterdheid kampen, maximaal met allerlei vormen van communicatie, nieuwe fora, met scholen, enzovoort, zoveel mogelijk mensen aan die alfabetiseringscursussen gaan meedoen. Dus met de uitleg van het college handhaven wij onze motie.

De VOORZITTER: Dank u wel. Even voor de helderheid: amendement 5, 'Inhaalslag verkeersveiligheid 2018' is ingetrokken. Anderen nog van de fractie van de SP? De heer De Greef niet? Nou, oké. Dan gaan we naar de PvdA. Mevrouw Brouwer.

Mevrouw BROUWER (PvdA): Dank u wel, voorzitter. Een opmerking bij amendement 11 over handhaving. Tijdens de commissie hebben we al aangegeven dat we als PvdA zien dat handhaven op het gebied van capaciteit tegen de grenzen aanloopt, maar we volgen wel de lijn van het college, dat we eerst willen zien wat de maatregelen opleveren. Dus op dit moment vinden we dit te vroeg.

De VOORZITTER: De heer Van der Meide.

De heer VAN DER MEIDE (PvdA): Over motie 26 van de Partij voor de Dieren, over de duurzaamheid in de ozb. Daar zullen wij voorstemmen. Wij vinden dat onderzoek prima, maar we zijn wel bang voor een eventueel denivellerend effect en daar zullen wij dan bij dat onderzoek ook op gaan letten.

Mevrouw BOOGAARD (PvdA): Tot slot motie 28, voorzitter. We kunnen de redentie van het college volgen dat we geen recht doen aan de verschillende organisaties door ad hoc in discussie te blijven gaan over de individuele instellingen. Maar we willen wel benadrukken dat we organisaties als het Odensehuis en het Hamelhuis niet alleen op het oog sympathiek vinden. We verwachten dus wel dat we deze discussie nu echt snel gaan voeren. Met die toezegging vinden wij de motie overbodig.

De VOORZITTER: Dank u wel. Geen anderen? We gaan naar de fractie van GroenLinks.

De heer LEEMHUIS (GroenLinks): Dank u wel, voorzitter. Ik zal een paar stemverklaringen doen en dan mevrouw Chakor en de heer Van der Glas.

Amendement 10, want ik had eerst een stemverklaring bij amendement 5 maar dat is ingetrokken. Mijn fractie is heel blij met de verzesvoudiging van het budget voor verkeersveiligheid, dus wij vinden dit amendement overbodig of in ieder geval te vroeg en ook vinden wij de dekking niet handig.

Motie 17, ik pak haar er even bij. Die motie zullen wij steunen. Hoewel wij niet geloven dat er per se een harde grens is, zoals de titel suggereert, zijn we heel blij met een brief die ons zal uitleggen wat de mogelijkheden zijn, wat de omstandigheden zijn waaronder dat ruilen gebeurt. Dus zoals het college die motie heeft geïnterpreteerd, zo zullen wij haar steunen.

En motie 21, die motie lijkt helaas te suggereren dat we nu al op voorhand moeten zeggen dat we meer moeten doen aan het OV in Ulgersmaborg en Oosterhoogebrug. Wij zouden wel bereid zijn om te horen wat daar voor onderzoek is gedaan, maar om nu al dat de constateren, gaat ons te ver. Dus daarom zullen wij die motie niet steunen. Dank u wel. Mevrouw Chakor.

Mevrouw CHAKOR (GroenLinks): Dan amendement 1 van de SP, de meerkostenregeling. Wij hebben liever dat we 330 euro kunnen garanderen en dat er rekening wordt gehouden met schrijnende gevallen, zoals in de eerder samen met de PvdA ingediende motie, die dat dan regelt. Daarom staan wij achter het verhaal van het college en staan we achter een persoonsgerichte benadering en stemmen we niet voor.

Dan motie 28. Discussie hierover lijkt ons broodnodig, ook omdat het nu willekeur is en voor de buitenwereld heel onduidelijk is waarom het ene initiatief wel geld krijgt en het andere niet. Mijn fractie vindt het noodzakelijk dat we gaan kijken naar een langetermijnoplossing. Daarom wachten we deze brede discussie af en steunen we de motie nu niet.

De VOORZITTER: De heer Van der Glas.

De heer VAN DER GLAS (GroenLinks): Dank u wel, voorzitter. Een stemverklaring bij motie 26. In het verleden is door GroenLinks ook gevraagd om deze weg te bewandelen. Toen heeft dat gesprek met de Tweede Kamer opgeleverd dat het niet bleek te kunnen. Maar terecht zegt het college: 'nieuwe ronde, nieuwe kansen'. We vinden het wel een goed plan. We stemmen voor deze motie, hoewel ik er bij moet zeggen dat we pessimistisch zijn over de uitkomst.

Een stemverklaring bij amendement 2. De vraag van de SP keert jaarlijks terug en ook jaarlijks kom ik terug met ons antwoord, namelijk dat we daar binnen de coalitie afspraken over gemaakt hebben. Wij zien ook nieuwe kansen in het verlagen van de afvalstoffenheffing door in de toekomst diftar in te voeren. Daarom stemmen wij tegen dit amendement.

De VOORZITTER: Dank u wel. Anderen nog? Niet? Dan gaan we naar de VVD. De heer Blom.

De heer BLOM (VVD): Dank u wel, voorzitter. Een stemverklaring over amendement 9, 'Minder in het stadhuis, Schonere stad'. We zijn voor een schone en hele stad, maar we vinden de dekking in dit geval gezocht en daarmee knudde en daarom zullen we tegenstemmen.

Dezelfde dekking, om het af te halen van een revitalisering stadhuis, geldt voor amendement 10. Wij zijn voor meer verkeersveiligheid, maar we vinden deze dekking ook niet goed en daarom zullen we daar ook tegenstemmen.

Dan amendement 14. We zijn een liberale partij. Wij zijn tegen taboewoorden, zeker voor alle gemeentelijke stukken. Dit gaat ons veel te ver en daarom zullen we tegenstemmen.

De VOORZITTER: Mevrouw Akkerman.

Mevrouw AKKERMAN (VVD): Dank u wel. Ik heb een toelichting bij amendement 15, de indexering van de hondenbelasting. Wij zullen daar tegenstemmen, deels om wat het college al had aangegeven, maar vooral omdat wij zijn voor afschaffing van de hondenbelasting in de nabije toekomst.

De VOORZITTER: Het CDA.

De heer BOLLE (CDA): Dank u, voorzitter. Motie 1, 'Laaggeletterdheid'. Daar zullen we tegenstemmen, niet omdat we dat beleid niet zouden willen, maar omdat ze volgens ons overbodig is, als we naar het college luisteren.

Amendement 1 en 4, daar hebben we volgens mij tijdens het voorjaarsdebat wel voorgestemd, maar de dekking nu zorgt ervoor dat het weerstandsvermogen omlaag gaat, dus die zullen wij niet steunen.

Motie 3, ook over laaggeletterdheid, daar geldt hetzelfde voor. Overbodig, wat ons betreft.

Motie 8, 'Rookvrij zwanger', daar gaan wij het volgende week over hebben en volgens mij voegt deze motie niets toe, dus daar zijn we ook tegen, omdat ze overbodig is.

Motie 11, als we naar het antwoord van de wethouder luisteren, dan kan het feitelijk niet. De wethouder zegt dat er geen ruimte in het huidige budget zit en deze motie beoogt dat juist wel. De wethouder zegt: het kan alleen maar als we die regenboogmiddelen krijgen. Dus daarom zullen wij tegen deze motie stemmen.

Motie 26, de duurzame ozb: dat is volgens mij heel complexe materie en we kunnen niet helemaal overzien wat de gevolgen daarvan zijn. Dus daar zullen we tegenstemmen. En nu neemt mijn collega het over.

De VOORZITTER: De heer Ubbens.

De heer UBBENS (CDA): Ja, dank u. Motie 19 van de Stadspartij, daar zijn wij tegen met het oog op het antwoord van de wethouder. Het moet natuurlijk altijd mogelijk zijn om in bepaalde gevallen wel op een binnenterrein te bouwen. Dus die motie gaat te ver.

Motie 20, daar zijn wij ook tegen. Dat gaat véél te ver. Dat betreft het vrijwaren van omwonenden van "alle hinder in alle betekenissen". Dan krijg je echt het idee van: ik woon hier, dus hier mag niets in mijn omgeving gebeuren als mensen daar enige hinder van ondervinden. Dus dat gaat niet lukken.

En bij motie 21 nemen wij genoeg met het antwoord van de wethouder. Volgens mij is de toezegging genoeg en daarom is de motie overbodig.

Motie 14, de laatste, daar kom ik even op terug: 'Meer bomen in de stad'. Volgens mij heeft de wethouder aangegeven dat het staand beleid is en het enige wat dit dan toevoegt, is een onderzoek uit Kopenhagen betrekken. Dat vinden wij geen motie waardig en daarom zullen we tegenstemmen.

De VOORZITTER: Dank u wel. Verder niet? Dan gaan we naar de Stadspartij. De heer Sijbolts.

De heer SIJBOLTS (Stadspartij): Dank u wel, voorzitter. Eerst over onze eigen moties 19 en 20. Wij horen toch wel wat goede suggesties, dus het zou jammer zijn ons er nu af te laten stemmen. Dus we trekken ze in en komen daar op een andere manier op terug.

Amendement 1 hebben wij geloof ik elk jaar gesteund, dus we zijn consistent en dat doen we nu ook.

Amendement 6 ...

De VOORZITTER: Moment even. Het gaat even een beetje hard. Begrijp ik het nou goed dat u motie 19 en motie 20 hebt ingetrokken hier?

De heer SIJBOLTS (Stadspartij): Dat klopt.

De VOORZITTER: Aha. Kijk. Gaat u verder.

De heer SIJBOLTS (Stadspartij): Amendement 1 hebben wij geloof ik elk jaar gesteund, dus dat zullen we nu ook doen.

Amendement 6. Iets soortgelijks hebben wij ook wel vaak ingediend per motie of amendement, dus dit zullen wij steunen.

Dan gaan we naar motie 1. Ja, wij vinden via het WIJ-team toch wel een grote uitdaging en er is een andere motie die wat ons betreft hier beter in is, dus die steunen we wel.

Motie 12. Groningen is dichterbij dan het Rijksmuseum, dus we zullen deze motie steunen. Motie 12 was dat, de Cultuurhopper. Sorry, motie 2. Excuus. Motie 2, 'Cultuurhopper', ja Groningen is dichterbij dan het Rijksmuseum, dus die zullen we steunen. Dan klopt de context ook weer.

Motie 11, daar sluit ik aan bij de stemverklaring van het CDA en de SP.

Motie 15, daarvoor sluiten we aan bij de stemverklaring van de SP.

Mevrouw Riemersma zal nog wat over motie 7 zeggen.

De VOORZITTER: Mevrouw Riemersma.

Mevrouw RIEMERSMA (Stadspartij): Ja, de motie over de basisbaan. In de commissie hebben wij een discussie gehad en ik was heel blij met de opmerking in de begroting, dat er een verkenning zou plaatsvinden naar de basisbaan. Het is nog geen ingevuld begrip, dus de discussie ligt nog open. Wij hebben gesuggereerd, onze fractie, om daar ook onbetaald werk bij te betrekken en vrijwilligerswerk. Om nou eens goed te inventariseren of daar mogelijkheden zijn. Nu komt de PvdA met een motie die eigenlijk een bepaalde richting in drijft, die wij niet willen. Het gaat hier over verdringing van andere arbeid en dat vinden wij in deze tijd van de arbeidsmarkt geen goed idee. Dus daarom kunnen wij deze motie helaas niet steunen. Dank u wel. Ik dank u. ChristenUnie.

De VOORZITTER: Mevrouw Jongman.

Mevrouw JONGMAN (ChristenUnie): Dank u wel, voorzitter. Alle amendementen en moties met de dekking van de fietstunnel en stadhuis kunnen wij niet steunen.

Motie 1 over laaggeletterdheid vinden wij wel een beetje een dunnetje, maar we vinden het wel belangrijk. We zijn er in ieder geval meer voor dan tegen, dus zijn we voor.

Motie 8 over de rokende zwangere vrouwen: volgens mij gebeurt dit al bij de voorlichting door de vroedvrouwen. Alles wat eraan kan bijdragen om vrouwen niet te laten roken tijdens de zwangerschap, kunnen we ondersteunen. Dus zijn we voor.

Motie 11: daar zijn we op tegen, want je kunt niet alles bij het WIJ-team droppen, hoewel het doel best goed is om daarmee aan de slag te gaan. Maar niet via het WIJ-team.

En motie 15 idem, wij moeten dat als stad oppakken.

En als laatste motie 26, 'Duurzaamheid binnen de ozb': we hebben daar met D66 al eerder een poging voor gedaan, dus wij zijn daar erg voor en blij dat het thema teruggekomen is.

De VOORZITTER: Dat was het? Student en Stad.

De heer LAMMERS (Student en Stad): Dank, voorzitter. Ik ga niet alle moties langs. Ik pik er even drie uit waar wij discussie over hadden. De eerste is motie 7 over de basisbaan. In eerste instantie staat het voor een deel al in de begroting, maar we begrijpen wel dat er nu een datum aan verbonden wordt. Wij denken dat als we doorgaan met de experimenten die we aan het doen zijn, dat dit daar onderdeel van moet zijn. Dus die kunnen we steunen.

Motie 14. Het CDA gaf al aan, "voor een deel overbodig", aan de andere kant: ze ligt hier nu toch voor en we zijn wel benieuwd wat we van Kopenhagen kunnen leren, dus daarmee onze steun.

En als laatste motie 28. Die wordt ontraden door de wethouder. De wethouder zegt: wacht nou tot we een totaalbeeld gaan creëren. Wij denken echter dat het best mogelijk is dat, wanneer je onderzoek doet naar de financiële ruimte en ook criteria opstelt, je een beeld kunt krijgen of die financiële middelen gegeven moeten worden of niet. Daarom steunen wij deze motie.

De VOORZITTER: Dank u wel. Partij voor de Dieren, de heer Kelder.

De heer KELDER (PvdD): Dank u wel, voorzitter. Amendement 2 is op zich wel iets wat wij normaal gesproken zouden steunen, maar we willen toch de discussie van diftar even afwachten. Dus we zullen niet instemmen.

Motie 15 willen we wel steunen, maar eigenlijk vind ik haar lang niet ver genoeg gaan. Het gaat over gezondheid en obesitas nou, wij zouden eigenlijk best het gesprek een keer willen aangaan over: wat is nou gezond eten? Vroeger stond het broodje kaas in de schijf van vijf, inmiddels niet meer. Voor veel mensen is het broodje kaas gezond eten, nou dat is al lang achterhaald. We zullen haar dus wel steunen, maar ik vind het ook een leuke aanleiding om hier de discussie eens over te gaan voeren.

Dan motie 28. Mevrouw Woldhuis zei eigenlijk in haar toelichting net nog: "Het gaat eigenlijk alleen om het gesprek". Zeker nu zij dat vooral vraagt, willen wij die motie zeker wel steunen.

De VOORZITTER: Dank u wel. 100% Groningen.

Mevrouw WOLDHUIS (100% Groningen): Dank u wel, voorzitter. Even snel. Amendement 12, het lobbyist-amendement, steunen wij.

Amendement 9 en 10: we zijn het wel eens met de strekking, maar niet op deze manier met de dekking, dus bij deze amendementen zullen we tegenstemmen.

Motie 5, de huisartsen. Volgens mij vragen de huisartsen juist om ondersteuning hiervan, dus hier zullen we tegenstemmen.

Motie 24: ondanks dat we haar niet hebben gekregen van tevoren, steunen we haar wel, want we zijn het helemaal eens met de inhoud.

En een algemene stemverklaring voor de begroting is dat we toch gaan proberen om de moties digitaal te krijgen. Of tenminste, ik ga me daar hard voor maken. Binnen een jaar zou dat toch moeten lukken.

De VOORZITTER: Dank u wel. Dit waren de stemverklaringen. Dan gaan we nu over tot stemming. We beginnen met de amendementen, daarna de moties en daarna de twee raadsvoorstellen: de begroting en de belastingvoorstellen. Bent u er klaar voor?

Amendement 1, de meerkostenregeling. 11 voor, 27 tegen. Het amendement is verworpen.

Amendement 2, 9 voor, 29 tegen. Het amendement is verworpen.

Amendement 3, 'Participatiebanen'. 10 voor, 28 tegen. Het amendement is verworpen.

Amendement 4 over de inkomenstoets. 10 voor, 28 tegen. Het amendement is verworpen.

Amendement 5 is ingetrokken.

Amendement 6, 'Preventieve grofvuilmaatregelen'. 11 voor, 27 tegen. Het amendement is verworpen.

Amendement 7, 'Onderhoud in de wijken'. 12 voor, 26 tegen. Het amendement is verworpen.

Amendement 8, 'Onttrekkingsvergunningen'. 8 voor, 30 tegen. Het amendement is verworpen.

Amendement 9, de schonere stad. 9 voor, 29 tegen. Het amendement is verworpen.

Amendement 10, 'Veilige straten'. 9 voor, 29 tegen. Het amendement is verworpen.

Het gewijzigde amendement 11 over handhaving. 14 voor, 24 tegen. Het amendement is verworpen.

Amendement 12, 'Wie mist de lobbyist?'. 15 voor, 23 tegen. Het amendement is verworpen.

Amendement 13, Tariieven begrafenisrechten. 4 voor, 33 tegen. Het amendement is verworpen.

Amendement 14, ook weer technisch gewijzigd. 26 voor, 12 tegen. Het amendement is aanvaard.

Amendement 15, de hondenbelasting. 4 voor, 34 tegen. Het amendement is verworpen.

Dan gaan wij over tot het in stemming brengen van de moties.

Motie 1, 'Laaggeletterdheid'. 33 voor, 5 tegen. De motie is aanvaard.

Motie 2, 'De Cultuurhopper'. 38 voor, 0 tegen. De motie is aanvaard.

Motie 3, wederom over laaggeletterdheid. 32 voor, 6 tegen. De motie is aanvaard.

Motie 4 onder de titel 'Heel Groningen'. 11 voor, 27 tegen. De motie is verworpen.

Motie 5, 'Beroepseer en autonomie'. 6 voor, 32 tegen. De motie is verworpen.

Motie 6 over het behoud rechten thuiszorgmedewerkers. 6 voor, 32 tegen. De motie is verworpen.

Motie 7 over de basisbaan. 21 voor, 17 tegen. De motie is aanvaard.

Motie 8, 'Rookvrij zwanger'. 26 voor, 12 tegen. De motie is aanvaard.

Motie 9, 'Vroeg- en voorschoolse educatie'. 35 voor, 3 tegen. De motie is aanvaard.

Motie 10 is ingetrokken.

Motie 11 over LHBTI in de WIJ. 15 voor, 23 tegen. De motie is verworpen.

Motie 12, 'Fietsers voorrang bij omleiding'. 29 voor, 9 tegen. De motie is aanvaard.

Motie 13. U moet het nog even volhouden mensen! De nachtelijke fietsers, waartoe u zo ook behoort. 38 voor, 0 tegen. De motie is aanvaard.

Motie 14, 'Meer bomen voor de Stad'ers'. 32 voor, 6 tegen. De motie is aanvaard.

Motie 15, 'Campagne gezonde voeding'. 22 voor, 16 tegen. De motie is aanvaard.

Motie 16, 'De methode Duisenberg'. 31 voor, 7 tegen. De motie is aanvaard.

Motie 17 over de ruil. 37 voor, 1 tegen. De motie is aanvaard.

Motie 18, de trein. 23 voor, 15 tegen. De motie is aanvaard.

Motie 19 is ingetrokken.

Motie 20 is ingetrokken.

Motie 21, technisch gewijzigd, Ulgersmaborg, openbaar vervoer. 23 voor, 15 tegen. De motie is aanvaard.

De heer LEEMHUIS (GroenLinks): Voorzitter? Ik probeerde bij de vorige te corrigeren, maar hij reageerde niet. Daarom corrigeer ik dat dus. Het rode knopje deed het niet.

De VOORZITTER: Ik begrijp dat het gaat over de motie Ulgersmaborg? Wat was de verhouding?

De heer LEEMHUIS (GroenLinks): Ik denk dat het die niet veranderd heeft.

De VOORZITTER: Dan stel ik voor dat wij uw opmerking noteren.

Dan gaan wij naar motie 22. 15 voor, 23 tegen. De motie is verworpen.

Motie 23 is ingetrokken.

Motie 24, de onwillige bruid. 4 voor, 34 tegen. De motie is verworpen.

Motie 25 over WIJS. 38 voor, 0 tegen. De motie is aanvaard.

Motie 26, 'Duurzaamheid in de ozb'. 26 voor, 12 tegen. De motie is aanvaard.

Motie 27 is ingetrokken.

Motie 28 over het Hamelhuys, enzovoort. 11 voor, 27 tegen. De motie is verworpen.

Motie 29, 'Gezamenlijke regie met Ten Boer'. Ik vraag nog even uw aandacht. 38 voor, 0 tegen. De motie is aanvaard.

Dan hebben wij de besluitvorming over het agendapunt Gemeentebegroting 2018. Moment even, moment nog. We gaan het even opnieuw doen. Ik begrijp dat er behoefte is aan een stemverklaring op dit punt. De heer Dijk.

De heer DIJK (SP): Voorzitter, gezien deze beschouwingen en beschouwing die wij ook hebben gegeven, zien wij te weinig resultaat in het vooruit helpen, in het beter maken voor een groot deel van de Stadgers die dat zo nodig hebben. Daarom zullen wij tegen deze begroting stemmen.

We zullen wel voor de tarievennota stemmen, omdat die wel intact gehouden moet worden, met de kanttekening dat het ons spijt dat de afvalstoffenheffing niet op een solidaire manier verdeeld wordt.

De VOORZITTER: Waarvan akte. Hebben nog andere partijen behoefte aan een stemverklaring over de beide voorstellen die ik u nu ter stemming ga voorleggen? Geen?

Dan gaan wij over tot stemming over het raadsvoorstel Gemeentebegroting. 32 voor, 6 tegen. Het voorstel is aanvaard.

Dan breng ik in stemming de Belastingtarieven 2018. 38 voor, 0 tegen. De tarieven zijn aanvaard.

9. Sluiting

De VOORZITTER: Ik sluit de vergadering.

(Sluiting 23.15 uur)